

Jaarverslag en
Jaarrekening
2018

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

Voorwoord	3
Financiële beschouwingen	4
PROGRAMMA'S	7
PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID	8
PROGRAMMA 2 – FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN VERVOER	17
PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN	23
PROGRAMMA 4 – CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU	44
PROGRAMMA 5 – ONDERWIJS en SPORT	52
PROGRAMMA 6 – RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN	56
PROGRAMMA 7 – ALGEMENE INKOMSTEN	61
PARAGRAFEN	63
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	64
PARAGRAAF 2 VERBONDEN PARTIJEN	71
PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN	83
PARAGRAAF 4 BEDRIJFSVOERING	92
PARAGRAAF 5a GEBIEDSGERICHT WERKEN	99
PARAGRAAF 5b BURGERBEGROTING	101
PARAGRAAF 6 FINANCIERING	102
PARAGRAAF 7 KAPITAALGOEDEREN	106
PARAGRAAF 8 GRONDBELEID	114
BIJLAGEN	121
Bijlage 1 Overzicht op taakvelden	122
Bijlage 2 Programmadoelen 2018	124
Bijlage 3 Beleidsindicatoren	145
Bijlage 4 Budgetreserveringen	151
JAARREKENING	153
II.1 BALANS	154
II.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS	156
II.3 TOELICHTING BALANS	159
II.4 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	174
II.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	175
II.6 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	184
II.7 VERANTWOORDING WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)	186
II.8 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	187
II.9 SISA-VERANTWOORDING	189
II.10 SUBSIDIES	196

Voorwoord

Aan de raad van de gemeente Woerden

Hierbij bieden wij u ter vaststelling het jaarverslag en de jaarrekening 2018 van de gemeente Woerden aan.

Het jaarverslag en de jaarrekening geven inzicht in de realisatie van de programma's na het uitbrengen van de programmabegroting 2018.

In het *jaarverslag* leggen wij verantwoording af over de programma's. Per programma is er een samenvatting met de belangrijke ontwikkelingen waarbij wordt ingegaan op de thema's van de programma's (conform de programmabegroting). Vervolgens rapporteren we over de realisatie van de programmadoelen, maar uitsluitend op de doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3) en de doelen die deels zijn gerealiseerd (score 2). In bijlage 5 treft u een overzicht aan van alle doelen (gerealiseerd, niet of deels gerealiseerd).

In de *jaarrekening* vindt u onder meer de balans, waarderingsgrondslagen, programmarekening en de bijbehorende toelichtingen. Daarnaast zijn de controleverklaring van de onafhankelijke accountant en het vaststellingsbesluit opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders

Financiële beschouwingen

Het saldo van de jaarrekening 2018 toont het saldo tussen de begrote en de werkelijke cijfers over het boekjaar 2018. De raad heeft op 7 maart 2019 een besluit genomen over de budgetoverhevelingen.

De volgende opstelling kan worden gemaakt:

Resultaat jaarrekening 2018	€	2.678.259	+
Af: budgetoverhevelingen	-	5.018.392	-/-
Waarvan via de reserves	-	2.128.580	+
Storting saldo programma 3 in Algemene Reserve	-	1.904.990	+
Af:			
Toevoeging aan Algemene Reserve Grondbedrijf	-	2.302.207	-/-
In te stellen reserve WW 3 ^e jaar	-	36.821	-/-
Bijdrage van grondbedrijf i.v.m. verliesvoorziening	-	67.103	+
Onttrekking aan de Algemene Reserve	€	569.488	

Analyse rekeningsaldo 2018

In de verschillende programma's zijn de saldi tussen geraamde en werkelijke baten en lasten geanalyseerd en toegelicht.

De Algemene Reserve kent in 2018 het onderstaande verloop:

Saldo 31 december 2017					€ 32.156.662
Bij:					
Resultaat 2017				€ 2.203.987	
Toevoeging uit bijdrage verkoop Sluisgroep				€ 222.172	
Totaal toevoegingen					€ 2.426.159
Af:					
bijdrage IBOR				€ 2.000.000	
afwaardering panden de Bleek 10 en gebouw D				1.521.703	
bijdrage duurzaam				€ 568.084	
bijdrage VV Kamerik				€ 500.000	
bijdrage Middelland				€ 306.697	
bijdrage organisatie-ontwikkeling				€ 270.000	
bijdrage omgevingswet				€ 232.471	
bijdrage streetcornerwerk				€ 161.835	
bijdrage Het Nieuwe Werken				€ 195.000	
bijdrage dienstverlening				€ 178.378	
bijdrage organisatieverbetering openbare ruimte				€ 159.143	
bijdrage uitvoeringsplan spelen				€ 150.000	
bijdrage handhaving BOA's				€ 127.520	
bijdrage organisatie-ontwikkeling				€ 110.929	
bijdrage herstructurering bedrijventerreinen				€ 109.340	
bijdrage ontwikkeling veengebied				€ 105.000	
bijdrage nul op de meter				€ 97.500	
bijdrage investeringsfonds				€ 82.627	
bijdrage gebiedsgericht werken				€ 77.000	
bijdrage handboek openbare ruimte				€ 50.000	
bijdrage advies- en onderzoekskosten				€ 42.265	
bijdrage reserve Onderwijs Kansen Beleid				€ 37.974	
bijdrage kruispunten ontsluitingswegen				€ 30.000	
bijdrage regionale samenwerking				€ 29.551	
bijdrage mobiliteitsplan				€ 28.912	
bijdrage verkeersveiligheidsmaatregelen				€ 20.000	
bijdrage beleidsimpuls preventie schooluitval				€ 18.797	
bijdrage sloop en afwaardering gebouwen Meurs en D				€ 17.700	
bijdrage onderzoekskosten verkeer				€ 15.000	
budgetreservering algemeen onderwijsbeleid				€ 3.086	
Totaal onttrekkingen:					€ 7.246.512-
Saldo 31 december 2018					€ 27.336.309

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement wordt aan de hand van indicatoren verder duiding gegeven aan de financiële vermogenspositie van de gemeente Woerden.

Programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij per programma de afwijkingen: niet de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd (score 1), maar uitsluitend doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (score 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (score 3, kleur rood). In bijlage 2 zijn alle programmadoelen 2018 opgenomen. Van de resultaten die in de programmabegroting 2018 opgenomen zijn, is 79% gerealiseerd. Ter vergelijking: in 2016 was 84% van de programmadoelen gerealiseerd. In 2017 was dit 83%.

progr.	aantal doelen	score 1		score 2 of 3	
		aantal	%	aantal	%
1	22	14	64%	8	36%
2	27	25	92%	2	8%
3	135	102	87%	33	13%
4	21	19	90%	2	10%
5	17	16	94%	1	6%
6	16	11	69%	5	31%
7	7	6	83%	1	17%
Totaal	245	193	79%	52	21%

In het onderdeel 'Programma's' van dit jaarverslag wordt per programma uiteengezet welke resultaten (nog) niet geboekt zijn en waardoor dit is veroorzaakt.

PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Samenvatting

Kwaliteit van dienstverlening

In 2018 is ingezet op de transformatie van Burgerzaken. Op het gebied van: persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement, verkiezingen, dienstverlening en innovatie zijn diverse opleidingen en cursussen gevolgd.

In enquêtes naar de klanttevredenheid gaven onze inwoners ons in 2018 gemiddeld deze rapportcijfers:

Balie:

- Dienstverlening gemeente Woerden 7,97

Huwelijken / geregistreerd partnerschap:

- Huwelijksvoltrekking/geregistreerd partnerschap 8,47

Thuisbezorging reisdocumenten en rijbewijzen

In 2016 is Woerden gestart met een proef voor het gratis thuisbezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen. Uit de resultaten is gebleken dat de waardering van deze dienstverlening wordt gewaardeerd met een 8,9.

- Aangevraagde paspoorten: 6472
- Aangevraagde ID-kaarten: 4890
- Aangevraagde rijbewijzen: 5496
- Aangevraagde naturalisaties: 70
- Aantal huwelijken: 203
- Aantal afgeven uittreksels: 1235
- Aantal VOG: 647

De werkzaamheden voor de toegankelijkheid van de website zijn in volle gang. Deze moet door iedereen kunnen worden gebruikt, ook door bezoekers met een beperking. Dan kan echt iedereen meedoen. Ook is gestart met de optimalisatie van de informatie en de formulieren op de website vanuit zoekmachine-, socialmedia- en gebruikersperspectief.

Samenwerking Oudewater-Woerden

De samenwerking met Oudewater is in 2018 verder vormgegeven. Het uitgangspunt is een samenwerking op basis van (zakelijk) partnerschap. Zie voor een verdere toelichting paragraaf 4 (Bedrijfsvoering).

Regionale samenwerking

De regionale samenwerking van Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden kreeg een succesvol vervolg in 2018. Zie voor een verslag van de bereikte resultaten paragraaf 4 (Bedrijfsvoering) in dit jaarverslag.

Veiligheid

In 2018 is ingezet op het opstellen van een nieuw handhavingsbeleid 2019-2022. Besluitvorming van dit beleidsstuk is doorgezet naar Q1 2019. Het bestaande handhavingsbeleid 2015-2018 is daarom met een aantal maanden verlengd. Omdat het nieuwe handhavingsbeleid en het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 (IVP) beleidsmatig een overlap hebben, is dit integraal opgepakt.

Ook in 2018 is gewerkt aan de prioriteiten zoals deze zijn vastgelegd in het integraal veiligheidsplan 2015-2018. Deze zijn:

1. Goede koppeling tussen OOV en zorg
2. Lokale Top X-aanpak
3. Aanpak vroegsignalering radicalisering
4. Preventie woninginbraken en fietsdiefstallen

De belangrijkste regionale prioriteit is:

5. Aanpak georganiseerde criminaliteit

Goede koppeling tussen OOV en zorg

Vanuit het team OOV is een sleutelfiguur aangewezen die samen met een sociaal makelaar van Woerden Wijzer relevante casussen bekijkt. Als er vanuit OOV opgeschaald moet worden, gaat dat via deze sleutelfiguur, die vooral gericht is op casus-/uitvoeringsniveau. We missen echter nog breed structureel overleg op ambtelijk beleidsniveau en bestuurlijk niveau. Uit regionale afstemming blijkt dat er geen integrale (ambtelijke / bestuurlijke / regionale / bovenregionale) overleggen zijn op het gebied van zorg en veiligheid. Dit beleidsonderwerp blijft prioriteit in het nieuwe IVP 2019-2022.

Lokale Top X-aanpak (= persoonsgerichte aanpak)

De persoonsgerichte aanpak (PGA) is inmiddels ingebed als werkwijze binnen de gemeente en haar partners. De interne samenwerking met Woerden Wijzer is verder uitgebouwd en de onderlinge contacten zijn nog meer verbeterd. In 2018 zijn 15 casussen behandeld, waarvan enkele zijn afgesloten en sommige door uiteenlopende redenen nog doorlopen. Dit jaar is de PGA binnen budget gebleven en hebben zich geen onverwachte zaken voorgedaan.

Aanpak vroegsignalering radicalisering

De gemeente Woerden richt zich op het vroeg signaleren van radicalisering en op het voorkomen van uitsluiting in het algemeen (inclusie). Daarbij ligt het accent op het signaleren van de eerste tekenen van radicalisering en/of behoefte aan zorg/hulpverlening. Daarbij is van belang om signalen goed te kunnen duiden. Religieus fanatisme is lang niet de enige indicator bij het proces van radicalisering. Het totaal van factoren met betrekking tot uitsluiting is van belang.

Er zijn tot nu toe weinig signalen die opschaling vereisen. We moeten wel alert blijven maar we zijn goed voorbereid en hoeven daarom (vroeg)signalering niet meer als hoofdprioriteit op te voeren. Dit beleidsonderwerp is geen prioriteit meer in het nieuwe IVP 2019-2022 maar is als flankerend beleid opgenomen in het uitvoeringsplan.

Preventie woninginbraken en fietsendiefstallen

In 2018 is het totaal aantal geregistreerde misdrijven in Woerden met 8% gedaald ten opzichte van 2017. Deze daling is sterker dan de gemiddelde ontwikkeling in Midden-Nederland (-4%). De afname van de totale criminaliteit in Woerden wordt in belangrijke mate veroorzaakt door afnames bij woninginbraken (-39%), autokraak (-26%), fietsendiefstal (-25%) en vernielingen (-27%). Daarentegen steeg het aantal geweldsmisdrijven (+24%).

Thema's:

- Woninginbraken: Het aantal woninginbraken in de gemeente Woerden is in 2018 met 39% gedaald ten opzichte van 2017. Het aantal geslaagde woninginbraken daalde (-41%), evenals het aantal pogingen (-38%). Regionaal is in 2018 het aantal woninginbraken met -15% gedaald ten opzichte van 2017.
- Geweld: Het aantal geweldsmisdrijven is in 2018 met 24% toegenomen. Vooral het aantal mishandelingen nam toe (+23%). De regio Midden-Nederland laat in 2018 een daling zien van 1%.
- Jeugd: Het aantal meldingen van jongerenoverlast is in 2018 gedaald ten opzichte van 2017 (14%). In de regio Midden-Nederland is het aantal meldingen gedaald met 20%.
- Veelvoorkomende Criminaliteit: Het aantal autokraken is gedaald (-26%), evenals het aantal fietsdiefstallen (-25%) en het aantal vernielingen (-27%).

De aanpak van High Impact Crimes (woninginbraken/overvallen en autobranden) en Veel Voorkomende Criminaliteit (auto-inbraken, fietsendiefstal, en vandalisme) behoort tot de kernactiviteiten binnen het IVP. Hiervoor wordt jaarlijks in afstemming met de politie en de BOA's een aantal concrete acties ingezet. In 2018 zijn diverse activiteiten op het gebied van HIC en VVC uitgevoerd. Deze bestonden onder meer uit het verzenden van de zogenoemde MO-brieven, het door de BOA's bezoeken van de wijkplatforms, de inzet van een pop-up store Veiligheid in het centrum, het promoten van WhatsApp-buurtpreventie, 'Boef in de wijk'-oefeningen in samenwerking met de politie en aansluiting bij het Veiligheidsinformatiesysteem.

Aanpak georganiseerde criminaliteit

In 2018 is een ondermijningsbeeld opgeleverd aan de burgemeester, dat onder geheimhouding is gedeeld met de gemeenteraad. Deze ondermijningsbeelden hebben eraan bijgedragen dat het onderwerp ondermijning in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is opgenomen als prioriteit. Daarnaast is er in 2018 één woning gesloten op grond van het Damoclesbeleid en zijn op grond van datzelfde beleid twee waarschuwingen uitgedeeld, zijn negen lasten onder dwangsom opgelegd wegens het handelen in verdovende middelen op de openbare weg, zijn twee bedrijven gecontroleerd

waarvan de gemeente het vermoeden heeft dat deze feitelijk grootschalige en professionele hennepsteelt faciliteren en zijn twee gebiedsverboden opgelegd. Daarnaast heeft de gemeente deelgenomen aan meerdere casussen van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC), waarin met partners als politie, OM en belastingdienst een integrale aanpak wordt vormgegeven.

Overig

Ook in 2018 heeft de gemeente een crisisorganisatie onderhouden die slagvaardig kan optreden wanneer dat noodzakelijk is. De veiligheidsregio Utrecht biedt gemeentelijke medewerkers een opleidingsprogramma aan om het kennis- en ervaringsniveau op peil te houden. In 2018 heeft de voorbereiding op de verhuizing naar het nieuwe kantoorpand te Woerden de aandacht gehad.

Daarnaast heeft de gemeente in 2018 haar formele taak om de uitvoering van het onderhoud en exploitatie van de brandweerkazerne te organiseren opnieuw ingericht. De veiligheidsregio heeft de gemeente een aanbod gedaan om dit onderhoud uit te voeren in de vorm van verschillende pakketten die konden worden afgenomen. De gemeente heeft ervoor gekozen om een deel van het onderhoud en de exploitatie door de veiligheidsregio te laten uitvoeren, omdat dit kostenefficiënter is dan het onderhoud zelf uit te voeren. Het gaat hierbij om het operationele storingsonderhoud, het schoonmaken van de kazerne en alle werkzaamheden omtrent de ARBO-eisen.

Informatieveiligheid

Zie hiervoor de paragraaf Bedrijfsvoering.

Handhaving

In 2018 zijn er met betrekking tot verleende omgevingsvergunningen 998 toezichtmomenten geweest. Een toezichtmoment kan bestaan uit: een (voor)overleg, een heicontrole, wapeningcontrole, brandveiligheidscontrole of een eindcontrole. In situaties waarbij is geconstateerd dat werd afgeweken van de verleende vergunning(en) is handhavend opgetreden. De instrumenten die zijn toegepast zijn het stilleggen van de bouwwerkzaamheden of het via een last onder dwangsom afdwingen dat afwijkingen ongedaan worden gemaakt.

Daarnaast zijn diverse constateringsrapporten opgesteld met betrekking tot verzoeken om handhaving, brandveiligheid, illegale bouw e.d. In totaal zijn er in 2018 ongeveer 125 handhavingszaken behandeld. Hiervan zijn er in totaal 78 afgehandeld.

Door de toezichthouders zijn 410 BAG (Basisadministratie Adressen en Gebouwen)-controles uitgevoerd en zes evenementen gecontroleerd op brandveiligheid en constructieve veiligheid, waaronder Koningsdag en de Koeiemart. Tot slot zijn er in samenwerking met het team Openbare Orde en Veiligheid twee woningen verzegeld.

De Boa's hebben ingezet op de handhaving in de openbare ruimte, vooral op parkeerexcessen, toezicht bij evenementen, ondermijning, overlast van (o.a.) jeugd, en controle op drank en horeca (openingstijden en drankgebruik <18 jaar).

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Samenwerking	1		Molkenboer / Becht			
Regionale samenwerking	1.1		Becht			
Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarin.	1.1.1	We nemen deel aan de netwerksamenwerking U10 en leveren een actieve bijdrage aan de diverse bestuursstafels van U10. Waar we kansen zien voor de stedelijke regio agenderen we deze op de U10 bestuursstafels. In 2018 werken we in regionaal verband (verder) aan: - implementatie van de Ruimtelijk Economische Koers en zijn uitvoeringsprogramma en opstellen eigen (economisch) profiel van Woerden hierbinnen. Hier ligt een expliciet verband met 2.3.1 en 2.3.2 van programma 4 ('Ontwikkeling stedelijke omgeving'). - zoeken naar voldoende ruimte voor bedrijven in de regio - verdeling woonmilieus over de regio - woonruimteverdeling (U16) - toegang tot de arbeidsmarkt en de verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs. Hier ligt een expliciet verband met 1.3.1 van programma 5. - marketing van het U10-gebied. Hier ligt een expliciet verband met punt 3.2.1 van programma 4. - duurzaamheid: versterking van het energieloket en prestatieafspraken met woningcorporaties om sociale huurwoningen goed te isoleren; aanleg aardgasvrije wijken. Hier ligt een verband met punt 4.2.1 van programma 4. - we nemen deel aan bestuursconvenant Regionale ketenaanpak Asiel & Integratie - sociaal domein: onderzoek naar doelgroepenvervoer voor cliënten in het sociaal domein, buurt- en sociale kracht monitor, samenwerking met zorgverzekeraars - afstemming bij de invoering van de Omgevingswet en/of het opstellen van en Omgevingsvisie - onderzoek naar visie detailhandel. Hier ligt een expliciet verband met punt 2.5.1 van programma 4.	Becht, daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	2	Er staan veel doelen genoemd waarvan er veel zijn gerealiseerd, maar enkele niet. Zo is de aanleg van de aardgasvrije wijk in Woerden nog onderwerp van gesprek en is ook het profiel van Woerden een onderdeel van de algemene strategische positiebepaling die nu plaatsvindt in het kader van de Ruimtelijk Economische Programmering (REP). De belangrijkste ontwikkeling in de U10 is de transitie van een belangenverkennde organisatie, waar de Ruimtelijk Economische Koers het product van is, naar een uitvoerende organisatie, waarin het REP vorm geeft aan deze koers. Hier ligt een verband met het opstellen van de omgevingsvisie.

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarbinnen.	1.1.2	We nemen deel aan het bestuursconvenant 'Samenwerking regio Alphen aan den Rijn-Gouda-Woerden'. We leveren onze bijdrage aan de samenwerkingsagenda op de terreinen Economie, Water en Recreatie, en Infrastructuur en Bodemdaling. Concreet voor 2018 werken we (verder) aan: - uitbouwen samenwerking door sluiten van convenant met provincie-Utrecht; - vergroten succes 'het Groene Hart Werkt' en opzetten van eventuele nieuwe economische projecten, o.m. via: + versterking triple helix samenwerking in bio-based/circulaire economie; + innovatie agribusiness en ondersteuning MKB; + de projecten Kom Binnen bij Bedrijven dag, Cheese Valley met deelproject Kaasacademie en Groene Hart Circulair (het slimmer, lokaler en groener organiseren van ketens van grondstof tot reststroom) op basis van de principes van biobased en circulaire economie. + aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt via techniekonderwijs in het project CIV Centrum voor Innovatief Vakmanschap 'Smart Technology'. Hier ligt een expliciet verband met punt 1.3.1 van programma 5. - merkversterking Groene Hart door o.a. iconenaanpak, zoals bijv. Romeinse Limes en de Kaas. Hier ligt een expliciet verband met punt 3.2.1 van programma 4. - verbeteren bereikbaarheid binnen het Groene Hart (OV, auto en fiets) - positionering woningbouwopgave Groene Hart in de Randstad - versterking waterrecreatie-netwerk - aanvraag subsidie voor strategische agenda 'Investeren in Vernieuwen' - afstemming bij invoering Omgevingswet en/of opstellen Omgevingsvisie	Becht, daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	2	Het bestuursconvenant AGW is nog steeds relevant. De regiodeal 'Bodemdeling Groene Hart' (met een bijdrage van maximaal 10 miljoen euro van Rijkszijde) heeft echter het gros van de beschikbare capaciteit gevegd. Hierdoor is de aandacht voor infrastructurele projecten in het Groene Hart op de achtergrond geraakt (ook al is agrologistiek en onderzoek naar ophoogmaterialen bij reconstructie van wegen wel onderdeel van de aanpak van bodemdaling). Ook de positionering van de woningbouwopgave is hierdoor nog niet van de grond gekomen. In 2019 wordt daar aandacht aan besteed bij de strategieontwikkeling van AGW. Ook de grenzen van de provincies ZH-Utrecht zijn hier nog steeds bepalend. Het convenant met de provincie Utrecht is niet gesloten, hoewel de samenwerking met de provincie wel is opgestart met de regiodeal. De strategische ontwikkeling van AGW zal ook hier – na het afronden van het opzetten van de regiodeal – aandacht aan besteden.

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Verbonden partijen	1.2		Becht			
We hebben voor college en raad een duidelijk kader voor verbonden partijen, op basis waarvan we kunnen besluiten tot nieuwe verbonden partijen en waarmee we de sturing op bestaande verbonden partijen verbeteren. We willen tijdig kunnen ingrijpen bij afwijkingen. We streven naar een consistente samenwerkingsregio. De raad wordt actief geïnformeerd over en betrokken bij ontwikkelingen rond verbonden partijen (o.a. via het jaarlijks overleg verbonden partijen) en de besluiten worden onderbouwd vanuit het vastgestelde kader.	1.2.1	We ontwikkelen goede informatie over de risico's van de verbonden partijen, om zo nodig tijdig sturingsmaatregelen te kunnen nemen.	Becht	doorlopend	2	Gedurende 2018 was de bezetting op dit beleidsveld niet op orde. Inmiddels worden vacatures opgevuld en de taken weer opgepakt.
Kwaliteit van dienstverlening	2		Becht			
Professionele organisatie	2.1		Becht			
Digitale producten	2.2		Becht			
Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.2.1	We gaan de digitale dienstverlening verbeteren door een versnelling aan te brengen in het volledig zaakgericht werken, waarin vanuit de klant wordt gedacht en de klantreis centraal staat. Met behulp van e-formulieren kunnen burgers en ondernemers steeds meer dienstverlening online afnemen. Het aantal processen dat volledig zaakgericht wordt afgehandeld neemt in 2018 sterk toe. Daarbij kunnen burgers in steeds meer gevallen van klantvriendelijke e-formulieren gebruik maken die rechtstreeks aansluiten op het bedrijfsproces. Er zal daarnaast geëvalueerd worden of er aan de verwachtingen wordt voldaan.	Becht	doorlopend	2	De resultaten zijn gepresenteerd aan het college en de raad. Project wordt afgehecht en gaat in 2019 landen in de lijn. Vervolgstappen zijn onderdeel van de ICT projectportfolio 2019.
Klantprocessen	2.3		Becht			

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.3.1	Er zijn acht klantprocessen geselecteerd om in de periode 2017 en 2018 volledig zaakgericht te gaan werken. Aanvragen worden dan binnen de gestelde termijn in behandeling genomen en binnen de gestelde doorlooptijd afgehandeld.	Becht	2018	2	De resultaten zijn gepresenteerd aan het college en de raad. Project wordt afgehecht en gaat in 2019 landen in de lijn. Vervolgstappen zijn onderdeel van de ICT projectportfolio 2019.
Veiligheid	3		Molkenboer			
Veilig gevoel	3.1		Molkenboer			
Samen met ketenpartners en actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.	3.1.2	Opstellen IVP 2019-2022 - integraal / in samenwerking met VTH	Molkenboer	2018	2	RIB dec 2018 aan raad gestuurd; i.v.m. extra termijn aan wijk- en dorpsplatforms gebeurt vaststelling IVP niet q4 2018, maar q1 2019.
Handhaving	3.2		Molkenboer			
De gemeente wil handelingen in strijd met geldende regels beëindigen als waarborg voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dit vraagt m.b.t. de beleidstaken rondom toezicht, handhaving en veiligheid goede afstemming zodat er sprake is van een integrale aanpak.	3.2.2	Een nieuwe beleidsnota 'Integraal handhavingsbeleid 2019-2022'. Hierin worden hernieuwde prioriteiten gesteld en wordt uitgegaan van integrale inzet van boa's (met nu nog verschillende bevoegdheden) en toezichthouders.	Molkenboer	Q2 bestuurlijke keuzes maken Q4 beleid vaststellen	2	Beleidsnota is t.g.v. kerstrecs niet meer in december vastgesteld. Daarnaast is ervoor gekozen om beleid samen met IVP vast te stellen in kader van integraliteit. Het Integraal Handhavingsbeleid Woerden is in maart 2019 met de raad gedeeld (RIB 19R.00144).
Organisatie en organisatieontwikkeling	5		Becht			
Uitvoeringsprogramma	5.1		Becht			

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente. We willen een organisatie zijn die de verbinding zoekt met burgers, ondernemers en instellingen etc. Daarnaast willen we een flexibele organisatie zijn en vanuit opgaven integraal werken. Bovendien willen we de afstand verkleinen tussen het bestuur en de organisatie.	5.1.1	Het uitvoeringsprogramma De WOW-factor is het kader voor de doorontwikkeling van de dienstverlening aan de samenleving en het bestuur en medewerkers. Dit uitvoeringsprogramma is het kader voor de doorontwikkeling van de dienstverlening aan de samenleving en het bestuur en medewerkers. De stakeholders worden ieder kwartaal betrokken bij de sprintplannen waardoor de volgende resultaten worden bereikt: - Eind 2018 zijn 8 belangrijkste klantprocessen als eerste geheel zaakgericht ingericht. - De in het kader van Woerden zegt ja, tenzij ... ontwikkelde participatie-instrumenten zijn verankerd 'in de genen' van de organisatie en in de pilot gebiedsgericht werken. - De dienstverlening aan het bestuur is verbeterd: de advisering aan het bestuur wordt door hen gewaardeerd met rapportcijfer 7. - De resultaatgerichtheid van de organisatie wordt verbeterd door opgavengestuurd werken. Alle belangrijke opgaven worden met deze werkwijze opgepakt. Deze onderwerpen komen ook aan de orde in de paragrafen Proactieve samenwerking en Bedrijfsvoering.	Becht	Q4	2	In 2018 werd 60% van het gevraagde budget beschikbaar gesteld door de raad. Hiermee was het mogelijk om 6 i.p.v. 8 klantprocessen zaakgericht in te richten. De belangrijkste werkzaamheden zijn in 2018 uitgevoerd. Voor een aantal werkzaamheden geldt dat de afronding in 2019 plaatsvindt. De raad is hierover eerder met een RIB geïnformeerd. Uit de tussenevaluatie van gebiedsgericht werken komt naar voren dat de gerichte aandacht van de pilot in één wijk en dorp veel voordelen biedt. Er is meer tijd nodig om gebiedsgericht werken en de daarbij ontwikkelde instrumenten verder te verankeren in de genen van de organisatie. In 2018 kreeg de organisatie een nieuw bestuur n.a.v. gemeenteraadsverkiezingen. Er heeft geen meting plaatsgevonden maar de dienstverlening aan het bestuur wordt in het algemeen gewaardeerd. Binnen het sociaal domein en het ruimtelijk domein wordt voor een belangrijk deel opgavengestuurd gewerkt. In 2019 worden de pilots geëvalueerd. Dan zal te melden zijn in hoeverre de resultaatgerichtheid is verbeterd.

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 1	22	15 (100%)	7 (0%)

Programma 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	2.832.998	3.075.998	-243.000
0.2	Burgerzaken	446.074	396.778	49.296
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.810.655	2.798.584	12.071
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.318.447	1.289.206	29.241
5.4	Musea	250.061	229.894	20.167
		7.658.235	7.790.461	-132.226
SALDO PROGRAMMA 1				-132.226
0.1	af budgetreserveringen			
0.1	Aanpassen raadsinformatiesysteem i.v.m. verhuizing naar nieuwe raadszaal			10.000
Te analyseren saldo programma 1				-142.226

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	3.049.586	3.165.892	-116.306
0.2	Burgerzaken	1.317.594	1.452.567	-134.973
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.912.465	2.903.882	8.583
5.4	Musea	250.061	229.894	20.167
		8.873.963	9.088.010	-214.047

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz. Begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-216.588	-89.894	-126.694
0.2	Burgerzaken	-871.520	-1.055.789	184.269
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-101.810	-105.298	3.488
1.2	Openbare orde en veiligheid	-25.810	-46.569	20.759
5.4	Musea	0	0	0
		-1.215.728	-1.297.550	81.822

Verschillenanalyse

Verschillen > € 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder 'Diverse'

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
0.1 U	Lagere salariskosten raadsleden -te hoge raming, is in 2019 bijgesteld-	73.422	voordeel
0.1 U	Extra storting in voorz pensioenen weth op verzoek van de accountant	-338.564	nadeel
0.1 U	Onderschijding budget rekenkamercommissie	40.820	voordeel
0.2 U	Lagere loonkosten burgerzaken	30.000	voordeel
0.2 U	Lagere kosten onderhoud software en apparatuur burgerzaken	42.000	voordeel
0.2 U	Hogere afdracht leges burgerzaken (reisdocumenten, rijbewijzen etc.)	-104.000	nadeel
0.2 U	Kosten bezorging reisdocumenten (niet geraamd, gedekt binnen eigen programma)	-86.000	nadeel
0.2 I	Hogere legesinkomsten reisdocumenten, rijbewijzen en naturalisatie (meer aanvragen)	165.000	voordeel
0.2 I	Hogere legesinkomsten huwelijken (hoger aantal huwelijken)	18.000	voordeel
	Diverse kleinere posten	17.096	voordeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen	-142.226	

PROGRAMMA 2 – FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN VERVOER

Samenvatting

Binnen het domein Openbare Ruimte is in 2018 een vervolg gegeven aan de enorme opgave: het (zichtbaar) verbeteren van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Deze verbeteringslag wordt uitgevoerd aan de hand van een 7-sporen-aanpak, namelijk:

Proces	beschrijven bedrijfsprocessen, toewijzen verantwoordelijkheden en vervolgens verbeteren van processen
Control	op orde brengen van de basisgegevens (door inventarisaties, inspecties e.d.) en verzorgen managementinformatie t.b.v. P&C-cyclus
Beleid, beheer en programmering	opstellen beleidsplannen, beheerplannen, jaarplanning en verbeteren van Meerjarig Onderhouds Programma (MOP)
Realisatie	effectief en doelmatig uitvoeren van werkzaamheden: (planmatig en service) onderhoud, groot onderhoud, vervanging en reconstructie
Organisatie	Drie teams (Afval & Reiniging, Realisatie & Beheer en Wijkonderhoud) waarvan per team een eigen verbetertraject met één algemene lijn
Inkoop	inkoop regulier en groot onderhoud in 1 gevel-tot-gevelcontract en enkele losse raamovereenkomsten, inkoop van reconstructies en inkoop van engineering & specialistische onderzoeken
Communicatie & Participatie	participatie bij beleid, beheer en onderhoud, informeren over werkwijze en investeren in nieuwe manieren van communicatie (van analoog naar digitaal)

Afgelopen jaar zijn binnen elk van de sporen verdere stappen gezet om de basis op orde te brengen. In het ene spoor heeft dit een grotere stap betekend dan in het andere. Dit heeft als oorzaak de gekozen logische opeenvolging van stappen. Zonder vastgesteld beleid is bijvoorbeeld het opstellen van een beheerplan niet mogelijk. En zonder een goede beschrijving van de bedrijfsprocessen is het niet mogelijk om in control te komen. Daarnaast is per spoor een ambitie voor 2019 bepaald. Onze stip aan de horizon. Voor een uitgebreide toelichting op de inhaalslag verwijzen wij naar de paragraaf Kapitaalgoederen.

	0-20%	21-40%	41-60%	61-80%	81-100%
Proces					
Control					
Beleid, beheer & progr.					
Realisatie					
Organisatie					
Inkoop					
Communic. & particip.					

Bovenstaande tabel geeft de voortgang aan. Het is de bedoeling dat in 2019 alle kleuren op groen staan.

Meerjaren onderhoudsplan wegen

Conform het spoor Realisatie zijn in 2018 vele kilometers aan straten en wegen onder handen genomen. Diverse reguliere en inhaalslagprojecten zijn voorbereid, in uitvoering gegaan of inmiddels gereed. Van de grote inhaalslag '13 miljoen' zijn alle projecten in voorbereiding, in uitvoering of afgerond. Doelstelling is om op 31-12-2019 de inhaalslag conform toezegging gereed te hebben.

In 2018 zijn de volgende projecten in voorbereiding gegaan:

- Start onderzoek Achterstraat (Woerden)
- Start onderzoek Rotonde Europabaan (Woerden)
- Start onderzoek Wagenstraat (Woerden)
- Start onderzoek toekomstbestendige oplossing Van Teijlingenweg/Mijzijde (Kamerik)
- Start onderzoek Bomen- en Bloemenkwartier + Singel (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Jan van Scorelstraat e.o. (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Kromwijkerkade (Woerden)

- Voorbereiding en participatietraject De Joncheerelaan (Harmelen)
- Voorbereiding en participatietraject De Eem & De Zaan (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Fagellaan (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Nassaukade (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Frans Halsstraat (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Aanpak Meijkade (Zegveld)
- Vervolg voorbereiding en participatietraject groot-onderhoud Westdampark (Woerden)
- Vervolg voorbereiding restauratie Begraafplaats Hogewal (Woerden)
- Vervolg voorbereiding en pilot boombehandeling Oostsingel/Oostlaan fase 2 (Woerden)
- Vervolg voorbereiding en participatietraject verbeteren Doorstroming Woerden-West (Woerden)

In 2018 zijn de volgende projecten in uitvoering gegaan:

- Start uitvoering reconstructie Molenbuurt fase 2 (Harmelen)
- Start uitvoering reconstructie Waaloord (Woerden)
- Start uitvoering reconstructie De Kanis
- Start uitvoering reconstructie Slotenbuurt (Zegveld)
- Start uitvoering reconstructie Nijverheidsbuurt (Zegveld)
- Start uitvoering reconstructie Voorhuis (Kamerik)
- Vervolg uitvoering reconstructie Vogelbuurt fase 3 en 4 (Woerden)

In 2018 zijn de volgende werken gerealiseerd/opgeleverd:

- (Groot) onderhoud asfaltverharding en elementenverharding

Civieltechnische kunstwerken

Afgelopen jaar is verder gegaan met het voorbereiden van fase 3a van het Singelproject. Diverse voetgangers- en fietsbruggen en duikers zijn vervangen. Ook ondergingen tientallen bomen en plantvakken een groot- onderhoudsbeurt.

In 2018 zijn de volgende werkzaamheden aan de civiele kunstwerken of beschoeiingen gerealiseerd:

- Start voorbereiding en participatie voor groot-onderhoud aan de Parijse brug (Woerden)
- Vervolgonderzoeken beweegbare bruggen en start uitvoering groot onderhoudswerkzaamheden
- Onderzoek naar een duurzaam beheer en bediening van het kunstwerkenareaal
- Uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan Van Leeuwenbrug (Kamerik)
- Afronden groot onderhoud en vervanging van houten bruggen op het Landgoed Bredius (Woerden)
- Afronden vervanging duikerbrug en fietsbrug in de Middenweg (Zegveld)
- Afronden vervangen bruggen Koningspark (Harmelen)
- Afronden vervangen van diverse fiets- en voetgangersbruggen

Integraal Beheer Openbare Ruimte

Uit het bovenstaande valt op te maken dat de organisatie van het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) steeds meer op orde is gebracht. Hier dient wel de opmerking bij geplaatst te worden dat bij de begroting van 2019 voor het beheer passende financiën zijn gereserveerd. Hiermee kan, na het inlopen van de achterstand, op het afgesproken kwaliteitsniveau worden beheerd en onderhouden.

Verkeer en vervoer

Op het gebied van verkeer en vervoer zijn in 2018 eveneens belangrijke stappen genomen:

Het vervolg op de Verkeersvisie: Met participatie van bewoners en ondernemers is gewerkt aan een Verkeersvisie Woerden 2030, die door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2018 is gestart met de vervolgstap, namelijk het werken aan een strategienota van de Verkeersvisie.

Doorstroming Woerden West: Diverse voorbereidende werkzaamheden hebben plaatsgevonden en achter de schermen wordt gewerkt aan het verder uitwerken van de schetsontwerpen naar een uitvoerbaar plan. De VRI op de kruising Boerendijk-Chrysantstraat is vervangen en het ontwerp voor de kruising Hollandbaan-Waardsebaan is bestekgereed gemaakt.

Westelijke Ontsluiting Woerden: conform het coalitieakkoord en het verkennende verkeersonderzoek is een projectleider geworven voor dit belangrijke project. De raad heeft op 4 april de startnotitie voor dit project vastgesteld en een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Parkeren in de binnenstad van Woerden: In 2018 is gebouwd aan de tweede openbare parkeergarage (locatie Defensie-eiland). Daarnaast is een aanbesteding gedaan voor een nieuw parkeerverwijssysteem. Begin 2019 wordt deze installatie geplaatst.

In regionale samenwerking zijn diverse verkeerskundige vraagstukken onderzocht en voorstellen voor verbetering aangedragen. De voorstellen worden in 2019 aan de betrokken gemeentebesturen voorgelegd ter besluitvorming. Tot slot zijn er diverse (kleine) verkeersmaatregelen en onderzoeken uitgevoerd, is er meegedacht bij de totstandkoming bij de Binnenstadvisie en het plan over fietsveiligheid, en zijn adviezen uitgebracht om de verkeersveiligheid en doorstroming te bevorderen.

Begraven en cremeren

In 2018 is beperkt vervolg gegeven aan het project Crematorium. Conform het coalitieakkoord is een oproep gedaan aan de markt om zich te melden. Helaas heeft deze oproep geen reacties opgeleverd en ook ontvingen wij geluiden uit de markt dat deze vol begint te raken. De daadwerkelijke realisatie van een crematorium binnen de grens van de gemeente Woerden is daarmee verder weg dan ooit.

Ook is verdergegaan met het opstellen van het beleidsplan voor de gemeentelijke begraafplaatsen. In 2016 stelde het college het projectplan vast, waarna een klankbordgroep gevormd is, bestaande uit 13 experts, geïnteresseerden en enthousiaste inwoners namens diverse platforms. Door de komst van een nieuwe coalitie en personele verschuiving heeft dit dossier gevraagd om aanvullende onderzoeken. Prognose is dat het beleidsplan voor de zomer van 2019 in de raad is.

Afval en Reiniging

Duurzaam inzamelen: Vanaf 1 januari 2017 is het nieuwe inzamelen (optie B) operationeel. Bewoners die beter scheiden kunnen in aanmerking komen voor teruggaaf. Deze prikkel draagt naar verwachting bij aan het realiseren van de doelstelling om in 2020 75% van het afval gescheiden in te zamelen. Vooral het apart inzamelen van gft wordt gestimuleerd. Apart inzamelen is zowel voor laag- als hoogbouw mogelijk, maar vergt een andere aanpak. Specifiek voor de binnenstad bekijken we, samen met horeca en winkeliers, hoe het afval scheiden door ondernemers in de zgn. vijfhoek kan worden gestimuleerd.

Afvalvrije scholen: Basisscholen willen graag afval scheiden. Wettelijk is dit (nog) niet te regelen. Rijkswaterstaat is op nationaal niveau actief op dit dossier. Lokaal zoeken we naar tijdelijke mogelijkheden.

Verminderen zwerfafval: Inwoners worden gemobiliseerd om op regelmatige tijden of perioden (een deel van) de buurt schoon te maken. De gemeente faciliteert (hulpmiddelen beschikbaar stellen en het vuil ophalen). Ook zijn bijeenkomsten voor supporters van zwerfafval georganiseerd en is ingezet op aanpak van snoeproutes.

Meldingen openbare ruimte

Na een succesvolle start van het MOR-loket voor de meldingen in de openbare ruimte is in 2018 een vervolg gegeven aan het verhogen van de servicenorm. De 48-uursnorm is de standaard geworden. Dit jaar heeft ook de MOR-applicatie zijn intrede gedaan. De wens om een efficiënt en overzichtelijk monitoringsprogramma te krijgen heeft geleid tot de lancering van een unieke methode (niet eerder in Nederland gedaan). De meldingen uit het zaakstelsel worden gekoppeld aan het beheersysteem Obsurv, waardoor het meldingenproces in een handomdraai inzichtelijk is en er minder handelingen nodig zijn.

Openbare verlichting

In 2018 is een grote stap gezet in het wegwerken van het achterstallig onderhoud van de openbare verlichting. Naast het vervangen van de verouderde masten en armaturen tijdens reconstructies (werk met werk) zijn op de belangrijke doorgaande wegen de armaturen vervangen. Uitgangspunt hierbij is het 'verledden' om het toekomstige areaal zo duurzaam mogelijk te beheren tegen zo laag mogelijke kosten.

Naast de vervangingen zijn de door ongelukken ontstane schades verholpen, zijn honderden meldingen opgelost en is gestart met een schoonmaakactie door De Samenwerkingsunie (SROI).

Veiligheidsgevoel

In goede samenwerking met het cluster OOV is gewerkt aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte. Nadrukkelijke aandacht kregen hierbij het stationsgebied en de JOP's. Waar het nodig bleek, zijn extra lichtmasten geplaatst of is het bosplantsoen grondig teruggesnoeid.

Daarnaast zijn acties uitgevoerd om het veiligheidsgevoel te vergroten voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Denk aan het aanpassen van fietspaden en het aanleggen van losliggende fietspaden. Dit onderwerp had en heeft onze nadrukkelijke aandacht.

Bodemdaling

Binnen het programma Bodemdaling is in 2018 gewerkt aan het professionaliseren van de organisatie, het implementeren van de LCC-afweging (Life Cycle Costing) bij reconstructies in slappebodengebieden en het maken van verbindingen met andere overheden of organisaties. Dit alles vormt de opmaat naar de Regiodeal Bodemdaling waarvoor het Rijk vanaf 2019 miljoenen euro's uittrekt.

Afgelopen jaar is ook gestart met een aantal pilots en onderzoeken naar alternatieve funderingsmethoden. Denk aan drijvend bouwen, onderzoek naar autonome bodemdaling, satellietmetingen en gebruik van grondvervanging. In 2019 zullen deze onderzoeken een vervolg krijgen en worden de pilots uit eerdere jaren geëvalueerd. Tot slot is er in 2018 ingezet op publieksvoorlichting, zowel in vakbladen als via de reguliere media.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 2	27	25 (92%)	2 (8%)

Programmadoelen	Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indi cator	Toelichting
Begraven	6	Bolderdijk			
Kostendekkende faciliteiten	6.1	Bolderdijk			
We bieden inwoners van Woerden goede faciliteiten voor een waardig afscheid en een laatste rustplaats/asbestemming voor de overledene. Kostendekkende exploitatie begraafplaatsen.	6.1.1 Beheerplan 'Begraven en cremieren in de gemeente Woerden', op basis van (het nog in 2017 door de raad vast te stellen) beleidsplan.	Bolderdijk	Q3	2	Uitwerking beheerplan betrokken bij bestuursopdracht. Oplevering beheerplan doorgeschoven naar 2019.
Crematorium	6.2	Bolderdijk			
We realiseren een crematorium. Daarbij zoeken we de samenwerking met marktpartijen. Uitgangspunt is een kostendekkende voorziening.	6.2.1 Locatieonderzoek conform raadsnotie en gesprekken met de fracties.	Bolderdijk	Q3	2	Na het raadsbesluit om niet door te gaan met bestemmingsplan Rijnhof is de kans op een crematorium heel klein geworden. Hierover hebben we de raad via een RIB geïnformeerd.

Programma 2 FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE en VERVOER

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	-1.657.500	-1.680.909	23.409
2.1	Verkeer en vervoer	8.821.355	8.143.305	678.050
2.2	Parkeren	1.537.705	1.512.339	25.366
2.4	Economische havens en waterwegen	1.356.779	1.351.583	5.196
3.4	Economische promotie	174.215	128.623	45.592
5.6	Media	40.571	38.356	2.215
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.806.570	4.732.141	74.429
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	103.850	94.776	9.074
7.2	Riolering	-771.786	-770.312	-1.474
7.3	Afval	-1.229.767	-1.229.766	-1
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-7.756	-174.836	167.080
		13.174.236	12.145.301	1.028.935

SALDO PROGRAMMA 2

1.028.935

af budgetreserveringen

2.1	Regionale samenwerking Alphen-Gouda-Woerden (regiodeal bodemdaling)	107.976
2.1	Budget voor vervanging bomen en struiken n.a.v. gevolgen droge zomer	115.000
5.7	Budget voor beheersplan groenstructuur Singel	60.000
5.7	Tijdelijk recreatieplas	4.400
6.1	Overige subsidies	9.000

Te analyseren saldo programma 2

732.559

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	8.965.905	8.523.844	442.061
2.2	Parkeren	1.537.705	1.569.301	-31.596
2.4	Economische havens en waterwegen	1.397.914	1.425.577	-27.663
3.4	Economische promotie	227.215	181.869	45.346
5.6	Media	40.571	38.356	2.215
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.827.659	4.788.205	39.454
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	103.850	94.776	9.074
7.2	Riolering	3.771.962	3.781.095	-9.133
7.3	Afval	3.776.157	3.770.499	5.658
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	623.674	535.316	88.358
		25.272.612	24.708.837	563.775

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz. Begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	-1.657.500	-1.680.909	23.409
2.1	Verkeer en vervoer	-144.550	-380.538	235.988
2.2	Parkeren	0	-56.962	56.962
2.4	Economische havens en waterwegen	-41.135	-73.994	32.859
3.4	Economische promotie	-53.000	-53.246	246
5.6	Media	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-21.089	-56.064	34.975
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0
7.2	Riolering	-4.543.748	-4.551.406	7.658
7.3	Afval	-5.005.924	-5.000.565	-5.359
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-631.430	-710.152	78.722
		-12.098.376	-12.563.837	465.461

Verschillenanalyse
Verschillen > € 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder 'Diverse'

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
2.1 U	Onverschuldigd budget onkruidbestrijding	85.000	voordeel
2.1 U	Lagere kapitaallasten t.g.v. wijziging voorschriften BBV	276.338	voordeel
5.7 U	Lagere kapitaallasten t.g.v. wijziging voorschriften BBV	20.325	voordeel
2.1 I	Subsidies Veenweidengebied in beweging fase 3 (uitgaven staan aan lastenzijde)	97.500	voordeel
2.1 I	Provinciale subsidie bushalte Polanerbaan (is in 2017 al aangelegd en betaald)	47.891	voordeel
2.2 I	Bijdrage vaststellingsovereenk. parkeergarage Castellum (is gestort in MOP progr 7)	55.000	voordeel
7.5U	Lagere exploitatielasten begraafplaatsen (zie progr 7 lagere onttrekking aan het MOP)	87.500	voordeel
7.5 I	Hogere baten begraafplaatsrechten (groter aantal begravingen)	79.000	voordeel
	Diverse kleinere posten	-15.994	nadeel
Positief saldo na aftrek budgetreserveringen		732.560	

NB: Taakvelden 7.2 en 7.3 hebben budgettair neutraal effect op de exploitatie.

Taakveld 7.3 Afval : Begroot was onttrekking aan de voorziening van € 195.045; werkelijk een onttrekking van € 177.934.

Taakveld 7.2 Riolerings : Begroot was storting aan de voorziening van € 54.042; werkelijk een storting van € 88.766 euro.

PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN

Samenvatting

Het afgelopen jaar was een verkiezingsjaar. Dat is altijd bijzonder. De uitvoering van de begroting loopt door, maar ondertussen ontstaan er nieuwe plannen. Dat gold zeker ook voor Programma 3. In 2017 evalueerde de gemeente Woerden het Sociaal Domein. De conclusies en aanbevelingen lagen op de formatietafel. In het coalitieakkoord stelt de gemeente dan ook een aantal belangrijke ambities voor de verdere ontwikkeling van het Sociaal Domein. We vatten ze samen in vijf prioriteiten:

1. Casemanagement: de gemeente Woerden gaat inwoners die vormen van zorg en ondersteuning nodig hebben beter begeleiden.
2. Inkoop: wij willen beter en intensiever samenwerken, maar met minder zorgpartijen.
3. Algemene voorzieningen: wij willen dat deze gratis en vrij toegankelijke voorzieningen meer worden gebruikt en beter aansluiten op de vragen van inwoners, wijken en de gemeente.
4. Sociaal werken in de wijk: de gemeente wil aansluiten op de leefwereld van inwoners (en niet andersom). Daarom gaan wij minder werken vanuit het stadhuis en meer in de wijk en op school.
5. Participatie: we bespreken met de gemeenteraad wat wij precies bedoelen met de term 'participatie' en zorgen er vervolgens voor dat meer inwoners kunnen meedoen.

In 2018 zijn wij volop gestart met de voorbereiding op deze ontwikkelingen. Maar, zoals gezegd, de uitvoering van de resultaten en inspanningen uit de Programmabegroting liep gewoon door. Hieronder volgen per thema de belangrijkste ontwikkelingen uit 2018.

Bedrijfsvoering

Sturingsinformatie

In 2018 is de Staat van Woerden opgeleverd. In dit document zijn relevante cijfers over het Sociaal Domein verzameld en geanalyseerd. Deze cijfers zijn gebruikt voor het opstellen van de doelstellingen voor de programmabegroting 2019-2022. Woerden scoort in vergelijking met de regio en Nederland goed.

De informatiepositie ten aanzien van het geleverde maatwerk en de kosten is verbeterd. Er zijn verschillende monitoringsinstrumenten die inzicht geven in de instroom en uitstroom van zorg, de werkvoorraad van medewerkers en de tijdigheid van besluiten.

Er is zicht op de actuele kosten van producten, percelen en aanbieders. Op basis van de historische gegevens en de actuele beschikte maatwerkvoorzieningen worden prognoses gemaakt met als doel het tijdig verkrijgen van inzicht in kostenover- of onderschrijdingen. Daarnaast is dit een hulpmiddel om de begroting realistisch op te stellen en is inzichtelijk wat het gebruik van opgenomen verplichtingen van voorgaande jaren is.

De gemeentelijke doelstellingen zijn uiteengezet in de programmabegroting. Programma 3 is vertaald naar maatschappelijke opgaven waarbij maatschappelijke effecten zijn geformuleerd. Per maatschappelijk effect zijn resultaten benoemd. Deze resultaten worden in de loop van de uitvoering van het programma gemeten. Het vraagt nog wel aandacht om meetbare resultaten te formuleren. Door het verbeteren van de informatiepositie en het gebruiken van informatie wordt het meetbaar maken van doelstellingen ook relevanter.

Backoffice

Er is een goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2017 ontvangen. In 2018 is de backoffice op orde gebleven. De werkprocessen zijn verbeterd, de continuïteit en kennis binnen het team is gegroeid en meer geborgd. Steeds meer werkprocessen worden afgehandeld via het berichtenverkeer. Er is geen sprake geweest van grote achterstanden. De implementatie van Cumulus is in volle gang geweest. Helaas is de livegang per 1 januari 2019 niet gehaald. In april 2019 is dit alsnog wel gelukt.

Inkoop

Inmiddels zijn er ruim 200 zorgaanbieders voor Jeugd en Wmo gecontracteerd in de regio Utrecht-West (Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater en Woerden). Het aanbod is weliswaar groot, maar ook veel van hetzelfde. De keerzijde van zo veel partijen is dat het lastig is voor Woerden Wijzer als ook voor de inwoner om het huidige zorglandschap te overzien en daar de juiste keuzes in te maken. Ook het monitoren van deze gecontracteerde partijen vergt een enorme

inspanning, niet alleen op kosten maar vooral op de kwaliteit van hun aanbod. Inmiddels is gebleken dat het grootste deel van ons budget, ca. 80%, wordt ingezet bij ca. 15 zorgaanbieders. De overige partijen hebben vaak slechts één of enkele van onze inwoners als cliënt.

Het is helaas niet gelukt om samen met de regio Utrecht West al opnieuw te kunnen inkopen vanaf 2020. Daarom richt Woerden zich samen met de regio op nieuwe inkoopafspraken vanaf 2021. Veel van onze beleidsvoornemens moeten landen in de inkoopafspraken met onze contractpartners en vanaf daar in de uitvoering. Dit betekent dat er de komende twee jaar een nieuw aanbestedingstraject wordt opgezet. Met als doel het intensiever samenwerken met aanzienlijk minder partijen. We blijven alert op voldoende keuzevrijheid en variatie in zorgvormen, maar stellen ook hogere (kwaliteits-)eisen aan onze strategische partners. Het beoogde effect hiervan is dat we de transformatie verder kunnen bewerkstelligen.

Groei, ontwikkeling en leren

Algemeen

In 2018 is er voor het eerst gewerkt met één overzicht van alle doelen op het gebied van jeugd in de begroting sociaal domein. Dit heeft geholpen om meer resultaatgericht te werken. Er zijn een aantal mooie resultaten behaald. Uiteraard kunnen zaken nog verder (door)ontwikkeld worden in de zorg en ondersteuning voor de jeugd van Woerden. Naar aanleiding van het coalitieakkoord zijn er in 2018 veel voorbereidingen getroffen voor bijvoorbeeld de invoering van project Begeleiding Dichtbij en de inkoop van Jeugdhulp.

Preventie

Buurtwerk, de organisatie die het jongerenwerk uitvoert, is, na een aanbestedingstraject, in maart 2018 gestart in de gemeente Woerden. Betrokken jongeren en organisaties zijn positief over de inzet tot nu toe. Daarnaast is Buurtgezinnen gestart, een nieuwe voorliggende voorziening om het netwerk en de zelfredzaamheid van gezinnen te versterken.

Op het gebied van veiligheid is een aantal acties ondernomen:

- Er is een regiocoördinator Kindermishandeling en huiselijk geweld geïnstalleerd.
- Er is een werkgroep complexe echtscheidingen gestart.
- Er is een coördinator voor de uitvoering van de Verwijsindex (VIR) aangesteld.
- De aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld van Woerdenwijzer zijn getraind.

Er is gerichte aandacht geweest voor jongerenparticipatie door middel van een onderzoek door Stichting Alexander. De stichting heeft aanbevelingen gedaan over hoe we jongerenparticipatie beter vorm kunnen geven. Hier gaan we in 2019 mee aan de slag.

De positie van het onderwijs in het voorliggende veld en het hele sociaal domein wordt meegenomen in de brede ontwikkeling van WoerdenWijzer in 2019. Inzet is een veel nauwere samenwerking met zowel het onderwijs als andere partners die hierbij betrokken zijn. In 2018 is op deze samenwerking voorgesorteerd. De jeugdhulpwerkers op het voortgezet onderwijs in Woerden zijn een belangrijke schakel in het bieden van jeugdhulp op de plekken waar de jeugd aanwezig is.

De samenwerking tussen Samen Veilig Midden-Nederland (SAVE) en WoerdenWijzer kan nog beter. Steviger inzet vanuit WoerdenWijzer is nodig voor goede afspraken met SAVE. De inzet van de gedragswetenschapper van WoerdenWijzer per 2019 helpt hierbij.

De organisatie van een integrale visie / één loket voor ouders met opvoedvragen willen we graag meenemen in de brede ontwikkeling van WoerdenWijzer en wordt daarom meegenomen naar 2019.

Maatwerk

Er zijn meer lokale jeugdhulpvoorzieningen gericht op deelname aan de samenleving vanuit de maatschappelijke partners opgestart, te weten de Bovenschoolse Onderwijs Zorg Voorziening ter voorkoming van thuiszitters en het Perspectiefhuis in Molenvliet.

We hebben ingezet op snellere hulp aan jeugd, vooral in de (specialistische) Jeugd-GGZ, door de inzet van een Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd GGZ. Deze POH-JGGZ, kan direct jeugdhulpverlening bieden ter voorkoming van plaatsing op een wachtlijst voor zwaardere zorg. Verder hebben we het mogelijk gemaakt om een tweede basistraject GGZ in te zetten, in plaats van doorstroom naar de specialistische GGZ. Om te zorgen dat de instroom bij zorgaanbieders niet wordt belemmerd door wachttijden, is er in 2018 een provinciale Wachttijd Wijzer ontwikkeld. Vanaf 2019 zal

deze app inzicht geven voor verwijzers in eventuele wachttijden bij zorgaanbieders, zodat kan worden gekozen voor een zorgaanbieder zonder wachttijd.

Er is in Utrecht West een belangrijke start gemaakt met inzicht krijgen in de kwaliteit van jeugdhulp, doordat we in 2018 de kwaliteitscriteria die het CBS meet (landelijke outcome criteria) bij onze zorgaanbieders opvragen.

Samen Veilig Midden Nederland heeft via een subsidietender in 2018 een nieuwe meerjarige subsidieovereenkomst met alle gemeenten uit de provincie Utrecht gesloten voor de komende jaren. SVMN (Veilig Thuis en SAVE) is een belangrijke organisatie voor het wegen van veiligheid in gezinnen en voert als Gecertificeerde Instelling de maatregelen van de kinderrechter uit.

De regio Utrecht West heeft rijksmiddelen toegekend gekregen voor een transformatieprogramma Jeugd, waarmee minder residentiële hulp en meer ambulante hulp wordt nagestreefd.

We hebben in 2018 gewerkt aan de bekendheid van WoerdenWijzer, door bijvoorbeeld de postercampagne. Een mogelijk uitvloeisel hiervan is dat er in 2018 regelmatig lange wachttijden waren bij WoerdenWijzer. Dit is uiteraard niet wenselijk. Door de inzet van (tijdelijk) extra personeel zijn de wachttijsten verkort, maar het blijft een aandachtspunt, met name omdat het personeel niet structureel is toegevoegd. Dit is gedaan met het oog op de toekomst en doorontwikkeling van WoerdenWijzer in 2019 en 2020.

Ieder jaar laat de gemeente een cliëntervaringsonderzoek (wettelijk verplicht) uitvoeren. Het onderzoek heeft betrekking op de geleverde zorg en ondersteuning. De resultaten over 2018 zijn nog niet bekend. Het onderzoek wordt eind 1e kwartaal 2019 door een extern bureau uitgevoerd. Over de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek wordt de raad via een RIB geïnformeerd.

Maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke betrokkenheid

Algemeen

Het is belangrijk dat inwoners zichzelf kunnen redden en kunnen meedoen met de maatschappij. Daarom staat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van alle inwoners voorop binnen het sociale domein. De gemeente zorgt voor basisvoorzieningen, informatie en advies. Ook ondersteunen wij de vrijwilligers. Iedere inwoner die dat nodig heeft, krijgt de juiste hulp of ondersteuning, zo dicht bij huis als mogelijk. Waar het kan, wordt een beroep gedaan op het netwerk van een inwoner of op ondersteuning via een algemene voorziening.

Waar het nodig is wordt een maatwerkvoorziening ingezet. Wij stimuleren organisaties hun krachten te bundelen en in te zetten op innovatie, zodat onze inwoners de beste ondersteuning krijgen.

De veranderingen binnen het sociaal domein vragen om een andere aanpak van alle betrokken maatschappelijke organisaties. Zorg en ondersteuning moeten dicht bij de inwoners georganiseerd worden, zodat het beter aansluit bij de huidige leefwereld van onze inwoners. Om onze maatschappelijk partners hierin te betrekken hebben we een werkconferentie georganiseerd. Deze vond plaats op 2 juli 2018. We hebben samen met elkaar nagedacht over hoe maatschappelijke vraagstukken in Woerden opgepakt kunnen worden, hoe we beter kunnen samenwerken, welke resultaten we willen bereiken en hoe we elkaar kunnen versterken. Het was een zeer geslaagde bijeenkomst.

In 2018 is het project Voorliggende voorzieningen van start gegaan. Dit project richt zich op het neerzetten van een verbeterd voorliggend aanbod (nieuwe subsidietender) dat beter aansluit op de ondersteuningsbehoefte. Met de maatschappelijke organisaties gaan we de maatschappelijke opgaven verkennen en de taken daarop anders verdelen. Subsidies worden geleidelijk afgebouwd om daarna een nieuwe verdeling te maken. Het doel is niet om minder geld te besteden, maar om het geld gericht te besteden. We hebben de betreffende maatschappelijke organisaties hiervan op de hoogte gebracht.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

De gemeente moet volgens de Wmo onafhankelijke cliëntondersteuning bieden. Door Kwadraad en Stichting Welzijn Woerden is in 2018 de onafhankelijke cliëntondersteuning geïmplementeerd. Onze doelstelling was om minimaal 100 inwoners hiervan gebruik te laten maken. Vooral inwoners met een beperking ervaren veel baat bij cliëntondersteuning. Kwadraad en Stichting Welzijn Woerden hebben in 2018 300 inwoners kunnen helpen.

Website en sociale kaart

Er is ingezet op verbetering van de digitale dienstverlening door doorontwikkeling van de website en de sociale kaart. Er is een ontwerp gemaakt naar aanleiding van een onderzoek onder gebruikers. Dit wordt in 2019 op de website van WoerdenWijzer gelanceerd.

Mantelzorgers

Mantelzorgers hebben een belangrijke rol in de zorg voor inwoners. Om hen te ondersteunen financiert de gemeente gerichte voorzieningen zoals respijtzorg, de mantelzorgconsulent en de waardering in de vorm van een mantelzorgdag. Op de mantelzorgdag heeft de gemeente een inwonersinitiatief ondersteund. Er zijn in 2018 ruim 1.200 mantelzorgcomplimenten uitgegeven, ruim 400 meer dan in 2017. Om het aanbod voor respijtzorg verder te kunnen uitbreiden, is een inventarisatie gedaan. Hier gaan we in 2019 verder mee aan de slag.

Ouderenbeleid

Met het integraal ouderenbeleid is een start gemaakt. Met het nieuwe college en een externe kwartiermaker is gesproken over hoe we het ouderenbeleid vorm en inhoud gaan geven. Het ouderenbeleid heeft vertraging opgelopen, de dialoog met inwoners (onder andere over eenzaamheid) is in 2018 nog onvoldoende gevoerd. Het aspect 'eenzaamheid' wordt in het ouderenbeleid meegenomen, echter we willen eenzaamheid niet alleen voorkomen bij ouderen. Over de aanpak voor zowel ouderen als andere leeftijden gaan we in 2019 een visie en aanpak formuleren. We sluiten aan bij de uitgebrachte programma's: Programma Langer Thuis & Eén tegen eenzaamheid.

Er-op-af team

Vanaf eind 2018 is onze methode Er-op-af geen pilot meer, maar 'regulier' onderdeel van Woerden Wijzer. Het team gaat af op signalen van onder andere politie, boa's, Groen West, inwoners, Veilig thuis. Na de eerste inschatting van de melding en huisbezoeken vanuit het Er-op-af team, kan zorg worden ingezet of volgt bemoeizorg via het Zorg en Overlast overleg. Gezien de toename van de meldingen heeft het Er-op-af team er (tijdelijk) extra capaciteit bij gekregen. In 2019 wordt de methodiek verder uitgewerkt en krijgt het team een plek in de nieuwe opzet van WoerdenWijzer.

Inkoop

In 2018 is een nieuwe aanbesteding voor huishoudelijke hulp afgerond. In de regio Utrecht-West zijn per 2019 twaalf aanbieders die huishoudelijke hulp kunnen leveren. De nieuwe tarieven zijn vastgesteld volgens de 'reële prijs', wat betekent dat rekening is gehouden met de verschillende kostprijs-elementen (cao, loonschalen, etc.). Daarmee voldoen de tarieven aan de wettelijke eisen. Het contract met aanbieders van Wmo-begeleiding (individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf) is per 2019 verlengd. Bij deze verlenging is bij de tariefbepaling ook rekening gehouden met de 'reële prijs', net als bij huishoudelijke hulp. Het huidige contract Wmo-hulpmiddelen met Meyra en Hulpmiddelencentrum loopt tot en met 31 maart 2019. De contracten zijn inmiddels verlengd tot 31 maart 2021.

Aanpak psychische kwetsbaarheid

Tussen het najaar van 2018 en de zomer van 2019 is/wordt gewerkt aan een plan van aanpak rondom psychische kwetsbaarheid, waarin bepaald wordt wat in Woerden nodig is om de groep met psychische kwetsbaarheid een volwaardig leven te laten leiden en mee te laten doen, en hoe een goede samenwerking te creëren tussen alle betrokken partijen. Er is gekozen voor een aanpak 'van onderop' waarbij vertegenwoordigers vanuit verschillende organisaties tijdens drie lunchbijeenkomsten in gesprek geweest zijn met elkaar.

Fraude & handhaving

Met de decentralisatie van taken in het kader van de nieuwe Wmo en Jeugdwet is ook het terrein waarop we fraude moeten bestrijden, vergroot. Samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) verkennen wij de mogelijkheden voor fraudeaanpak. Wij hebben ons aangesloten bij het Informatie Knooppunt Zorgfraude. Meldingen over fouten of fraude in de zorg worden bij elkaar gebracht en onderzocht.

Cijfers Sociale kracht U10 en cliëntervaringsonderzoek

In 2018 is een eerste vervolgmeting gedaan van de monitor Sociale Kracht U10. Onze gemeente scoort goed en hiermee kunnen we concluderen dat we de resultaten zoals opgenomen in onze doelenboom, hebben bereikt.

Werk en Inkomen

Armoede

Op het gebied van armoede zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met alle netwerkpartners. Hierbij werd een vooruitblik gegeven naar de werkwijze van Coachende Begeleiding. Eind 2018 is hiervoor een opmaat gemaakt: verkend is hoe de pilot vormgegeven kan worden waar we in 2019 meer uitwerking aan geven.

Een mooie bijvangst is dat een initiatief vanuit de samenleving, St. Quiet, een nieuw leven is ingeblazen. Ook heeft de Raad van Kerken een Armoede Agenda opgesteld. Ervaring uit 2018 leert dat het investeren in het netwerk een belangrijke rol speelt in de gezamenlijke aanpak tegen armoede. Vooral de signaleringsfunctie is hierbij gebaat.

Schulden

Het team Schuldhulpverlening heeft met de motiverende gespreksvoering een andere manier van werken neergezet. Door de inwoner te motiveren om hulp te accepteren en, waar dat kan, gedrag te veranderen, wordt de hulpverlening bij schulden beter vormgegeven. De aangepaste aanmeldprocedure laat zien dat meer mensen een traject starten en minder mensen afhaken. Het preventieplan is uitgevoerd. Voor 2019 staat meer aandacht voor vroegsignalering op de agenda.

Jongeren Onderwijs Werkt!

In 2018 zijn in het samenwerkingsnetwerk JOW! stappen gezet. We hebben gemerkt en geëvalueerd dat partijen zoals leerplicht, de sociale teams, FermWerk en de scholen elkaar beter vinden en gebruik maken van elkaars expertise en mogelijkheden. Voorbeelden hiervan zijn dat de leerlingen van Futura stagelopen bij FermWerk, de scholen beter op de hoogte zijn van de methodiek van de sociale teams en visa versa, en vooral de samenwerking tussen RBL/RMC en het sociale team en FermWerk is verbeterd. Onder andere de daarvoor speciaal aangestelde netwerkregisseur is daar debet aan.

Daarnaast is er een start gemaakt met het plaatsen van jongeren die een verhoogde kans hebben op schooluitval en/of (jeugd)werkloosheid bij leerwerkbedrijven, zoals de Colour Kitchen, of speciale schooltrajecten, zoals EntreeXL. Er wordt ook steeds meer uitwerking gegeven aan de uitgangspunten van het samenwerkingsnetwerk JOW!, namelijk maatwerk, preventie en integraliteit. Dit willen we in 2019 continueren en nog grotere stappen in maken.

Participatie

Het college heeft ingezet op een veranderende aanpak bij participatie van inwoners. Collega's van WoerdenWijzer en Ferm Werk werken nu op een bescheiden schaal samen bij gesprekken met inwoners. De gemeenteraad heeft een eigen discussie gevoerd over de vormen van participatie en is daarbij gefaciliteerd met een ambtelijke gespreksnotitie.

Werk

Door de goede economische situatie zijn minder inwoners afhankelijk van een uitkering levensonderhoud. Samen met Ferm Werk is gewerkt aan toeleiding naar werk, dagbesteding of vrijwilligerswerk voor inwoners die niet vanzelf naar werk geleid kunnen worden.

Wonen en leefomgeving

In januari 2018 is het rapport 'Wonen met zorg, Analyse vraag en aanbod, kansen en knelpunten' door het college aangeboden aan de raad. Op basis van dit rapport is geconstateerd dat er voor een aantal doelgroepen niet voldoende maatschappelijke opvangmogelijkheden zijn in Woerden. In het verlengde van dit onderzoek is daarom in 2018 een aantal acties uitgevoerd.

Er zijn diverse extra maatschappelijke opvangvoorzieningen in Woerden gerealiseerd en in voorbereiding.

Gerealiseerd:

- Pitstop Van Loonstraat, 2 plekken maatschappelijke opvang.
- Pitstop voor vrouwen al dan niet met kinderen, 3 plekken maatschappelijke opvang.

In voorbereiding:

- Thuishaven: 6 (zelfstandige) wooneenheden maatschappelijke opvang voor volwassenen.
- Onderzoek (regio) realiseren 10 tot 20 plekken voor jongeren: kamertrainingscentrum.

Na realisatie van bovenstaande opvangvoorzieningen is er met name nog een tekort aan (extra) opvang voor ouder(s) met kind(eren), waaronder tienermoeders, en crisisopvang. Voor de doelgroep met kinderen is het voor de stabiliteit van de kinderen echter bij sommigen wenselijker om direct naar een woning te kunnen verhuizen, mits het huishouden in staat is om zelfstandig te wonen met ambulante begeleiding.

Voor de uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn woningen nodig. Als de uitstroom stagneert, worden opvangplekken onnodig lang bezet gehouden en is er geen plek voor nieuwe instroom. De in het rapport 'Analyse wonen met zorg' opgenomen behoefte aan beschermd wonen en maatschappelijke opvang is gebaseerd op een situatie zonder stagnatie in uitstroom. Om uitstroom mogelijk te maken, zijn met GroenWest afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van woningen voor uitstroom uit diverse opvangvoorzieningen en huishoudens die in nood verkeren. Bij de laatste categorie gaat het dan om:

- Een persoon of huishouden uit Woerden met dreigende dakloosheid. Het gaat om mensen die wel in staat zijn om zelfstandig te wonen, al dan niet met begeleiding, en voor wie maatschappelijke opvang als tussenstation niet gewenst is, bij voorkeur voorkomen wordt. Denk hierbij aan (tiener)moeders en (eenouder)gezinnen met kinderen.
- Een persoon of (deel van een) huishouden die vanuit het oogpunt van zorg en/of veiligheid uit de thuissituatie weg moet en voor wie tijdelijke opvang in een maatschappelijke opvangvoorziening niet mogelijk of gewenst is.
- Personen waarbij de huidige woonsituatie leidt tot onacceptabele psychische stress, voortkomend uit een psychische stoornis, verstandelijke beperking of stoornis in het autismespectrum en waar verhuizen naar een andere woning leidt tot stabilisatie en verbetering van de mentale toestand van deze persoon.
- Huishoudens met kinderen waar sprake is van een woonsituatie die ten koste gaat van de sociaal-emotionele ontwikkeling van een of meer kinderen dan wel dreigt te escaleren met huiselijk geweld tot gevolg.

Deze woningen worden toegewezen door directe bemiddeling onder de hardheidsclausule.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 3	135	102 (87%)	33 (13%)

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Thema: Gezondheid en bewegen						
Maatschappelijke opgave: Inwoners hebben een gezonde en actieve leefstijl						
Maatschappelijk effect: Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperking en (financiële) achtergrond spelen, sporten en bewegen in de gemeente Woerden	1.1					
	1.1.3	Alle inwoners kunnen, ongeacht beperkingen, levensstijl, inkomen, culturele achtergrond en gender, sporten bij een lokale sportvereniging		Noorthoek		
	1.1.3.4	Alle inwoners kunnen, ongeacht beperkingen, levensstijl, inkomen, culturele achtergrond en gender, sporten bij een lokale sportvereniging	Vanuit de pilots m.b.t. de routekaart Woerden Inclusief wordt een handreiking inclusieve sportvereniging ontwikkeld, er komt een aanspreekpunt voor sportverenigingen m.b.t. inclusieve sport/vrije tijd en organisaties voor zorg en welzijn worden gefaciliteerd en gestimuleerd om de mensen die zij ondersteunen te laten sporten bij reguliere verenigingen	Noorthoek	3	Het inclusiebeleid wordt uitgevoerd, echter de focus wordt nu gelegd op de ambities uit het coalitieakkoord en er worden geen aparte activiteiten ondernomen die gericht zijn op inclusie.
Maatschappelijk effect: Inwoners hebben een gezond gewicht, ondanks hun leeftijd, culturele achtergrond, beperkingen, etc.	1.2					
	1.2.1	Het percentage inwoners met overgewicht stabiliseert t.o.v. 2016 (jeugd, volwassenen en senioren)		Noorthoek		
	1.2.1.3	Het percentage inwoners met overgewicht stabiliseert t.o.v. 2016 (jeugd, volwassenen en senioren)	Er is een aanbod voor mensen met een lage SES (sociaal economische status) gericht op een gezonde leefstijl en gewicht ontwikkeld in Q4 2018	Noorthoek	2	In 2018 is het programma Stapje Fitter uitgevoerd, o.a. gericht op deze doelgroep. In 2019 wordt verder onderzocht hoe deze doelgroep gestimuleerd kan worden om meer te bewegen (zie doelenboom 2019).
Thema: Groei, ontwikkeling en leren						
Maatschappelijke opgave: Alle jeugd groeit gezond en veilig op tot zelfredzame en veerkrachtige Woerdense inwoners, ongeacht afkomst, gender, inkomen, talenten of beperkingen						
Maatschappelijk effect: Jeugd groeit op in een stimulerende en veilige omgeving waarin zij hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen	2.1					

Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
2.1.3	Het aantal jongeren dat lid is van een (sport)vereniging blijft op zijn minst gelijk t.o.v. voorgaande jaren		Noorthoek		
2.1.3.4	Het aantal jongeren dat lid is van een (sport)vereniging blijft op zijn minst gelijk t.o.v. voorgaande jaren	Onderzoeken: welzijn op recept jong?	Noorthoek	2	Voor de uitvoering van Welzijn op recept jong is nauwe samenwerking met huisartsen essentieel. Omdat we niet te veel nieuwe initiatieven in één keer bij de huisartsen kunnen neerleggen, is ervoor gekozen deze evt. pilot on hold te zetten, en prioriteit te geven aan het inzetten van POH'ers jeugd per 1 januari 2019.
2.1.5	Het aantal meldingen van crisis en de onderzoeken bij Veilig Thuis nemen af t.o.v. voorgaande jaren		Noorthoek		
2.1.5.2		Samenwerking SAVE verbeteren in relatie tot nieuwe werkwijze casemanagement WoerdenWijzer	Noorthoek/ De Weger	2	In 2018 is er veelvuldig gesproken met Save over samenwerking en werkwijze. Resultaat van die gesprekken is een document waarin de samenwerkingsafspraken zijn opgenomen. In 2019 worden deze afspraken verder geïmplementeerd in de praktijk. Per 2019 werkt er bij WoerdenWijzer een gedragswetenschapper, die een belangrijke rol heeft in het verbeteren van de samenwerking tussen Save en WoerdenWijzer.
2.3.1	Jongeren vinden vaker dan in voorgaande jaren een plek binnen de algemene voorzieningen in Woerden. Ondersteuning is gericht op een leven middenin de samenleving op basis van eigen interesses en talenten met gebruik van reguliere voorzieningen		Noorthoek		
2.3.1.2	Jongeren vinden vaker dan in voorgaande jaren een plek binnen de algemene voorzieningen in Woerden. Ondersteuning is gericht op een leven middenin de samenleving op basis van eigen interesses en talenten met gebruik van reguliere voorzieningen	Jongerenwerkers worden betrokken bij ontwikkelingstraject inclusieve buurt, er wordt een handreiking inclusieve support ontwikkeld, pilots opstarten vanuit routekaart Woerden Inclusief	Noorthoek	2	Tempo inclusie sluit niet aan op opgaveteams. Er worden de nodige acties ondernomen om de plannen beter op elkaar aan te laten sluiten. Het inclusiebeleid wordt uitgevoerd, echter de focus wordt nu gelegd op de ambities uit het coalitieakkoord en er worden geen aparte activiteiten ondernomen die gericht zijn op inclusie.

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Thema: Maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke betrokkenheid						
Maatschappelijke opgave: We maken optimaal gebruik van de kracht van onze inwoners waardoor alle inwoners in staat zijn en blijven om zelf, of met een beetje hulp, invulling te geven aan hun eigen leven						
Maatschappelijk effect: Inwoners die ondersteuning nodig hebben, geven zelf vorm aan een leven midden in de samenleving met gebruik van gewone reguliere voorzieningen. Waar nodig krijgen zij daar ondersteuning bij	3.3					
	3.3.1	Meer mensen die ondersteuning krijgen maken gebruik van regulier aanbod in de buurt		De Weger		
	3.3.1.1	Meer mensen die ondersteuning krijgen maken gebruik van regulier aanbod in de buurt	Uitvoering pilot Inclusie en Support	De Weger	2	Tempo inclusie sluit niet aan op opgaveteams. Er worden de nodige acties ondernomen om de plannings beter op elkaar aan te laten sluiten. Het inclusiebeleid wordt uitgevoerd, echter de focus wordt nu gelegd op de ambities uit het coalitieakkoord en er worden geen aparte activiteiten ondernomen die gericht zijn op inclusie.
<i>Inspanning toegevoegd (28/5)</i>		Het aantal inwoners dat gebruikmaakt van voorliggende voorzieningen en regulier aanbod stijgt (4.407 hulpvragen in 2016)	De afspraken met de huidige subsidiepartners sluiten aan bij het behalen van het maatschappelijk effect	De Weger	2	Onderdeel geworden van de majeure projecten uit het coalitieakkoord. Maandelijks informeert het Programmteam Sociaal Domein het bestuur en het MT met een voortgangsrapportage over de recente ontwikkelingen. Alle subsidiepartners zijn inmiddels persoonlijk benaderd over de veranderde wijze van subsidieverstrekking. Dit is tevens in de subsidiebeschikkingen over 2019 opgenomen. Er is een tijdelijke projectleider aangesteld die hier verder vorm en inhoud aan gaat geven, daar hoort o.a. het opstellen van nieuwe subsidiebeleidsregels bij.

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Maatschappelijk effect: Inwoners zetten zich in voor hun omgeving en voor elkaar waardoor iedereen een plek heeft en houdt in de samenleving	3.4			De Weger		
	3.4.1	Woerden blijft bovengemiddeld goed scoren op sociale kracht (U 10). Woerden scoort gemiddeld een 7,6 (U 10 is 7,5)		De Weger		
	3.4.1.1	Woerden blijft bovengemiddeld goed scoren op sociale kracht (U 10). Woerden scoort gemiddeld een 7,6 (U 10 is 7,5)	Prestatieafspraken maken met maatschappelijke partners over deze resultaten	De Weger	2	Onderdeel geworden van de majeure projecten uit het coalitieakkoord. Maandelijks informeert het Programmteam Sociaal Domein het bestuur en het mt met een voortgangsrapportage over de recente ontwikkelingen. Alle subsidiepartners zijn inmiddels persoonlijk benaderd over de veranderde wijze van subsidieverstrekking. Dit is tevens in de subsidiebeschikkingen over 2019 opgenomen. Er is een tijdelijke projectleider aangesteld die hier verder vorm en inhoud aan gaat geven.
	3.4.3	Woerden blijft bovengemiddeld goed scoren op collectieve zelfredzaamheid (U 10). Woerden scoort gemiddeld een 6,3. (U 10 is 6,0)		De Weger		
	3.4.3.1	Woerden blijft bovengemiddeld goed scoren op collectieve zelfredzaamheid (U 10). Woerden scoort gemiddeld een 6,3. (U 10 is 6,0)	Prestatieafspraken maken met maatschappelijke partners over deze resultaten	De Weger	2	Onderdeel geworden van de majeure projecten uit het coalitieakkoord. Maandelijks informeert het Programmteam Sociaal Domein het bestuur en het mt met een voortgangsrapportage over de recente ontwikkelingen. Alle subsidiepartners zijn inmiddels persoonlijk benaderd over de veranderde wijze van subsidieverstrekking. Dit is tevens in de subsidiebeschikkingen over 2019 opgenomen. Er is een tijdelijke projectleider aangesteld die hier verder vorm en inhoud aan gaat geven.
	3.4.7	Inwoners van Woerden zijn minder eenzaam dan gemiddeld in de U 10. Woerden scoorde een 8,7 (U 10 is 8,5)		De Weger		
	3.4.7.5	Inwoners van Woerden zijn minder eenzaam dan gemiddeld in de U 10. Woerden scoorde een 8,7 (U 10 is 8,5)	Dialogo zoeken met inwoners over eenzaamheid	De Weger	3	In 2018 is een start gemaakt met integraal ouderenbeleid. Over hoe we ouderenbeleid vervolgens vorm en inhoud gaan geven is met het nieuwe college gesproken en met de externe kwartiermaker. Het ouderenbeleid heeft

Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
					daardoor wat vertraging opgelopen, de dialoog met inwoners (onder andere over eenzaamheid) is in 2018 nog onvoldoende gevoerd. Het aspect 'eenzaamheid' zal in het ouderenbeleid meegenomen worden, echter we willen eenzaamheid niet alleen voorkomen bij ouderen. Over de aanpak voor zowel ouderen als andere leeftijden gaan we in 2019 een visie en aanpak formuleren. We zullen daarbij aansluiten bij de vorig jaar door het ministerie uitgebrachte programma's (Programma Langer Thuis & Eén tegen eenzaamheid).
Maatschappelijke opgave: Het aanbod aan zorg en ondersteuning sluit aan op de leefwereld van onze inwoners. 3					
	Maatschappelijk effect: We bieden kwalitatief goede voorzieningen gericht op een leven midden in samenleving op basis van eigen interesses, talenten en ondersteuningsvraag binnen de budgettaire kaders van het sociaal domein	3.6			
	3.6.5	Er zijn geen inwoners die zorg mijden door de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen	De Weger		
	3.6.5.1	Er zijn geen inwoners die zorg mijden door de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen	Onderzoek KWIZ	De Weger	3 Onderzoek is niet uitgevoerd vanwege wanprestatie van de aanbieder (deze leverde de gevraagde dienstverlening niet). Het onderzoek wordt in 2018 niet meer uitgevoerd. Daarbij is al geruime tijd bekend dat de hoogte van de eigen bijdrage m.i.v. 2019 verandert. De eigen bijdrage is overigens altijd onderwerp van gesprek bij aanvragen voor Wmo- voorzieningen. Inwoners worden gewezen op de mogelijkheden die er zijn (bijv. als iemand de eigen bijdrage niet kan betalen) .

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Thema: Werk en inkomen	4					
Maatschappelijke opgave: Alle inwoners van Woerden zijn in staat hun leven vorm te geven overeenkomstig hun ambities en persoonlijke mogelijkheden. Zij participeren in de samenleving en voorzien bij voorkeur in de eigen levensbehoefte	4					
Maatschappelijk effect: Zoveel mogelijk Woerdense inwoners voorzien in de eigen levensbehoefte door betaald werk	4.1					
	4.1.1	De uitstroom naar werk bedraagt 20% van het op 1 januari aanwezige bestand				
	4.1.1.1	De uitstroom naar werk bedraagt 20% van het op 1 januari aanwezige bestand	Onderdeel van resultaatafspraken Ferm Werk 2018	Becht	2	Na Q3 bedraagt de uitstroom naar werk 11%. Het achterblijven bij de doelstelling is verklaarbaar op basis van het bestand. Met Ferm Werk zijn afspraken gemaakt over inzet van extra instrumenten maar die zullen eerst in 2019 effect hebben.
	4.1.2	Het werkloosheidspercentage van Woerden daalt ten opzichte van 2016 met 0,2%				
	4.1.2.2	Het werkloosheidspercentage van Woerden daalt ten opzichte van 2016 met 0,2%	Ontwikkeling activiteiten in het kader van Woerden Werkt	Becht	3	Het programma Woerden Werkt bevindt zich momenteel in een transitiefase. Naast in 2019 doorlopende projecten, zoals CIV Smart Technology, de 'Kom binnen bij bedrijven'-dag en de inzet voor een lokale Techcampus, wordt gewerkt aan een nieuw programma passend bij huidige economische vraagstukken. De combinatie van het draaiende houden van lopende projecten en het herijken van het programma Woerden Werkt vergt meer inzet dan op voorhand gedacht. Aangezien wij moeten voldoen aan met externe partijen aangegane verplichtingen voor lopende projecten, gaat dit ten koste van de capaciteit beschikbaar voor de herijking van het programma. Wij verwachten het nieuwe programma voor Woerden Werkt in het 3e kwartaal van 2019 gereed te hebben
Maatschappelijk effect: Woerdense inwoners worden optimaal ondersteund in het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt en het vinden van (aangepast) betaald werk	4.3					
	4.3.1	Het door de rijksoverheid voor Woerden berekende aantal garantiebanen (35 fte) en plekken nieuw beschut (8 fte) wordt				

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
		gerealiseerd				
	4.3.1.1	Het door de rijksoverheid voor Woerden berekende aantal garantiebanen (35 fte) en plekken nieuw beschut (8 fte) wordt gerealiseerd	Opname in resultaatafspraken Ferm Werk	Becht	2	Door FermWerk niet gerealiseerd wegens achterstanden bij het UWV, dat de indicatie voor deze functies moet afgeven, en aarzelingen in de markt. Inmiddels heeft Ferm werk een Q1 rapportage opgeleverd. Hierover zal binnenkort een RIB naar college en raad worden gezonden, waarin over de kwantitatieve voortgang van het aantal garantiebanen en nieuw beschut wordt gerapporteerd
	4.3.2	Ten minste 20% van de inwoners met een uitkering levensonderhoud en een niet direct overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt wordt geplaatst in een traject gericht op sociale activiteiten vrijwilligerswerk				
	4.3.2.1	Ten minste 20% van de inwoners met een uitkering levensonderhoud en een niet direct overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt wordt geplaatst in een traject gericht op sociale activiteiten vrijwilligerswerk	Opname in resultaatafspraken Ferm Werk	Becht	2	Er zijn verschillende initiatieven (experimenten, pilots) die het doel hebben om bevordering van participatie integraler aan te pakken en tot ontschotting te komen (JOW!, werkfit, eerst aan de slag, FermWijzer). Daarmee is het beoogde resultaat niet geheel behaald. In 2019 vinden aanvullende activiteiten plaats ook naar aanleiding van de implementatie van 'begeleiding dichtbij'
Maatschappelijke opgave: De Woerdense werkgevers dragen verantwoordelijkheid voor de samenleving en bieden inwoners van Woerden mogelijkheden om in het eigen levensonderhoud te voorzien en een bijdrage te leveren aan de lokale economie		4				
Maatschappelijk effect: De Woerdense werkgevers, maatschappelijke organisaties en gemeentelijke instellingen (waaronder Ferm Werk) vormen een hecht netwerk ter bevordering van werkgelegenheid en economische activiteit		4.4				
	4.4.1	Er is elk kwartaal overleg tussen in elk geval OKW, POVW, Ferm Werk en gemeente (WoerdenWerkt) waarin concrete acties worden uitgezet en uitgevoerd				

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
	4.4.1.1	Er is elk kwartaal overleg tussen in elk geval OKW, POVW, Ferm Werk en gemeente (WoerdenWerkt) waarin concrete acties worden uitgezet en uitgevoerd	Overleg opstarten en formaliseren	Becht	2	Er vindt een heroriëntatie plaats met betrekking tot de doelstellingen van Woerden Werkt. Onderdeel daarvan is de vraag hoe het contact met de POVW moet worden vormgegeven.
	4.4.2	Meer Woerdense werkgevers, waaronder de gemeente, geven bewust vorm aan een inclusieve werkvloer				
	4.4.2.1	Meer Woerdense werkgevers, waaronder de gemeente, geven bewust vorm aan een inclusieve werkvloer	Uitvoering pilots vanuit routekaart inclusie (handreiking inclusief werkgeverschap en uitvoering pilot de inclusieve werkvloer)	Becht		
Maatschappelijk effect: Woerdense werkgevers zijn op de hoogte hoe zij kunnen bijdragen aan en gefaciliteerd worden bij het bieden van kansen aan inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt	4.5					
	4.5.1	50% van de werkgevers is op de hoogte van actuele informatie betreffende de voorzieningen die men kan ontvangen				
	4.5.1.2	50% van de werkgevers is op de hoogte van actuele informatie betreffende de voorzieningen die men kan ontvangen	WoerdenWerkt organiseert in samenwerking met Ferm Werk ten minste twee informatiebijeenkomsten voor Woerdense werkgevers	Becht	2	Samenhang met 4.1.2.2. Zie de toelichting aldaar.
	4.5.1.3	50% van de werkgevers is op de hoogte van actuele informatie betreffende de voorzieningen die men kan ontvangen	steekproef uit onder een representatief aantal werkgevers om te meten in hoeverre zij op de hoogte zijn van actuele voorzieningen die zij kunnen gebruiken	Becht	3	Samenhang met 4.1.2.2. Zie de toelichting aldaar.
	4.5.2	Het WGSP (werkgeversservicepunt / Ferm Werk) reageert binnen één week op informatieverzoeken van bedrijven en benadert werkgevers actief om informatie te verstrekken				
Maatschappelijke opgave: Het Woerdens (beroeps)onderwijs voorziet het bedrijfsleven van goed gekwalificeerd personeel. Het Woerdens bedrijfsleven biedt schoolverlaters een passende plek op de arbeidsmarkt	4					
Maatschappelijk effect: Het aanbod in Woerden van beroepsopleidingen waarvan stage en baankansen goed zijn, blijft minimaal gehandhaafd	4.6					
	4.6.1	Het beroepsonderwijs heeft actuele informatie over de structuur van de economie en de personeelsbehoefte van bedrijven en instellingen, en stemt daar het onderwijsaanbod op af				

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
	4.6.1.1	Het beroepsonderwijs heeft actuele informatie over de structuur van de economie en de personeelsbehoefte van bedrijven en instellingen, en stemt daar het onderwijsaanbod op af	Periodiek overleg met Beroepsonderwijs en bedrijfsleven n.a.v. het aanleveren van actuele cijfers	Becht	2	Er vindt regelmatig overleg plaats met het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven. Belangrijk is dat EZ (WoerdenWerkt) hierop aanhaakt.
Maatschappelijk effect: Leerlingen laten stagekansen en kansen op werk sterk meewegen bij het maken van keuzes in hun studieloopbaan	4.7					
	4.7.1	Leerlingen en hun ouders zijn goed op de hoogte van de kansen op stages en banen bij de verschillende beroepsopleidingen				
	4.7.1.1	Leerlingen en hun ouders zijn goed op de hoogte van de kansen op stages en banen bij de verschillende beroepsopleidingen	Ontwikkeling en uitvoering van campagne om ouders en leerlingen om hen goede keuzes te laten maken (i.s.m. het onderwijs)	Becht	3	Nog niet opgepakt vanwege capaciteitsproblemen
	4.7.1.2	Leerlingen en hun ouders zijn goed op de hoogte van de kansen op stages en banen bij de verschillende beroepsopleidingen	In samenwerking met het onderwijs werkgevers voorlichten over het bieden van stagemogelijkheden	Becht	3	Nog niet opgepakt vanwege capaciteitsproblemen
	4.7.2	Het aantal leerlingen dat moeite heeft een stageplek / betaalde baan te vinden daalt met 25%				
	4.7.2.1	Het aantal leerlingen dat moeite heeft een stageplek / betaalde baan te vinden daalt met 25%	In samenwerking met het onderwijs werkgevers voorlichten over het bieden van stages	Becht	3	Nog niet opgepakt vanwege capaciteitsproblemen
	4.7.2.2	Het aantal leerlingen dat moeite heeft een stageplek / betaalde baan te vinden daalt met 25%	We voeren in 2018 een steekproef uit onder een representatief aantal onderwijsinstellingen om te meten of het percentage leerlingen dat moeite heeft met het vinden van een stageplek/betaalde baan is gedaald met 25%	Becht	3	Nog niet opgepakt vanwege capaciteitsproblemen
Maatschappelijk effect: Woerdense werkgevers worden optimaal ondersteund bij het bieden van stageplaatsen en banen voor schoolverlaters	4.8					
	4.8.1	50% van de werkgevers is op de hoogte van actuele informatie betreffende de voorzieningen die men kan ontvangen				
	4.8.1.1	50% van de werkgevers is op de hoogte van actuele informatie betreffende de voorzieningen die men kan ontvangen	Opname in publiciteitscampagne Ferm Werk i.s.m. beroepsonderwijs. Uitvoering steekproef.	Becht	3	Samenhang met 4.1.2.2. Zie de toelichting aldaar

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Maatschappelijke opgave: Zo weinig mogelijk inwoners van Woerden leven in armoede	4					
Maatschappelijk effect: Het aantal inwoners dat gebruik maakt van maatwerk armoedebestrijding stijgt	4.10					
	4.10.1	Financiële ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen vindt binnen het maatwerk dat de gemeente kan bieden vraaggericht plaats, op basis van de behoeften van inwoners en volgens de methode van motiverende gesprekstechnieken en coachende schuldhulpverlening (vraaggestuurd)		De Weger		
	4.10.1.2	Financiële ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen vindt binnen het maatwerk dat de gemeente kan bieden vraaggericht plaats, op basis van de behoeften van inwoners en volgens de methode van motiverende gesprekstechnieken en coachende schuldhulpverlening (vraaggestuurd)	Implementatie van vernieuwd minima en armoedebeleid (maatwerkfonds)	De Weger	2	Heeft vertraging opgelopen door complexe samenloop met motiverende gesprekstechnieken en invoering casemanagement. En door de wisseling van college konden er geen onomkeerbare besluiten genomen worden.
	4.10.1.3	Financiële ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen vindt binnen het maatwerk dat de gemeente kan bieden vraaggericht plaats, op basis van de behoeften van inwoners en volgens de methode van motiverende gesprekstechnieken en coachende schuldhulpverlening (vraaggestuurd)	In het GGW zal in gesprekken met inwoners en organisaties worden gezocht naar nieuwe initiatieven die aansluiten bij maatwerkgericht armoedebeleid	De Weger	2	Gemeente is betrokken bij inwonersinitiatief op dit terrein. Vooralsnog een activiteit bij GGW.
Maatschappelijke opgave: Alle inwoners zijn in staat om een gezonde financiële huishouding te voeren, zodat zij geen problematische schulden ontwikkelen	4					
Maatschappelijk effect: Alle inwoners in Woerden die niet aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen, ontvangen adequate zorg en ondersteuning als zij dit wensen	4.12					
	4.12.1	Het aantal huishoudens met problematische schulden neemt (op de langere termijn >5 jaar) af. (Meting: aanmeldingen bij Welzijn Woerden, Kwadraad en SHV)				
	4.12.1.1	Het aantal huishoudens met problematische schulden neemt (op de langere termijn >5 jaar) af. (Meting: aanmeldingen bij Welzijn Woerden, Kwadraad en SHV)	Routekaart inwoners zijnde niet ondernemers kunnen uit de routekaart afleiden waar zij zich het beste kunnen melden voor hulp en ondersteuning	De Weger	2	0-meting wordt uitgevoerd in 2019.

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
	4.12.1.2	Het aantal huishoudens met problematische schulden neemt (op de langere termijn >5 jaar) af. (Meting: aanmeldingen bij Welzijn Woerden, Kwadraad en SHV)	Routekaart ondernemers: ondernemers in financiële problemen kunnen uit de routekaart afleiden waar zij zich het beste kunnen melden voor hulp en ondersteuning	De Weger	2	Routekaart wordt in 2019 verspreid.
	4.12.1.3	Het aantal huishoudens met problematische schulden neemt (op de langere termijn >5 jaar) af. (Meting: aanmeldingen bij Welzijn Woerden, Kwadraad en SHV)	Vroegsignaleringsplan: inwoners die al problematische schulden hebben met dit plan zien te bereiken om aanmelding voor SHV te stimuleren	De Weger	2	Activiteiten zijn opgestart maar nog niet afgerond, lopen door in 2019.
Thema: Wonen en leefomgeving						
Maatschappelijke opgave: De woon- en leefomgeving sluit aan bij de interesses, talenten en diversiteit van alle inwoners						
Deelopgave: Het woningaanbod, zowel nieuwbouw als bestaande bouw, sluit aan bij de diversiteit aan woonbehoeften van alle inwoners in de gemeente Woerden. Zie voor verdere uitwerking ook programma 6						
	5.1	Maatschappelijk effect: We zijn voldoende toegerust op de nieuwe taken die in het kader van beschermd wonen en maatschappelijke opvang op de gemeente afkomen. Inwoners die vanuit beschermd wonen en/of maatschappelijke opvang kunnen doorstromen vinden binnen de afgesproken termijn een geschikte woning in Woerden				
	5.1.1	Inwoners die vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang instromen in de gemeente Woerden worden tijdig (binnen de afgesproken termijn) en binnen het reguliere aanbod gehuisvest. De wachtlijst met inwoners die vanuit regionale beschermd wonen en maatschappelijke opvang wachten op een woning binnen de gemeente is ten opzichte van 2017 niet toegenomen. NB: Bij de uitstroom uit lokale opvangvoorzieningen worden wel tekorten gesignaleerd evenals een tekort als gevolg van herindicering, mensen die voorheen naar een beschermde woonvorm gingen en nu niet meer enz.		De Weger		

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
	5.1.1.4	Inwoners die vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang instromen in de gemeente Woerden worden tijdig (binnen de afgesproken termijn) en binnen het reguliere aanbod gehuisvest. De wachtlijst met inwoners die vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang wachten op een woning binnen de gemeente is ten opzichte van 2017 niet toegenomen	Er zijn werkafspraken met centrumgemeente Utrecht, de woningcorporaties en de opvangplekken over de uitstroom en (tijdelijke) opvang van inwoners uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen.	De Weger	2	Er zijn nog wat aandachtspunten die in 2019 verder opgepakt worden. Met Groen West zijn er al afspraken gemaakt, echter met de overige partijen nog niet. Lopende afspraken zijn wel vastgelegd (regioconvenant uitstroom). Aandachtspunt is lokaal vs. regionaal.
Maatschappelijk effect: Er is voldoende woonruimte beschikbaar, passend bij de levensfase en mogelijke ondersteuningsvraag van inwoners. Inwoners met een ondersteuningsvraag wonen verspreid over de wijken en dorpen. Waar mogelijk zelfstandig of waar mogelijk in kleine groepen van maximaal 5-6 inwoners						
	5.2					
	5.2.1	Het aantal nieuwbouwprojecten en renovatieprojecten voor bestaande bouw dat levensloopbestendig en aanpasbaar wordt opgeleverd, is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren	De Weger			
	5.2.1.1	Het aantal nieuwbouwprojecten en renovatieprojecten voor bestaande bouw dat levensloopbestendig en aanpasbaar wordt opgeleverd, is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren	Alle nieuwbouw en renovatieprojecten voor bestaande bouw worden waar dit mogelijk en wenselijk is levensloopbestendig en aanpasbaar opgeleverd. We maken hierover afspraken met projectontwikkelaars en woningcorporaties en leggen deze afspraken vast. Er wordt gestuurd op het gewenste woningbouwprogramma middels de Strategische woningbouwplanning.	De Weger	2	In Middelland is het de bedoeling om wonen met zorg op te nemen in de randvoorwaarden, dit is nog niet gelukt. Er moeten hiervoor eerst nog een aantal interne gesprekken over gevoerd worden. Inclusieagenda en woningbouwprogrammering zijn hierin leidend. In 2019 worden de voorwaarden aangescherpt en worden de projectleiders hierin getraind.
	5.2.2	Er is een toename van het aantal nieuwbouwwoningen waarvan de begane grond bezoekbaar is voor mensen met een fysieke beperking	De Weger			
	5.2.2.1	Er is een toename van het aantal nieuwbouwwoningen waarvan de begane grond bezoekbaar is voor mensen met een fysieke beperking	Bij de bouw van nieuwbouwwoningen en renovatieprojecten voor bestaande bouw wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de principes van 'inclusive design' en het handboek toegankelijkheid. Hierover worden met de betrokken partijen afspraken gemaakt en vastgelegd.	De Weger	2	Is vertraagd, inclusie is wel onder de aandacht gebracht bij de betrokken partijen, echter hierover moeten nog duidelijke afspraken worden gemaakt. Afspraken worden dan tevens vastgelegd. Vervolg hiervan in 2019.

	Nr.	Resultaten 2018	Inspanning	PFH	Indicator	Toelichting
Deelopgave: De leefomgeving (openbare binnen en buitenruimtes) sluiten aan bij de diversiteit en diverse interesses en talenten van de Woerdense inwoners. Zie voor nadere uitwerking ook programma 2 en 5	5					
	5.3.1	Het aantal inwoners dat actief is in hun eigen wijk of buurt is ten opzichte van voorgaande jaren niet afgenomen. In de twee pilotwijken is dit aantal toegenomen		De Weger		
	5.3.1.2	Het aantal inwoners dat actief is in hun eigen wijk of buurt is ten opzichte van voorgaande jaren niet afgenomen. In de twee pilotwijken is dit aantal toegenomen	Lokale initiatieven van inwoners die bijdragen aan de geformuleerde opgave/effecten worden waar mogelijk en nodig ondersteund. Uitvoering van het inwonersinitiatievenbudget wordt gecontinueerd. Randvoorwaarden en toetsingscriteria worden helder gecommuniceerd	De Weger	2	Het beoogde resultaat is behaald: het aantal inwoners actief in eigen wijk of buurt is t.o.v. voorgaande jaren niet afgenomen. De uitvoering van het inwonersinitiatievenbudget is gecontinueerd. Randvoorwaarden en toetsingscriteria moeten nog wel aangepast/ aangescherpt worden. Dit wordt in 2019 verder opgepakt.

Programma 3 Sociaal Domein

	Lasten minus Baten					
Taakv.	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.024.273	1.717.324	5.741.597	5.073.116	668.481
6.2	Wijkteams	2.303.962	753.680	3.057.642	2.311.718	745.924
6.3	Inkomensregelingen	4.465.921	352.321	4.818.242	2.408.088	2.410.154
6.4	Begeleide participatie	6.546.009	0	6.546.009	6.420.368	125.641
6.5	Arbeidsparticipatie	2.070.925	0	2.070.925	2.263.855	-192.930
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.990.363	0	1.990.363	1.763.516	226.847
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.125.364	202.500	5.327.864	6.720.493	-1.392.629
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.544.804	247.097	5.791.901	6.528.546	-736.645
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	242.501	0	242.501	-33.626	276.127
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.293.394	0	3.293.394	2.766.936	526.458
7.1	Volksgezondheid	1.894.077	42.000	1.936.077	1.862.258	73.819
		37.501.593	3.314.922	40.816.515	38.085.268	2.731.247
	SALDO PROGRAMMA 3					2.731.247
	<i>af budgetreserveringen</i>					
6.1	Statushouders					595.000
6.1	Inwonercloud					87.000
6.1	Vorming en opleiding					33.000
6.1	Cumulus					53.000
6.1	Inclusie					50.000
6.1	Verschuiving maatwerk naar voorliggend					199.352
6.2	MEE gelden					63.900
6.2	Cumulus back office					138.000
6.2	Regieondersteuning					157.142
6.2	Uitvoeringskosten					250.000
6.2	Communicatie					14.200
6.3	Ferm Werk basis arbeidsmarkt					135.000
6.3	Preventie Schuldhulpverlening					25.000
6.5	Participatie					72.500
6.5	Werkfit trajecten					19.000
6.5	Eerst aan de slag					13.700
6.81	Aanpak verward gedrag					43.117
	Totaal budgetreserveringen					1.948.911
	t.l.v. reserves					-474.352
						1.474.559
	Te analyseren saldo programma 3					1.256.688
	Via programma 7					648.301
	Toe te voegen aan reserve SD					1.904.989

Lasten						
Taakvel	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.203.363	1.717.324	5.920.687	5.291.458	629.229
6.2	Wijkteams	2.303.962	753.680	3.057.642	2.435.622	622.020
6.3	Inkomensregelingen	13.206.126	352.321	13.558.447	11.515.088	2.043.359
6.4	Begeleide participatie	6.546.009	0	6.546.009	6.420.368	125.641
6.5	Arbeidsparticipatie	2.111.925	0	2.111.925	2.287.555	-175.630
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.990.363	0	1.990.363	1.766.640	223.723
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.925.364	202.500	6.127.864	7.418.804	-1.290.940
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.544.804	247.097	5.791.901	6.530.288	-738.387
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	242.501	50.000	292.501	16.374	276.127
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.293.394	0	3.293.394	2.846.021	447.373
7.1	Volksgezondheid	1.894.077	42.000	1.936.077	1.862.258	73.819
		47.261.888	3.364.922	50.626.810	48.390.477	2.236.333
Baten						
Structuur	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-179.090	0	-179.090	-218.342	39.252
6.2	Wijkteams	0	0	0	-123.904	123.904
6.3	Inkomensregelingen	-8.740.205	0	-8.740.205	-9.107.000	366.795
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-41.000	0	-41.000	-23.700	-17.300
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	-3.124	3.124
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-800.000	0	-800.000	-698.312	-101.688
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	-1.742	1.742
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	-50.000	-50.000	-50.000	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	-79.085	79.085
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
		-9.760.295	-50.000	-9.810.295	-10.305.209	494.914
Verschillenanalyse > 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder Diversen						
Taakvel	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag		Voor-/nadeel		
6.2 I	Extra bijdrage Oudewater backoffice			106.000	voordeel	
6.3 U	Uitvoeringskosten Ferm Werk o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk			212.071	voordeel	
6.3 U + I	Kosten Ferm Werk (BUIG en Bbz) in relatie met rijksbijdragen o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk en definitieve beschikkingen ministerie SZW rijksbijdrage BUIG en Bbz			1.586.702	voordeel	
6.3 U	Inkomensvoorzieningen			573.797	voordeel	
6.4 U	lagere kosten Ferm Werk o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk			125.641	voordeel	
6.6. U	Lagere kosten Wmo voorzieningen			210.793	voordeel	
6.71/6.81	Hogere kosten Wmo			-742.799	nadeel	
6.71/6.81	Hogere kosten PGB			-323.612	nadeel	
6.71 I	Minder ontvangsten Eigen bijdragen			-108.329	nadeel	
6.72/6.82	Hogere kosten Jeugd			-507.564	nadeel	
6.72/6.82	lagere kosten PGB Jeugd			305.744	voordeel	
7.1	Lagere kosten GGDrU			60.890	voordeel	
	Diverse afwijkingen *			-242.646	nadeel	
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen			1.256.688		
* Hiervan loopt een bedrag van 98.138 via de reserve Onderhoud gemeentelijk vastgoed= programma 7						

PROGRAMMA 4 – CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU

Samenvatting

Cultuur

Cultuurbeleid is in 2018 meer verbonden met andere beleidsvelden en sectoren, zowel in de programmabegroting als inhoudelijk en in de dagelijkse praktijk.

In de programmabegroting is cultuur weliswaar een aparte opgave met eigen beleidsdoelstellingen, maar steeds in verbinding met andere opgaven sociaal domein en andere domeinen.

Bibliotheek

Bijzondere aandacht is uitgegaan naar de herpositionering van de bibliotheekfunctie, als bijdrage in de doelstellingen voor Maatschappelijke ondersteuning. Basisvoorwaarde was het gezamenlijk opdrachtgeverschap in de regionale samenwerking. Hiertoe is een regionaal visiedocument vastgesteld en uitgewerkt naar een convenant met Oudewater, en mogelijk vanaf 2020 ook Montfoort, waarin partijen evenredig bijdragen aan de financiering en positionering van de bibliotheek. Om uitvoering te geven aan dit convenant is een uitvoeringsovereenkomst met prestatieafspraken overeengekomen voor de periode 2019-2022. In de dagelijkse praktijk wordt dit concreet met de opstart van de ontwikkeling van 'Huizen van de Stad, met name aan de Meulmansweg en daarnaast in de dorpskernen.

Cultuureducatie

Kuvo bereikt inmiddels alle jeugd in Woerden. Dat is een unieke situatie in Nederland. Inmiddels werken zij met alle PO- en VO-scholen samen, inclusief speciaal onderwijs en praktijkonderwijs, en er worden gesprekken gevoerd met het MBO. Dat bereiken zij door optimaal samen te werken met het Klooster en allerlei andere partners in cultuureducatie en daarnaast gezamenlijk gebruik te maken van diverse impulsregelingen van het Rijk. Dat is een kunst op zich. Het definieert tegelijkertijd de uitdaging om dit voor de toekomst te borgen.

Stadsmuseum

Het stadsmuseum heeft zich sterk ontwikkeld in publieksbereik met een activiteitenprogramma dat nieuw publiek naar binnen haalt of juist opzoekt door naar buiten te treden. Er is een stijging van circa 25% naar 12.000 bezoekers! Het gesprek wordt gevoerd om de mogelijkheden van de drie pijlers van de collectie (stadsgeschiedenis, moderne kunst (Leo Gestel) en archeologie) nog meer uit te nutten.

Cultuurplatform Woerden

Cultuurplatform heeft geïnvesteerd in professionalisering en kan daarmee in de toekomst nog meer de verbinder zijn voor de amateurkunst.

Verbinding met andere domeinen

Cultuur is door stakeholders in de binnenstad benoemd tot een van de dragers van het binnenstadsbeleid. Dit is ook door de gemeenteraad vastgesteld. Deze doelstelling wordt nu verder uitgewerkt in een ontwikkelagenda met de Vestingraad en in samenspel met Recreatie & Toerisme, Erfgoed, EZ en openbare ruimte.

Herijken van cultuurvisie; De creatieve stad ten volle benut?

In algemene zin is in 2018 voor cultuur de basis op orde gebracht en een opmaat gemaakt om in 2019 te kunnen werken aan een herijking van de cultuurvisie om de volgende stap te zetten met cultuurbeleid. Er staat wel wat op het spel; er is zeer beperkte capaciteit om ruimte te maken voor ontwikkeling. Het staat op gespannen voet met de hoge ambities naar de toekomst. Urgenter nog zijn de aflopende impulsregelingen die bestaande waardevolle activiteiten kwetsbaar maken. Kortom: het wordt balanceren tussen hoge ambities en veel draagvlak, en zeer beperkte draagkracht en afhankelijkheid van tijdelijke financiering.

Economie

In 2018 zijn er op verschillende gebieden resultaten geboekt. Het herstructureringsprogramma is in februari door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van dit programma worden momenteel herstructureringsplannen per bedrijventerrein opgesteld. Daarnaast heeft het college de raad een voorstel voor drie schuifruimtelocaties gedaan. In 2019 komt er duidelijkheid over de haalbaarheid van deze locaties.

Het college ondertekende in september de RetailDeal. De RetailDeal richt zich inhoudelijk op de samenwerking met belanghebbenden om op deze manier een integraal en toekomstgericht beleid voor de detailhandel voor Woerden op te stellen. Het college vindt het belangrijk dat naast de winkeliers de vastgoedeigenaren zich organiseren en zich committeren aan dit beleid.

In het afgelopen jaar is er, aansluitend op de ambities verwoord in de RetailDeal, al een belangrijke stap gezet. Voor de binnenstad is een beleidskader vastgesteld. Het beleidskader omvat meer onderwerpen dan enkel detailhandel. In het beleidskader zijn in brede zin de belangrijkste ambities en doelstellingen voor de binnenstad opgenomen.

Vanuit het programma Woerden Werkt zijn de jaarlijkse 'Pak je kansen'-dag en 'Kom binnen bij bedrijven'-dag georganiseerd. De samenleving krijgt hierbij de kans om op een laagdrempelige manier met het bedrijfsleven kennis te maken. Ook startte in 2018 een haalbaarheidsstudie naar de oprichting van een Techcampus en werkten wij aan een herijking van het Woerden Werkt-programma. De gemeenteraad wordt in 2019 over deze herijking geïnformeerd.

Via tientallen bedrijfsbezoeken, is actief contact met het lokale bedrijfsleven gezocht. Kennismaking en informatie-uitwisseling stonden bij deze bedrijfsbezoeken centraal. Daarnaast is er afgelopen jaar intensief samengewerkt met het platform Ondernemersverenigingen Woerden (POVW). Via werkgroepen gericht op de thema's ondernemersklimaat, infrastructuur, werkgelegenheid en duurzaamheid voerden college en POVW gezamenlijk gedragen acties uit om de lokale economie te versterken.

Ten slotte hebben wij ons in 2018 hard gemaakt voor de komst van breedbandinternet in het buitengebied. Deze inzet heeft tot concrete afspraken met marktpartijen geleid. Wij verwachten dat het buitengebied in 2019 van breedbandinternet wordt voorzien.

Citymarketing, Recreatie en Toerisme

In 2018 is verder gewerkt aan de "Koers voor recreatie en toerisme 2016-2022". Het afgelopen jaar zijn de volgende projecten gestart met een bijdrage uit het aanjaagbudget Recreatie & Toerisme:

- Virtuele 3D – film Kunst in de Kaas
- Wandelbeleving Stad en Land met o.a. 10 thematische wandelroutes van Stichting Struinen en Vorsen
- Mozaïekbankje in Zegveld
- Woerdens Bockbierfestival op 7 oktober 2018
- VR-bril inclusief installatie van Kunst in de kaasfilm op 4 brillen
- Extra tweede netwerkdag 2018 Recreatie en Toerisme met thema Gastvrijheid

Naast deze gesubsidieerde activiteiten zijn afgelopen jaar goede resultaten geboekt om Woerden als recreatief-toeristische bestemming verder te ontwikkelen. De gemeente heeft dit grotendeels samen of indirect via een financiële bijdrage/subsidie met haar samenwerkingspartners, waaronder Woerden Marketing en Koersgroep Recreatie & Toerisme gerealiseerd. Hieronder een korte opsomming van een aantal resultaten:

- Realisatie van de Limes wandel- en fietsroute door de gemeente Woerden, waarbij het fietsknooppuntennetwerk is uitgebreid nabij Harmelen
- Uitbreiding fietsknooppuntennetwerk nabij Cattenbroekerplas
- Bijdrage in verdere toeristische promotie UtrechtRegion voor gehele provincie Utrecht
- Op de kaart zetten van Cheese Valley in samenwerking met NBTC door de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Woerden, o.a. door tweede internationale persreis Cheese Valley met onderwerp Graskaas, houden van zomerse kaasmarkten en het opstellen van een plan van aanpak voor de toekomst.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen die eerder zijn opgestart en in 2018 en 2019 tot concrete resultaten zullen leiden, zoals:

- Doorontwikkeling Recreatiegebied Oortjespad door recreatieschap Stichtse Groenlanden in samenwerking met Kamerijck
- Recreatieve ontwikkeling Cattenbroekerplas
- Stichting Groene Hart Verbinders is opgericht om de marketing van het Groene Hart verder vorm te geven. Met het project Businesscase portals, volledig gesubsidieerd door de provincie Zuid-Holland, is hiermee gestart.

Milieu

De Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) heeft de voor 2018 geplande taken goed uitgevoerd. Deze werden strak begeleid vanuit onze eigen organisatie. Belangrijke ontwikkelingen voor Woerden worden gevolgd of er wordt actie op ondernomen. Dit zijn met name overlast vliegtuigen Schiphol, geluid en luchtkwaliteit A12, Omgevingswet en de effecten van warmtepompen. In 2018 was door het aantrekken van de markt een stijgende lijn zichtbaar waar het gaat om de milieuadvisering van ruimtelijke plannen en projecten. Ook zijn meer uren ingezet voor de behandeling van klachten over bedrijven. Deze lijn zal zich in 2019 en verdere jaren gaan doorzetten. Daarnaast zijn er nieuwe aandachtsgebieden (energiehandhaving en asbestverwijdering) die inzet vanuit ODRU vergen en vindt een verplichte overdracht van taken plaats (bodemtaken, indirecte lozingen, BOR-taken wet VTH).

Milieuspoor Omgevingswet

In de 2e helft van 2018 is in kaart gebracht wat er op gemeente gaat afkomen voor de belangrijke milieuthema's in de Omgevingswet: lucht, externe veiligheid, geluid, trillingen, geur veehouderij, licht en bodem. Voor bodem betekent dit ook een stevige verbinding tussen de verschillende werkzaamheden en projecten (bodemsanering, gebiedsgericht grondwaterbeheer, bodemdaling etc.). Er is per milieuthema een compacte quick scan opgesteld waarin op een rijtje is gezet wat de huidige situatie is, wat er in de Omgevingswet op ons afkomt en welke aandachtspunten er vanuit de huidige praktijk naar voren komen. In 2019 wordt dit, binnen het budget van € 80.000, verder geconcretiseerd.

Natuur- en milieueducatie (NME)

In 2018 hebben alle basisscholen in de gemeente Woerden gebruikgemaakt van het NME-lesprogramma. Gemiddeld kwam een leerling daarmee drie keer in aanraking. Zo vonden er excursies plaats in het Brediuspark en De Kievit, begeleid door vrijwilligers. Ook op het Oortjespad hebben excursies voor de groepen 1-3 plaatsgevonden. Deze excursies zijn met ingang van 2017-2018 volledig opgenomen in het reguliere NME-aanbod voor de basisscholen. Vanuit het project Groen doet Goed (jaarlijkse subsidie € 16.500) zijn ook in 2018 initiatieven vanuit de maatschappij gestimuleerd op basis van de aanpak Woerden zegt ja tenzij. Mooie voorbeelden zijn het speelbos Molenvliet en activiteiten voor kinderen Brede School. Deze activiteiten zijn gratis zodat ieder kind gelegenheid krijgt om deel te nemen.

Duurzaamheid

Opgave duurzame samenleving

De gemeentelijke organisatie beweegt mee met de fase waarin duurzaamheid zich bevindt. Inmiddels is de overall-aanpak voor duurzaamheid losgelaten en omgebogen naar een thematische insteek, waarbij vanuit de lijn afstemming met andere thema's en opgaven wordt georganiseerd, zowel voor duurzaamheid als voor inclusie en gebiedsgericht werken. Niet alleen vanuit energie, klimaatadaptatie, bodemdaling en grondstoffenverwaarding (voorheen circulaire economie) wordt ingezet op duurzaamheid, maar ook voor andere beleidsthema's is het vanzelfsprekend dat met een duurzame insteek wordt gewerkt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gemeentelijk vastgoed en verkeer. Dit betekent ook dat er binnen de gemeentelijke organisatie geen centraal coördinatiepunt voor duurzaamheid meer is. Iedere portefeuillehouder heeft afstemming over de eigen thema's en de rapportages vinden plaats via de reguliere P&C-cyclus.

In dit programma 4 wordt een toelichting gegeven over de duurzaamheidslening, de energietransitie en de circulaire economie. De duurzaamheidsthema's bodemdaling en klimaatbestendig zijn opgenomen in programma 2.

Duurzaamheidslening

In 2018 zijn binnen het revolverend fonds van € 100.000 in totaal 12 duurzaamheidsleningen verstrekt. Het gemiddeld bedrag per lening kwam uit op € 8.300. Deze leningen waren vooral bestemd voor de financiering van zonnepanelen en voor de isolatie van daken/vloeren/wanden van de woning.

Gezonde samenleving

Aanvankelijk is in het kader van de opgave duurzame samenleving een budget van € 80.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een langetermijnplan voor het thema 'Gezonde samenleving'.

Dit thema is inmiddels omgebogen naar de milieuthema's Omgevingswet (de raad is hierover geïnformeerd via een RIB). Zie ook de toelichting onder het kopje 'milieu', milieuspoor Omgevingswet.

Energietransitie

Stimuleren initiatieven in de samenleving

In 2018 heeft de gemeente diverse initiatieven genomen en ondersteund om bewoners en bedrijven te stimuleren bij de energietransitie. Er is gestart met het digitaal energieloket [www.jouwhuislimmer](http://www.jouwhuislimmer.nl), een website waar bewoners en bedrijven een energiescan kunnen doen en informatie kunnen vinden. Op het e-mailadres duurzaam@woerden.nl kunnen bewoners, bedrijven en marktpartijen terecht voor vragen over duurzaamheid. Ook de sociale media zijn ingezet voor informatieverstrekking en bewustwording. Andere activiteiten in 2018 waren de Dag van de duurzaamheid, het Informatiepunt duurzaamheid in de bibliotheek en de Duurzame Huizenroute. Drie bewonersinitiatieven werden in het afgelopen jaar ondersteund, te weten: Duurzaam Woerden (bewustwording door het organiseren van bewonersavonden), de Energiegroep Woerden (laagdrempelige uitwisseling van kennis en ervaring bij verduurzaming van woningen) en tot slot een groep bewoners die opgeleid is om met warmtecamera's bij andere inwoners energielekken op te sporen. Met de beschikbare middelen worden de actieve bewoners ondersteund. Om alle bewoners te bereiken is meer nodig.

Transformatie naar gasvrij en duurzaam wonen Schilderskwartier

In 2018 is gebleken dat met de huidige technieken 'aardgasvrij' niet betaalbaar is voor het Schilderskwartier. De subsidie Proeftuin Aardgasvrije Wijk om de onrendabele top te dekken is niet toegekend. In oktober is geïnventariseerd welke maatregelen bewoners zouden willen treffen en in 2019 zal de gemeente met een groep bewoners bekijken welke stappen gezamenlijk gezet kunnen worden. De voorbereidingen naar aardgasvrij gaan door en de gemeente blijft samen met GroenWest zoeken naar nieuwe, betaalbare technieken. Ook zal er in 2019 gezocht worden naar financieringsconstructies. In de eerste helft van 2018 is voor ca. 70 woningen en andere gebouwen een energieadvies uitgebracht. Dit advies geeft inzicht in maatregelen en kosten om te verduurzamen tot NulOpdeMeter. Voor de ondersteuning van de wijkaanpak is subsidie aangevraagd en gekregen vanuit de Innovatieve Aanpakken van VNG.

Eind 2018 is een onderzoek naar het nut van de buurtbatterij opgestart en zijn er voorbereidingen getroffen voor een onderzoek in 2019 naar waterstof.

De gemeente heeft in 2018 regelmatig overleg gehad met de Klankbordgroep Schilderskwartier. Deze zal zich in 2019 organiseren in een vereniging. De bewoners van het Schilderskwartier hebben in 2018 diverse nieuwsbrieven ontvangen, die zeer goed worden gelezen.

Duurzame bedrijventerreinen en Zorg

Op Barwoutswaarder zal een herstructurering plaatsvinden en in overleg met de ondernemers is een plan opgesteld hoe te verduurzamen. Ook voor het bedrijventerrein Putkop is in 2018 een onderzoek begonnen om het terrein te verduurzamen. De resultaten worden in 2019 verwacht.

In 2018 is de landelijke Green Deal 'Nederland op weg naar Duurzame Zorg' ondertekend. Samen met andere gemeenten is een regionale samenwerkingsovereenkomst met het Antonius Ziekenhuis getekend: het ziekenhuis zal voortaan werken met de Milieuthermometerzorg.

Grote beleidsontwikkelingen

Er zullen diverse taken voor de energietransitie naar de gemeente komen. Ten behoeve van een regionale energiestrategie is in 2018 een onderzoek naar de opwekpotentie en energievraag gedaan. Als het Klimaatakkoord in april 2019 getekend wordt, zal de regio een half jaar later bij het Rijk een regionaal conceptbod voor de energiestrategie aanbieden.

In het coalitieakkoord is afgesproken om in 2019 een afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking vast te stellen. De voorbereidingen hiervan zijn na de zomer gestart, waarbij ook gesprekken met partijen uit de samenleving hebben plaatsgevonden.

Een andere taak die gemeenten krijgen is het maken van warmteplannen voor wijken, met daarin het alternatief voor aardgas. Vooruitlopend hierop is de gemeente in 2018 begonnen met de voorbereidingen van het opstellen van een gemeentelijke warmtevisie, waarbij gesprekken met partijen uit de samenleving (op persoonlijke titel) hebben plaatsgevonden.

Verder heeft de gemeente in 2018 provincie en gemeente Utrecht geadviseerd over resp. geothermie en energielandschap Rijnenburg/Reijerscop, is er voor de nieuwbouwplannen op Snellerpoort een energievisie opgesteld en wordt er als vervolgtraject gewerkt aan een bodemenergieplan, dat in 2019 een vertaling krijgt in een verordening.

Nee tegen gaswinning

In 2018 heeft maandelijks afstemmingsoverleg plaatsgevonden met de stichting Laat Woerden Niet Zakken. Ook zijn de banden met buurgemeenten, waterschappen en provincies aangehaald. Er is een platform kleine velden opgericht met VNG en verschillende gemeenten in het land die te maken hebben met activiteiten in de ondergrond, met als doel kennis uit te wisselen. In april heeft het Rijk (EZK) een bezoek gebracht aan Woerden, waarbij we onze zorgen gedeeld hebben met het Rijk.

Circulaire economie

Het betonconvenant 2017 met de U10 is in 2018 vertaald naar een bestek voor Woerden.

Ook is er een themasessie georganiseerd voor R&B over circulaire economie over het maximaliseren van de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het minimaliseren van de waardevernietiging. De implementatie is overgedragen aan R&B.

Samen met de Economic Board Utrecht is een traject gestart voor Kantoren als grondstoffendepot met enkele bedrijven op Middelland. Dit heeft nog geen resultaat opgeleverd. Het traject betreft bedrijfsafval en zal vanaf 2019 door bedrijven zelf moeten worden voortgezet.

Verschillende partners zoals voedselbank, De Hall, Duurzaam Woerden, Albert Heijn en de gemeente zijn in 2018 begonnen met de pilot Tegengaan voedselverspilling. Producten van Albert Heijn die de uiterste houdbaarheidsdatum hebben bereikt worden door restaurant De Hall verwerkt tot maaltijden of maaltijdcomponenten en aangeboden aan de Voedselbank. De pilot wordt in 2019 voortgezet en doorontwikkeld.

Stadshotel/Breure en Woerden Marketing hebben een verzoek ingediend voor afvalarme festivals. De gemeente heeft hen gekoppeld aan Green Events voor een begeleidingstraject. Grote evenementen hebben toegezegd mee te doen en de coördinatie ervan wordt overgenomen door Woerden Marketing met ondersteuning vanuit de gemeente (Afval & Reiniging).

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 4	21	19 (90%)	2 (10%)

Programmadoelen	Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
WoerdenWerkt!	2.1	Becht			
Versterking van de economie. We bereiken dit samen met inwoners, bedrijven, ondernemers, organisaties en instellingen. Samen pakken we projecten op of komen met nieuwe initiatieven die Woerden een energieke impuls geven. We gaan door met Woerden Werkt!	2.1.1 Samen met de maatschappelijke partners (onderwijs, ondernemers en onderzoeksinstituten) worden initiatieven gestart of bestaande initiatieven uitgebouwd (zoals 'Kom binnen bij bedrijven', 'Pak-je-kansendag', business coaches en MBO Elektronica) om de economische ontwikkeling en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te bevorderen en op die manier passend werk te creëren. Daartoe bepalen we eind 2017 de richtingen voor nieuwe projecten (bv. sector - of doelgroepkeuze).	Becht	2018	2	Het programma Woerden Werkt bevindt zich in een transitiefase. Naast projecten die in 2019 doorlopen, zoals CIV Smart Technology, de 'Kom binnen bij bedrijven'-dag en de inzet voor een lokale Techcampus, wordt gewerkt aan een nieuw programma passend bij huidige economische vraagstukken. De combinatie van de lopende projecten en het herijken van het programma vergt meer inzet dan gedacht. In de lopende projecten moeten we voldoen aan met externe partijen aangegane verplichtingen; dit gaat ten koste van de capaciteit voor de herijking. We verwachten het nieuwe programma voor Woerden Werkt Q3 2019 gereed te hebben.

Ontwikkeling economie Groene Hart		2.2	Noorthoek			
Het Groene Hart heeft zijn eigen economische kenmerken. Om mee te draaien in de economie van Nederland is het belangrijk dat het Groene Hart zich economisch verder ontwikkelt. Door het verbinden van spelers in het Groene Hart, het sluiten van innovatieve ketens, komt de kracht naar boven, wat van belang is voor de toekomst van het Groene Hart. Doelstelling in de periode 2014 t/m 2018: onderzoeken en uitvoeren van innovatieve ketens in de regio (biobased economy), waarbij rekening wordt gehouden met de aspecten duurzaamheid (toekomstvast) en bodemdaling.	2.2.1	Voortzetten samenwerking Woerden en het platform 'Het Groene Hart Werkt!' Gezamenlijk organiseren van onder meer Kom Binnen Bij Bedrijven-dag, uitbouwen van de Groene Hart Kaasacademie, inzetten op samenwerking met het CIV Smart Technology project en 'Het Groene Hart Circulair!'	Noorthoek	doorlopend	2	Samenhang met resultaat 2.1.1. Zie de toelichting aldaar.

Programma 4 CULTUUR, ECONOMIE en MILIEU

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.5	Treasury	-145.815	-148.639	2.824
2.1	Verkeer en vervoer	128.809	119.504	9.305
3.1	Economische ontwikkeling	375.322	433.853	-58.531
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	177.340	168.570	8.770
3.4	Economische promotie	74.969	122.865	-47.896
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	30.003	13.148	16.855
5.2	Sportaccommodaties	598.707	656.594	-57.887
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.108.462	1.123.717	-15.255
5.4	Musea	216.449	201.800	14.649
5.6	Media	838.903	859.040	-20.137
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	61.090	70.070	-8.980
7.4	Milieubeheer	2.079.471	1.711.563	367.908
		5.543.710	5.332.085	211.625

SALDO PROGRAMMA 4

				211.625
	af budgetreserveringen:			
3.3	Uitbesteed werk			15.660
5.3	Subsidie De Vriendschap			8.250
7.4	Uitbesteed werk			60.223
7.4	Projectenbudget			103.607
7.4	Budget gezonde samenleving			75.080
7.4	Pluimsanering defensie-eiland			2.992
7.4	Bouwen grondwatermodel			51.826
7.4	Overige subsidies			20.000
7.4	Uitbesteed werk			10.020
	Te analyseren saldo programma 4			-136.034

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	181.809	205.600	-23.791
3.1	Economische ontwikkeling	375.322	433.853	-58.531
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	520.810	397.931	122.879
3.4	Economische promotie	104.469	149.378	-44.909
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	59.855	37.861	21.994
5.2	Sportaccommodaties	598.707	656.594	-57.887
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.296.792	1.315.089	-18.297
5.4	Musea	216.449	207.220	9.229
5.6	Media	1.060.588	1.069.864	-9.276
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	61.090	70.425	-9.335
7.4	Milieubeheer	2.284.871	2.191.836	93.035
		6.760.762	6.735.651	25.111

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-145.815	-148.639	2.824
2.1	Verkeer en vervoer	-53.000	-86.096	33.096
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-343.470	-229.361	-114.109
3.4	Economische promotie	-29.500	-26.514	-2.986
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-29.852	-24.713	-5.139
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-188.330	-191.371	3.041
5.4	Musea	0	-5.420	5.420
5.6	Media	-221.685	-210.824	-10.861
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	-355	355
7.4	Milieubeheer	-205.400	-480.273	274.873
		-1.217.052	-1.403.566	186.514

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
3.1	Extra doorbelaste loonkosten (loonkosten monitor)	-64.990	Nadeel
5.2	Extra doorbelaste loonkosten en inhuur extern personeel (loonkosten monitor)	-57.887	Nadeel
	Diverse	-13.157	Nadeel
	Negatief saldo na aftrek budgetreserveringen	-136.034	

PROGRAMMA 5 – ONDERWIJS en SPORT

Samenvatting

Onderwijs

Algemeen

Met ons onderwijsbeleid willen we de talentontwikkeling en zelfredzaamheid van alle jeugdigen tot en met 27 jaar vergroten. Wij scheppen samen met onze partners de randvoorwaarden om dit voor elkaar te krijgen. Kinderen ontwikkelen zich van jongs af aan en we vinden het belangrijk dat ieder kind een zo goed mogelijke start kan maken op de basisschool. Met de inzet van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) voorzien we hierin om dreigende onderwijsachterstand in een zo vroeg mogelijk stadium het hoofd te bieden. Passend onderwijs zorgt ervoor dat alle jongeren een opleiding kunnen volgen die past bij hun mogelijkheden, zo veel mogelijk in het regulier onderwijs. We versterken de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Hiermee wordt het fundament gelegd voor zinvolle dagbesteding en maatschappelijke en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. Speciale aandacht en ondersteuning krijgen jongeren in een kwetsbare positie. Een integrale benadering vormt de sleutel tot succes!

Onderwijs

Tijdens de LEA-vergadering (Lokale Educatieve Agenda) wordt op bestuursniveau gesproken over het onderwijs in de gemeente. Hier is onder andere gesproken over de inzet van sportcombinatie-functionarissen en het Beweegteam. In werksessies met de scholen wordt opgehaald waar de behoefte van scholen ligt als het gaat om bewegingsonderwijs en naschools aanbod.

Startkwalificatie

De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC, onderdeel van het RBL) volgt alle voortijdig schoolverlaters (jongeren van 12-23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten) en begeleidt hen tot ze 23 jaar zijn, zodat ze indien mogelijk alsnog hun startkwalificatie kunnen behalen. Met een startkwalificatie heeft een jongere een grotere kans op het vinden van (duurzaam) werk op de arbeidsmarkt.

De (landelijke) trend om meer outreachend te gaan werken is neergedaald binnen het werk van de RMC. Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten speelt zich af in een divers krachtenveld. Het RMC-team werkt veelal in een complex systeem van gemeenten, scholen en overige ketenpartners. Door de inspanningen van de diverse ketenpartners heeft een groter aantal jongeren tussen de 18-22 een startkwalificatie behaald in de afgelopen jaren en is de streefwaarde behaald.

Onderwijsachterstanden

In Woerden is het onderwijsachterstandenbeleid erop gericht om leerlingen met een (taal)achterstand een goede start in het basisonderwijs te geven. Dit doen we door kindgebonden subsidies te verlenen voor Voorschoolse Educatie, zodat jonge kinderen extra ondersteuning krijgen op het kinderdagverblijf. De streefwaarde van het bereik van geïndiceerde VVE is gehaald.

Om tot een optimale doorgaande lijn te komen tussen voorschool (kinderdagverblijf) en vroegschool (basisschool) zijn er resultaatafspraken gemaakt. Deze zijn opgenomen in een getekend convenant. Voor kinderen van statushouders hebben we de nieuwkomersklas, waarin leerlingen in de basisschoolleeftijd intensieve taallessen krijgen. Om te voorkomen dat de Nederlandse taal wegzakt tijdens de lange zomervakantie, hebben we afgelopen zomer weer een Summerschool georganiseerd. Kinderen kregen hier drie weken lang drie dagen per week les, waarbij taal op een speelse wijze aangeboden werd. Ook ouders werden betrokken bij de Summerschool, zoals bij het bezoek aan het gemeentehuis. Daarnaast is samen met de bibliotheek veel aandacht geweest voor de taalontwikkeling bij jonge kinderen. De bibliotheek draait sinds een aantal jaar het programma Taalvisite, waarin vrijwilligers bij gezinnen thuis komen voorlezen. Hiervan hebben 40 gezinnen gebruik kunnen maken.

Regionaal Bureau Leerplicht

Het RBL heeft uitvoering gegeven aan het thuiszitterspact 'Van thuiszitten naar schoolgaan' (maart 2017). De gezamenlijke afspraak is dat in 2020 in de regio Utrecht West geen enkele leerling langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

Concreet is o.a. ingezet op:

- Investeren en steun bieden bij ontwikkeling van een sterke basis thuis en op school
- Beschikbaarheid van specialistische zorg en ondersteuning indien noodzakelijk
- Ondersteuning vanuit zorg en onderwijs wordt afgestemd en waar mogelijk geïntegreerd door kernpartners

Onderwijshuisvesting

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van het onderzoek van gemeente en schoolbesturen naar een Toekomstbestendige Organisatie en Financiering van de Onderwijshuisvesting. In de derde en laatste fase van dit onderzoek kozen partijen definitief niet voor doordecentralisatie, maar voor planmatige vernieuwing van de schoolgebouwen op basis van een beleidsrijk Integraal Huisvestingsplan (IHP). Tijdens de coalitievorming kregen de verschillende aspecten van het onderzoek specifieke aandacht in de Taskforce Onderwijshuisvesting; de financiële doorrekening van het onderzoek is nu als vast bestanddeel opgenomen in de meerjarenraming. Gemeente en de tien betrokken schoolbesturen hebben hun wederzijdse (financiële) verplichtingen inmiddels voor onbepaalde tijd vastgelegd in de Vaststellingsovereenkomst Onderwijshuisvesting ingaande 1 januari 2019. De overeenkomst voorziet in de planmatige vernieuwing van alle ruim 30 schoolgebouwen in de gemeente in de komende 40 jaar.

In 2018 is gestart met onderzoeken naar de vernieuwing/uitbreiding van de gymzaal Essenlaan en de Wilhelminaschool. De planvorming rond de vernieuwing van de R. de Jagerschool en de bekostiging van nieuwe inbraak- en ontruimingsinstallaties liep vertraging op; voorrang is gegeven aan de goede afronding van het eerder genoemde onderzoek naar de vernieuwing van het gehele scholenbestand.

Voor het Scholencluster Kamerik werd de eerste paal geslagen op 19 oktober 2018. Het najaar 2019 in gebruik te nemen gebouw biedt straks plaats aan beide basisscholen in Kamerik: De Wijde Blik en de Eben Haezerschool

Sport

Bewegen op recept

Het Beweegteam heeft het concept 'Bewegen op recept' als pilot geïntroduceerd in Woerden. Door samenwerking van twee huisartspraktijken (Iepenhof en Snel&Polanen), een beweegcoach en vrijwilligers zijn vanuit deze twee praktijken enkele wandelgroepen ontstaan met deelnemers die participeren om gezondheidswinst te behalen. De deelnemers zijn enthousiast. Het beweegteam is deze relatief eenvoudige en succesvolle interventie aan het uitbreiden naar andere huisartspraktijken.

Valpreventie

Na een aanloop begin 2017 met brede verkenning van stakeholders, hebben vanaf Q3 2017 Raedelijk (projectleider) en VeiligheidNL (expert) de pilot Valpreventie Woerden begeleid. De pilot is een succes. Vijftig inwoners van 75 jaar en ouder die 'pre-kwetsbaar' waren, zijn ingestroomd in de valpreventie-training. De pilot is succesvol afgerond. Met ontvangen subsidiegelden wordt valpreventie nog 2 jaar door de werkgroep gecontinueerd. Deze periode wordt tevens gebruikt om valpreventie uit te breiden en er wordt onderzocht hoe dit structureel kan worden aangeboden.

Buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen

De combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches van het Beweegteam (onderdeel van Stichting Welzijn Woerden) stimuleren beweging en een gezonde leefstijl onder inwoners. Al jarenlang voeren zij een divers activiteitenprogramma uit, gericht op kinderen en jongeren, ouderen, en andere doelgroepen, waarvan uit onderzoek blijkt dat zij minder bewegen. Het Beweegteam adviseert en ondersteunt ook sportverenigingen en coördineert het aanbod aan naschoolse activiteiten, waarmee kinderen laagdrempelig kennis kunnen maken met sportieve, culturele en creatieve activiteiten in de gemeente. Om te zorgen dat het Beweegteam optimaal blijft aansluiten bij de ondersteuningsvragen en -behoefte in de wijken en dorpen, is in 2018 gestart met herijking van de diensten van het Beweegteam.

Uitvoeringsplan spelen

Spelen stond in 2018 flink in de schijnwerpers. In de begroting was een bezuiniging voor 2018 doorgevoerd, afwijkend van het uitvoeringsplan. Hierdoor werd o.a. het vooruitwerken op vervangingen uitgesteld. Later in het jaar werd een motie aangenomen om de bezuiniging op 2018 terug te draaien. Hierdoor is er voor 2019 budget vrijgemaakt om het uitvoeringsplan weer op te pakken zoals oorspronkelijk gepland. Ondanks de bezuiniging is volop ingezet op onder andere de schoolpleinen. Zo zijn de Joraischool, de Kring en de Molenwiek voorzien van nieuwe speeltoestellen. Ook zijn de skatevoorzieningen gecentraliseerd en flink opgewaardeerd met een nieuw skatepark aan de Steinhagenseweg.

Btw en sport

Per 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling gewijzigd. Dat betekent dat de mogelijkheid om btw te verrekenen voor sport is vervallen. Vanuit het Rijk zijn hiervoor twee subsidieregelingen in het leven geroepen. Een gemeentelijke projectgroep werkt sinds oktober 2018 samen met de maatschappelijke

partners die hier negatieve financiële gevolgen van ondervinden aan het maximaal benutten van de compensatiemogelijkheden.

De verenigingen zijn ondersteund met een zeer goed bezocht sportcafé, georganiseerd door het sportoverleg en gemeente Woerden, over de gevolgen van deze btw-wijziging voor de sportverenigingen.

In 2018 is de nieuwe accommodatie van VV Kamerik opgeleverd en is bij voetbalvereniging VEP een nieuw kunstgrasveld aangelegd.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 5	17	16 (94%)	1 (6%)

Programmadoelen	Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Sporten en spelen	3				
Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond sporten, spelen en bewegen in de gemeente Woerden. Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Het hebben van adequate speelvoorzieningen. Op niveau houden van de sportvoorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente en normeringen van de diverse sportbonden.	3.1	De vastgestelde Visie en doelen voor spelen, sporten en bewegen wordt uitgewerkt in deelplannen.	Noorthoek		
Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond sporten, spelen en bewegen in de gemeente Woerden. Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Het hebben van adequate speelvoorzieningen. Op niveau houden van de sportvoorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente en normeringen van de diverse sportbonden.	3.1.1	Implementatie van de actiepunten van de evaluatie harmonisatie buitensporten. Indien nodig: nieuwe contracten met de 12 buitensportverenigingen.	Noorthoek	uiterlijk 31-12-2018	2 Voor 2019 zijn de gebruikerscontracten en de tarieven van de buitensportverenigingen niet aangepast. Daar was geen noodzaak toe. Komend jaar (2019) wordt er naar de onderlinge verhouding van de gebruikerstarieven gekeken, maar in totaal worden ze niet hoger. Komend jaar (2019) komen we tot een model zodat we om kunnen gaan met eventuele nadelige gevolgen van de aanpassing van de btw regeling. Tot 2021 staat er geen vervanging van kunstgrasvelden in de planning. Er zal in Q2 van 2020 een besluit genomen worden over de norm voor het toe te passen infill-materiaal.

Programma 5 ONDERWIJS en SPORT

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	408.259	412.259	-4.000
4.2	Onderwijshuisvesting	4.382.920	5.002.650	-619.730
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.341.595	1.835.430	506.165
5.1	Sportbeleid en activering	1.060.708	1.055.635	5.073
5.2	Sportaccommodaties	1.972.157	2.260.461	-288.304
		10.165.639	10.566.435	-400.796
	SALDO PROGRAMMA 5			-400.796
	af budgetreserveringen			
4.3	JOW en Werkfit			105.000
4.3	Beheer/behoud kunstcollectie in gerenoveerde stadhuis			1.500
	Te analyseren saldo programma 5			-507.296

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	408.259	412.259	-4.000
4.2	Onderwijshuisvesting	4.414.070	5.069.416	-655.346
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.949.607	2.540.669	408.938
5.1	Sportbeleid en activering	1.073.208	1.077.090	-3.882
5.2	Sportaccommodaties	3.681.909	3.958.904	-276.995
		12.527.053	13.058.338	-531.285

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-31.150	-66.766	35.616
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-608.012	-705.239	97.227
5.1	Sportbeleid en activering	-12.500	-21.455	8.955
5.2	Sportaccommodaties	-1.709.752	-1.698.443	-11.309
		-2.361.414	-2.491.903	130.489

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
4.2U	Lagere belastingen en zuiveringsheffing onderwijshuisvesting	25.000	voordeel
4.2U	Lagere onderhoudskosten onderwijshuisvesting*	10.000	voordeel
4.2U	Lagere schoonmaakkosten schoolwoningen Oeralstraat	10.000	voordeel
4.2U	Hogere kapitaallasten en afwaardering boekwaarde i.v.m. wijz. BBV voorschriften	-697.000	nadeel
4.2I	Hogere huuropbrengsten schoolwoningen Oeralstraat	12.000	voordeel
4.2I	Uitkering verzekering en overige baten Minkema	20.000	voordeel
4.3U	Lagere doorbelasting loonkosten onderwijs	25.000	voordeel
4.3U	Minder uitgaven a.g.v. beleidsondercapaciteit en bijstelling van ambities algemeen onderwijsbeleid*	127.000	voordeel
4.3U	Door beleidsondercapaciteit is de doorontwikkeling en uitvoering van beleid rondom JOW niet uitgevoerd*	89.000	voordeel
4.3U	SGBW, lagere exploitatie bijdrage	35.000	voordeel
4..U	Overige afwijkingen onderwijs	23.000	voordeel
4.3I	SGBW, doorberekende onderhoudskosten en ambtelijke kosten	94.000	voordeel
5.2U	Zwembaden, hogere onderhoudskosten en lagere kosten inventaris*	-115.000	nadeel
5.2U	Hogere onderhoudskosten gymzalen en sporthallen*	-217.000	nadeel
5.2U	Lagere kapitaallasten i.v.m. wijz. BBV voorschriften	34.000	voordeel
5..U	Overige afwijkingen sport	18.000	voordeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen	-507.000	

* Tegenover deze posten staat een lagere/hogere onttrekking aan de reserve op programma 7

PROGRAMMA 6 – RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN

Samenvatting

Vergunningen

In 2018 zijn er 363 aanvragen omgevingsvergunning en 227 (sloop)meldingen ingediend. Het aantal aanvragen omgevingsvergunning is ten opzichte van 2017 met 10% gestegen, waardoor de workload meer was dan de vast beschikbare capaciteit. Inhuur was dan ook noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke taak. In het uiteindelijk ontvangen legesbedrag 2018 (baten omgevingsleges) is de toename van aanvragen dan ook goed te herleiden. Met name voor de wijziging van de Gaswet (die verplicht dat nieuwbouwwoningen waarvoor op 1 juli 2018 nog geen aanvraag omgevingsvergunning is ingediend, gasloos worden gebouwd) is er een stijging in het aantal aanvragen geweest.

Er zijn in 2018 uiteindelijk 264 omgevingsvergunningen verleend (reguliere of uitgebreide procedure) en tien aanvragen geweigerd. De overige aanvragen zijn ingetrokken, wegens onvolledigheid buiten behandeling gesteld, vergunningsvrij bevonden of besluitvorming ligt in 2019.

Wonen en woonruimteverdeling

Het doel van de Woonvisie 2015-2020 is: Iedereen in de gemeente Woerden heeft passende woonruimte, binnen redelijke grenzen van beschikbaarheid en betaalbaarheid, zo veel mogelijk in de wijk of het dorp waar men wil wonen.

In de Prestatieafspraken staan de wederzijdse inspanningen van gemeente en corporatie aan goed en betaalbaar wonen in Woerden en is vastgelegd welke vraagstukken op dit gebied samen aangepakt worden. Er zijn drie hoofdthema's: de woningvoorraad, de verduurzaming van de bestaande voorraad en het Sociaal Domein en leefbaarheid.

De afspraken van 2018 zijn nagenoeg allemaal gehaald:

1. Er worden tot en met 2021 ten minste 140 sociale huurwoningen extra toegevoegd aan de totale woningvoorraad sociale huurwoningen.
2. In het kader van betaalbaarheid hanteert GroenWest een gematigd huurprijs- en huurverhogingsbeleid. De huurverhoging wordt niet meer dan inflatievolgend.
3. Om doorstroming te bevorderen is bij de toewijzing van Pius X lokaal maatwerk toegepast, waardoor woningen zijn toegewezen aan inwoners van de gemeente die een sociale huurwoning achterlieten.
4. In het kader van duurzaamheid is, naast de verduurzaming van circa 285 woningen, de pilot Nul-op-de-Meter uitgevoerd.
5. Er zijn diverse maatregelen ingezet ten behoeve van doorstroming en het terugdringen van de zoektijden voor sociale huurwoningen. Zoals in de Jaarbrief Wonen is gemeld zijn de wacht- en zoektijden gedaald.

Voor 2018 stond de prestatieafpraak om te starten met het doorstroomexperiment. Vanwege de vele werkzaamheden heeft de daadwerkelijke start in februari 2019 plaatsgevonden.

In 2018 zijn op basis van het 'bod op de woonvisie' nieuwe prestatieafspraken voor 2019 opgesteld.

In de tweede helft van 2018 is in regionaal verband gestart met het opstellen van de nieuwe regionale huisvestingsverordening die per 1 juli 2019 ingaat. Hierin staan de regels voor de woonruimteverdeling van de sociale huurwoningen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

In 2018 zijn 204 woningen opgeleverd. Dit komt overeen met de ambitie om minimaal 200 woningen per jaar op te leveren. Het gemiddelde vanaf 2007 ligt op 195 woningen per jaar.

In de komende vijf jaar zijn er voldoende woningen opgenomen in de strategische woningbouwplanning om aan het streefaantal van 200 woningen te voldoen. In het coalitieakkoord is de ambitie neergelegd om 300 woningen per jaar te realiseren. Dit is een uitdaging en zal naar verwachting vanaf 2020 haalbaar zijn. Datzelfde geldt voor de sociale huurwoningen: het streefaantal van 40 zal gemiddeld gehaald worden maar 60 woningen per jaar is een uitdaging.

Projecten

Gebouwd wordt er momenteel ook volop, zoals de drie appartemententorens op het voormalige Campinaterrein (Woerden Centraal); twee zijn er opgeleverd en de bouw van het laatste woonblok is gestart. Op het Defensie-eiland is de bouw gestart van het gebied Midden en Zuid. In Waterrijk zijn nagenoeg alle kavels verkocht en in aanbouw waardoor deze gebiedsontwikkeling zijn voltooiing nadert. De woningen van de versnellingsproject Jan Steenstraat en Mauritshof zijn alle verkocht en de bouw zal in het eerste halfjaar van 2019 starten.

In 2018 is het ambitiedocument voor Snellerpoort aan de raad gepresenteerd. Hierin is de structuur van de openbare ruimte van Snellerpoort vastgelegd en is de invulling van de bouwvelden flexibel opgenomen.. Naar schatting kunnen er circa 800 woningen gerealiseerd worden. Daarnaast is het besluit genomen om de FNV-kavel aan te kopen. De verkeerssituatie Snellerpoort-west wordt nader bekeken omdat deze onlosmakelijk verbonden is met de (mobiliteits)visie Poort van Woerden. Studie moet uitwijzen of er, naast een extra fietspad langs Snellerpoort, behoefte is aan een extra fietstunnel onder spoor en/of een ongelijkvloerse kruising met de verlengde Beneluxlaan/Steinhagenseweg.

Voor Zegveld Zuidoost (Weidz) wordt de haalbaarheid onderzocht. Voor de Johan de Wittlaan (Campinaast) en Hof van Harmelen zijn de schetsplannen bekend en wordt gestart met het opstellen van de bestemmingsplannen.

De Pionier in Zegveld is vlotgetrokken waardoor het ernaar uit ziet dat er een haalbaar plan ontwikkeld kan worden.

In de Kanis is het Pastorielaantje in de verkoop gegaan. Daarnaast is de planvorming van het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap gestart in Kamerik NO2. Voor de scholenlocaties is de projectontwikkeling gestart met een bewonersbijeenkomst en enquête onder de inwoners.

Het overleg met diverse partijen om hun woningbouwplannen voor Harmelen aan te passen zodat er een samenhangende invulling van Willem Alexanderlaan 2, 4 en 6 kan ontstaan, heeft helaas meer tijd gekost dan verwacht, maar het ziet ernaar uit dat dit gehele gebied ontwikkeld kan worden, waardoor er een extra woningbouwlocatie ontstaan is. Bij een positieve uitkomst is er ruimte voor een nieuw appartementencomplex op de voormalige Fontein-locatie. Voor Buitenhof zijn er gesprekken geweest over de randvoorwaarden voor de invulling van de locatie waarbij wordt toegewerkt naar het sluiten van een intentieovereenkomst.

Voor de Voortuin van Woerden is een intentieovereenkomst gesloten met 3 bedrijven en is het stedenbouwkundige plan gereed.

Met de openstelling van de zuidelijke randweg Woerden (BRAVO 3) in juni 2018 is het BRAVO-programma afgerond. Begin 2019 is het financiële eindresultaat gepresenteerd aan de raad. Op de formele overdracht van enkele onderdelen van BRAVO 3 aan team R&B en enkele kleinere praktische zaken na, is daarmee het BRAVO-programma gereed.

Tot slot is er na vaststelling van de ontwikkelingsvisie Middelland (in 2017) gewerkt aan het opstellen van spelregels en zijn er in 2018 twee intentieovereenkomsten gesloten om de haalbaarheid van woningbouw te onderzoeken op de locatie van het FNV-gebouw en de Polanerbaan 1-3. Met name de ontwikkeling ter plaatse van het voormalige FNV-hoofdkantoor moet in de komende jaren bijdragen aan de bouw van een groot aantal huurwoningen in zowel de sociale sector als de vrije sector. In 2018 heeft deze ontwikkeling de '100 dagen challenge' gewonnen van de provincie Utrecht, omdat de bij dit project betrokken partijen er het beste in zijn geslaagd om een versnelling te bereiken in de binnenstedelijke woningbouw-ontwikkeling in de provincie Utrecht. Mede door de situering van deze locatie nabij het NS-station zal de ontwikkeling van de locatie van het FNV-gebouw ook een zichtbare start betekenen van de transformatie van Middelland. Met de structuurvisie Middelland-Noord, waar de gemeenteraad in 2019 een voorstel over ontvangt, ontstaat een kader voor volgende transformaties in Middelland.

Bestemmingsplannen

Ook dit jaar kan worden gesproken over een intensivering van de RO-advisering. Door de toename van actieve woningbouwlocaties worden er meer bestemmingplannen voorbereid en zijn er meer haalbaarheidsverzoeken ingediend en behandeld. In februari heeft de Afdeling bestuursrechtspraak positief geoordeeld over het bestemmingsplan Meije 300. Hiermee zijn uiteindelijk de ruimtelijke kaders voor de ondernemer (en de omgeving) definitief vastgelegd.

Vastgoed

De oplevering van het gemeentehuis stond aanvankelijk gepland op 16 november 2018. Er ontstond vertraging door uitgestelde werkzaamheden aan de WKO (duurzame warmte-koudevoorziening) en de terreininrichting. De gemeenteraad is hier in 2018 meerdere keren over geïnformeerd.

De vertraagde werkzaamheden zijn inmiddels door de aannemer uitgevoerd en op 18 april is het gemeentehuis op feestelijke wijze in gebruik genomen. De realisatie van het gemeentehuis blijft binnen de door de raad gestelde financiële kaders.

In 2018 is een groot deel van de maatregelen uitgevoerd om de sporthallen en gymzalen te verduurzamen. Dit als pilot van het bredere programma om de totale vastgoedportefeuille te verduurzamen. De daken zijn na-geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen en de verlichting is vervangen door ledverlichting. Op de betreffende daken van de sportgebouwen zijn in totaal 1941 zonnepanelen geplaatst met een geraamde energieopbrengst van 524 kW. In 2019 worden deze accommodaties 'gasloos' gemaakt, door middel van het vervangen van de installaties. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van het overig Vastgoed dat in de volgende fase verduurzaamd wordt.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 6	16	11 (69%)	5 (31%)

Programmadoelen	Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Ruimtelijke ontwikkeling	1	De Weger			
Ontwikkeling Snellerpoort	1.1	De Weger			
	1.1.3 Overige bouwvelden Snellerpoort-Oost in verkoop	De Weger	Q4	2	Ambitiedocument 'Snellerpoort een ander perspectief' is in december behandeld in raad. Ambitiedocument wordt in 2019 uitgewerkt in inschrijvingsvoorwaarden voor de bouwvelden. De plannen van Snellerpoort en Poort van Woerden worden met name voor onderdeel mobiliteit afgestemd met elkaar (o.a. fietspaden).
Ontwikkeling Middelland	1.4	Noorthoek			
Transformatie van kantoren/bedrijventerrein naar gemengd stedelijk woongebied ten noorden van de Middellandbaan.	1.4.1 Twee exploitatieovereenkomsten inzake het faciliteren van marktinitiatieven.	Noorthoek	Q4	2	Er zijn intentieovereenkomsten gesloten voor twee grote herontwikkelingslocaties (FNV-pand en Polanerbaan 1-3). In 2019 wordt verder gewerkt aan het omzetten in exploitatieovereenkomsten. Aanvullend hierop zijn intentieovereenkomsten met andere initiatiefnemers in voorbereiding.
Ontsluiting Harmelerwaard	1.5	De Weger			
De realisering van de verkeersontsluiting van het kassengebied Harmelerwaard.	1.5.1 Bestemmingsplan in procedure brengen en de wegaanpassing inclusief brug ontwerpen.	De Weger	Q4	3	In december is de verkeerskundige analyse (inclusief tellingen en kostenraming) afgerond. In januari 2019 worden de laatste onderzoeken op het gebied van akoestiek en luchtkwaliteit uitgevoerd, zodat eind Q1/begin Q2 van 2019 een tracébesluit kan worden genomen.

Programmadoelen	Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting	
Recreatiegebied Cattenbroekerplas	1.7	De Weger				
Cattenbroekerstrand	1.7.1	We dragen het gebied over zodat de gemeentelijke beheerkosten gedekt worden uit opbrengsten ondernemer, onder de vlag van het Recreatieschap.	De Weger	Q1	2	Het ruimtelijk ontwerp van de exploitant vraagt nog aandacht. In Q1 2019 moet de definitieve richting bepaald zijn.
Deregulering	2	De Weger				
Voortzetten van deregulering, flexibilisering, liberalisering en vereenvoudiging op het terrein van planologie/ bestemmingsplannen, waarmee beleidsmatig nog verder invulling wordt gegeven aan het denken in mogelijkheden ('gaat niet bestaat niet').	2.0.1	Uitvoeren van programma 'Woerden en de Omgevingswet': voorbereiden op nieuwe wetgeving, omgevingsvisie opstellen, omgevingsplannen opstellen, personeel opleiden en werkprocessen aanpassen.	De Weger	2018 e.v.	2	Mijlpalen 2 en 3 zijn niet gehaald door een andere opzet van het programma naar project. Het college en de Raad zijn hierover in september/oktober 2018 geïnformeerd. Door het afscheid van de programmamanager is er ook vertraging opgelopen.

Programma 6 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING en WONEN

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	355.033	334.051	20.982
8.1	Ruimtelijke ordening	1.792.468	1.627.821	164.647
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.145	-2.215.235	2.221.380
8.3	Wonen en bouwen	2.262.524	1.654.466	608.058
		4.416.170	1.401.104	3.015.066
	SALDO PROGRAMMA 6			3.015.066
	af budgetreserveringen			
5.5	Bijdrage onderhoudskosten monumenten			55.000
8.1	Uitbesteed werk Herontwikkeling Middelland			47.302
8.1	Herontwikkeling Middelland			500.000
8.3	Vorbereidingskosten Omgevingswet, uitbesteed werk			502.529
	Te analyseren saldo programma 6			1.910.235

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	370.303	353.689	16.614
8.1	Ruimtelijke ordening	2.262.077	2.769.603	-507.526
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	86.393	10.600.491	-10.514.098
8.3	Wonen en bouwen	3.757.133	3.460.356	296.777
		6.475.906	17.184.139	-10.708.233

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	-15.270	-19.637	4.367
8.1	Ruimtelijke ordening	-469.609	-1.141.782	672.173
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-80.248	-12.815.726	12.735.478
8.3	Wonen en bouwen	-1.494.609	-1.805.889	311.280
		-2.059.736	-15.802.788	13.723.299

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
8.1	Overschrijding loonsom en extern tijdelijk personeel (zit in loonkostenmonitor)	-84.269	nadeel
8.1	Gerechtelijke uitspraak tot betalen van planschade en opstartkosten project Poort van Woerden	-71.537	nadeel
8.1	Gevolgen verwerking kostenverhaal projecten	-229.392	nadeel
8.2	Winstneming Grondexpl. Snel & Polanen	1.101.898	voordeel
8.2	Winstneming Grondexpl. Jan Steenstraat Woerden	690.000	voordeel
8.2	Winstneming grondexpl. Kamerik Noord Oost II	510.309	voordeel
8.2	Aanvulling verliesvoorziening Defensie-eiland	-67.103	nadeel
8.3	Hogere kosten beheer onroerende zaken (inhuur derden ten laste van loonsom (programma overhead))	-84.073	nadeel
8.3	restkosten pand De Sluisgroep (dekking 100K vanuit MJOP) wordt op programma 1 verantwoord	-120.424	nadeel
8.3	Geen verkoop onroerend goed (RIB)	-104.686	nadeel
8.3	Meer verkoop snippergroen	51.643	voordeel
8.3	Hogere opbrengsten verstrekken legesvergunningen	269.335	voordeel
		48.534	voordeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen	1.910.235	

PROGRAMMA 7 – ALGEMENE INKOMSTEN

Samenvatting

Het jaar 2018 was financieel gezien een bijzonder dynamisch jaar. In juni 2017 werd al duidelijk dat het doorzetten van het ambitieniveau van dat moment op de lange termijn geen haalbare kaart was en dat het onderhoud aan de kapitaalgoederen onvoldoende in de begroting was geborgd. Daarom werd in 2017 besloten tot het opstellen van Taskforces voor de onderwerpen Sociaal Domein, Integraal Beheer Openbare Ruimte, Duurzaamheid, Onderwijshuisvesting en Organisatieontwikkeling. Voor alle vijf onderwerpen zijn scenario's opgesteld. Deze Taskforces waren nodig om de nieuwe raad in staat te stellen financiële beleidskeuzes te maken. Deze Taskforces werden vóór de verkiezingen opgeleverd en werden aangevuld met een "veegactie" voor de "vergeten" investeringen.

Het geheel werd ingebracht in de coalitiebesprekingen en daarna geïntegreerd in het coalitieprogramma. Dit werd in de gemeenteraad vastgesteld en dit vormde vervolgens de kaders voor de begroting 2019-2023. Naast deze processen werd de begroting vernieuwd en werden voor alle programma's doelenbomen ontworpen. Bij elkaar vormde dit voor de organisatie en het onderdeel financiën een zéér dynamisch jaar.

Een verheugend feit was dat er met betrekking tot het jaarverslag 2017 door de accountant een goedkeurende verklaring werd afgegeven.

Rapportage programmadoelen

In dit jaarverslag rapporteren wij op afwijkingen. Dat betekent dat we niet rapporteren op de programmadoelen die volgens planning zijn gerealiseerd, maar uitsluitend op doelen die gedeeltelijk zijn gerealiseerd (code 2, kleur oranje) en doelen die niet zijn gerealiseerd (code 3, kleur rood).

Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator	Toelichting
Financiële bedrijfsvoering	1		Bolderdijk			
Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.6	Opstellen van een 'Begroting in één oogopslag' (BIEO)	Bolderdijk	31-03-2018	3	Er is geen separate BIEO opgesteld. Hierin is voorzien door middel van een afzonderlijke bijlage, een flyer met een toelichting op de begroting ('begroting in één oogopslag')

De scores in verhouding tot het aantal programmadoelen

	aantal progr. doelen	waarvan score 1	waarvan score 2 of 3
programma 7	7	6 (83%)	1 (17%)

Programma 7 ALGEMENE INKOMSTEN

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-3.414.348	-3.473.361	59.013
0.61	OZB woningen	-6.690.213	-6.684.429	-5.784
0.62	OZB niet-woningen	-3.932.302	-3.925.177	-7.125
0.64	Belastingen Overig	-177.233	-176.410	-823
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-68.712.036	-68.051.074	-660.962
0.8	Overige baten en lasten	-527.456	-575.719	48.263
3.4	Economische promotie	-111.060	-110.549	-511
		-83.564.648	-82.996.718	-567.930
	SALDO PROGRAMMA 7			-567.930
	af budgetreserveringen			
0.8	Voorgaande dienstjaren			75.000
	Te analyseren saldo programma 7			-642.930

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-3.056.448	-3.041.532	-14.916
0.61	OZB woningen	206.186	207.873	-1.687
0.62	OZB niet-woningen	118.670	114.109	4.561
0.64	Belastingen Overig	81.653	81.638	15
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	172.544	203.019	-30.475
3.4	Economische promotie	0	0	0
		-2.477.395	-2.434.893	-42.502

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-357.900	-431.829	73.929
0.61	OZB woningen	-6.896.399	-6.892.302	-4.097
0.62	OZB niet-woningen	-4.050.972	-4.039.286	-11.686
0.64	Belastingen Overig	-258.886	-258.047	-839
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-68.712.036	-68.051.074	-660.962
0.8	Overige baten en lasten	-700.000	-778.738	78.738
3.4	Economische promotie	-111.060	-110.549	-511
		-81.087.253	-80.561.824	-525.429

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
0.5	Rente en aflossing Viten, niet geraamd.	40.000	voordeel
0.5	Rente en aflossing lening Groenendijk, niet geraamd	30.000	voordeel
0.62	Lagere kapitaallasten i.v.m. wijziging BBV voorschriften	4.928	voordeel
0.7	Algemene uitkering, gevolgen septembercirculaire (18R.00658)	-1.138.324	nadeel
	Integratie uitkering Sociaal Domein hoger (19R.00002)	477.363	voordeel
0.8	Ontvangen dwangsom Harmelerwaard	40.000	voordeel
	Diverse kleinere posten	-21.897	nadeel
	Negatief saldo na aftrek budgetreserveringen	-567.930	

PARAGRAFEN

Paragraaf 1	Lokale heffingen
Paragraaf 2	Verbonden partijen
Paragraaf 3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Paragraaf 4	Bedrijfsvoering
Paragraaf 5a	Gebiedsgericht werken
Paragraaf 5b	Burgerbegroting
Paragraaf 6	Financiering
Paragraaf 7	Kapitaalgoederen
Paragraaf 8	Grondbeleid

PARAGRAAF 1

LOKALE HEFFINGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van de resultaten op deze heffingen. De regelgeving is vastgelegd in de wet en in de lokale belastingverordeningen, en is uitgebreid toegelicht in de programmabegroting.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogte van sommige rechten is landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn in principe 100% kostendekkend. Dat is niet overal het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven). Als ze niet kostendekkend zijn, wordt dat toegelicht.
- Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op de woonlasten van een 'natuurlijk persoon'. Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer biedt Woerden geen ruimte. De gemeente Woerden hanteert voor kwijtschelding de norm die door het Rijk aan gemeenten gegeven wordt: 100% van de bijstandsnorm. Bij een norm boven de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm in aanmerking voor kwijtschelding.

De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

Opbrengsten

	Baten Rekening 2018	Baten Begroting 2018	Baten Rekening 2017
Belastingen en heffingen			
<i>A. Belastingen</i>			
1 OZB woningen	6.892	6.896	6.875
OZB niet-woningen	4.039	4.051	4.083
2 Parkeerbelasting	1.738	1.658	1.705
3 Hondenbelasting	66	66	174
4 Precariobelasting	83	91	89
5 Toeristenbelasting	111	111	93
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	12.929	12.873	13.019
<i>B. Bestemmingsheffingen</i>			
1 Afvalstoffenheffing	5.000	4.811	4.964
2 Rioolheffing	4.551	4.544	4.517
<i>Subtotaal B</i>			
<i>Bestemmingsheffingen</i>	9.551	9.355	9.481

<i>C. Rechten</i>				
1 Leges burgerzaken	1.056	872	1.130	
2 Begrafnisrechten	699	631	633	
3 Marktgelden	151	156	158	
4 Havengelden	43	37	47	
5 Omgevingsvergunningen	1.565	1.279	1.384	
<i>Subtotaal C Rechten</i>	3.514	2.975	3.352	
Totaal	€ x 1.000	€ 25.994	€ 25.203	€ 25.852

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente heeft betaald (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2018 van € 245.000'- en 2017 van € 236.000,- met een waterverbruik van 240 m³ per jaar.

	2018	2017
1 OZB	295	295
2 Rioolheffing	185	183
3 Afvalstoffenheffing (meerpers.)	210	211
Eenmalige teruggave afvalstoffenheffing 2017	0	-25
4 Hondenbelasting	26	68
Totaal	€ 716	€ 732

Belastingen

Ad 1 OZB

De OZB tarieven waren in 2018 en 2017:

Tarief OZB	2018	2017
<i>1 Woningen</i>		
a Eigenaren	0,1202%	0,1250%
<i>2 Niet woningen</i>		
a Eigenaren	0,2368%	0,2340%
b Gebruikers	0,1713%	0,1750%

De opbrengst onroerende-zakenbelasting 2018 is in onderstaande tabel opgenomen.

Taak veld	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
0.61 Eigenaren woningen	6.892	6.896	6.875
0.62 Eigenaren niet-woningen	2.504	2.517	2.512
0.62 Gebruikers niet-woningen	1.535	1.534	1.571
Totaal	€ x 1.000	€ 10.931	€ 10.947
		€ 10.958	

Analyse werkelijk-begroet

Geen bijzonderheden.

Ad 2 Parkeerbelasting

De opbrengst parkeerbelasting is in onderstaande tabel weergegeven.

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
2.2	Parkeren	1.549	1.512	1.465
0.4	Overhead	29	29	18
	Totale lasten	1.578	1.541	1.483
0.63	Baten	1.738	1.658	1.705
	Saldo	€ x 1.000	€ 160	€ 222
	Kostendekkendheidsgraad	110%	108%	115%

Analyse werkelijk-begroot

Voor het herstellen van scheuren in de vloer van parkeergarage Castellum zijn afspraken gemaakt met de bouwer over de financiering. Afgesproken is dat de bouwer nog eenmalig een bedrag stort en dat de gemeente Woerden daarna het onderhoud overneemt. Hierdoor is er € 55.000 extra binnengekomen (baten) en is € 55.000 aan de meerjaren-onderhoudsplaning van vastgoed toegevoegd (lasten).

Omdat deze bedragen tegen elkaar wegvallen, krijgen we een ander beeld van het resultaat. Er blijft nog € 25.000 over aan teveel opgehaalde baten en € 18.000 aan te weinig uitgegeven lasten. Het positieve resultaat van € 25.000 (1,5% van de begrote baten) aan de batenkant en het positieve resultaat van € 18.000 (1,2% van de begrote lasten)aan de kostenkant zijn acceptabele afwijkingen.

In 2018 is de pilot parkeren doorgezet. Besloten is om aan de nieuwe reguleringsstijden in het weekend in ieder geval vast te houden tot het vaststellen van het nieuwe parkeerbeleid. In de begroting 2018 is er al rekening mee gehouden dat de pilot doorgezet zou worden. De verwachte inkomstenderving op basis van resultaten uit het verleden zijn in de begroting 2018 verwerkt.

Ad 3 Hondenbelasting

De opbrengst hondenbelasting is in onderstaande tabel opgenomen.

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
0.64	Belastingen overig	28	28	42
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	51	44	70
0.4	Overhead	14	14	20
	Totale lasten	93	86	132
0.64	Baten	66	66	174
	Saldo	€ x 1.000	- € 27	€ 42
	Kostendekkendheidsgraad	71%	77%	132%

Analyse werkelijk-begroot

Geen bijzonderheden.

Ad 4 Precariobelasting

De opbrengst precariorechten is:

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
0.64	Opbrengst	€ x 1.000	€ 83	€ 91
			€ 89	

Analyse werkelijk-begroot

Geen bijzonderheden.

Ad 5 Toeristenbelasting

De opbrengst toeristenbelasting 2018 is als volgt:

Taak veld			Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
3.4	Opbrengst	€ x 1.000	€ 111	€ 111	€ 72

Analyse werkelijk-begroet

Geen bijzonderheden.

Bestemmingsheffingen

Ad 1: Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere in de voorziening afvalstoffenheffing gestort.

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
7.3	Afval	3.948	3.776	4.494
2.1	Verkeer en vervoer	424	424	424
5.7	Openbaar groen	129	129	129
0.4	Overhead	425	425	436
	btw-lasten te verhalen op btw-comp.fonds	252	252	252
	Totale lasten	5.178	5.006	5.735
7.3	Baten	5.000	4.811	4.964
	Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	-€ 178	-€ 195	-€ 771
	Kostendekkendheidsgraad	97%	96%	87%

Analyse werkelijk-begroet

De kosten over 2018 vallen hoger uit vanwege hogere kosten voor brandstoffen en onderhoud van de voertuigen, transportkosten voor de milieustraat en extra kosten voor het verwerken van kunststof.

De extra kosten worden deels gecompenseerd door meevallers, terugbetaling van de AVU (incidenteel), lagere kosten voor inhuur van extern personeel en een hogere bijdrage uit het afvalfonds.

Ad 2: Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) zijn de riolrechten 2018 met 1% verhoogd.

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
7.2	Riolering	3.651	3.678	3.131
2.1	Verkeer en vervoer	226	226	226
2.4	Economische havens en waterwegen	200	200	200
0.4	Overhead	223	223	177
	btw	163	163	163
	Totale lasten	4.463	4.490	3.897
7.2	Baten	4.551	4.544	4.517
	Saldo (=mutatie reserve;- = onttrekking)	€ 88	€ 54	€ 620
	Kostendekkendheidsgraad	102%	101%	116%

Analyse werkelijk-begroot

Het saldo is € 34.000 hoger dan begroot. De oorzaken hiervan zijn hogere uitgaven voor onderhoud van € 99.000, voorfinanciering gebiedsproces Veenweide in Beweging € 27.000 en hogere uitgaven voor onderzoeken wateroverlast- en droogteknelpunten € 30.000. In 2018 is € 100.000 beschikbaar gesteld voor afkoppelen en groene daken hiervan is € 44.000 daadwerkelijk uitbetaald (toegezegd € 72.000, restant wordt in 2019 overgemaakt). Daarnaast zijn de kapitaallasten van riolering € 127.000 minder dan begroot i.v.m. wijziging van de BBV-voorschriften.

Rechten

In onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote/werkelijke baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheid van 100%. Uit de resultaten blijkt dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1: Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. De meeste leges zijn niet 100% kostendekkend omdat er wettelijk voorgeschreven tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
0.2	Burgerzaken	1.352	1.225	1.455
0.4	Overhead	279	369	336
	Totale lasten	1.631	1.594	1.791
0.2	Baten	1.056	872	1.130
	Saldo	€ x 1.000 - € 575	- € 722	- € 661
	Kostendekkendheidsgraad	65%	55%	63%

Analyse werkelijk-begroot

Per saldo sluit dit product met een voordelig saldo van € 147.000. Dit wordt veroorzaakt door inhuur van extern personeel, hierdoor kan minder overhead doorbelast worden. Daarnaast is per saldo de opbrengst minus afdracht van leges hoger dan geraamd vanwege de reisdocumenten- en rijbewijzenpiek.

Ad 2: Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	Lasten			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	524	624	555
0.4	Overhead	98	129	141
	Totale lasten	623	753	696
7.5	Baten	699	631	633
	Saldo	€ x 1.000 € 77	- € 122	- € 63
	Kostendekkendheidsgraad	112%	84%	91%

Analyse werkelijk-begroot

Per saldo sluit dit product € 198.000 voordeliger dan begroot. De kostendekkendheid komt in 2018 boven de 100% uit. Dit wordt onder andere veroorzaakt door drie incidentele afwijkingen:

- Baten vielen € 68.000 uit dan begroot. Door de warme zomer en de griep epidemie lag het sterftcijfer hoger en waren er meer begravingen.
- Lager uitgevallen salariskosten met daaraan gekoppeld externe inhuur zorgen voor minder doorbelasting van de overhead (€ 64.000).
- Lagere onderhoudskosten vanuit het meerjarenonderhoudsprogramma (€ 40.000). Dit resulteert in programma 7 tot een lagere onttrekking aan de onderhoudsvoorziening.

Ad 3: Marktgelden

Onder de naam marktgelden wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats (week-, streek-, jaarmarkt en kermis).

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
Lasten				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	94	90	86
3.4	Economische promotie	182	136	161
0.4	Overhead	38	38	33
	Totale lasten	314	264	280
Baten				
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	71	73	72
3.4	Economische promotie	80	83	86
	Totale baten	151	156	158
	Saldo € x 1.000	- € 163	- € 108	- € 122
	Kostendekkendheidsgraad	48%	59%	56%

Analyse werkelijk-begroet

De kostendekkendheid over 2018 is lager dan begroot. De oorzaak zit in de overschrijding op het taakveld 'economische promotie'. De overschrijding van dit taakveld wordt veroorzaakt door de hogere lasten van de Koeiemart 2018. Met name op het gebied van veiligheid waren investeringen nodig om te kunnen voldoen aan de veiligheidseisen van deze tijd. Via een RIB (Corsanr.19.003039) is de raad hiervan op de hoogte gebracht.

Ad 4: Havengelden

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
Lasten				
2.4	Economische havens en waterwegen	31	27	30
0.4	Overhead	11	11	11
	Totale lasten	42	38	41
2.4	Baten	43	37	47
	Saldo € x 1.000	€ 1	- € 1	€ 6
	Kostendekkendheidsgraad	102%	97%	115%

Analyse werkelijk-begroet

Geen bijzonderheden.

Ad 5: Omgevingsvergunningen

Taak veld		Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
Lasten				
1.2	Openbare orde en veiligheid	324	333	309
8.3	Wonen en bouwen	1.638	1.624	1.534
0.4	Overhead	589	680	539
	Totale lasten	2.551	2.637	2.382
	Totale lasten verhaalbaar 60%	1.531	1.582	1.429
Baten				
1.2	Openbare orde en veiligheid	- 43	26	28
8.3	Wonen en bouwen	- 1.522	1253	1356
	Totale baten	- 1.565	1.279	1.384
	Saldo € x 1.000	- € 3.096	- € 303	- € 998
	Kostendekkendheidsgraad	102%	81%	58%

Analyse werkelijk-begroot

Voor 2018 is er ruim € 280.000 extra aan omgevingsleges ontvangen ten opzichte van de begroting. Ten tijde van het opstellen van de bestuursrapportage was er nog geen zicht op dit extra bedrag. Er was wel een licht stijgende lijn zichtbaar in het aantal aanvragen, maar dat deze lijn zich na de zomer stevig voorzette, was niet te voorzien. Daarnaast zijn er afgelopen jaar een aantal grote plannen verleend waar veel leges voor ontvangen zijn (o.a. de Wasserij).

Gelet op het grote aantal aanvragen, wat de workload enorm heeft doen stijgen, is er externe inhuur ingezet om de dienstverlening te kunnen blijven garanderen; hierdoor kon minder overhead doorbelast worden.

Concreet: Als gevolg van de stijgende lijn van aanvragen en het ontvangen van een aantal forse legesbedragen in 2018 en het totaal aantal verleende vergunningen in 2018, kunnen we concluderen dat het dekkingspercentage ten opzichte van begroot 2018 flink is verhoogd.

Vergelijking met andere gemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten en netto lokale lasten. Bruto lokale lasten worden daarbij opgebouwd uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, voor een woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting en uitgaande van een meerpersoonshuishouden. Bij de berekening van de netto woonlasten worden deze gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.

Van de 387 gemeenten (2018) neemt Woerden in het overzicht van woonlasten per gemeente nummer 132 in met € 710. Hierbij geldt dat nummer 387 de hoogste lasten kent (gemeente Bloemendaal met €1.234) en nummer 1 de laagste (gemeente Oud-Beijerland met € 505). De score van het kengetal van Woerden ligt dus onder het gemiddelde.

Hieronder een vergelijking met vergelijkbare gemeenten over 2018.

Belastingsoort 2018	Woerden		De Ronde Venen		Stichtse Vecht		Bodegraven-Reeuwijk	
OZB woningen	0,1202%		0,0915%		0,1182%		0,1485%	
Afvalstoffenheffing								
Eenpersoonshuish.	€	176	€	168	€	147	€	204
Meerpersoonshuish.	€	210	€	218	€	222	€	266
Rioolheffing	€	185	€	205	€	239	€	298

PARAGRAAF 2

VERBONDEN PARTIJEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de verbonden partij terechtkomen. Ook een stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat wanneer een verbonden partij failliet gaat de deelnemers in deze verbonden partij voor extra kosten komen te staan. Uit bovenstaande blijkt tevens dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiën).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (Besluit Begroting en Verantwoording) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- de visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting
- de beleidsvoornemens over verbonden partijen
- de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij

Aanvullend hierop, op grond van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden', staat in deze paragraaf informatie ten aanzien van beëindigde, nieuwe of (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen. De kaders voor de verbonden partijen zijn vastgesteld in de nota Verbonden partijen.

Verbonden partijen per programma

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. Onderstaande partijen worden per programma toegelicht:

Gemeenschappelijke regelingen

- Veiligheidsregio Utrecht
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Afvalverwijdering Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Ferm Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- U10 (strikt genomen geen verbonden partij maar een netwerksamenwerking)

Vennootschappen en coöperaties

- Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens

Stichtingen en verenigingen

- Stichting Urgentieverlening West Utrecht

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder A. Noorthoek
Financieel Bijdrage	Begroting 2018 : € 2.680.246 Werkelijke kosten 2018: € 2.680.244
Eigen vermogen Vreemd vermogen	Ultimo 2017: € 6.943.000 Ultimo 2017: € 30.041.000
Financiële ontwikkeling	Vanaf 2015 is de financieringssystematiek van de VRU gewijzigd (nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling). De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald volgens de criteria van het gemeentefonds.
Inhoudelijke ontwikkeling	De Veiligheidsregio Utrecht houdt zich met ingang van 2018 met o.a. de volgende werkzaamheden bezig: • De VRU heeft de risico's in de regio in beeld en vastgelegd in het risicoprofiel. De informatie wordt met in- en externe partners gedeeld via: - regionaal risicoprofiel; - provinciale risicokaart; - brandrisicoprofiel; - (Gemeentelijke) Integratie Veiligheidsplannen. • De VRU adviseert het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot: - ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's); - bouwen; - brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken; - milieu; - evenementen. • De VRU houdt risicogericht toezicht op (brand)veiligheid in bestaande bouw en bij

Risico's	- evenementen en adviseren het bevoegd gezag over te nemen maatregelen. - De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten. - De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak. - De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening. - Op het gebied van Bevolkingszorg beheert de VRU de regionale piketten. - De VRU zorgt er voor dat piketfunctionarissen uitgebreid opgeleid, geoefend en getraind worden. Hoe dit uitgevoerd wordt, is vastgelegd in het Beleidsplan Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO). - De VRU adviseert de gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie. Voor de lokale functionarissen verzorgt de VRU ook het totale opleiding, training en oefentraject. - De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis. - De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers bij een ramp of crisis. In de voorbereidende fase valt hieronder ook het op geneeskundig vlak adviseren bij evenementen. - De VRU adviseert het openbaar bestuur en organisaties die een rol hebben in geneeskundige hulpverlening over te nemen maatregelen. - De VRU organiseert crisisoefeningen met zorgverleners, brandweer, gemeenten en politie zodat de hulpverlening goed op elkaar aansluit. - De VRU voert het nieuwe Dekkingsplan 2.0 gefaseerd in van 2015 tot 2018. - De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze. - De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU. - De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten. - De VRU draagt zorg voor de continuïteit van de meldkamerfunctie in aanloop naar de samenvoeging, onder meer door harmonisatie van de meldkamerprocessen. - De VRU gaat verder met het verder terugdringen van de nodeloze meldingen via de brandmeldinstallatie. De VRU zet in op een combinatie van voorlichting, toezicht & handhaving en verificatie van de melding. - Op het gebied van organisatieontwikkeling zal de VRU zich onder andere bezig houden met het ontwikkelen van accountmanagement, harmonisatie rechtspositie en loketgericht werken - De VRU voert een aantal taken op het gebied van onderhoud en exploitatie van de brandweerkazernes uit. De pakketten operationeel onderhoud, schoonmaak en ARBO & veiligheid neemt de gemeente af bij de VRU.
----------	---

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	Uitvoering Archiefwetgeving en het beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) enige jaren geleden overgedragen aan het RHC.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer
Financieel	Plv.lid : wethouder A. Noorthoek
Bijdrage	Begroting 2018 € 219.844 Jaarrekening 2018 € 210.106 Begroting 2019 € 228.605
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkelingen	In het kader van de herhuisvesting van de gemeente Woerden wordt ook de huisvesting van het RHC aangepast wat zal leiden tot een hogere bijdrage van deelnemers t.a.v. de huisvesting. I.v.m. de herhuisvesting RHC zullen deelnemers met een eigen archiefbewaarplaats gedurende 10 jaar worden gecompenseerd. De kosten hiervoor worden over de overige deelnemers verdeeld. Vanaf 2018 wordt door het RHC de btw in rekening worden gebracht. De deelnemers kunnen deze via het btw-compensatiefonds verhalen.
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het statisch archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum. De niet-wettelijke taken van het RHC werden afgebouwd. Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt voor de komende jaren..

	Via de RHC-website is het mogelijk om sommige archiefbescheiden digitaal te raadplegen. Voor Woerden gaat het om het oud-rechterlijke archief (ook van Harmelen, Kamerik en Zegveld) en het notarieel archief van voor 1811. Deze archieven behoren tot de meest opgevraagde bronnen. Archiven en bronnen die zijn ontsloten worden zoveel mogelijk op de website voor publiek beschikbaar gesteld. Natuurlijk blijft het mogelijk de studiezaal te bezoeken om onderzoek te doen of (bouw)dossiers in te zien. Vanaf eind 2016 tot begin 2019 is het RHC gevestigd in het stadskantoor van Oudewater. Vanaf ergens in het 1^e half jaar 2019 zal het RHC weer gehuisvest zijn aan de Blekerijlaan 14 te Woerden. Tot dat moment zijn de archieven in beheer bij het RHC ondergebracht in Wijk bij Duurstede, Bodegraven-Reeuwijk, Lopik en Oudewater. De dienstverlening van het RHC verloopt hierdoor via afspraak. De overbrengingstermijn naar het RHC staat momenteel volgens de Archiefwet op 20 jaar. Er is een traject gestart om deze termijn terug te brengen naar 10 jaar. In de eerste helft van 2019 zou er een wetsvoorstel worden gelanceerd m.b.t. openbare raadpleging. Verkorting van de overbrengingstermijn van 20 jaar naar 10 jaar heeft invloed op de werkzaamheden bij het RHC. Vooralsnog is de inschatting dat een dergelijke verkorting overbrengingstermijn nog niet in 2019 worden ingevoerd.
Risico's	n.v.t.

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. Per 1 januari 2014 is de provincie uit de regeling getreden. Gezien het feit dat de provincie geen afval leverde en ook geen bijdrage betaalde, heeft dit geen financiële consequenties. De toezichthoudende taak verschuift hierdoor van het Rijk naar de provincie.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T.H.D. de Weger Plv. Lid : wethouder A. Bolderdijk
Financieel Bijdrage	Begroting 2018 € 998.640 Voorschot 2018 € 904.443 (betaald) Voorlopige Jaarrekening 2018 € 843.573
Eigen vermogen	Ultimo 2017: € 539.283
Vreemd vermogen	Ultimo 2017: € 15.254.491
Financiële ontwikkeling	Ten opzichte van de in de begroting voor 2018 aangenomen hoeveelheden brandbaar, gft-afval en verpakkingsmateriaal blijkt bij de jaarrekening dat er in 2018 minder brandbaar afval (19,7%) en meer 8,7% gft-afval (8,7%) en verpakkingsmateriaal (31,3%) is ingezameld. Dit is het gevolg van het in 2017 invoeren van 'het nieuwe inzamelen'. Hierdoor vallen de kosten voor het verwerken van brandbaar afval € 138.000 lager uit , de kosten voor het verwerken van gft-afval € 9.000 hoger en verpakkingsmateriaal € 88.000 hoger. De opbrengst van het oud papier had een positief saldo van € 20.000 ten opzichte van de begroting 2018. De gemeente ontvangt hierdoor over het jaar 2018 € 61.000 terug van de AUV. Tegenover de toegenomen kosten voor de sortering en de verwerking van het verpakkingsafval staan inkomsten die door Nedvang aan de gemeenten worden uitbetaald. De beheerskosten vertonen in de AVU-begrotingen al jaren een daling. Dit beeld wordt feitelijk in de voorlopige jaarrekening 2018 t.o.v. de begroting 2018 weer bevestigd. De begroting van 2019 laat zien dat de dalende trend zich voortzet. De overslag, het transport en de verwerking van het restafval, het grof huishoudelijk restafval en het gft-afval afkomstig uit de AVU-gemeenten zijn tot 2020 contractueel vastgelegd. De AVU is in 2017 gestart met de voorbereiding met een aanbesteding voor nieuwe contracten vanaf 2021. Gelet op de huidige marktsituatie moet rekening gehouden worden met een stijging van de kosten. In de begroting van 2021 hebben wij hierop al geanticipeerd.
Inhoudelijke ontwikkeling	CirkeIWaarde. In de afgelopen jaren hebben de AVU, ROVA en Circulus-Berkel positieve ervaringen opgedaan op het PBD-dossier binnen de zogeheten "Combinatie-Oost samenwerking" Door deze positieve ervaring willen AVU, ROVA en Circulus-Berkel meer gaan samenwerken bij de ontwikkeling en vergaren van kennis en bij het vermarkten van ingezamelde afvalstoffen. Daarnaast willen deze

	partijen samenwerken met het voeren van een gemeenschappelijke strategie op gezamenlijk vast te stellen dossiers. Dit heeft geleid tot de opzet van CirkelWaarde. Het AB heeft eind 2018 ingestemd met deze samenwerking die na drie jaar zal worden geëvalueerd.
Risico's	In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet kan nakomen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

Naam	Recreatieschap Stichtse Groenlanden	
Doel	Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een van twee schappen in de provincie Utrecht. De werkorganisatie van het schap is: Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen.	
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt, De Ronde Venen en Provinciale Staten van Utrecht.	
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder A. Noorthoek Plv. Leden : burgemeester V.J.H. Molkenboer : wethouder T. de Weger : wethouder G. Becht	
Financieel		
Bijdrage	Jaarrekening 2017 € 170.600 Begroting 2018 € 172.100 Jaarrekening 2018 € 172.100	
Eigen vermogen	Nog niet bekend (31-12-2018)	
Vreemd vermogen	Nog niet bekend (31-12-2018)	
Financiële ontwikkeling	Het schap is in 2018 onder preventief toezicht gesteld door het ministerie van BZK, doordat de begroting meerjarig niet sluitend was. Door een structurele verhoging van de deelnemersbijdrage met 20% met ingang van 2019, is de meerjarenbegroting weer sluitend. En is vanaf 2019 weer meer capaciteit en middelen voor doorontwikkeling van de bestaande recreatiegebieden. Eind 2018 heeft het ministerie van BZK de preventieve toezichtsvorm opgeheven en is overgegaan tot de repressieve toezichtsvorm. Hierbij uitgaande dat de door het schap voorgestelde verbeterpunten worden uitgevoerd.	
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 januari 2018 is de gemeente De Ronde Venen toegetreden tot het recreatieschap Stichtse Groenlanden. De activiteiten van de gemeente De Ronde Venen (voormalig werkgebied Plassenschap Vinkeveense Plassen) zijn een apart programma binnen het schap. Ook is per 1 januari 2018 het Routebureau Utrecht gestart. Nagenoeg alle gemeenten in de provincie nemen deel aan het Routebureau. De deelnemers aan het recreatieschap Stichtse Groenlanden betalen hun financiële bijdrage aan dit routebureau via de deelnemersbijdrage aan het schap. Gezien de financiële situatie van het schap in 2018, is een afwegingskader opgesteld om te bepalen waarop capaciteit (formatie) kan worden ingezet om het ontwikkelplan 2015-2018 uit te voeren. Daaruit is besloten dat een aantal projecten: De Leijen, Maarsseveense Plassen en een aantal RodS-projecten on hold zijn gezet. De Woerdense ontwikkelprojecten waarbij inzet benodigd is van het schap t.w. Cattenbroek en Oortjespad zijn voortgezet. Voor Oortjespad is in het najaar van 2018 een rentmeester door het recreatieschap aangetrokken om te komen tot juridisch vastgelegde afspraken met de ondernemer voor het Oortjespad-Plusplan. Eind 2018 lopen de gesprekken tussen het schap, rentmeester en de ondernemer nog. Naar verwachting zal in de eerste helft van 2019 tot definitieve afspraken worden gekomen. Voor de ontwikkeling van Recreatiegebied Cattenbroek heeft de gemeente zelf de regie, het Recreatieschap is de beoogd eigenaar van dit gebied.	
Risico's	Met de vaststelling van de begroting 2019 en daarmee de verhoging van de deelnemersbijdrage voor 2019 met 20% in juli 2018 is de meerjarenbegroting van het recreatieschap is vanaf 2019 weer sluitend. De preventieve toezichtsvorm is daarmee eind 2018 opgeheven. Wel heeft het ministerie van BZK een aantal aandachtspunten meegegeven waar aan ook in 2019 zal moeten worden gewerkt o.a. voldoen aan de voorschriften van het BBV Besluit Begroting en Verantwoording, actueel investeringsprogramma en onderhoudsplan.	

Naam	Ferm Werk
Doel	Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden beleid. De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt betreft het uitvoeren van taken in het kader van de Participatiewet waarin zijn opgenomen de volgende voormalige wetten: Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen. Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Woerden 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder G. Becht en raadslid mw. M. van Noord Plv. leden: wethouder T. de Weger en raadslid W. den Boer
Financiële bijdrage	Begroting 2017 € 18.959.242 Begroting 2018 € 20.570.855 Begroting 2019 € 20.418.800
Eigen vermogen Vreemd vermogen	Ultimo 2017: € 74.603 Ultimo 2017: € 6.467.291
Financiële ontwikkeling	Het is van belang onderscheid te maken tussen grote geldstroom en kleine geldstroom. De zogenoemde grote geldstroom betreft uitgaven aan uitkeringen etc. die voor een groot gedeelte worden gedekt door rijksbijdragen (het BUIG-budget). Vanuit dat budget worden ook de loonkostensubsidie voor arbeidsbeperkten en de loonkosten voor 'nieuw beschut werk' betaald. Er werd rekening gehouden met een forse toename van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering tot een gemiddeld aantal van 635 in 2018. Ook hier blijkt de uitkomst gunstiger dan verwacht: het gemiddeld aantal bedroeg over heel 2018 594. De stad per ultimo 2018 was 586. Voor 2018 werd verwacht dat de rijksbijdrage ontoereikend zijn als dekking voor bovengenoemde uitgaven. De rijksbijdrage is fors hoger uitgevallen dan verwacht. Geraamd werd dat de gemeente in 2018 ruim € 660.000 zou bijdragen. Daarnaast zou de gemeente ruim € 860.000 bijdragen aan de loonkosten van WSW-personeel (het zogenoemde subsidietekort). De kleine geldstroom betreft de organisatie- en formatiekosten van Ferm Werk. Deze kosten worden vooral gedekt door inkomsten uit de markt en gemeentelijke bijdragen. Voor 2018 werd een gemeentelijke bijdrage verwacht van 3.8 miljoen.
Inhoudelijke ontwikkeling	Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf. In 2018 heeft Ferm Werk zich verder ontwikkeld tot een partner binnen het sociale domein en is de relatie met en de dienstverlening aan het bedrijfsleven verstrekt. Dat neemt niet weg dat er stevige gesprekken hebben plaatsgevonden over de invulling van de Woerdense behoefte aan meer maatwerk om de aansluiting op het sociaal domein en het maatschappelijk veld in Woerden verder aan te scherpen. Het ging daarbij met name over de invulling van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor participatie van cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder statushouders. De begroting 2018 had als uitgangspunt dat ten opzichte van de eindstand 2017 het aantal uitkeringen in 2018 op een gelijk niveau zou blijven. De eindstand van 2017 is lager uitgekomen dan bij het opstellen van de begroting was voorzien. Stand begroting: 634 Stand 31-12-2018: 585 Afname: 49 (7,7%) De begroting 2018 had als uitgangspunt dat ten opzichte van de eindstand 2017 het aantal uitkeringen in 2018 op een gelijk niveau zou blijven. De eindstand van 2017 is lager uitgekomen dan bij het opstellen van de begroting was voorzien.: Stand begroting: 634 Stand 31-12-2018: 585 Afname: 49 (7,7%)

Risico's	In de begroting Ferm Werk 2018 is opgenomen dat Ferm Werk de groei van het aantal inwoners in de bijstand beperkt door een uitstroom naar werk te realiseren van 20%. Dit percentage is net niet gehaald. Daarnaast is het streven een aantal garantiebanen en 'plekken nieuw beschut' te realiseren overeenkomstig het aantal dat de Rijksoverheid heeft voorzien voor Woerden. Gezien de cijfers over voorgaande jaren was dit een forse ambitie, die dan ook niet kon worden waargemaakt. Dit heeft een negatief gevolg voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage grote geldstroom.
----------	---

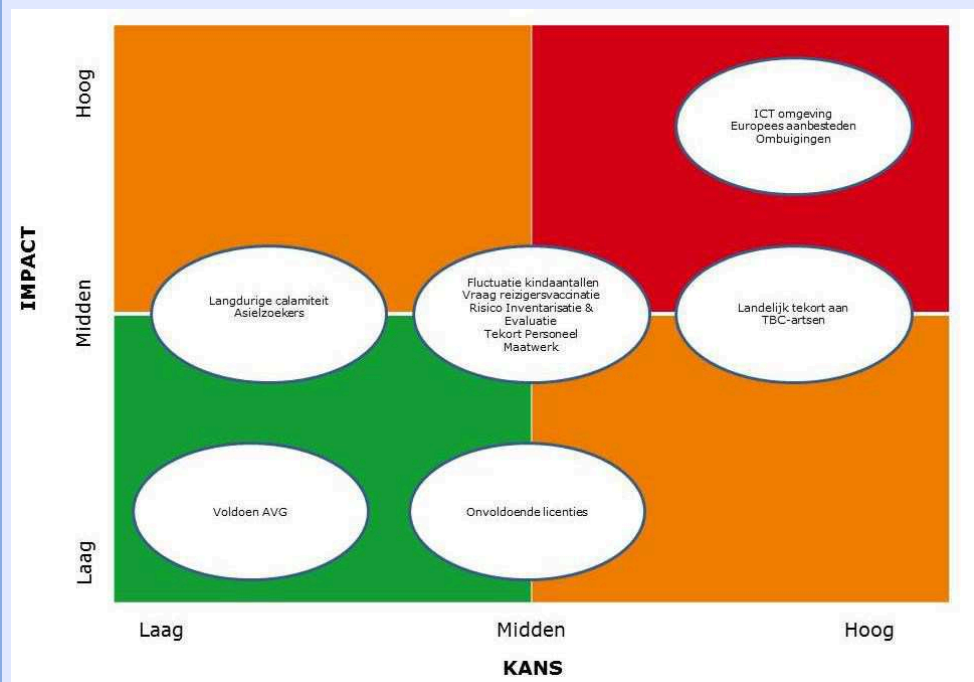
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)	
Naam	
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder A. Noorhoek Plv. lid : wethouder T. de Weger
Financieel Bijdrage	Begroting 2018 : € 1.893.199 Werkelijk 2018 : € 1.861.670 Begroting 2019: Basistaken € 321.161 Intensivering basistaken € 8.710 Basistaken-plus € 1.325.284 Maatwerk € 338.760 Totaal bijdrage en vergoedingen: € 1.991.817. De inwonerbijdrage voor de Algemene Publieke Gezondheidsstaken bedraagt € 5,25. De kindbijdrage voor de uitvoering van de JGZ bedraagt € 111,11.
Eigen vermogen	De GGDrU heeft een eigen vermogen van € 3.517.266 per 31-12-2018. Het saldo van de algemene reserve bedraagt € 1.273.349 per 31-12-2018.
Vreemd vermogen	Het totale vreemde vermogen bedraagt € 13.154.917 per 31-12-2018.
Financiële ontwikkeling	De financiering van de JGZ is ontschot (vanaf 2018 wordt de JGZ gefinancierd voor de leeftijd van 0-19 jaar, de knip bij 4 jaar is verdwenen) en collectief gefinancierd (de bijdrage voor JGZ is voor alle gemeenten gelijk getrokken; de bijdrage wordt bepaald op basis van kind aantallen, niet meer op basis van aantal inwoners). De JGZ 0-4 jaar is verschoven van maatwerk naar basistaken-plus. Er is hierdoor in de zorg voor jeugd van 0-18 jaar lijn en continuïteit gebracht. De kosten voor het Rijksvaccinatieprogramma gaan verschuiven. De GGDrU ontvangt niet langer de vergoeding via het RIVM. Voortaan betalen de gemeenten de kosten aan de GGDrU. Gemeenten ontvangen de kosten daarvoor via het Gemeentefonds. Omdat de organisatie van de GGDrU niet robuust genoeg was is een ombuigingsplan (2018-2021) opgesteld en momenteel nog in uitvoering. Uit extern onderzoek is gebleken dat ombuigingen voldoende financiën kunnen opleveren voor de intensivering van de ondersteunende organisatie van de GGD. Niet zeker is of alle ombuigingen (tijdig) gerealiseerd kunnen worden (zie verder bij risico's). Verhoging van de inwonerbijdrage is voor 2019 niet voorzien.
Inhoudelijke ontwikkeling	In de begroting van 2019 zijn 5 maatschappelijke effecten benoemd en vertaald naar resultaten. Dit zijn: 1 Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. 2 Een gezonde en veilige start voor elk kind. 3 Iedereen kan zich ontwikkelen en ontplooiën. 4 Iedereen kan meedoen. 5 Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden. Deze maatschappelijke effecten zijn de leidraad voor de ambities voor 2019. Naast inhoudelijke ambities is er ruim aandacht voor het verbeteren van de dienstverlening en het verder op orde brengen van de organisatie. Per ambitie (veiliger leefomgeving, minder kwetsbare inwoners, gezondere en weerbaarder kinderen en scholen, een goede start voor ieder kind en het voorkomen van gezondheidsproblemen en -risico's) zijn de beoogde resultaten, de acties en de kosten vastgelegd.
Risico's	De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing van de door de GGD aangedane geldlening en rekening-courant overeenkomsten. De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.

Er is een integrale risico-inventarisatie uitgevoerd binnen de GGD. Vanuit de kwaliteitsmonitoring heeft tevens een operationele risico-inventarisatie plaatsgevonden. In de begroting 2019 zijn 3 risicogroepen onderscheiden: interne bedrijfsvoering, de samenwerking in de gemeenschappelijke regeling en externe ontwikkelingen. Per productgroep zijn de risico's beschreven en van actiepunten voorzien. De risico's zijn in euro's gekwantificeerd en vastgesteld in het benodigd weerstandsvermogen. De beschikbare weerstandscapaciteit (€ 1.037.349) ligt hoger dan de benodigde weerstandscapaciteit (€ 740.813) .

Om het ombuigingsplan (ten behoeve van de versterking van de GGD organisatie) te realiseren is een bedrag van ruim 1,3 miljoen nodig. Dekking daarvoor is gevonden, echter daarbij is het risico dat ombuigingen niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Het ombuigingsplan wordt bij elke bestuursrapportage tegen het licht gehouden. Bij tegenvallers die niet gedekt kunnen worden door incidentele meevallers of een beroep op reserves bestaat de kans dat de inwonerbijdrage wordt verhoogd. Dat is tot en met 2018 nog niet nodig geweest. Of er een verhoging van de bijdrage in 2019 komt is nog niet duidelijk. In de begroting zit geen rek meer.

In 2018 is een nieuw Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DDJGZ) aanbesteed, samen met 2 andere GGD's die net als de GGDrU werken met een softwareprogramma dat niet langer wordt ondersteund en dus moet worden vervangen. Het nieuwe DDJGZ heeft de naam GGDID gekregen. De aanbesteding past binnen de daarvoor in de begroting gereserveerde middelen. Begin 2019 is gebleken dat er een vertraging is opgetreden doordat het GGDID nog niet aan de gestelde eisen voldeed. Deze vertraging heeft gevolgen voor de planning en de kosten. Nog niet duidelijk is wat dit gaat betekenen voor de bijdrage van de gemeenten.

De actuele risicokaart voor de GGDrU:

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	De Omgevingsdienst ondersteunt en adviseert de gemeente bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programma-begroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoerings-programma opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T. de Weger

Financieel	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 15 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.
Bijdrage	Rekening 2014 € 1.164.717 Rekening 2015 € 1.134.557 Rekening 2016 € 1.158.417 Rekening 2017 € 1.191.856 Rekening 2018 € 1.175.070
Eigen vermogen	Ultimo 2017 € 1.045.381
Vreemd vermogen	Ultimo 2017 € 6.337.038
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Een belangrijke ontwikkeling in het samenspel tussen ODRU en gemeente is de komst van de Omgevingswet.
Risico's	Op een deel van het eigen vermogen van de ODRU rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de ODRU zich beperkt tot de algemene of egaliseringsreserve. De omvang van het weerstandsvermogen is gebaseerd op een percentage van de omzet (maximaal 10%). Inmiddels zijn de risico's in kaart gebracht en is op basis hiervan een berekening gemaakt van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen. Op grond van deze berekeningen is het noodzakelijk om het weerstandsvermogen te verhogen. Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen, welke opgebouwd wordt vanuit eventuele positieve jaarrekeningresultaten. Zodra de Algemene Reserve het gewenste niveau heeft bereikt wordt het meerdere teruggegeven aan de eigenaar-gemeenten. Het niveau van het benodigde weerstandsvermogen wordt ieder jaar bepaald bij de jaarrekening.

Naam	U10 netwerksamenwerking						
Doel	Doel van de samenwerking is het verkennen van gemeenschappelijke onderwerpen en belangen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities formuleren en gezamenlijk activiteiten ondernemen op de terreinen economie, ruimtelijke ontwikkeling, wonen, sociaal domein, energietransitie, verkeer en vervoer. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysiek verkeer af. De partners zoeken naar oplossingen voor gemeentegrens-overstijgende problemen die hiermee samenhangen. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix').						
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, De Vijfheerenlanden, Woerden en Zeist. Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug hebben de ambitie in 2018 volledig deel te nemen aan U10. Het gaat om een flexibele netwerksamenwerking waarbij niet alle tien gemeenten even intensief deelnemen op alle thema's. Bovendien kunnen andere gemeenten aansluiten op thema's of concrete initiatieven, zodat er voor sommige onderwerpen 16 gemeenten aan tafel zitten.						
Bestuurder vanuit onze gemeente	Alle portefeuillehouders zijn aangesloten bij een bestuurlijke tafel van U10. De burgemeester is niet aangesloten bij een inhoudelijke tafel, maar bij het Bestuurlijk Coördinatie Overleg.						
Financieel Bijdrage	<table> <tr> <td>Begroting 2017</td><td>€ 61.481</td></tr> <tr> <td>Begroting 2018</td><td>€ 61.500</td></tr> <tr> <td>Begroting 2019</td><td>€ 61.500</td></tr> </table>	Begroting 2017	€ 61.481	Begroting 2018	€ 61.500	Begroting 2019	€ 61.500
Begroting 2017	€ 61.481						
Begroting 2018	€ 61.500						
Begroting 2019	€ 61.500						
Financiële ontwikkeling	De bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage van € 1,20 per inwoner. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Per 1-1-2018 neemt Woerden deel aan de bestuurstafel mobiliteit voor een vaste deelnemersbijdrage van € 0,30 per inwoner.						
Inhoudelijke ontwikkeling	De U10 is een netwerksamenwerking in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de manier van samenwerken (flexibel, doelverkenkend, samen met andere partners) als voor de inhoud. In de bestuurstafels worden steeds nieuwe actuele thema's geagendeerd. Iedere keer wordt daarin gekeken met wie het opgepakt wordt en op welke manier. De U10 ontwikkelt zich (medio 2017 en) in 2018 van een samenwerking die zich grotendeels richt op regionale afspraken, lobby en kennisdeling naar een samenwerking die in het kader van bovenstaande strategie ook projecten uitvoert. De strategie van de U10 is hierbij om van de regio Utrecht een ontmoetingsplaats te maken voor 'gezond stedelijk leven'.						
Risico's	De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als de deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil.						

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Coöperatie Parkeerservice U/A. Amersfoort (zie ook par. lokale heffingen)
Doel	Woerden heeft in zijn binnenstad gereguleerd parkeren ingevoerd en exploiteert een parkeergarage. Het uitvoeren van het parkeerbeleid en het beheren van de parkeergarage is ondergebracht bij de Overheidscoöperatie Parkeerservice. De coöperatie is een samenwerkingsverband van gemeenten die samenwerken in parkeren met als doel zo laag mogelijke uitvoeringskosten tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit. Vestigingsplaats is Amersfoort. De coöperatie is in 2010 opgericht en is de rechtsopvolger van Parkeerservice Amersfoort (het verzelfstandige parkeerbedrijf van de gemeente Amersfoort). <u>Huidige 17 leden:</u> De gemeenten Alkmaar, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Deventer, Gorinchem, Gouda, Hilversum, Hoozeve, IJsselstein, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist en Parkeren Amersfoort B.V. Coöperatie Parkeerservice is een niet-winstbeogende organisatie die tegen marktconforme prijzen voor haar leden kwalitatief hoogwaardige parkeerdiensten verricht. Coöperatie Parkeerservice maakt parkeren makkelijker voor zowel lokale overheden als automobilisten. Zij werkt daarvoor in coöperatief verband intensief samen met de aangesloten leden en biedt een kwalitatief hoogwaardig, technologisch vooruitstrevend en volledig integraal parkeerdienstenpakket aan tegen zo laag mogelijke kosten, met zo min mogelijk risico en met een sterke focus op zowel het maatschappelijke als financiële rendement voor haar leden.
Bestuurlijk belang betrokkenen	De gemeente is lid van de Coöperatie Parkeerservice U.A. (hierna CPS). Als lid van CPS is de gemeente als mede-eigenaar automatisch ook lid van de algemene ledenvergadering (ALV). Het hoogste orgaan van de coöperatie. In deze vergadering worden zaken besloten/ besluiten genomen die invloed hebben op de koers, de bedrijfsvoering en het resultaat van CPS. Als mede-eigenaar van de coöperatie dragen we hiervoor een medeverantwoordelijkheid. In de ALV hebben alle gemeentelijke leden een gelijke stem. De wethouder Financiën en Verkeer vertegenwoordigt Woerden in de ALV.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder A. Noorthoek
Financieel	
Bijdrage	Rekening 2017 € 542.163 (exclusief transitievergoeding € 146.667) Rekening 2018 € 552.860 (exclusief transitievergoeding € 46.297)
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Om de financiële problemen uit het verleden te boven te komen, was een ingrijpende reorganisatie noodzakelijk om de coöperatie weer gezond te maken. Deze reorganisatie gaat gepaard met transitiekosten en er is een aanvulling van het weerstandsvermogen nodig. Besloten is dat de leden een dotatie van € 600.000 doen aan het weerstandsvermogen en een dotatie ad € 2.200.000 aan het transitiebudget volgens een verdeelsleutel. Ook is over de verdeelsleutel een besluit genomen. Daarnaast is het besluit genomen om de bijdrage volgens een aantal vooraf vastgestelde jaarschijven te betalen (i.p.v. ineens). Van Woerden wordt een bijdrage aan het transitiebudget gevraagd ad €155.375. In 2018 bedroeg deze bijdrage € 46.296,53.
Inhoudelijke ontwikkeling	In de ALV op 22 juni 2017 is de visie, het plan van aanpak, de vernieuwde governance en de hoogte van de transitiekosten (inclusief verdeling naar de lidgemeenten) vastgesteld. Uitgangspunt is dat de herziene begroting 2017 en de begrotingen voor de jaren 2018 t/m 2020 sluitend zijn. De werkzaamheden die Parkeerservice uitvoert, worden opgesomd in de Uitvoeringsopdracht (UO). Hierin staat welke producten en diensten Woerden afneemt. Dit betreft een overzicht van de PDC's met een algemene beschrijving, een uitwerking in detail van noodzakelijke handelingen, de betreffende service levels en de daaruit voortvloeiende kostprijzen. Dit document geeft ook inzicht in de individuele consequenties (afhankelijk van de huidige producten en diensten die de gemeente afneemt) uitgaande van de standaard producten en diensten.
Risico's	Zie financiële ontwikkeling.

Naam	BNG Bank N.V. (BNG)																																																
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.																																																
Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.																																																
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).																																																
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.																																																
Financieel	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen).																																																
Bijdrage	Baten (dividenduitkering): Rekening 2017 € 202.050 Begroting 2018 € 311.500 (na begrotingswijziging) Rekening 2018 € 311.698 (is dividend van 2017) Begroting 2019 € 175.000 Begroting 2020 € 190.000																																																
Eigen vermogen	31-12-2017: € 4.953 miljoen																																																
Vreemd vermogen	31-12-2017: € 135.072 miljoen																																																
Financiële ontwikkeling	De BNG heeft in 2018 vanwege een hogere winst over boekjaar 2017 (393 miljoen versus 369 miljoen in 2016), meer dividend uitgekeerd. Het betreft voor de gemeente Woerden een additioneel bedrag van € 161.500.																																																
Inhoudelijke ontwikkeling	Het te ontvangen dividendbedrag blijft in deze nog steeds onzekere economische tijden een onzekere factor. De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken. Verder moet blijken hoe het verplichte schatkistbankieren, de bankenbelasting en de wet Hof invloed hebben op de winst van de BNG en de bijbehorende dividenduitkeringen.																																																
Risico's	<table><tr><th>KERNGEGEVENS BNG</th><th>2018</th><th>2017</th><th>2016</th><th>2015</th><th>2014</th></tr><tr><td><i>In miljoenen euro's</i></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Balanstotaal</td><td>139.872</td><td>140.025</td><td>154.000</td><td>149.511</td><td>153.505</td></tr><tr><td>Kredieten</td><td>84.640</td><td>86.008</td><td>87.576</td><td>89.366</td><td>90.732</td></tr><tr><td>Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)</td><td>38%</td><td>32%</td><td>27%</td><td>24%</td><td>24%</td></tr><tr><td>Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders</td><td>4.687</td><td>4.953</td><td>3.753</td><td>3.739</td><td>3.582</td></tr><tr><td>Dividend per aandeel (in euro's)</td><td>2,85</td><td>2,53</td><td>1,64</td><td>1,02</td><td>0,57</td></tr><tr><td>Eigen vermogen per aandeel (in euro's)</td><td></td><td>75,79</td><td>67,39</td><td>67,14</td><td>64,32</td></tr></table>	KERNGEGEVENS BNG	2018	2017	2016	2015	2014	<i>In miljoenen euro's</i>						Balanstotaal	139.872	140.025	154.000	149.511	153.505	Kredieten	84.640	86.008	87.576	89.366	90.732	Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)	38%	32%	27%	24%	24%	Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders	4.687	4.953	3.753	3.739	3.582	Dividend per aandeel (in euro's)	2,85	2,53	1,64	1,02	0,57	Eigen vermogen per aandeel (in euro's)		75,79	67,39	67,14	64,32
	KERNGEGEVENS BNG	2018	2017	2016	2015	2014																																											
<i>In miljoenen euro's</i>																																																	
Balanstotaal	139.872	140.025	154.000	149.511	153.505																																												
Kredieten	84.640	86.008	87.576	89.366	90.732																																												
Solvabiliteit (Tier 1 – ratio 2)	38%	32%	27%	24%	24%																																												
Eigen vermogen t.g.v. aandeelhouders	4.687	4.953	3.753	3.739	3.582																																												
Dividend per aandeel (in euro's)	2,85	2,53	1,64	1,02	0,57																																												
Eigen vermogen per aandeel (in euro's)		75,79	67,39	67,14	64,32																																												
	Leverage ratio: De naar risico gewogen solvabiliteit van BNG Bank is in 2018 verder toegenomen. De Tier 1-ratio van de bank steeg tot 38% per eind 2018. De leverage ratio van de bank is toegenomen van 3,5% tot 3,8%.																																																

Naam	Vitens
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Doel	De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 45.284 aandelen (0,9% van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Financieel	
Bijdrage	<u>Baten (dividenduitkering):</u> Begroting 2018 € 145.815 Rekening 2018 € 148.639 Begroting 2019 € 40.756 Begroting 2020 € 123.720
Eigen vermogen	Per 31-12-2017: € 533,7 miljoen
Vreemd vermogen	Per 31-12-2017: € 1.194,4 miljoen
Solvabiliteit	Per 31-12-2017: 30,9%
Resultaat	2017: € 47,7 miljoen
Financiële ontwikkeling	De afgelopen jaren wordt er meer dividend ontvangen dan begroot. Daarom is in de begroting 2018 het bedrag opgehoogd naar € 145.815. Vitens gaat de komende jaren werken aan versterking van de solvabiliteitspositie, waardoor het verwachte dividend mogelijk onder druk komt te staan. Het dividend over het boekjaar 2017 (uitbetaald in 2018) bedraagt €3,22 per aandeel. Voor het boekjaar 2018 (uitbetaald in 2019) en 2019 (uitbetaald in 2020) bedraagt het verwachte dividend per aandeel € 0,90. Dit lagere dividend wordt veroorzaakt door de verwachte daling van de WACC (van 4,2 naar 3,4%) en het te veel behaalde resultaat in 2017 dat moet worden teruggegeven aan de klanten door middel van een tariefsverlaging.
Inhoudelijke ontwikkeling	-
Risico's	-

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van de huisvestingsverordening. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Huisvestingsverordening Regio Utrecht 2015, gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder T. de Weger Plv. lid : wethouder A. Noorhoek
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2017 € 21.593 Begroting 2018 € 22.580 Begroting 2019 € -
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis verzorgt het secretariaat van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht. Voor het maken van verweerschriften wordt een extra bedrag in rekening gebracht.
Risico's	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn. Gezien de inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt.

PARAGRAAF 3

WEERSTANDSVERMOGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geoormerkte vermogen (= de beschikbare weerstandscapaciteit) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, wat mede afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Woerden om niet gedekte risico's op te vangen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobeheersing met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie die in deze paragraaf is opgenomen is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin is opgenomen dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's is opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsvermogen omgaan, hebben we vastgelegd in de Notitie Financiële Sturing. De recentste versie van dit document is door de raad vastgesteld in februari 2017. Veel van het onderstaande is terug te leiden tot de afspraken die in de Notitie FG staan. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-control instrumentarium.

Ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

- Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen zijn verbonden.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde 25% en in het vierde 0%.

			Rekening 2018		Begroting 2019		Rekening 2017		Begroting 2018
Algemene reserve	incid.	€	33.576	€	23.988	€	32.157	€	26.635
Stille reserves	incid.		-		-		-		-
Onbenutte belastingcapaciteit	struct.	€	4.075	€	3.867	€	3.730		-
Onvoorzien		€	26	€	26	€	26	€	26
Totaal (excl. onbenutte belastingcapaciteit)		€	33.602	€	24.014	€	32.183	€	26.661
Totaal (incl. onbenutte belastingcapaciteit)		€	37.677	€	27.881	€	35.913		-

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de algemene reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.
- Post onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 0,50 per inwoner.
- Onbenutte belastingcapaciteit. Bij de begroting 2018 hielden we bij de bepaling van het weerstandsvermogen nog geen rekening met de onbenutte belastingcapaciteit, oftewel de mogelijkheden die we hebben om extra inkomsten te krijgen door belastingen te verhogen. Vanaf de rekening 2017 brengen we dit wel in beeld, om daarmee aan te geven in welke mate onze risico's opgevangen kunnen worden door deze vorm van inkomstenverhoging. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de zogenoemde artikel 12-norm. Dit is de norm die het Rijk aangeeft tot welk bedrag de OZB kan worden verhoogd op het moment dat een gemeente in de financiële problemen komt. De berekening ziet er als volgt uit:

	Baten begroting 2018	Tarief OZB	Totale WOZ-waarde
Eigenaren woningen	€ 6.892.000,00	0,1202%	€ 5.733.777.038,27
Eigenaren niet-woningen	€ 2.504.000,00	0,2368%	€ 1.057.432.432,43
Gebruikers niet-woningen	€ 1.535.000,00	0,1713%	€ 896.088.733,22
Totale baten	€ 10.931.000,00		
			€ 7.687.298.203,92
art. 12-norm	0,1952%		
maximale baten (0,1952% x € 7.687.298.204)	€ 15.005.606,09		
onbenutte ruimte (maximale - totale baten)	€ 4.074.606,09		

Risico's

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 50.000 of meer laten zien en waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen (peildatum: januari 2018). Het overzicht toont 21 van de in totaal 96 geïnventariseerde risico's. Deze risico's vertegenwoordigen in euro's uitgedrukt 82% van het totaal aan risico's. Wij presenteren (conform de Notitie Financiële Sturing) alleen de risico's van € 50.000 of meer, om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn. De risico's kleiner dan € 50.000 zijn als totaalregel onder aan de tabel opgenomen. Uit bovenvermelde systematiek valt te verklaren dat ten aanzien van de programma's 2 en 4 geen risico's worden gemeld die de grens van € 50.000 overschrijden.

Pro-gram-ma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maat-regel uitge-voerd	Kans x omvang (in €)
1	Laag ziekteverzuim	Door diverse oorzaken wordt er in de organisatie door diverse medewerkers grote werkdruk ervaren. Het gevaar bestaat dat dit uiteindelijk zal uitmonden in oplopend ziekteverzuim.	oplopend ziekteverzuim	S	Constante aandacht management en nieuwe bedrijfsarts	Ja	87500
1	aansluiten bij de behoefte van de maatschappij en organisatie m.b.t. digitale communicatie - social media.	De veranderende rol van de overheid t.o.v. de maatschappij en de digitalisering spelen een grote rol in de veranderende behoeftes. Er zijn en blijven communicatiekanalen bij komen, maar de huidige kanalen (bijv. Woerdense Courant) blijven ook bestaan. Door deze nieuwe behoeftes en meerdere en snelle communicatiekanalen dienen de medewerkers van team communicatie de werkuren te verdelen over meerdere taken, waardoor er slechts beperkte tijd beschikbaar is.	Op het gebied van digitale communicatie sluit de gemeente niet optimaal aan bij de behoeftes. Dit kan leiden tot ontevredenheid bij inwoners, ondernemers, de organisatie etc.	I	Het opstellen van een actuele visie voor team communicatie en een uitvoeringsprogramma waarin een afweging gemaakt wordt (o.b.v. de visie) tussen de behoeftes en beschikbare capaciteit. Het starten van een newsroom met meerdere teams (o.a. communicatie, KCC, TIP en A&R) waardoor we o.a. het (digitale) nieuws van buiten naar binnen halen en daarop adequaat kunnen handelen.	Nee	87500
1	Continuïteit ICT voorzieningen	1. Door de grote hoeveelheid leveranciers is het scherp zijn op de afspraken met de leveranciers lastig. Een verandering in een afspraak kan grote effecten hebben op het verloop van een project en kan zelfs effect hebben op andere projecten. 2. Stroomstoringen. 3. Door de grote hoeveelheid aan applicaties en hardware/software keuzes gemaakt uit het verleden staat de Architectuur onder druk.	Onstabiele of niet werkende omgeving en ontevreden eindgebruikers.		1. Meer projectmatig gaan werken. Op cruciale projecten dient een projectleider gezet te worden om de afspraken in de gaten te houden. Tevens dienen de leveranciers vaker lid te worden van het projectteam. 2. Mogelijke uitwijk, maar dat ligt het aan de omvang van de stroomstoring. 3. Door de komst van een nieuwe ICT Architect gaat de Architectuur grondig geanalyseerd worden. Vervolgens zullen er keuzes gemaakt worden om de Architectuur weer zo optimaal mogelijk te laten renderen.	Ja	50000
1	Continuïteit van de infrastructuur	Eventueel verloop van personeel en het niet kunnen vinden van nieuw personeel. Dit door het aantrekken van de arbeidsmarkt en schaarste op deze markt. Door de oplopende werkdruk komt team ICT meer onder druk te staan.	Er vinden storingen plaats, het duurt langer voor deze worden opgelost, systemen vallen uit, de gemeentelijke bedrijfsvoering vertraagt in ernstige mate.	S	Voorstellen doen voor flexibele inhuur. Inhuur is namelijk makkelijker te krijgen op functies die niet makkelijk in te vullen zijn. Daarnaast dient er vast personeel aangetrokken te worden.	Ja	50000
1	Continuïteit reguliere dienstverlening gegevensbeheer	Het aantal taken is in de laatste jaren flink toegenomen, terwijl de capaciteit juist is afgenomen en dreigt verder af te nemen door niet invullen van vacatures.	Dat de taken op het gebied van basisregistraties en belastingheffing niet meer voldoende kunnen worden uitgevoerd.	S	1 Beleid en uitvoering Woerden en Oudewater op elkaar afstemmen; 2 Zeer kritisch kijken naar eventuele nieuwe taken; 3 Proberen te sturen op het aantal bezwaarschriften. 4 Vacatures invullen	Ja	50000
1	Informatieveiligheid	Risico's als benoemd in Beleidsplan Informatieveiligheid en Privacy	Continuïteit bedrijfsvoering, imagoschade, enz.	S	Richtlijnen informatieveiligheid uitvoeren en bewaken conform Implementatieplan I&P	Nee	262500
1	Privacy	Datalek zoals bedoeld in Wbp	Imagoschade (betrouwbare gemeente) en boete van max. 82.000 AP, stagnerende bedrijfsvoering, enz. Financieel risico per persoon waarvan gegevens gelekt: 190 euro.	S	Technische maatregelen en verhogen Awareness	Nee	375000

Pro-gram-ma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maat-regel uitge-voerd	Kans x omvang (in €)
1	Ontwikkelingen Informatievoorziening - verdergaande digitalisering.	Als organisatie niet klaar zijn voor de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van informatievoorziening.	Geen - slechte Informatievoorziening. Organisatie kan hierdoor niet presteren naar behoren. Gevolg ontevreden medewerkers en inwoners.	S	Het M&I rapport heeft aangetoond dat er 9 ontwikkelopgaven zijn, die opgepakt moeten worden.	Ja	175000
1	Realisatie e-Depot voor duurzame archivering	Geen e-Depot aanwezig en geen voorzieningen hiervoor getroffen. Onder andere niet meegenomen in de meerjaren begroting.	slecht toegankelijke documenten voor externen.	S	Plan van aanpak maken vanaf 2018. Daarin dient meegenomen te worden hoe dit binnen de huidige middelen opgelost kan worden.	Nee	75000
1	Verbonden partijen	beperkte invloed door minderheidspositie	voor Woerden schadelijke besluitvorming	S	beter lobby c.q. inschatting gevolgen van meerderheidsbesluiten (Recr.schap, OdrU, VRU)	Ja	75000
3	Werk & inkomen algemeen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde taken op het gebied van werk & inkomen 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal 'aanvragen' om voor een uitkering Een specifieke oorzaak voor groei van het aantal uitkeringen kan een onverwachte toename van het aantal statushouders zijn.	Met als gevolg een financieel risico	S	* Adequaat begroten door zowel Fermwerk als gemeente * juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * juiste informatie verwerven over arbeidsmarktontwikkelingen en instroom statushouders * actuele budgetoverzichten bijhouden * krachtige inzet op uitstroombesleid via prestatieafspraken en de opgaven werk & inkomen en integratie statushouder * scherpe analyse van de kwartaalrapportages van FermWerk	Ja	375000
3	Zorg algemeen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde zorgtaken 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal 'aanvragen' om ondersteuning. Een specifieke oorzaak voor dit risico is dat andere organisaties dan de gemeenten (m.n. SAVE en de huisartsen) jeugdigen kunnen indiceren voor hulpverlening.	Met als gevolg een financieel risico	S	* juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * contacten met save en huisartsen intensiveren * in het kader van de taskforce worden andere maatregelen ontwikkeld	Ja	375000
3	Zorg / Werk & inkomen algemeen	Door de mogelijke komst van een groot aantal asielzoekers / statushouders kan de druk op de zorgvoorzieningen incl. schuldhelpverlening toenemen.	Met als gevolg een financieel risico	S	Woerden ontvangt van het rijk aanvullende middelen om de extra lasten te dekken. Deze zijn in 2017 niet volledig uitgegeven. Budgetoverheveling naar 2018 vergroot het vermogen om dit risico af te dekken.		187500
3	Bedrijfsvoering / Personeelslasten	Door onvoorziene omstandigheden (zoals onverwachte toename van de vraag, ziekte, e.d.) kan de capaciteit om zorgvragen van burgers op te pakken, onder druk komen te staan. Dit is boven een bepaalde grens niet aanvaardbaar.	Financieel risico	S	* flexibele schil beschikbaar hebben en waar nodig inzetten * omvang vast en flexibel personeelsbudget monitoren in domeinoverleg	Ja	87500
5	nieuwbouw scholencluster Kamerik binnen vastgesteld krediet	in het krediet zijn geen btw bedragen opgenomen. De btw wordt in aftrek gebracht.	Belastingdienst kan tot 5 jaar na aftrek alsnog een naheffing opleggen	I	horizontaal overleg met de belastingdienst.	Ja	187500

Programma	Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect (het effect v.d. oorzaak op de doelstelling)	I/S	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Kans x omvang (in €)
5	Onderwijshuisvesting	De gemeente heeft een wettelijke financiële taak ten aanzien van het herstel van constructiefouten in schoolgebouwen. In het uit 2003 daterende gebouw van het Rinkema College aan de Steinhagenseweg zijn tijdens een interne verbouwing tekortkomingen geconstateerd aan de brandscheidingen. Mogelijk is er sprake van constructiefouten; dit kan (financiële) consequenties voor de gemeente hebben.	Financieel risico en imagoschade	I	Indien aanvraag wordt ingediend: onderzoek naar de vraag of er inderdaad sprake is van constructiefouten. Daarnaast onderzoek naar de verhaalbaarheid van de kosten op aannemer (failliet) en/of architect en/of eventuele rechtsopvolgers. Ook onderzoek naar de rol en de verantwoordelijkheid van de school als bouwheer.	Nee	1050000
6	RO Procedures	verliezen RO procedures	schadevergoedingen	S	risico's afwegen en bespreken met pfh.; zorgvuldigheid bij processen vergunningen en bestemmingsplannen	Ja	50000
6	RO Procedures	verliezen RO procedures	planschade	S	risico's afwegen en bespreken met pfh.; zorgvuldigheid bij processen vergunningen en bestemmingsplannen	Ja	50000
6	RO beleid	te ruime interpretatie van wet- en regelgeving door (te) liberaal beleid	schadevergoedingen	S	risico's afwegen aan de voorkant en gevolgen inzichtelijk maken	Ja	50000
6	VPB	Het betalen van belasting over winst bij verkoop/verhuur vastgoed of grondbedrijf	financiële tegenvallers	S	Bij team Financiën is een extern adviseur (Step in Control) ingehuurd om de gemeente voor te bereiden op de komst van de VPB	Ja	187500
7	Sluitende begroting en het financiële huishoudboekje	inroepen van afgegeven garanties en waarborgen	financiële en bedrijfsvoeringsconsequenties	S	voorwaarden, onroerend goed als onderpand, toezicht	Ja	187500
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 50.000 programma's 1, 2, 4, 5, 6 en 7						€	3.050.000
Subtotaal risico's kleiner dan € 50.000 programma's 1,2, 4, 5, 6 en 7						€	845.000
Totaal risico's programma's 1, 2, 4, 5, 6 en 7						€ 3.895.000	
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 50.000 programma 3						€	1.025.000
Subtotaal risico's kleiner dan € 50.000 programma 3						€	27.500
Totaal risico's programma 3						€ 1.052.500	
Totaal risico's (alle programma's)						€	4.947.500

Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's zijn in een geldswaarde uit te drukken. Dat wil niet zeggen dat dergelijke niet-quantificeerbare risico's geen schade aan de gemeente kunnen berokkenen. Hier moet met name gedacht worden aan gebeurtenissen die imagoschade tot gevolg hebben. Het spreekt voor zich dat dergelijke risico's om beheersmaatregelen vragen en een plek in deze paragraaf verdienen, wanneer de impact ervan groot kan zijn. Momenteel zijn er geen niet-quantificeerbare risico's die gemeld moeten worden.

CAK eigen bijdragen

Op basis van de overzichten van het CAK kan de gemeente Woerden wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Wij nemen dit dan ook niet op als een risico in bovenstaand overzicht, maar voor de volledigheid maken wij hier wel melding van. Bovenstaande betekent dat de gemeente Woerden geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. Dit geldt overigens voor alle gemeenten in Nederland.

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 3.895.000 (excl. Sociaal domein). Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's (sterk) fluctueert. Als wordt vastgehouden aan één vaste ratio tussen risico's en benodigde weerstandscapaciteit kan dat inhouden dat er in de exploitatie grote verschuivingen (lees: bezuinigingen) moeten worden ingeboekt om de norm te behalen. Dit wordt als onwenselijk gezien. Wel is het wenselijk dat er een norm wordt bepaald. Daarom is in overleg met de Auditcommissie een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

Sociaal domein

Het Sociaal domein heeft in het begrotingsjaar 2018 nog een eigen risicovoorziening: de reserve Sociaal domein (per 01-01-2019 is deze reserve opgeheven). Deze reserve is ontstaan uit de voormalige reserve Wmo en gold als reserve voor alle risico's uit programma 3. Ook exploitatietekorten binnen programma 3 werden uit deze reserve gedekt. De reserve is in de loop der jaren gegroeid en bedroeg ultimo 2018 € 4.912.798.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2016 heeft de gemeenteraad de reserve Sociaal domein, voor zover onbestemd, gemaximeerd op het totaal van de risico's binnen het Sociaal domein, met inachtneming van de onzekerheidsfactor van 70%.

Aangezien in het weerstandsvermogen alleen de risico's worden opgenomen waarvoor geen andere vorm van dekking bestaat, dienen we te onderzoeken hoe het totaal aan risico's binnen programma 3 zich verhoudt tot de hoogte van de reserve. Alleen voor zover de risico's het reservebedrag overstijgen, tellen zij mee in de berekening van het weerstandsvermogen. Het totaal aan risico's bedraagt € 1.052.500. Rekening houdend met een onzekerheidsfactor van 70% bedraagt het totaal aan risico's € 1.505.000. Dit betekent dat de reserve Sociaal domein voldoende is om de risico's te dekken.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit binnen de afgesproken bandbreedte ziet er als volgt uit:

	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2017	Begroting 2018
Beschikbare weerstandscapaciteit (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	€ 33.602	€ 24.014	€ 32.183	€ 26.661
Beschikbare weerstandscapaciteit (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	€ 37.677	€ 27.881	€ 35.913	-
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit (totaal risico's excl. Sociaal domein)	€ 3.895	€ 3.635	€ 3.027	€ 4.548
Weerstandsvermogen ondergrens (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	8,6	6,6	10,6	5,9
Weerstandsvermogen ondergrens (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	9,7	7,7	11,9	-
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43)	€ 5.570	€ 5.193	€ 4.329	€ 6.504
Weerstandsvermogen bovengrens (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	6,0	4,6	7,4	4,1
Weerstandsvermogen bovengrens (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	6,8	5,4	8,3	-

Uit de tabel blijkt dat er ook bij de jaarafsluiting 2018 voor de risico's ruimschoots dekking is vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit, gemeten naar de huidige afspraken over de bandbreedte. Uitgaande van de ondergrens kunnen de risico's 9,7 maal gedekt worden. Bij de bovengrens is dit 6,8 maal.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- solvabiliteitsratio
- grondexploitatie
- structurele exploitatieruimte
- belastingcapaciteit

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is, valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

b. solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

c. grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

d. structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

e. belastingcapaciteit

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een eventuele financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of waarin er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Dit gebeurt door de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven.

In onderstaande tabel geven we de kengetallen en hun verloop weer.

Kengetal		Verslag 2017	Begroting 2018	Verslag 2018
a1.	netto schuldquote	67%	129%	105%
a2.	netto schuldquote gecorrigeerd	66%	128%	103%
b.	solvabiliteitsratio	39%	27%	30%
c.	grondexploitatie	-8%	-11%	-8%
d.	structurele exploitatieruimte	2%	-4%	-5%
e.	belastingcapaciteit	92%	96%	96%

Voor een beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang en in historisch perspectief worden gezien.

Analyse

De financiële positie van Woerden is gezond. Dit is mede te danken aan de robuuste verhouding tussen de risico's en de capaciteit om de gevolgen van deze risico's op te kunnen vangen, zoals in deze paragraaf vermeld staat.

De wendbaarheid van de begroting is nog steeds op orde. Wel zien we op grond van een aantal kengetallen dat deze wendbaarheid ten opzichte van het vorig jaarverslag is afgenomen. Zo zien we dat de solvabiliteit naar beneden is gegaan als gevolg van een kleiner eigen vermogen en een groter vreemd vermogen. De waarde van dit kengetal is 30% en naar algemene maatstaven is dit acceptabel te noemen.

Door de toegenomen schulden is ook de netto schuldquote minder gunstig dan bij het jaarverslag over 2017. Op het moment van schrijven wordt gewerkt aan signaalgrenzen die aan de raad zullen worden voorgelegd. Deze kunnen ons ervoor behoeden dat de verhouding tussen de schuldenlast en de eigen middelen kritiek wordt.

De exploitatieruimte was positief en is nu licht negatief. Dit betekent dat in 2018 de structurele baten niet volledig de lasten (waaronder ook de rente en aflossing van leningen) dekten. Deze dekking was wel hoger dan waar rekening mee werd gehouden in de begroting 2018.

De mogelijkheid om de gemeentelijke inkomsten te vergroten door een verhoging van de lokale lasten bestaat nog steeds. Ten opzichte van vorig jaar is deze ruimte wel iets afgenomen.

Eindconclusie is dat de gemeente Woerden er nog goed voor staat, maar dat de situatie ten opzichte van het verslag 2017 wel licht achteruit is gegaan.

Onderstaande illustratie geeft een beknopte toelichting op de werking van de kengetallen:

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

PARAGRAAF 4 BEDRIJFSVOERING

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen. Vraagstukken waar het college zich dagelijks mee bezighoudt. Er zijn ook thema's die de kaderstellende rol van de raad raken. Deze paragraaf gaat daarop in. Daarnaast wordt in financiële zin inzicht gegeven in de bedrijfsvoeringskosten.

2. Speerpunten

Organisatieontwikkeling

In 2017 is de Organisatievisie 2020: De WOW Factor! vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe we de organisatie in staat stellen om de samenleving, het bestuur en de medewerkers te verbazen, te verrassen en te verwonderen. Het uitvoeringsprogramma is gericht op (door)ontwikkeling en bestrijkt de periode 2017 tot en met 2020.

Begin 2018 besloot de raad ruim € 400.000,- te investeren in zaakgericht werken. Met dit bedrag konden we de 6 belangrijkste processen op het vlak van dienstverlening aan inwoners zaakgericht vormgeven. Met zaakgericht werken zijn in 2018 flinke stappen voorwaarts gemaakt. In november hebben verschillende collega's aan de raad laten zien wat er al gerealiseerd is en hoe dit eruitziet voor inwoners.

Daarnaast noodzaakte het raadsbesluit ons tot focus, want alle zaken die in 2017 binnen het Wow!-programma waren gestart konden we in 2018 – vanwege het beperktere budget – niet dezelfde aandacht geven. Door meer met eigen mensen te doen, lukte het om verschillende lopende trajecten voort te zetten. Zoals de pilot opgavengestuurd werken, de update van projectmatig werken en het onderzoek naar zelfsturing. De inzichten die de pilots opgavengestuurd werken ons bieden en het onderzoek naar zelfsturing zijn voor de zomer van 2019 bekend.

Andere zaken legden we terug bij de teams, zoals de borging van kernwaarden. Soms zetten we zaken op een lager pitje, zoals de activiteiten die plaatsvonden binnen het resultaatteam Bestuur.

Op het vlak van gastvrijheid en dienstverlening zijn mooie stappen gemaakt. Zo is de receptie van het gemeentehuis medio 2018 voorzien van beeldscherm-informatie, waar wachtende bezoekers meer kunnen lezen over actuele zaken die spelen binnen de gemeente. Ook is een onderzoek uitgevoerd naar socialmediabehoefte van inwoners. De resultaten hiervan hebben eind 2018 geleid tot het initiatief om een zogenoemde newsroom voor social media op te zetten. Hier monitoren en reageren we op de berichtgeving via diverse kanalen.

In 2018 startte de derde groep van 11 medewerkers met een persoonlijk ontwikkeltraject (FLOW). Elke FLOW-groep voert in subgroepjes een project uit. Een van deze projecten was in 2018 de tussenevaluatie van het Wow!-programma. De resultaten van dit onderzoek worden in het voorjaar van 2019 verwacht en zullen ons helpen het organisatie-ontwikkelingsprogramma voor de resterende looptijd verder vorm te geven.

Maart 2018 waren de gemeenteraadsverkiezingen. Vanuit de taskforce Organisatie is ingezet op een zakelijker manier van werken, waarbij investeringen leiden tot structurele besparingen. De nieuwe coalitie bleek bereid om € 2,8 miljoen te investeren in de ontwikkeling van onze organisatie. Wel verwachten zij daarvoor dat we vanaf 2023 structureel € 1,5 miljoen gaan besparen. Deze bestuursopdracht stelt ons in staat om voort te borduren op de route die is ingezet met het programma organisatieontwikkeling. Ligt binnen Wow! de nadruk op kwaliteitsverbetering van de dienstverlening, met de bestuursopdracht voegen we hier zakelijk denken en handelen aan toe. In 2019 legt de ambtelijke organisatie verbetervoorstellen voor aan college en raad waarmee invulling wordt gegeven aan de bestuursopdracht.

De tweejarige pilot gebiedsgericht werken rondde het eerste jaar af in 2018. Een jaar met successen en leermomenten. Zo is er een dorpsagenda in Harmelen tot stand gekomen en heeft de wijk Molenvliet weer een wijkplatform. De wijk- of dorpsambtenaar blijkt een verbindende schakel met het dorps- en wijkplatform, is een aanjager en soms ook projectleider voor gebiedsgerichte vraagstukken en begeleider van initiatieven. Is daarnaast een bekend gezicht in de wijk en helpt collega's hun vraagstukken gebiedsgericht te benaderen. Het dicht bij de inwoner zijn werkt. De beperking van de pilot tot 1 wijk en 1 dorp heeft daarnaast ook remmend gewerkt, immers de capaciteit was daarmee ook beperkt tot 1 wijk en 1 dorp. Daardoor kwamen andere zaken, zoals het opzetten van een

initiatievenloket, onvoldoende van de grond. Binnenkort wordt de pilot gebiedsgericht werken geëvalueerd. Voor een uitgebreider verslag met betrekking tot gebiedsgericht werken verwijzen we naar paragraaf 5a in dit jaarverslag.

De regionale samenwerking van Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden kreeg een succesvol vervolg in 2018. Door de handen ineen te slaan met de provincies Zuid-Holland en Utrecht, de hoogheemraadschappen Rijnland, Schieland-Krimpenerwaard en De Stichtse Rijnlanden wisten de samenwerkende partijen de regiodeal bodemdaling Groene Hart 'binnen te slepen'. Hiermee is een bedrag van maximaal 10 miljoen toegekend door de ministerraad. Voorwaarde bij deze deal is dat de partijen een cofinanciering van 50% bijdragen. Voor Woerden betekent dit dat een aantal projecten rond bodemdaling mede gefinancierd kunnen worden uit de regiodeal.

Na de vaststelling van de Ruimtelijk Economische Koers in 2017 is de U10 in 2018 in een transitiefase gekomen. Van een lichtvoetig en belangen verkennende netwerksamenwerking moet het zich omvormen naar een draadkrachtige samenwerking om de Ruimtelijk Economische Koers te vertalen naar een Ruimtelijk Economisch Programma. Als eerste stap naar deze programmering zijn er vier rapporten opgeleverd over de woningbouw (-behoefte en potentiële -locaties), economie (werklocaties), mobiliteit (provinciale knooppunten) en energie (analyse) om deze opgaven in beeld te brengen. Samen met het nog op te leveren rapport over landschap zullen deze rapporten de pijlers vormen waarop de integrale programmering gaat plaatsvinden. Deze en andere resultaten zijn te vinden in het jaarverslag U10.

De samenwerking met Oudewater is in 2018 verder vormgegeven. Het uitgangspunt is een samenwerking op basis van (zakelijk) partnerschap. Periodiek vinden er gezamenlijke collegevergaderingen plaats. De gemeentesecretaris van Oudewater maakt deel uit van de directie in Woerden. Ook op de andere aandachtsvelden van het partnerschap zijn stappen in de goede richting gemaakt. Een voorbeeld hiervan is de synchronisatie van de planning-en-controlcycli in beide gemeenten en de uniforme aanpak van (grote) ruimtelijke projecten. Zowel procesmatig als financieel is de ambtelijke handelwijze voor ruimtelijke projecten op veel vlakken gelijkgetrokken, zonder daarbij af te doen aan de bestuurlijke vrijheid van de twee gemeentebesturen.

Informatiebeleid

De gemeente Woerden speelt steeds meer in op de behoefte van de inwoners en ondernemers. De informatievoorziening en de daarbij behorende ICT-infrastructuur zijn daarvoor onder andere bedoeld en worden steeds belangrijkere steunpilaren voor het functioneren van de gemeente. Maatschappelijke ontwikkelingen laten zien dat er (steeds meer) behoefte is aan regie op eigen gegevens door inwoners- en ondernemers.

Begin 2018 is door een externe partij onderzoek gedaan gericht op het beantwoorden van de volgende vragen; (1) 'hoe staan we er m.b.t. informatievoorziening voor in vergelijking met andere gemeenten (benchmark)?' en (2) 'hoe kunnen we de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van informatievoorziening succesvol aan gaan?'.

Resultaat van dit onderzoek is dat we als gemeente minder uitgeven dan het landelijk gemiddelde (per inwoner). Er zijn diverse adviezen gedaan omtrent verbeteringen rondom de ICT. Deze adviezen hebben geleid tot een verbeterplan /Plan van Aanpak ICT. De verbetervoorstellen zijn deels in 2018 uitgevoerd en zullen worden afgemaakt in 2019.

In 2018 is de gemeente toegetreden tot Beware (een samenwerkingsverband van een aantal gemeenten op het gebied van ICT) om meer intergemeentelijk te gaan samenwerken. Beware is opgericht met het doel gemeenten weer grip te geven op de eigen ICT. In de huidige situatie zijn gemeenten voor hun ICT in grote mate afhankelijk van 'hun' IT-leveranciers. Applicaties die door gemeenten zijn ontwikkeld, kunnen worden ingebracht in de coöperatie. Daarbij worden de innovatie, kennis, kosten en het beheer samen gedeeld. Het door onze gemeente ontwikkelde softwarepakket Cumulus zou bijvoorbeeld kunnen worden ingebracht bij Beware.

Tot de taken van de gemeente behoort ook het in goede, geordende en toegankelijke staat brengen en bewaren van de documentaire informatievoorziening (de archiefbescheiden). In 2017 is geconstateerd dat er sprake is van grote achterstanden in de verwerking van de documenten. In 2018 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld. De doelstelling voor 2018 voor wat betreft het wegwerken van de achterstand is gerealiseerd. Het totale traject duurt tot en met 2020.

Voor de operationele doorstroming van documenten is stevig doorgepakt op het zaakgericht werken.

Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor een jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is een internecontroleplan opgezet voor Woerden en Oudewater. De verbijzonderde interne controle is in 2018 uitbesteed aan de externe accountant.

De accountantscontrole is opgedeeld in een interimcontrole en een eindejaarscontrole.

Tijdens de interimcontrole vormt de accountant zich een beeld van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. De belangrijkste aanbevelingen en aandachtspunten zijn opgenomen in de managementletter en worden in de organisatie uitgezet. In de bestuursrapportage wordt de stand van zaken weergegeven. De managementletter en accountantsverslag worden voorzien van een bestuurlijke reactie die wordt besproken in de Auditcommissie.

Tijdens de jaarrekeningcontrole controleert de accountant de opgestelde jaarrekening en het jaarverslag. Hij controleert hierbij op rechtmatigheid en of de opgestelde jaarrekening een 'getrouw beeld' geeft van de financiële situatie van de gemeente.

Het accountantsverslag over het afgelopen boekjaar bevat aanbevelingen, adviezen of opmerkingen. De aanpak hiervan is geborgd via de interne controle. Aanbevelingen en opmerkingen worden opgenomen in het internecontroleplan, besproken met de verantwoordelijken en ter uitvoering uitgezet en bewaakt.

Planning & control

Governance bestaat uit sturing, beheersing, verantwoording en toezicht houden en verloopt grotendeels via de planning-en-controlcyclus.

Woerden kent voor wat betreft de planning-en-controlcyclus de volgende instrumenten (bron: notitie Financiële Sturing):

- a. Maart-RIB (financiële stand van zaken + voorbereiding op voorjaarsrapportage/juni overleg).
- b. Voorjaarsrapportage (voorheen juni overleg, financiële stand van zaken begrotingsjaar en kaderstellend voor volgende begroting).
- c. Begroting (autorisatie budgetten en afspraken over resultaten).
- d. Najaarsrapportage (financiële en beleidsmatige ontwikkelingen begrotingsjaar).
- e. Jaarrekening (verantwoording financieel en beleidsmatig).

Binnen de organisatie wordt via de domeinen gestuurd, bijgestuurd en verantwoording afgelegd, door middel van domeinplannen, domeinrapportages en directierapportages.

Communicatie

De formatie ten behoeve van communicatie is in 2018 gekrompen. Voor grote projecten zijn tijdelijk extra communicatieadviseurs aangetrokken. Dat vraagt om meer afstemming en heroverweging van taken. Intern kregen vooral de ontwikkeling van de organisatie en Het Nieuwe Werken aandacht.

Uitvoering

Samen aan de slag met de samenleving. Dat kan op vele manieren. Afval scheiden, restafval of vuurwerkresten opruimen. Samen bomen planten en een watervriendelijke tuin of een groen dak aanleggen. Of omkijken naar onze burens en samen de kerstwensboom optuigen. De Koeiemart beleven, en vieren dat we een kaasstad zijn. Vele activiteiten werden ook in 2018 samen met collega's van de verschillende vakafdelingen op communicatief vlak ondersteund.

In 2018 kozen onze inwoners een nieuwe raad. Een Instagram-actie en een verkiezingsavond via de lokale tv bracht de verkiezingen dichtbij. En vroegen we aandacht voor het stemrecht van zwakbegaafde mensen. Woerden maakte kennis met een nieuwe coalitie en nieuwe plannen. Via persberichten, woerden.nl, de wekelijkse Infopagina, twitter, facebook en Instagram informeerden we iedereen.

Grote opgaven over woningbouw, het sociaal domein, verkeer en de energietransitie vragen een lange voorbereiding. Met de regio, met partnerorganisaties enz. Communicatie richt zich in deze fase op samenwerking. Ondertussen werd er ook in 2018 hard gewerkt in de buurten en dorpen aan wegen en straten. Al deze werkzaamheden zijn door team Communicatie ondersteund.

Personeelsbeleid

In 2018 is verder gewerkt aan het verbeteren van de verantwoordelijkheid van medewerkers en het in hen gestelde vertrouwen, aan persoonlijke ontwikkeling en aan het verbeteren van de vitaliteit / het energieniveau van de medewerkers.

Er is veel aandacht geweest voor het vervangen van de personeelsgesprekscyclus door Het Goede Gesprek, de doorontwikkeling van het personeelsinformatiesysteem, de start van De Groene Hart Academie en het opnieuw inrichten van een P&O-team dat toekomstige uitdagingen aankan.

Het Goede Gesprek

Met ingang van 2018 zijn we gestart met het houden van Het Goede Gesprek. Om teammanagers en medewerkers te inspireren voor het houden van een gesprek waarbij het vertrouwen in de medewerker, de persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit aan de orde komen. Hiervoor zijn karakteristieke praatplaten ontworpen en geïntroduceerd.

Persoonlijke ontwikkeling

In 2018 is gewerkt aan de oprichting van De Groene Hart Academie (DGHA). De voorbereidende werkzaamheden binnen de rapportageperiode hebben geleid tot de lancering van de website www.degroenehartacademie.nl op 28 januari 2019. Het aanbod van de trainingen in DGHA is gericht op de persoonlijke ontwikkeling en vitaliteit van de medewerkers.

Doorontwikkeling personeelsinformatiesysteem

Om de administratieve basis op orde te brengen zijn de loonkostenmonitor en het personeelsinformatiesysteem verder doorontwikkeld. Om complete actuele managementinformatie te genereren is het verder automatiseren van het personeelsproces in 2019 een aandachtspunt.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

Begin 2018 heeft een MTO plaatsgevonden. Het totale resultaat is dat de medewerkers van de Gemeente Woerden een 6,9 geven voor het werkplezier. Dit is gelijk aan het MTO van begin 2017. De volgende pluspunten zijn in het MTO genoemd:

- Mogelijkheid tot doorgroeien
- Kans krijgen tot presteren
- Ontwikkeling in mijn werk
- Duidelijke toekomstvisie
- Wijze van beoordelen

Naast deze pluspunten staan natuurlijk ook verbeterpunten, namelijk;

- Meer vrijheid in het uitvoeren van het werk
- Trots zijn op de organisatie
- De hoeveelheid werk
- Samenwerking tussen afdelingen
- Mogelijkheid mening geven.

In 2018 is een start gemaakt met de verbeterpunten.

Blijvende aandacht instroom / behoud van jongeren / generatiepact

Tijdens de instroom is aandacht voor het aannemen van jongeren. Echter de invulling door de beste kandidaat is het eerste uitgangspunt. Wat opvalt bij het behoud van jongeren is dat het plaats- en tijdsafhankelijk werken als positief wordt ervaren.

De opbrengst van het generatiepact wordt ingezet voor de aannemen van jongeren (trainees, werkervarenders).

De onderwerpen 'een flexibel passend loongebouw' en 'talenteninventarisatie' hebben geen prioriteit gehad in 2018 door het ontbreken van de financiële middelen.

Indicatoren personeel en overhead

De formatie en inwoneraantallen zijn geactualiseerd (per datum 1-1-2018)

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Dit wordt voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het gaat hier deels om indicatoren afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl (dashboard BBV). Deze staan in bijlage 7.

Een aantal van de indicatoren dient uit eigen gegevens of de eigen begroting overgenomen te worden omdat er geen landelijke bron voor beschikbaar is. Deze indicatoren worden dus niet ontsloten via waarstaatjegemeente.nl. Het betreft:

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overheadkosten

Wij hebben ervoor gekozen om deze niet op te nemen in bijlage 7 maar hier in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Formatie per 1000 inwoners

Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Bron is het personeels- en salarissysteem Workforce/ADP. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of openstaande vacatures. Een fte is het equivalent van een 36-urige werkweek. Formatieplaatsen voor taken die de organisatie uitvoert voor andere overheidsorganisaties zijn niet in mindering gebracht op de totale formatieve omvang. Deze cijfers zijn op dit moment niet beschikbaar. De organisatie heeft 6,7 formatieplaats per 1000 inwoners (peildatum 1-1-2019).

Woerden	52.204
Oudewater	10.199
Totaal inwoners	62.403 /1000
FTE	418,5 6,7

Bezetting

De organisatie heeft 6,1 werkelijk bezette formatieplaatsen per 1000 inwoners. Dit zijn dus niet de geplande formatieplaatsen (hierboven) maar het geeft een inschatting van de werkelijke bezetting in 2018.

Totaal inwoners	62.403 /1000
FTE	387 6,1

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie, huisvesting, materieel, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. De totale loonkosten in 2018 bedragen - € 153.521 (negatief). De apparaatskosten kunnen we op dit moment niet specifieker geven.

Externe inhuur

Uitgangspunt is dat er geen kosten voor inhuur van externen worden begroot. Externe inhuur wordt betaald uit de reguliere loonsom in het geval er bijvoorbeeld vacatures ontstaan en het nodig is om op korte termijn een externe in te zetten.

Op 31 december 2018 waren er bij de gemeente Woerden 453 medewerkers in vaste dienst. Op datzelfde moment waren er 144 externen aan onze organisatie verbonden.

Externe inhuur is er in verschillende soorten en duur van de overeenkomst, vandaar dat het goed is om u een greep te geven uit de externe inhuur zoals wij deze als organisatie aan ons binden.

- Het inhuren op vacatureruimte door ziekte, zwangerschap, of het niet direct kunnen vervullen van een vacature door een geschikte kandidaat.
- Ict-specialisten met specifieke kennis van bepaalde softwarepakketten.
- DIV-/archieffmedewerkers voor het wegwerken van de achterstanden.
- Financieel specialisten, bijvoorbeeld een btw-specialist.
- Vergunningverleners door de extra vraag aan bouwvergunningen.
- De boa's (bijzonder opsporingsambtenaren) zijn allemaal ingehuurd.
- In het sociaal domein werkt een deel van de medewerkers via een payroll-constructie.
- Chauffeurs en vuilnisophalers op het stadserf.
- Projectmedewerkers voor ruimtelijke projecten.
- Projectmedewerkers voor projecten in de openbare ruimte.
- Het project voor het nieuwe stadhuis.

Tevens is het goed aan u te melden dat een grote groep van vooral specialisten voor 1 dag in de week aan onze organisatie verbonden is.

Overheadkosten

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces, en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt de volgende definitie aangehouden: Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Een deel van de overhead wordt doorbelast aan projecten en investeringen. Totaalbedrag voor 2018 is € 733.867 (dit bedrag moet conform de BBV als negatieve last geraamd worden).

Informatieveiligheid en Privacy

IB-beleid, doelstellingen en afspraken

De belangrijkste doelstellingen zoals vastgelegd in het Beleidsplan Informatieveiligheid en Privacy 2015-2018 zijn:

- zorgvuldig omgaan met informatie
- een betrouwbare en continue dienstverlening
- voldoen aan wet- en regelgeving
- beheersen van risico's

Specifieke doelstellingen zijn:

- voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) als basisnormenkader
- de documentatie met betrekking tot de continuïteit actualiseren (uitwijk, patchmanagement, enz.)
- nakomen van de afspraken over de ENSIA-verantwoording
- implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Algemeen beeld en resultaten afgelopen periode

Informatieveiligheid

Het team ICT stond in 2018 voor opgaven zoals het faciliteren van flexwerken, vervanging van de telefooncentrale, vervanging van de straalverbinding met Oudewater door glasvezelverbinding, het actualiseren van de documentatie, aanpassing van het interne wifi-netwerk in tijdelijke huisvesting en voorbereiden van de verhuizing naar de nieuwbouw.

De voornoemde doelstellingen zijn gehaald, met uitzondering van het actualiseren van de documentatie. Als gevolg van de vele wijzigingen is de achterstand niet ingelopen. Daarop wordt hierna nader ingegaan.

Privacy

Per 25 mei 2018 trad de AVG in werking. In voorbereiding daarop is in 2017 een Functionaris Gegevensbescherming (FG) benoemd. Onder de implementatie van de AVG wordt onder meer verstaan het bevorderen van kennis van de AVG, de bewustwording (awareness) van privacy risico's en het inrichten van een register van verwerkingen van persoonsgegevens.

In 2018 zijn over de invoering van de AVG en de gevolgen daarvan presentaties gegeven aan raad, colleges c.q. collegeleden, management en medewerkers. Door de FG zijn 80 privacy adviezen gegeven in specifieke situaties. Het register van verwerkingen is opgesteld en gepubliceerd op de website.

Beheersmaatregelen IB

In 2018 zijn maatregelen genomen die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen, zoals:

- bevorderen van awareness via presentaties, berichten op intranet (PIM);
- organisatorische en technische maatregelen, zoals vernieuwen van de firewalls, laten uitvoeren van een pen-test (penetratietest) door een ethical hacker, bewaken door Informatie Beveiligingsdienst (IBD) van gemelde kwetsbaarheden;
- Information Security Management System (ISMS).

Collegeverklaring ENSIA inzake informatiebeveiliging DigiD en SUWInet

Afzonderlijk wordt met dit jaarverslag de Collegeverklaring ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) aan de gemeenteraad aangeboden, vergezeld van een assurance van een bevoegde audit-instelling.

Incidenten op het gebied van informatieveiligheid

De straalzender (verbinding met systemen in Oudewater) bezweek onder een voorjaarsstorm. Een graafmachine sneed de elektriciteit af. Ransomware (o.m. WannaCry, NotPetya en Bad Rabbit) en DDos-aanvallen vergden aandacht en maatregelen. De IBD stuurde meer dan 70 berichten met

betrekking tot mogelijke kwetsbaarheden die zijn gecontroleerd op te nemen maatregelen. Minder bedreigend, echter hinderlijk voor de bedrijfsvoering, waren problemen met wifi, e-mail en telewerken. Uitstellen van investeringen tot na de verhuizing bleek niet mogelijk.

Incidenten op het gebied van privacy

Het 'werkproces datalekken' is aangepast aan de AVG. Er zijn 25 incidenten gemeld aan de (interne) functionaris gegevensbescherming. Bij alle incidenten is beoordeeld of het ging om een meldplichtig datalek zoals bedoeld in de wet, en alle incidenten zijn conform de voorschriften afgehandeld (met kennisgevingen aan betrokkene(n) en Autoriteit Persoonsgegevens).

Niet als incident te classificeren zijn de veelvuldige discussies met verwerkers over de aansprakelijkheid zoals die moet worden vastgelegd in verwerkersovereenkomsten. Zie daarover het meerjarenperspectief.

Informatieveiligheid in meerjarenperspectief

Het Informatiebeleidsplan wordt in Q1 2019 herzien en aangepast aan nieuwe inzichten, zoals het gebruik maken van cloudoplossingen. Het beleidsplan Informatieveiligheid zal in 2019 daarmee in overeenstemming worden gebracht, waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de overgang van de BIG naar de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid), die vanaf 2020 verplicht is gesteld.

Privacy in meerjarenperspectief

In 2018 zijn alle verwerkingen van persoonsgegevens opgenomen in een digitaal register van verwerkingen. In Q1 van 2019 wordt dat register overgedragen aan de lijn. Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor privacy en informatieveiligheid binnen de 'eigen' processen en moet bij wijzigingen in processen de opgenomen verwerking actualiseren. De FG heeft een toezichthoudende en adviserende taak en geen uitvoerende taak op dit gebied.

Met instanties die persoonsgegevens verwerken voor de gemeente moeten afspraken over onder meer beveiliging, melden van datalekken en aansprakelijkheid worden vastgelegd in zogenoemde verwerkersovereenkomsten. Om de nu frequente discussies tussen gemeenten en leveranciers te voorkomen, heeft de VNG een standaard-verwerkersovereenkomst opgesteld, die de gemeente met ingang van 1 maart 2019 gebruikt en waaraan leveranciers zullen worden gehouden. Bestaande verwerkersovereenkomsten zullen bij eventuele verlenging van de hoofdovereenkomst worden herzien.

Ketenpartners die in opdracht van de gemeente uitvoering geven aan gemeentelijke taken (zoals het leveren van voorzieningen of zorg) zijn meestal eigenstandig verwerkingsverantwoordelijke volgens de AVG. Los van deze juridische verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid zullen in het geval van incidenten de ogen gericht zijn op de gemeente. Daar waar overeenkomsten moeten worden verlengd of aangegaan zal in het vervolg met deze partijen een zgn. verantwoordelijke-verantwoordelijke-overeenkomst worden aangegaan, waarbij eisen worden gesteld aan de beveiliging van de persoonsgegevens van inwoners of medewerkers van de gemeente.

PARAGRAAF 5a

GEBIEDSGERICHT WERKEN

Inwoners hebben hoge verwachtingen van de lokale overheid. Met de pilot Gebiedsgericht Werken is op 1 januari 2018 een start gemaakt om deze verwachtingen te kennen, te toetsen en er de juiste actie aan te verbinden. Aan deze pilot lag de door de raad (in 2017) vastgestelde visie op Gebiedsgericht Werken ten grondslag, het vervolg op het wijk- en dorpsgericht werken en 'Woerden zegt ja tenzij'.

In 2018 is aan vijf doelen gewerkt:

1. Samenhang & effectieve samenwerking
2. Weten wat er leeft
3. Leefbaarheid versterken op inclusieve wijze
4. Communicatie
5. Initiatieven en participatie

Bij het begin van de pilot is een 0-meting opgesteld. Inwoners, organisaties en ambtenaren zijn bevraagd op de doelen. In de pilot is getoetst of datgene wat we doen ook daadwerkelijk aansloot bij de inwoners. We hebben in 2018 gezien dat in de pilot vooral is ingezet op het maken van verbindingen op operationeel niveau. Alle doelen in de pilot zijn aangestipt, hierdoor is er operationeel veel bereikt. Tegelijkertijd ligt er een ontwikkelkans in de borging en verdere verdieping van de opbrengsten en het verbinden daarvan met het management- en bestuursniveau. Wat opvalt, is dat de grootste verworvenheid van de pilot neerkomt op 'niet geplande verbinding'. Het elkaar kennen, het kennen van activiteiten in de buurt en het samenbrengen en verbinden van initiatieven en organisaties maakt dat er op een onconventionele manier ruimte is voor kansrijke ideeën die de opgave in wijk, dorp en buurt ten goede komt.

Aansluiting sociaal domein

Ook in het sociaal domein is een start gemaakt met Gebiedsgericht Werken. Het vormen van sociale wijkteams en het invoeren van casemanagement zijn concrete voorbeelden van een werkwijze die beter aansluit bij de leefwereld van inwoners. Daarnaast zijn er wijk- en dorpsanalyses gemaakt: per wijk en dorp is cijfermatig inzichtelijk geworden wat de couleur locale is. Deze wijk- en dorpsanalyses zijn input voor het doelmatiger inzetten van subsidies in het sociaal domein. Beide ontwikkelingen worden nauw aan elkaar verbonden.

Participatie

De tijdens de pilot opgedane ervaringen hebben geleerd dat bij participatie nog beter aangesloten kan worden bij de leefwereld van inwoners. De klassieke vorm van participatie (als gemeente plannen maken en die bespreken met de samenleving) wordt nog regelmatig toegepast. Gebiedsgericht werken helpt bij de verandering om samen met de mensen in een gebied na te denken over wat daar nodig is. Als overheid worden we zo participant in het gesprek met de samenleving. In 2019 zullen we hier verder op ontwikkelen. In 2018 zijn de eerste stappen gezet om in het bestuurlijk proces op te nemen dat bij ieder voorstel de omgeving en leefwereld van de inwoner expliciet wordt betrokken.

Communicatie

Tijdens het eerste pilotjaar hebben we gemerkt dat wanneer er dicht bij de inwoner wordt gewerkt de communicatie en ook participatie beter is af te stemmen. Het persoonlijke gesprek in de buurt is van wezenlijk belang om te weten wat er leeft onder de inwoners en welke waarden zij belangrijk vinden. In 2018 is de pilot daarin ondersteund door onderzoekers van de Erasmus Universiteit. Zij hebben in de pilotgebieden onderzoek gedaan naar publieke waarden. Op een niet-conventionele manier hebben de onderzoekers op kwalitatieve wijze de waarden onderzocht die bij inwoners leven. De uitkomst van dit onderzoek wordt in 2019 verwacht en zal meegenomen worden in het advies over de pilot.

Wijk- en dorpsplatforms

Communicatie met de wijk- en dorpsplatforms kan beter. Uit de pilot is voortgekomen dat, op initiatief van de platforms uit de beide pilotgebieden, in 2019 constructief wordt gesproken over de status, positie en representativiteit van wijk- en dorpsplatforms. Ook de verwachtingen die we van elkaar kunnen en mogen hebben, zijn onderdeel van gesprek.

Grote opgaven worden gebiedsgericht opgepakt

Met het aansluiten van Gebiedsgericht Werken bij grote opgaven als de energietransitie, de omgevingswet en de organisatieontwikkeling voorzien we een ontwikkeling naar meer door de samenleving gedragen acties en (bestuurlijke) besluiten.

Voortgang in 2019

In 2019 bouwen we voort op de uitkomsten van de e-meting die wordt opgesteld na 1 jaar pilot Gebiedsgericht Werken. In dat jaar zal ook een voorstel worden gedaan om de opbrengsten van de pilot verder te verspreiden over de andere wijken en dorpen en om het gebiedsgericht werken steviger binnen organisatie en bestuur te borgen.

In 2018 is onderzocht hoe samenhang en samenwerking tussen ambtenaren, inwoners en organisaties beter geborgd kan worden. Diverse digitale instrumenten zijn hiervoor met elkaar vergeleken. In 2019 zal gestart worden met een instrument waarmee vragen en activiteiten in de buurt kunnen worden gedeeld. Dit instrument (onder andere een website) zal zo veel mogelijk gekoppeld worden de transformatie in het sociaal domein en de 'huizen van Woerden' die we aan het opzetten zijn.

PARAGRAAF 5b BURGERBEGROTING

In de begroting 2018 is ten aanzien van de 'burgerbegroting' geresumeerd dat:

- a. Een burgerbegroting een ingrijpende methode is, waarbij aan de voorkant duidelijk moet zijn wat wij eronder verstaan, wat onze bedoeling hiermee is (het waarom) en wat de inzet hiervoor is
- b. Een burgerbegroting ingrijpend is voor de democratische legitimatie en borging
- c. Het de nodige inzet vraagt van alle participanten, waarbij de vraag gesteld kan worden of alle participanten dit willen
- d. Wij al het nodige doen met betrekking tot de participatie van burgers

Dit alles heeft ertoe geleid dat wij bij de begroting 2018 niet hebben geadviseerd een burgerbegroting te introduceren. Wel hebben wij geadviseerd om bij het gebiedsgericht en opgavengestuurd werken expliciet ook de budgettaire effecten te betrekken. Dit moet nog nader worden uitgewerkt. De toezegging om, na gereedkomen van de begroting, een overzicht op te stellen waarin de raadsleden zelf mutaties kunnen aanbrengen en waarmee het effect op de begroting zichtbaar is, hebben wij ingevuld.

PARAGRAAF 6

FINANCIERING

Inleiding

Volgens het besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is de gemeente verplicht om een zogenoemde treasuryparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening.

Ook zijn de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen. De recentste versie van ons treasurystatuut is door het college vastgesteld op 16 december 2014. Treasury wordt gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Schatkistbankieren

Cf. de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) hebben het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. De decentrale overheden zijn wettelijk verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. De wet verplicht gemeenten om hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk. Dit verplicht schatkistbankieren is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Vanaf januari 2014 wordt het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk (de schatkist).

Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen, is er een drempelbedrag dat buiten de rijks-schatkist mag worden gehouden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting, met een minimum van € 250.000. Het drempelbedrag voor de gemeente Woerden bedraagt in 2018 € 841.485. In 2018 zijn er diverse bedragen geboekt van de rekening-courant naar de schatkistrekening. De grootste boekingen kwamen voort uit de opbrengst van de verkoop van de Carrosserieweg (de Sluisgroep), de ontvangst van de btw uit het btw-compensatiefonds en de terugontvangst van de voorgesloten saneringskosten van het Defensie-eiland. Het saldo van het schatkistbankieren was per 31-12-2017 nihil.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	482	671	631	643
Ruimte onder het drempelbedrag	359	171	210	198
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1-1-2018 € 194,6 miljoen en per 31-12-2018 € 229,4 miljoen.

Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1-1-2018 € 94,9 miljoen en per 31-12-2018 € 142,8 miljoen.

De stand van de eigen reserves en voorzieningen is op 1-1-2018 € 78 miljoen en op 31-12-2018 € 81,6 miljoen. Beide bedragen zijn excl. Verliesvoorziening Defensie-eiland.

Risicobeheer

Er wordt gestreefd naar het beheersen van risico's. Onder risico's wordt verstaan renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Koers- en valutarisico's spelen in Woerden geen enkele rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente Woerden neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens.

Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winstoogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij te verwaarlozen. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Onderstaande tabel geeft weer de boekwaarde van de aandelen en het ontvangen dividend in 2018.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2018	Dividenduitkering
Aandelen BNG	€ 279.531	€ 311.699
Aandelen Vitens	€ 72.902	€ 148.639
Totaal	€ 352.433	€ 460.338

De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen gesteld in de Wet Fido. Uit voorgaande blijkt dat de kredietrisico's die de gemeente Woerden loopt over haar treasury-activiteiten gering zijn.

De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld.

Kasgeldlimiet

Voor de financiering van activiteiten doen gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt, voor zover financiering uit eigen middelen niet mogelijk is. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden.

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van € 112,2 miljoen met een minimum van € 300.000 (art. 3 lid 2 Wet Fido).

Met ingang van 2009 is het provinciaal toezicht ingebed in het reguliere begrotingstoezicht. De informatie over de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt opgenomen in de bij de begroting en het jaarverslag behorende financieringsparagraaf.

Voor overschrijding van de kasgeldlimiet bestaat een meldplicht. Voor Woerden is de kasgeldlimiet € 9,5 miljoen. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de gemeente dit aan de toezichthouder melden. Daarbij dient te worden aangegeven wanneer weer aan deze limiet wordt voldaan. Zolang niet aan dit wettelijk criterium wordt voldaan, moeten de gegevens over de vlottende schuld elk kwartaal naar de toezichthouder worden gestuurd. Per 31-12-2018 is er geen kasgeld aangetrokken.

In 2018 zijn onderstaande kasgeldleningen aangetrokken:

Bedrag	Periode	Rentepercentage	Geldgever
7.000.000	02-01-2018 t/m 15-02-2018	-/- 0,38%	BNG
8.000.000	19-01-2018 t/m 15-02-2018	-/- 0,38%	BNG
8.000.000	15-02-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,33%	BNG
22.000.000	15-02-2018 t/m 13-07-2018	-/-0,30%	BNG
5.000.000	24-04-2018 t/m 02-05-2018	-/-0,37%	BNG
5.000.000	02-05-2018 t/m 31-05-2018	-/-0,37%	BNG
3.000.000	31-05-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,37%	BNG
1.000.000	04-06-2018 t/m 02-07-2018	-/-0,37%	BNG
1.000.000	21-06-2018 t/m 02-07-2018	-/-0,37%	BNG
8.000.000	02-07-2018 t/m 13-07-2018	-/-0,37%	BNG
7.000.000	13-07-2018 t/m 17-09-2018	-/-0,37%	BNG
1.000.000	23-08-2018 t/m 17-09-2018	-/-0,36%	BNG
8.500.000	17-09-2018 t/m 01-11-2018	-/-0,36%	BNG
1.000.000	08-10-2018 t/m 26-10-2018	-/-0,37%	BNG
1.000.000	12-10-2018 t/m 19-10-2018	-/-0,37%	BNG
2.500.000	12-10-2018 t/m 19-10-2018	-/-0,37%	BNG
2.000.000	17-10-2018 t/m 29-10-2018	-/-0,37%	BNG
3.500.000	19-10-2018 t/m 29-10-2018	-/-0,37%	BNG
2.500.000	18-10-2018 t/m 29-10-2018	-/-0,37%	BNG
1.000.000	26-10-2018 t/m 01-11-2018	-/-0,35%	BNG
6.000.000	29-10-2018 t/m 01-11-2018	-/-0,37%	BNG
1.000.000	29-10-2018 t/m 01-11-2018	-/-0,37%	BNG

Bij het aantrekken van kasgeldleningen in 2018 heeft de gemeente Woerden een rentevergoeding ontvangen i.p.v. betaald.

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen.

De renterisiconorm stelt dus een kader voor een zodanige opbouw van de leningenportefeuille van de gemeente dat het renterisico door renteaanpassing en herfinanciering zo veel mogelijk wordt voorkomen. Hierdoor kan in enig jaar niet een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille worden geherfinancierd, zodat het renterisico op de vaste schuld over de jaren gespreid wordt. Het percentage van de risiconorm wordt genomen van het begrotingstotaal. Daaronder wordt verstaan het totaal van de lasten op de begroting. De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij hoeven zich niet aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen. Deze situatie is voor de gemeente Woerden van toepassing.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Zoals gezegd is deze situatie niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Langlopende geldleningen

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van het saldo van de langlopende geldleningen met gemiddeld rentepercentage.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gemiddeld rentepercentage	Omslagpercentage
1-1-2003	27.967.741	5,64%	5,50%
1-1-2004	33.285.655	4,96%	5,00%
1-1-2005	43.667.365	4,62%	4,75%
1-1-2006	51.202.322	4,46%	4,75%
1-1-2007	48.236.279	4,46%	4,75%
1-1-2008	53.269.177	4,42%	4,75%
1-1-2009	69.385.943	4,53%	4,50%
1-1-2010	65.573.368	4,53%	4,50%
1-1-2011	61.878.755	4,52%	4,25%
1-1-2012	70.525.129	4,43%	4,25%
1-1-2013	83.971.193	4,11%	3,75%
1-1-2014	83.658.793	3,92%	3,75%
1-1-2015	97.158.525	3,16%	3,75%
1-1-2016	88.417.993	3,52%	3,75%
1-1-2017	89.656.052	3,51%	3,75%
1-1-2018	94.871.638	3,22%	3,22%
31-12-2018	142.832.222	2,96%	3,00%

De rentelast van langlopende geldleningen voor 2018 bedraagt € 2.803.718.

In 2018 zijn er 4 langlopende geldleningen aangetrokken:

- van € 10.000.000 tegen -0,33% rente met een looptijd van 13 maanden
- van € 15.000.000 tegen 1,306% rente met een looptijd van 25 jaar
- van € 2.141.700 tegen 0% rente en aflossing in 2020
- van € 30.000.000 tegen 1,41% rente met een looptijd van 25 jaar.

Grote uitgaven zijn gedaan in het kader van:

- reconstructie/verharding diverse wegen € 3,7 miljoen
- renovatie/verbouw stadhuis € 3,6 miljoen
- investeringen riool € 1,5 miljoen
- kunstgrasvelden en renovatie sportvelden € 1,1 miljoen
- parkeergarage Defensie-eiland € 812 duizend

In onderstaand overzicht worden de mutaties in de leningenportefeuille aangegeven voor 2018:

Stand per 1 januari 2018	€ 94.871.638
Bij: opgenomen geldlening 2018	€ 57.141.700
Af: aflossingen in 2018	€ 9.181.116 -/-
Stand per 31 december 2018	€ 142.832.222

Het genoemde bedrag aan aflossingen betreft de reguliere aflossingen. Er zijn geen geldleningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing.

Rentepercentage

Conform de vastgestelde uitgangspunten is in de jaarrekening 2018 uitgegaan van een renteomslagpercentage van 3,00 (grondbedrijf 2,08).

De rentelasten worden volledig toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen.

Verwachting voor 2019 en 2020

De financieringskosten (en eventueel) opbrengsten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt. Het al dan niet aantrekken van langlopende geldleningen is afhankelijk van ontwikkelingen op het gebied van grondexploitatiegebieden en (grote) investeringen. De rente lijkt zich op zowel de geld- als kapitaalmarkt op een laag peil te stabiliseren, hoewel de ontwikkeling van rentetarieven altijd een bepaalde mate van onzekerheid kent.

Gelet op de lijst van lopende en komende investeringen zoals de Bravo-projecten, verbouw stadshuis, (ver)bouw van diverse scholen, reconstructie/verharding wegen, vervanging en renovatie bruggen, vrijval riolering en diverse verkeersmaatregelen zal het aantrekken van (kas)geldleningen onvermijdbaar zijn.

PARAGRAAF 7

KAPITAALGOEDEREN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden, begraafplaatsen en gebouwen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Woerden gewerkt met beheerplannen waarin, gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming wordt gemaakt van de kosten. Daarbij worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie)
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via investering)
- vervangingen/renovaties (dekking kosten via kapitaalkrediet)

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Integraal beheer openbare ruimte

Na een periode van forse bezuinigingen op de beschikbare middelen voor het onderhoud van de fysieke openbare ruimte bleek in 2015 uit onderzoek dat sprake was van steeds verder oplopend achterstallig onderhoud. Ook bleek de planning en control niet op orde. In 2016 is gestart met een inhaalslag. De raad heeft met ingang van 2016 extra geld ter beschikking gesteld voor het structureel verhogen van het onderhoudsbudget met € 1 miljoen ten opzichte van de begroting 2015, het eenmalig wegwerken van het achterstallig onderhoud met € 13 miljoen over de jaren 2016-2018, en het op orde brengen van de organisatie binnen die jaren voor € 1 miljoen. Na een sprint in 2016 en 2017 om de organisatie te verbeteren, de basis op orde te brengen en het achterstallig onderhoud weg te werken, stond 2018 in het teken van uitbouwen van de ingezette verbeterslag. We zijn gaan werken met een gevel-tot-gevel-bestek, en grote reconstructies zoals De Kanis en de Slotenbuurt in Zegveld zijn tot uitvoer gekomen. In 2018 is daarnaast de taskforce IBOR doorlopen.

Kwaliteitsniveaus

De kwaliteitsniveaus zijn financieel vertaald in de begroting (zie ook programma 2). In de hierna volgende tabel staan de budgetten voor onderhoud (interne uren en derden), overig (kapitaallasten, belastingen etc.) en die voor vervanging en reconstructie. De vervangings- en reconstructiemaatregelen worden daarbij via investeringen gefinancierd. Op grond van het in deze bijlage opgenomen overzicht autoriseert uw raad de kredieten.

Samenvatting 2018		Begroot Exploitatie	Werkelijk Exploitatie	Begroot Investerings*	Werkelijk Investerings**
A) IBOR	1 Verhardingen	3.796.548	3.804.938	10.936.697	10.185.416
	1 Straatreiniging	640.708	554.633	-	-
	1 Gladheidbestrijding	337.395	344.920	25.574	22.166
	2 Groenvoorziening	3.504.759	3.522.170	295.574	276.034
	2 Onkruidbestrijding	761.265	560.733	-	-
	2 Speelvoorzieningen	409.397	399.838	188.750	190.216
	3 Straatmeubilair	203.454	187.821	-	-
	3 Verlichting	1.128.288	1.124.226	1.000.000	1.124.226
	4 Beschoeiingen	807.620	808.604	405.000	364.849
	5 Civiele kunstwerken	951.417	1.005.327	2.050.863	909.285
Subtotaal		€ 12.631.521	12.313.210	14.902.458	13.072.192
B)	Riolering	4.466.431	3.970.343	8.153.583	7.255.218
C)	Baggeren	419.099	416.797	-	-
D)	Sportvelden	651.597	619.137	1.877.637	1.688.329
E)	Begraafplaatsen	-84.000	76.000	-	-
Totaal		€ 18.084.648	17.395.487	24.933.678	22.015.739

* Inclusief doorlopende kredieten uit voorgaande jaren

** Inclusief doorlopende verplichtingen naar 2019

Het Woerdense Model

Om inzicht te krijgen in de (belangrijkste) werkzaamheden, heeft de gemeenteraad eind 2015 besloten te gaan werken met het Woerdens Model. Dit model helpt om de projecten in de openbare ruimte in volgorde van belangrijkheid te plaatsen en in te plannen (voor zover de financiën dit toelaten). Hierdoor is het duidelijk welke werkzaamheden we waar en wanneer gaan uitvoeren en welke (nog) niet.

Prioriteit bepalen

Basis van het Woerdens Model zijn vijf criteria waar per project een score voor gegeven wordt. Aan de hand van een voorbeeld – een weg – lichten we deze criteria toe:

- **Functieverlies:** als de weg zoveel verzakt is en scheuren bevat dat de veiligheid van weggebruikers in gevaar komt, spreek je van ernstig functieverlies.
- **Kapitaalsvernietiging:** het aanleggen van een weg kost veel geld. Door periodiek groot onderhoud aan een weg voorkom je dat de weg zo slecht wordt dat alleen complete vervanging nog mogelijk is. Onderhoud voorkomt dus kapitaalsvernietiging.
- **Synergie:** rioolrenovatie biedt ook kansen om de weg en omringend groen aan te pakken. Dit gezamenlijk oppakken van meerdere projecten is efficiënter in kosten en tijd (=synergie).
- **Wensen van bewoners, bestuur en andere overheden** (provincie, waterschap of Rijkswaterstaat).
- **Beleidskeuze/omvorming:** het opknappen van de weg draagt bij aan het behalen van de beleidsdoelen (vastgesteld door de raad).

Er zijn in totaal maximaal 30 punten te behalen per project. Projecten met 21 tot 30 punten hebben een zeer hoge prioriteit.

Verbeterslag in de organisatie

Naast extra geld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud en het verhogen van het onderhoudsniveau van C naar B heeft de gemeenteraad voor de begroting 2016-2019 extra geld vrijgemaakt voor een verbeterslag in de organisatie. We werken aan het creëren van het WOW! gevoel in de openbare ruimte. Dit betekent dat bewoners en ondernemers zichtbare verbetering van de openbare ruimte kunnen verwachten. De reactiesnelheid op een melding is bijvoorbeeld aangescherpt naar maximaal 48 uur. Daarnaast is er ingezet op het omvormen van inhuur naar eigen personeel en geïnvesteerd in opleiding en coaching.

De belangrijkste aandachtspunten:

Ad A: IBOR

1. Verharding (wegen), straatreiniging en gladheidsbestrijding

A) Beleid

Voor het wegenonderhoud wordt het benodigde onderhoud bepaald op basis van de inspectie uit zomer 2018 en het wegenbeheerplan 2017-2021. Hierin zijn de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Gedurende de looptijd van het beheerplan wordt de aanwezige achterstand op het onderhoud van de verhardingen weggewerkt, het gemiddelde onderhoudsniveau B aangehouden en wordt proactief ingezet op het voorkomen van achterstallig onderhoud in de toekomst.

Het wegonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte/werk met werk maken (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). De in de tabel opgenomen budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de verharding, straatreiniging en gladheidsbestrijding zijn in 2018 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting.

Investering verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Krediet verharding 2017	€ 2.933.208	€ 2.723.287
Krediet inhaalslag verharding 2017	€ 1.028.489	€ 622.695
Krediet Pilot De Kanis	€ 2.625.000	€ 1.011.665
Krediet verharding 2018	€ 3.250.000	€ 1.784.171
Krediet inhaalslag verharding 2018	€ 1.100.000	€ 664.382
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 3.379.216
TOTAAL	€ 10.936.697	€ 10.185.416

Boven op de uitgaven van de kredieten 2018 zijn verplichtingen aangemaakt voor onder andere de overlopende werken zoals de reconstructies Slotenbuurt en Nijverheidsbuurt in Zegveld, reconstructie

De Kanis, reconstructie Molenbuurt in Harmelen en reconstructies Waaloord en Kromwijkkerkade in Woerden. De verplichtingen worden naar verwachting in het eerste deel van 2019 afgedaan. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

Exploitatie verharding (wegen)	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 1.649.524	€ 1.649.524
Jaarrekening werken	€ 1.809.891	€ 1.836.899
Interne uren (loonkosten)	€ 337.133	€ 318.515
TOTAAL	€ 3.796.548	€ 3.804.938

In 2018 zijn de volgende projecten in voorbereiding gegaan:

- Start onderzoek Achterstraat (Woerden)
- Start onderzoek Rotonde Europabaan (Woerden)
- Start onderzoek Wagenstraat (Woerden)
- Start onderzoek toekomstbestendige oplossing Van Teijlingenweg/Mijzijde (Kamerik)
- Start onderzoek Bomen- en Bloemenkwartier + Singel (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Jan van Scorelstraat e.o. (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Kromwijkkerkade (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject De Joncheerelaan (Harmelen)
- Voorbereiding en participatietraject De Eem & De Zaan (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Fagellaan (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Nassaukade (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Frans Halsstraat (Woerden)
- Voorbereiding en participatietraject Aanpak Meijekade (Zegveld)
- Vervolg voorbereiding en participatietraject groot-onderhoud Westdampark (Woerden)
- Vervolg voorbereiding restauratie Begraafplaats Hogewal (Woerden)
- Vervolg voorbereiding en pilot boombehandeling Oostsingel/Oostlaan fase 2 (Woerden)
- Vervolg voorbereiding en participatietraject verbeteren Doorstroming Woerden-West (Woerden)

In 2018 zijn de volgende projecten in uitvoering gegaan:

- Start uitvoering reconstructie Molenbuurt fase 2 (Harmelen)
- Start uitvoering reconstructie Waaloord (Woerden)
- Start uitvoering reconstructie De Kanis
- Start uitvoering reconstructie Slotenbuurt (Zegveld)
- Start uitvoering reconstructie Nijverheidsbuurt (Zegveld)
- Start uitvoering reconstructie Voorhuis (Kamerik)
- Vervolg uitvoering reconstructie Vogelbuurt fase 3 en 4 (Woerden)

In 2018 zijn de volgende werken gerealiseerd/opgeleverd:

- (Groot) onderhoud asfaltverharding en elementenverharding.

Straatreiniging:

Exploitatie Straatreiniging	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 3.872	€ 3.870
Jaarrekening werken	€ 286.555	€ 300.954
Interne uren (loonkosten)	€ 350.281	€ 322.510
TOTAAL	€ 640.708	€ 627.334

Straatreiniging onderdeel zwerfafval is conform het IBOR uitgevoerd, kwaliteitsniveau B. Bij straatreiniging, machinaal vegen is met name in de goten achterstand aan het ontstaan. Om de verbetering van C naar B te realiseren waren daarom extra rondes nodig. Daarnaast is het onderhoud aan de afvalbakken conform het IBOR uitgevoerd. Een aanzienlijk deel van de realisatie is ambtelijk uitgevoerd in samenwerking met Ferm Werk uitgevoerd.

Gladheidbestrijding:

Exploitatie Gladheidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 6.240	€ 6.240
Jaarrekening werken	€ 331.155	€ 338.680
TOTAAL	€ 337.395	€ 344.920

Investerings Gladheidsbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Aanschaf Gladheidsmeldsysteem	€ 25.574	€ 22.166
TOTAAL	€ 25.574	€ 22.166

2. Groen en speelvoorzieningen

A) Beleid

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR.

Groen: Daarnaast zijn het Groenblauw omgevingsplan en het nog te ontwikkelen Beheerplan Groenblauw de basis waarop het onderhoud wordt uitgevoerd. Gedurende de looptijd van het beheerplan wordt zowel de aanwezige achterstand op het onderhoud van het groen weggewerkt, het onderhoudsniveau B aangehouden en wordt proactief ingezet op het voorkomen van achterstallig onderhoud in de toekomst. De extreem droge zomer van 2018 heeft gezorgd voor schade aan de openbare ruimte. Een ontwikkeling die wij de komende jaren vaker verwachten en daarom gaan we de inrichting van het groen aanpassen om de gevolgen in de toekomst hiervan te verkleinen.

Onkruidbestrijding op verharding: Sinds 2016 is het gebruik van chemische middelen op verharding niet meer toegestaan. Binnen de gemeente Woerden wordt sindsdien het onkruid bestreden door te borstelen, te branden en het toepassen van heet water.

Speelplaatsen: Sinds 2017 loopt het Speelbeheerplan. Het regulier onderhoud van de speelplaatsen vindt plaats conform het Sport- en speelbeleid uit 2015.

B) Financiën

Voor het beheer van groen (gras, bomen, bermen, beplanting) en speelvoorzieningen zijn in 2018 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend en meegenomen in de begroting. Voor de resterende budgetruimte op de post Onkruidbestrijding is een verzoek tot overheveling naar 2019 gedaan.

Exploitatie Onkruidbestrijding	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 761.265	€ 560.733
TOTAAL	€ 761.265	€ 560.733

Exploitatie Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 238.121	€ 238.121
Jaarrekening werken	€ 171.276	€ 161.717
TOTAAL	€ 409.397	€ 399.838

Investerings Speelvoorzieningen	Begroting	Jaarrekening
Krediet Speelplaatsen 2017	€ 38.750	€ 39.376
Krediet Speelplaatsen 2018	€ 150.000	€ 125.840
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 25.000
TOTAAL	€ 188.750	€ 190.216

Exploitatie Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 44.089	€ 44.089
Jaarrekening werken	€ 2.547.417	€ 2.601.564
Interne uren (loonkosten)	€ 913.253	€ 876.517
TOTAAL	€ 3.504.759	€ 3.522.170

Investerings Groenvoorziening	Begroting	Jaarrekening
Krediet inhaalslag Bomen 2017	€ 45.574	€ 46.038
Krediet inhaalslag Bomen 2018	€ 250.000	€ 126.126
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 103.870
TOTAAL	€ 295.574	€ 276.034

De verplichtingen uit 2018 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2019. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

3. Meubilair en verlichting

A) Beleid

Het overige straatmeubilair is conform de doelstellingen vanuit IBOR op niveau B onderhouden. Speciale aandacht kreeg in 2018 het hergebruik van materialen (onderdelen) bij vervanging. Door het standaardiseren middels een modulair systeem van bijvoorbeeld de toegepaste bankjes hoeft in geval van verrotte planken of rugleuning niet de gehele bank vervangen te worden. Hiermee wordt de levensduur van de bank verdubbeld. Daarnaast hebben we in 2018 ingezet op het opstellen van een beheer-en-onderhoudsovereenkomst met andere gemeenten in de provincie Utrecht voor de verkeersregelinstanties.

Voor de verlichting is in 2018 gewerkt aan de inhaalslag. Het achterstallig onderhoud van het verlichtingsareaal wordt binnen de periode 2018-2021 weggewerkt. Daarbij wordt kritisch gekeken naar de noodzaak van verlichten, het 'verledden' en het optimaliseren van de verdeling van lichtpunten. In de tweede helft van 2018 zijn we gestart met het beleidsplan verlichting, dat in 2019 aan de gemeenteraad ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

B) Financiën

Voor het onderhoud van het meubilair en de verlichting zijn in 2018 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. Deze zijn meegenomen in de begroting. Met dekking uit deze budgetten is het meubilair conform de beleidskaders van IBOR onderhouden en vervangen. De verplichtingen uit 2018 die nog niet volledig uitgevoerd waren, zijn overgegaan naar 2019.

Exploitatie Meubilair	Begroting	Jaarrekening
Jaarrekening werken	€ 147.583	€ 131.950
Interne uren (loonkosten)	€ 55.871	€ 55.871
TOTAAL	€ 203.454	€ 187.821

Exploitatie Verlichting	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 263.652	€ 241.256
Jaarrekening werken	€ 793.000	€ 811.334
Interne uren (loonkosten)	€ 71.636	€ 71.636
TOTAAL	€ 1.128.288	€ 1.124.226

Investerings Verlichting	Begroting	Jaarrekening
Krediet Armaturen 2018	€ 667.667	€ 447.300
Krediet Masten 2018	€ 333.333	€ 325.900
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 226.803
TOTAAL	€ 1.000.000	€ 1.000.000

4. Beschoeiingen

A) Beleid

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn in 2013 (periodieke inspectie: 10 jaar) geïnventarieerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR worden onderhoud en vervanging ingepland. Daarnaast vormt het Groenblauw omgevingsplan het inhoudelijke beleidskader voor lichte beschoeiingen en duikers. Zware oeverbescherming, zoals damwanden en kademuren, vallen onder het beheerplan civiele kunstwerken. Prioriteit binnen dit product lag in 2018 bij het vervangen van de beschoeiing van de historische Singel en bij het vervangen van de beschoeiing langs de Kromwijkkerkade in Woerden.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de beschoeiingen en duikers zijn in 2018 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend. De verplichtingen uit 2018 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2019. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

Exploitatie Beschoeiingen	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 621.440	€ 621.440
Jaarrekening werken	€ 186.180	€ 187.164
TOTAAL	€ 807.620	€ 808.604

Investerings Beschoeiingen	Begroting	Jaarrekening
Krediet Beschoeiing 2018	€ 300.000	€ 191.000
Krediet Duikers en drainage 2018	€ 105.000	€ 48.000
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 125.849
TOTAAL	€ 405.000	€ 364.849

Planvorming:

- Voorbereiding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3b (inclusief Bastions).

Realisatie:

- Afronding vervanging beschoeiing Singel Woerden fase 3a;
- Uitvoering vervanging beschoeiing Kromwijkerkade (Woerden).

5. Civiele kunstwerken

A) Beleid

In 2015 zijn alle civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en steigers) voor het laatst geïnspecteerd. Op basis van deze resultaten zijn in 2016 en 2017 nadere inspecties en beproevingen uitgevoerd naar de technische staat en de veiligheid van de beweegbare bruggen. Hieruit is gebleken dat er sprake is van achterstallig onderhoud op de beweegbare bruggen. Om deze achterstand in te lopen zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de vaste bruggen geldt dat aan de hand van de resultaten van de inspecties en de kwaliteitskeuzes uit IBOR de prioriteiten worden bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan civiele kunstwerken plaatsvinden.

B) Financiën

Voor het onderhoud van de civiele kunstwerken zijn in 2018 de volgende bedragen vanuit IBOR berekend.

Exploitatie Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 454.429	€ 454.429
Jaarrekening werken	€ 444.950	€ 408.190
Interne uren (loonkosten)	€ 142.708	€ 142.708
TOTAAL	€ 1.042.087	€ 1.005.327

Investerings Civiele Kunstwerken	Begroting	Jaarrekening
Krediet Bruggen 2017	€ 372.449	€ 372.426
Krediet Bruggen 2018	€ 600.000	€ 377.639
Krediet Inhaalslag 2016	€ 78.414	€ 75.175
Krediet Inhaalslag 2017	€ 500.000	€ 0.000
Krediet Inhaalslag 2018	€ 500.000	€ -436.785
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 520.830
TOTAAL	€ 2.050.863	€ 909.285

De inhaalslag beweegbare bruggen heeft gevraagd om aanvullend onderzoek en daarbij de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor een subsidie van Provincie Utrecht. Deze aanvraag is geaccordeerd en de subsidie is voorgefinancierd. Eind 2018 zijn we gestart met de eerste onderhoudswerkzaamheden aan de beweegbare bruggen. In 2019 zal de totale inhaalslag worden afgerond.

De uitvoering van het onderhoud en vervanging van de civiele kunstwerken is conform planning verlopen. De volgende werkzaamheden zijn gerealiseerd:

- Start voorbereiding en participatie voor groot onderhoud aan de Parijse brug (Woerden);
- Vervolgonderzoeken beweegbare bruggen en start uitvoering groot onderhoudswerkzaamheden;
- Onderzoek naar een duurzaam beheer en bediening van het kunstwerkenareaal;
- Uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan de Van Leeuwenbrug (Kamerik);
- Afronden groot onderhoud en vervanging van houten bruggen op het Landgoed Bredius (Woerden);
- Afronden vervanging duikerbrug en fietsbrug in de Middenweg (Zegveld);
- Afronden vervangen bruggen Koningspark (Harmelen);
- Afronden vervangen van diverse fiets- en voetgangersbruggen.

Ad b: Riolering

A) Beleid

Vanaf 2018 wordt het Gemeentelijk WaterbeleidsPlan 2018-2022 (GWP) gehanteerd. Dit is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbetermaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen.

Op basis van het GWP, het beheerplan Riolering en het beheerplan Wegen wordt de riolering onderhouden, hersteld en waar nodig vervangen. Dit in het kader van het werk-met-werkprincipe.

B) Financiën

In financieel opzicht is het uitgangspunt een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Wanneer sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen) wordt een en ander geëgaliseerd door een bijdrage uit of storting in de voorziening Riolering. Hiermee wordt gezorgd voor kostendekkend waterbeheer vanuit de rioolheffing voor de lange termijn.

Exploitatie Riolering	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 1.743.713	€ 1.743.713
Jaarrekening werken	€ 2.308.591	€ 1.812.503
Interne uren (loonkosten)	€ 414.127	€ 414.127
TOTAAL	€ 4.466.431	€ 3.970.343

Investerings Riolering	Begroting	Jaarrekening
Mechanische riolering 2016	€ 8.532	€ 13.926
Mechanische riolering 2017	€ 90.579	€ 89.661
Mechanische riolering 2018	€ 720.000	€ 129.665
Vrijvervalriolering 2016	€ 196.154	€ 196.111
Krediet t.b.v. inhaalslag 2016	€ 153.610	€ 153.278
Vrijvervalriolering 2017	€ 1.530.162	€ 1.082.458
Krediet t.b.v. inhaalslag 2017	€ 1.279.546	€ 1.113.418
Krediet Pilot De Kanis	€ 875.000	€ 290.161
Vrijvervalriolering 2018	€ 1.800.000	€ 220.257
Krediet t.b.v. inhaalslag 2018	€ 1.500.000	€ 624.366
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 3.341.917
TOTAAL	€ 8.153.583	€ 7.255.218

In 2018 zijn diverse projecten uitgevoerd. Een deel van de projecten loopt door in 2019 en verder. Vandaar dat nog niet alle middelen daadwerkelijk zijn uitgegeven. Dit zal in 2019 gaan gebeuren. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

- Reconstructies waarbij riolering is vervangen zijn samen met verharding opgepakt (zie overzicht verhardingen);
- Onderzoek wateroverlast Rijnstraat (Woerden);
- Vervangen diverse overstorten (gemeentebreed);
- Renovatie diverse mini-gemalen (gemeentebreed).

Ad c: Baggeren

A) Beleid

Het baggeronderhoud in 2018 vindt plaats op basis van het Groenblauw Omgevingsplan, afspraken met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het nog te ontwikkelen beheerplan Groenblauw.

B) Financiën

Exploitatie Baggeren	Begroting	Werkelijk
Kapitaallasten	€ 1.100	€ 1.100
Jaarrekening werken	€ 417.999	€ 415.697
TOTAAL	€ 419.099	€ 416.797

Ad d: Sportvelden/ sporten in de openbare ruimte

A) Beleid

Het onderhoud van de sportvelden wordt uitgevoerd conform het Sport- en speelbeleid uit 2015. In 2018 wordt daarnaast extra aandacht gegeven aan het faciliteren van sporten/bewegen in de openbare ruimte. Bij reconstructies en herinrichtingen kreeg dit expliciet aandacht.

B) Financiën

Exploitatie Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kapitaallasten	€ 745.501	€ 717.513
Jaarrekening werken	€ - 93.904	€ - 98.377
TOTAAL	€ 651.597	€ 619.137

Investerings Sportvelden	Begroting	Jaarrekening
Kredieten 2017	€ 232.434	€ 67.492
Krediet Verlichting Siveo en Reflex	€ 25.000	€ 7.365
Krediet Athloi sprintbaan 2018	€ 25.000	€ 24.800
Renovatie onderbouw sportveld 3 VEP	€ 300.000	€ 300.000
Renovatie bovenbouw sportveld 3 VEP	€ 300.000	€ 280.354
Krediet SCH grasveld bovenbouw	€ 6.303	€ 6.017
Krediet Sportpark Mijzijde	€ 988.900	€ 985.284
Doorlopende verplichtingen naar 2019	-	€ 17.017
TOTAAL	€ 1.877.637	€ 1.688.329

De verplichtingen uit 2018 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2019. De totale waarde van deze verplichtingen per areaal is opgenomen in de tabellen.

Ad e: Begraafplaatsen

A) Beleid

Op de meeste onderdelen worden de begraafplaatsen onderhouden op kwaliteitsniveau B. Enkele onderdelen worden op niveau A onderhouden (bijvoorbeeld de entrees van de begraafplaatsen). Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR-methodiek.

B) Financiën

Het uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. Dit jaar is extra ingezet op het verlengen van de grafrechten. De verplichtingen uit 2018 die nog niet volledig uitgevoerd waren zijn overgegaan naar 2019.

Exploitatie Begraafplaatsen & begraven	Begroting	Jaarrekening
Lasten (inclusief overhead)	€ 753.000	€ 623.000
Baten	€ - 631.000	€ - 699.000
Saldo	€ - 84.000	€ 76.000
Kostendekkendheidsgraad	84%	112%

Oorzaak van de positieve kostendekkingsgraad is dat er lagere onderhoudskosten zijn gemaakt, waardoor een lagere onttrekking aan het MOP nodig was. Daarnaast zijn de baten hoger uitgevallen door het actief inzetten op het verlengen van de bestaande grafrechten. Dit voordeel is incidenteel.

Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed is het meerjarenonderhoudsprogramma Ipos-web, gebaseerd op de NEN 2767. Het conditieniveau voor de uitvoering is conditiescore 3,5-4 (wat overeenkomt met cijfer 5,5 à 6 op een schaal van 10). Jaarlijks wordt het onderhoud opgenomen in het jaarplan uitvoering. Hierin wordt rekening gehouden met gebouwen die in dat jaar eventueel gesloopt of verkocht kunnen worden.

In het kader van het verduurzamen van het vastgoed(onderhoud) loopt er een project bij de gymzalen en de sporthallen dat naar verwachting in 2019 gereed zal zijn. Hierdoor zullen de onderhoudskosten wijzigen en de energielasten lager worden.

PARAGRAAF 8

GRONDBELEID

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de nota 'Vaste grond voor beleid', door de raad vastgesteld in 2006, en het addendum op de nota uit 2011. Onderstaand volgen de ontwikkelingen binnen de grondexploitatiecomplexen van het grondbedrijf. Jaarlijks volgt een nadere toelichting op de complexen in het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG).

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De volgende complexen zijn voor 2018 in exploitatie genomen:

- Snel en Polanen
- Defensie-eiland
- Kamerik Noordoost II
- Brediuspark
- Jan Steenstraat
- Harmelen
- Pionier

Verloop boekwaarde 2018

Voor het verloop van de boekwaarden ten aanzien van de complexen en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans (onder de vlottende activa voorraden).

Hieronder is het verloop van de totale boekwaarde van alle complexen weergegeven (inclusief de benodigde voorzieningen). Waar over een negatieve boekwaarde wordt gesproken is feitelijk sprake van meer opbrengsten dan kosten op peildatum. Een positieve boekwaarde betekent dat op peildatum meer kosten gemaakt zijn dan opbrengsten.

Boekwaarde per 1-1-2018	Bestedingen / vermeerderingen	Opbrengsten / verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
5.644.346*	8.045.711	7.970.676	-10.080.716

*Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.859.243. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2018 minderinge gebracht op de boekwaarde en voor het resterende deel € 1.059.145) credit onder de voorziening gepresenteerd.

Het verloop van de boekwaarden per complex is hieronder weergegeven.

Complex	Boekwaarde 31-12-2017	Gemaakte kosten in 2018	Verkregen opbrengsten in 2018	Boekwaarde 31-12-2018
<i>In exploitatie genomen gronden</i>				
Snel en Polanen	-11.844.200	5.723.004	4.083.522	-10.204.718
Defensie-eiland	16.783.599	436.733	1.420.234	15.800.098
Kamerik Noordoost II	-188.179	615.115	235.637	191.299
Brediuspark	629.871	108.110	0	737.981
Jan Steenstraat	-72.253	811.129	2.231.282	-1.492.406
Harmelen	335.508	302.800	0	638.308
Pionier	0	48.819	0	48.819
<i>Totaal in expl. genomen gronden</i>	5.644.346	8.045.711	7.970.676	5.719.381
<i>Voorzieningen</i>				
Defensie eiland	-16.792.140	67.103	0	-16.859.243
<i>Totaal voorzieningen</i>	-16.792.140	67.103	0	-16.859.243
Totaal Generaal	-11.147.794	7.978.608	7.970.676	-11.139.862

Resultaatbestemming

De Algemene Reserve Grondbedrijf wordt op grond van de nota Vaste grond voor beleid gesteld op minimaal 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties (exclusief eventueel getroffen voorzieningen) met een minimum van 1 miljoen.

Verloop van de resultaatbestemming

Ter dekking van de negatieve resultaten van de grondexploitatie Defensie-eiland zijn voorzieningen gevormd. De stand van deze voorzieningen bedroeg eind 2018 € 16.859.243.

Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)	Bedrag mutatie	Stand ARG
Beginstand ARG per 31-12-2017		3.079.108
Verdeling resultaat 2017	3.960.782	
Bijdrage reserve Grondbedrijf aan Algemene Dienst	-800.000	
Totaal mutaties 2018	3.160.782	
Stand ARG per 31-12-2018		6.239.890

Berekening Algemene Reserve Grondbedrijf

De Algemene Reserve Grondbedrijf wordt op grond van de nota 'Vaste grond voor beleid' gesteld op 10% van de boekwaarde van de grondexploitaties (exclusief eventueel getroffen voorzieningen).

Complex	Boekwaarde 31-12-2018
Snel en Polanen	-10.204.718
Defensie-eiland	15.800.098
Kamerik Noordoost II	191.299
Brediuspark	737.981
Jan Steenstraat	-1.492.406
Harmelen	638.308
Pionier	48.819
Totale boekwaarde complexen per 31-12-2018	5.719.381
Minimaal gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf (10%)	1.000.000
of 1 miljoen	
Werkelijke stand per 31-12-2018	6.239.890
Conform vastgestelde begroting*	
Afdracht 2019 aan Algemene Reserve	- € 700.000
Verwachte stand per 2020 bij ongewijzigde uitgangspunten	5.539.890

De boekwaarde van alle complexen gezamenlijk bedraagt € 5.719.381 negatief. Op basis van de nota Vaste grond voor beleid is de gewenste minimale omvang 10% van de boekwaarde. De huidige stand van de ARG is € 6.239.890. Conform de vastgestelde begroting 2016 kan de ARG de komende jaren worden afgeroomd wanneer de financiële randvoorwaarden dit rechtvaardigen. Indien de omstandigheden in lopende grondexploitaties wijzigen of nieuw vast te stellen grondexploitaties een ander financieel beeld geven, zal beschouwd worden of en zo ja in hoeverre afdrachten mogelijk zijn.

Meerjarenperspectief

A. In exploitatie genomen gronden

Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde grondexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties:

Waterrijk

In 2018 zijn er in Waterrijk 18 PO-kavels (particulier opdrachtgeverschap) geleverd voor de bouw van vrijstaande en geschakelde zelfbouwwoningen. Daarnaast is een aantal straten in het Villapark en op eiland 4 woonrijp gemaakt. Voor de resterende kavels zijn 10 reserveringsovereenkomsten getekend, nog slechts één kavel (nabij de tijdelijke noodbrug) moet verkocht worden. De verwachting is dat in 2020 deze laatste kavel zal worden geleverd. Vervolgens kunnen de laatste woonrijpwerkzaamheden worden uitgevoerd en kan de deelexploitatie Waterrijk worden afgesloten.

Cattenbroek

Afgelopen jaar is met name regie gevoerd op het proces van het recreatief concept en de bijbehorende fysieke invulling van het plan van de ondernemer bij de recreatieplas. Deze regievoering was meer nodig dan vooraf verwacht. Het contract voor verkoop van de natuur- en recreatieplas aan het recreatieschap is in concept gereed gemaakt en er is een contract met visvereniging De Rijnstreek gesloten.

Snellerpoort

Op 19 december 2018 is het ambitiedocument 'Snellerpoort, een ander perspectief' vastgesteld door uw raad. Dit uitgangspunten van dit ambitiedocument zijn verwerkt in de deelexploitatie Snellerpoort. De huidige grondexploitatie gaat uit van de realisatie van 687 woningen (gebaseerd op de proefverkaveling). Komend jaar zal hiervoor een nieuw ontwerpbestemmingsplan worden opgesteld en aan uw raad worden voorgelegd. Dit moet erin resulteren dat in 2020 de eerste gronden worden verkocht aan ontwikkelende partijen. De verwachting is dat de totale ontwikkeling in 2028 zal worden afgerond.

De financiële hoofdlijn kort samengevat

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Snel en Polanen bedraagt in 2018 € 1.101.898. De geraamde kosten vanaf 2019 bedragen ca. € 45 miljoen (exclusief rente en index). De grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied. De geraamde opbrengsten na 2018 bedragen ca. € 35 miljoen (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De voornaamste categorie is woningbouw. Het aantal woningen kan bij de verdere uitwerking van het deelgebied nog geoptimaliseerd worden. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 2.060.623 (positief).

Defensie-eiland

Defensie-eiland betreft een binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 230 woningen. Binnen dit project is sprake van een grote bodemsanering en er worden daarnaast oude structuren teruggebracht. In 2013 is de bouw van de eerste fase gestart. In 2015 en 2016 is een groot deel van de woningen in de eerste fase opgeleverd. In 2017 is gestart met de bouw van plandeel Midden. In de zomer van 2018 is de laatste fase van Defensie-eiland (fase Zuid) geleverd aan de ontwikkelende partij.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 465.000 (exclusief rente en index). De grootste kostenpost heeft betrekking op de planbegeleiding. Fase Zuid wordt nu gerealiseerd, waarna het openbaar gebied terugkomt naar de gemeente. De afronding en afsluiting van het project is naar verwachting in 2020. Er zijn geen nog te realiseren opbrengsten meer. Alle gronden zijn verkocht en maken deel uit van de boekwaarde. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 16.859.243 (negatief). Dit negatieve saldo is afgedekt met een voorziening, wat een verhoging van de verliesvoorziening met € 67.103 betekent.

Kamerik Noord-Oost II

Kamerik Noord-Oost is een uitbreidingslocatie voor woningbouw aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Het plan bevat circa 64 woningen en een zorgcomplex. Recentelijk zijn de laatste kavels aan de noordzijde van de Knotwilgenlaan verkocht. Ook zijn de afspraken omtrent de CPO en de verkoop

van het daarvoor bedoelde perceel in een vergevorderd stadium. Binnenkort wordt gestart met het bouwrijp maken van de CPO-kavel en het afronden van de openbare ruimte ter plaatse van de kavels (Knotwilgenlaan). Oostelijk van de CPO-kavel is nog grond die in de loop van dit jaar in verkoop wordt gebracht. Het gaat om 2 of 3 kavels.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Kamerik Noord-Oost II bedraagt voor 2018 € 510.309. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 597.136 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied en planontwikkelingskosten.

De geraamde nog te realiseren opbrengst betreft € 1.593.608 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing (CPO en 2 of 3 kavels). De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 778.384 (positief).

Brediuspark

De grondexploitatie Brediuspark bestaat uit 2 woningbouwontwikkelingen. Vier bouw kavels aan de Veste (vml. Polobadterrein) en drie kavels aan de zijde van de Van Kempensingel. Tevens zijn er kosten opgenomen voor aanpassing van de entree aan de zijde van de Van Kempensingel. De uitgifte van de kavels aan de Veste stonden op de planning voor 2018 (met levering in 2019). De visievorming voor het centrumgebied heeft meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk gedacht. Hierdoor is de planning voor deze ontwikkeling met een jaar naar achter geschoven.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 846.260 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied en planontwikkeling.

De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn € 2.416.790 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 863.284 (positief).

Jan Steenstraat

De locatie Jan Steenstraat betreft een voormalige schoollocatie waar de realisatie van 33 woningen mogelijk wordt gemaakt. Het betreft hier de realisatie van rijwoningen, koopappartementen en appartementen in de vrije sector huur. In 2018 is met de geselecteerde ontwikkelaar een koopovereenkomst gesloten en is de grond geleverd. De inrichting van de openbare ruimte buiten het bouwvlak wordt door de gemeente gedaan. Naar verwachting zal de grondexploitatie eind 2020 afgesloten kunnen worden.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De verplichte tussentijdse winstneming binnen het complex Jan Steenstraat bedraagt € 690.000. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 417.240 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van de openbare ruimte (buiten het bouwvlak) en planontwikkeling. De opbrengsten zijn alle gerealiseerd. Door de kosten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.111.529 (positief).

Harmelen

De grondexploitatie Harmelen bestaat uit meerdere locaties te weten de voormalige zwembadlocatie, de Fonteinschoollocatie, de voormalige gemeentelocatie, de Mauritshof en de Kind&Co-locatie. Op de gezamenlijke locaties worden circa 75 woningen gerealiseerd. Het betreft hier de realisatie van sociale en vrije sector woningbouw. Over de Mauritshof is in 2018 met de geselecteerde ontwikkelaar een koopovereenkomst gesloten. Begin 2019 is de grond overgedragen aan de ontwikkelaar die de woningen zal realiseren. De inrichting van de openbare ruimte buiten het bouwvlak wordt door de gemeente uitgevoerd. De ontwikkeling van de overige locaties is gaande. Daartoe zullen in 2019 nadere uitwerkingen met de volkshuisvestelijk en stedenbouwkundig gewenste invulling worden opgesteld en voorgelegd. Naar verwachting zal de grondexploitatie eind 2022 afgesloten kunnen worden.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 2.532.748 (exclusief rente en index), de grootste kostenposten hebben betrekking op de inrichting van het gebied en planontwikkeling.

De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn € 4.814.865 (exclusief rente en index), deze opbrengsten ontstaan door de verkoop van gronden ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 1.647.421 (positief).

Pionier

Deze voormalige schoollocatie is vrijgekomen voor ontwikkeling. Het schoolgebouw is gesloopt en er zijn afspraken gemaakt met GroenWest over de programmatische en ruimtelijke invulling. De gemeente maakt het perceel bouw- en woonrijp en verkoopt het uitgifbare deel aan GroenWest ten behoeve van de realisatie van 23 appartementen – overwegend sociale huur – en een ontmoetingsruimte. Door de verhoging van het aantal woningen en nieuwe afspraken over verdeling van de werkzaamheden en kosten is het plan voor beide partijen haalbaar gemaakt.

De financiële hoofdlijn kort samengevat:

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 305.793 (exclusief rente en index), voornamelijk bestaand uit het bouw- en woonrijpmaken van de kavel, het maken van het bestemmingsplan en de ambtelijke begeleiding van de ontwikkeling. De geraamde nog te realiseren opbrengsten zijn € 538.049 (exclusief rente en index). Deze opbrengsten betreffen de verkoop van grond ten behoeve van bebouwing. De enige categorie is woningbouw. Door de kosten en opbrengsten te faseren in de tijd wordt de invloed van rente en inflatie doorgerekend. Middels de dynamische eindwaardeberekening wordt het saldo op eindwaarde berekend. Dat saldo bedraagt € 177.810 (positief). Naar verwachting wordt in 2019 een deel van dit voordelig saldo als winstneming toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Grondexploitaties

Onderstaand zijn de vastgestelde grondexploitaties 2018 gecorrigeerd met de kosten en opbrengsten 2018. De formele herziening van de grondexploitaties met aanbesteding, voor- en nadelen en eventueel nieuw beleid wordt in de loop van 2019 opgesteld en ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

Complex	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat
Snel en Polanen	-10.204.718	49.230.884	41.086.789	-2.060.623
Kamerik Noord-Oost II	191.299	623.925	1.593.608	-778.384
Defensie-eiland	0	1.059.145	0	1.059.145
Brediuspark	737.981	927.828	2.529.093	-863.284
Jan Steenstraat	-1.492.406	431.283	50.406	-1.111.529
Harmelen	638.308	2.657.154	4.942.882	-1.647.420
de Pionier	48.819	317.103	543.732	-177.810
Totaal	-10.080.717	55.247.322	50.746.510	-5.579.905

Viottende activa

Vorraden	(BW grex en niet grex)
-----------------	-------------------------------

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (incl. voorzieningen)	-11.139.862
---	--------------------

Totaal

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
-11.147.794	7.978.608	7.970.676	-11.139.862

Snel en Polanen

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
-11.844.200	5.723.004	4.083.522	-10.204.718

De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de tussentijdse winstneming à € 1,1 miljoen, koopsom FNV-kavel en de kosten van bouw- en woonrijpmaken van de eilanden IV en het Villapark en de planontwikkelingskosten.

De opbrengsten betreffen verkopen van vrije kavels in het Villapark en eiland IV. Daarnaast zijn er bijdragen voor de aansluiting riolering ontvangen en is een rentebate over de boekwaarde per 31-12-2018 geboekt.

Defensie-eiland

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
16.783.599	436.733	1.420.234	15.800.099

De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de kosten voor de rente-, planontwikkelingskosten. De verkregen opbrengsten hebben betrekking op de gronduitgifte van het deelgebied Zuid.

De verliesvoorziening van het Defensie-eiland bedraagt per 31-12-2018 € 16.859.243:

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
-16.792.140	67.103	0	-16.859.243

*Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.859.243. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2018 minderinge gebracht op de boekwaarde en voor het resterende deel € 1.059.145) credit onder de voorziening gepresenteerd.

Kamerik Noord-Oost II

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
-188.179	615.115	235.637	191.299

De opbrengsten hebben betrekking op grondverkoop. De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de tussentijdse winstneming á circa € 510.309,- en planontwikkelingskosten.

Brediuspark

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
629.871	108.110	0	737.981

De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.

Jan Steenstraat

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
-72.253	811.129	2.231.282	-1.492.406

De opbrengsten betreffen de grondverkoop. De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de tussentijdse winstneming á € 690.000, de bouwrijp werkzaamheden en planontwikkelingskosten.

Harmelen

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderen	Boekwaarde per 31-12-2018
335.508	302.800	0	638.308

De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op onderzoeken, bouwrijp werkzaamheden en planontwikkelingskosten.

Pionier

Boekwaarde per 1-1-2018	bestedingen/ vermeerderingen	opbrengsten/ Verminderen	Boekwaarde per 31-12-2018
0	48.819	0	48.819

De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.

BIJLAGEN

Bijlage 1	Overzicht op taakvelden
Bijlage 2	Programmadoelen 2018
Bijlage 3	Beleidsindicatoren
Bijlage 4	Budgetreserveringen

Bijlage 1 Overzicht op taakvelden

Taak- veld	Omschrijving	Begroting 2018			Begroting 2018 na wijzigingen			Jaarrekening 2018			Verschil begroting 2018 na wijziging met jaarrekening		
		baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	werkelijk	baten	lasten	restant
0	Bestuur en ondersteuning												
0.1	Bestuur	216.588,00	2.887.322,00	2.670.734,00	216.588,00	3.049.586,00	2.832.998,00	89.893,92	3.165.891,56	3.075.997,64	126.694,08	-116.305,56	-242.999,64
0.10	Mutaties reserves	7.742.410,00	3.131.195,00	-4.611.215,00	17.741.631,00	3.981.195,00	-13.760.436,00	15.684.574,21	5.979.413,00	-9.705.161,21	2.057.056,79	-1.998.218,00	-4.055.274,79
0.2	Burgerzaken	808.520,00	1.326.223,00	517.703,00	871.520,00	1.317.594,00	446.074,00	1.055.788,91	1.452.567,33	396.778,42	-184.268,91	-134.973,33	49.295,58
0.4	Overhead	1.341.278,00	12.615.771,00	11.274.493,00	5.101.458,00	20.652.037,00	15.550.579,00	5.508.566,89	20.202.534,63	14.693.967,74	-407.108,89	449.502,37	856.611,26
0.5	Treasury	342.215,00	-3.328.642,00	-3.670.857,00	503.715,00	-3.056.448,00	-3.560.163,00	580.467,50	-3.041.532,04	-3.621.999,54	-76.752,50	-14.915,96	61.836,54
0.61	OZB woningen	6.922.399,00	217.320,00	-6.705.079,00	6.896.399,00	206.186,00	-6.690.213,00	6.892.302,00	207.873,18	-6.684.428,82	4.097,00	-1.687,18	-5.784,18
0.62	OZB niet-woningen	4.160.972,00	119.356,00	-4.041.616,00	4.050.972,00	118.670,00	-3.932.302,00	4.039.285,96	114.108,57	-3.925.177,39	11.686,04	4.561,43	-7.124,61
0.63	Parkeerbelasting	1.657.500,00		-1.657.500,00	1.657.500,00		-1.657.500,00	1.680.908,61		-1.680.908,61	-23.408,61		23.408,61
0.64	Belastingen Overig	368.886,00	81.653,00	-287.233,00	258.886,00	81.653,00	-177.233,00	258.047,30	81.637,63	-176.409,67	838,70	15,37	-823,33
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	66.854.389,00		-66.854.389,00	68.712.036,00		-68.712.036,00	68.051.074,23		-68.051.074,23	660.961,77		-660.961,77
0.8	Overige baten en lasten		-192.287,00	-192.287,00	700.000,00	172.544,00	-527.456,00	778.737,72	203.019,03	-575.718,69	-78.737,72	-30.475,03	48.262,69
1	Veilig												
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	101.810,00	2.775.856,00	2.674.046,00	101.810,00	2.912.465,00	2.810.655,00	105.297,68	2.903.881,79	2.798.584,11	-3.487,68	8.583,21	12.070,89
1.2	Openbare orde en veiligheid	25.810,00	1.288.627,00	1.262.817,00	25.810,00	1.344.257,00	1.318.447,00	46.569,43	1.335.775,48	1.289.206,05	-20.759,43	8.481,52	29.240,95
2	Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1	Verkeer en vervoer	197.550,00	8.540.006,00	8.342.456,00	197.550,00	9.147.714,00	8.950.164,00	466.633,93	8.729.443,32	8.262.809,39	-269.083,93	418.270,68	687.354,61
2.2	Parkeren		1.617.768,00	1.617.768,00		1.537.705,00	1.537.705,00	56.962,31	1.569.301,16	1.512.338,85	-56.962,31	-31.596,16	25.366,15
2.4	Economische havens en waterwegen	41.135,00	1.380.297,00	1.339.162,00	41.135,00	1.397.914,00	1.356.779,00	73.994,08	1.425.576,87	1.351.582,79	-32.859,08	-27.662,87	5.196,21
3	Economie												
3.1	Economische ontwikkeling		363.772,00	363.772,00		375.322,00	375.322,00		433.853,23	433.853,23		-58.531,23	-58.531,23
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	343.470,00	381.810,00	38.340,00	343.470,00	520.810,00	177.340,00	229.360,65	397.930,66	168.570,01	114.109,35	122.879,34	8.769,99
3.4	Economische promotie	155.560,00	282.684,00	127.124,00	193.560,00	331.684,00	138.124,00	190.307,88	331.247,14	140.939,26	3.252,12	436,86	-2.815,26
4	Onderwijs												
4.1	Openbaar basisonderwijs		408.259,00	408.259,00		408.259,00	408.259,00		412.258,75	412.258,75		-3.999,75	-3.999,75
4.2	Onderwijshuisvesting	31.150,00	4.502.077,00	4.470.927,00	31.150,00	4.414.070,00	4.382.920,00	66.765,92	5.069.415,92	5.002.650,00	-35.615,92	-655.345,92	-619.730,00
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	535.356,00	2.642.909,00	2.107.553,00	637.864,00	3.009.462,00	2.371.598,00	729.952,37	2.578.529,91	1.848.577,54	-92.088,37	430.932,09	523.020,46

Taak- veld	Omschrijving	Begroting 2018			Begroting 2018 na wijzigingen			Jaarrekening 2018			Verschil begroting 2018 na wijziging met jaarrekening		
		bat	last	saldo	bat	last	saldo	bat	last	werkelijk	bat	last	restant
5 Sport, cultuur en recreatie													
5.1	Sportbeleid en activering		1.030.644,00	1.030.644,00	12.500,00	1.073.208,00	1.060.708,00	21.455,00	1.077.090,16	1.055.635,16	-8.955,00	-3.882,16	5.072,84
5.2	Sportaccommodaties	1.709.752,00	4.346.273,00	2.636.521,00	1.709.752,00	4.280.616,00	2.570.864,00	1.698.442,83	4.615.498,29	2.917.055,46	11.309,17	-334.882,29	-346.191,46
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	188.330,00	1.277.007,00	1.088.677,00	188.330,00	1.296.792,00	1.108.462,00	191.371,28	1.315.088,58	1.123.717,30	-3.041,28	-18.296,58	-15.255,30
5.4	Musea		466.521,00	466.521,00		466.510,00	466.510,00	5.420,00	437.114,57	431.694,57	-5.420,00	29.395,43	34.815,43
5.5	Cultureel erfgoed	15.270,00	339.303,00	324.033,00	15.270,00	370.303,00	355.033,00	19.637,07	353.688,56	334.051,49	-4.367,07	16.614,44	20.981,51
5.6	Media	221.685,00	1.098.944,00	877.259,00	221.685,00	1.101.159,00	879.474,00	210.823,71	1.108.219,60	897.395,89	10.861,29	-7.060,60	-17.921,89
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21.089,00	4.396.670,00	4.375.581,00	21.089,00	4.827.659,00	4.806.570,00	56.063,79	4.788.205,16	4.732.141,37	-34.974,79	39.453,84	74.428,63
6 Sociaal Domein													
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	179.090,00	4.368.303,00	4.189.213,00	179.090,00	6.085.627,00	5.906.537,00	218.697,41	5.456.658,72	5.237.961,31	-39.607,41	628.968,28	668.575,69
6.2	Wijkteams		2.303.962,00	2.303.962,00		3.057.642,00	3.057.642,00	123.904,00	2.435.621,84	2.311.717,84	-123.904,00	622.020,16	745.924,16
6.3	Inkomensregelingen	8.740.205,00	13.206.126,00	4.465.921,00	8.740.205,00	13.558.447,00	4.818.242,00	9.107.000,00	11.515.087,80	2.408.087,80	-366.795,00	2.043.359,20	2.410.154,20
6.4	Begeleide participatie		6.546.009,00	6.546.009,00		6.546.009,00	6.546.009,00		6.420.368,00	6.420.368,00		125.641,00	125.641,00
6.5	Arbeidsparticipatie	41.000,00	2.111.925,00	2.070.925,00	41.000,00	2.111.925,00	2.070.925,00	23.700,00	2.287.554,96	2.263.854,96	17.300,00	-175.629,96	-192.929,96
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.990.363,00	1.990.363,00		1.990.363,00	1.990.363,00	3.124,38	1.766.640,45	1.763.516,07	-3.124,38	223.722,55	226.846,93
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	800.000,00	5.925.364,00	5.125.364,00	800.000,00	6.127.864,00	5.327.864,00	698.311,57	7.418.804,30	6.720.492,73	101.688,43	-1.290.940,30	-1.392.628,73
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		5.544.804,00	5.544.804,00		5.791.901,00	5.791.901,00	1.742,22	6.530.288,30	6.528.546,08	-1.742,22	-738.387,30	-736.645,08
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		242.501,00	242.501,00	50.000,00	292.501,00	242.501,00	50.000,00	16.374,46	-33.625,54	0,00	276.126,54	276.126,54
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0,00	3.293.394,00	3.293.394,00	0,00	3.293.394,00	3.293.394,00	79.084,85	2.846.021,14	2.766.936,29	-79.084,85	447.372,86	526.457,71
7 Volksgezondheid en milieu													
7.1	Volksgezondheid		1.894.077,00	1.894.077,00		1.936.077,00	1.936.077,00		1.862.257,75	1.862.257,75		73.819,25	73.819,25
7.2	Riolering	4.543.748,00	3.731.962,00	-811.786,00	4.543.748,00	3.771.962,00	-771.786,00	4.551.406,38	3.781.094,87	-770.311,51	-7.658,38	-9.132,87	-1.474,49
7.3	Afval	5.022.134,00	3.792.367,00	-1.229.767,00	5.005.924,00	3.776.157,00	-1.229.767,00	5.000.265,34	3.770.498,96	-1.229.766,38	5.658,66	5.658,04	-0,62
7.4	Milieubeheer	188.800,00	2.244.126,00	2.055.326,00	205.400,00	2.284.871,00	2.079.471,00	480.273,35	2.191.835,87	1.711.562,52	-274.873,35	93.035,13	367.908,48
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	631.430,00	599.069,00	-32.361,00	631.430,00	623.674,00	-7.756,00	710.152,12	535.316,38	-174.835,74	-78.722,12	88.357,62	167.079,74
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke ver													
8.1	Ruimtelijke ordening	469.609,00	1.007.346,00	537.737,00	469.609,00	2.262.077,00	1.792.468,00	1.141.782,28	2.769.603,38	1.627.821,10	-672.173,28	-507.526,38	164.646,90
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	80.248,00	86.393,00	6.145,00	80.248,00	86.393,00	6.145,00	12.815.725,99	10.600.490,99	-2.215.235,00	-12.735.477,99	-10.514.097,99	2.221.380,00
8.3	Wonen en bouwen	1.424.609,00	3.238.568,00	1.813.959,00	1.494.609,00	3.757.133,00	2.262.524,00	1.805.889,49	3.460.355,62	1.654.466,13	-311.280,49	296.777,38	608.057,87
Geheel - Totaal		116.123.997,00	116.123.997,00	0,00	132.692.943,00	132.692.943,00	0,00	145.599.764,56	142.912.505,83	-2.687.258,73	-12.906.821,56	-10.219.562,83	2.687.258,73

Bijlage 2 Programmadoelen 2018

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	Samenwerking	1		Molkenboer / Becht		
1	Regionale samenwerking	1.1		Becht		
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarbinnen.	1.1.1	We nemen deel aan de netwerksamenwerking U10 en leveren een actieve bijdrage aan de diverse bestuursstafels van U10. Waar we kansen zien voor de stedelijke regio agenderen we deze op de U10 bestuursstafels. In 2018 werken we in regionaal verband (verder) aan: - implementatie van de Ruimtelijk Economische Koers en zijn uitvoeringsprogramma en opstellen eigen (economisch) profiel van Woerden hierbinnen. Hier ligt een expliciet verband met 2.3.1 en 2.3.2 van programma 4 ('Ontwikkeling stedelijke omgeving'). - zoeken naar voldoende ruimte voor bedrijven in de regio - verdeling woonmilieus over de regio - woonruimteverdeling (U16) - toegang tot de arbeidsmarkt en de verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs. Hier ligt een expliciet verband met 1.3.1 van programma 5. - marketing van het U10-gebied. Hier ligt een expliciet verband met punt 3.2.1 van programma 4. - duurzaamheid: versterking van het energieloket en prestatieafspraken met woningcorporaties om sociale huurwoningen goed te isoleren; aanleg aardgasvrije wijken. Hier ligt een verband met punt 4.2.1 van programma 4. - we nemen deel aan bestuursconvenant Regionale ketenaanpak Asiel & Integratie - sociaal domein: onderzoek naar doelgroepenvervoer voor cliënten in het sociaal domein, buurt- en sociale kracht monitor, samenwerking met zorgverzekeraars - afstemming bij de invoering van de Omgevingswet en/of het opstellen van en Omgevingsvisie - onderzoek naar visie detailhandel. Hier ligt een expliciet verband met punt 2.5.1 van programma 4.	Becht, daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	2

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarin.	1.1.2	We nemen deel aan het bestuursconvenant 'Samenwerking regio Alphen aan den Rijn-Gouda-Woerden'. We leveren onze bijdrage aan de samenwerkingsagenda op de terreinen Economie, Water en Recreatie, en Infrastructuur en Bodemdaling. Concreet voor 2018 werken we (verder) aan: - uitbouwen samenwerking door sluiten van convenant met provincie-Utrecht; - vergroten succes 'het Groene Hart Werkt' en opzetten van eventuele nieuwe economische projecten, o.m. via: + versterking triple helix samenwerking in bio-based/circulaire economie; + innovatie agribusiness en ondersteuning MKB; + de projecten Kom Binnen bij Bedrijven dag, Cheese Valley met deelproject Kaasacademie en Groene Hart Circulair (het slimmer, lokaler en groener organiseren van ketens van grondstof tot reststroom) op basis van de principes van biobased en circulaire economie. + aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt via techniekonderwijs in het project CIV Centrum voor Innovatief Vakmanschap 'Smart Technology'. Hier ligt een expliciet verband met punt 1.3.1 van programma 5. - merkversterking Groene Hart door o.a. iconenaanpak, zoals bijv. Romeinse Limes en de Kaas. Hier ligt een expliciet verband met punt 3.2.1 van programma 4. - verbeteren bereikbaarheid binnen het Groene Hart (OV, auto en fiets) - positionering woningbouwopgave Groene Hart in de Randstad - versterking waterrecreatie-netwerk - aanvraag subsidie voor strategische agenda 'Investeren in Vernieuwen' - afstemming bij invoering Omgevingswet en/of opstellen Omgevingsvisie	Becht, daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	2
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarin.	1.1.3	We nemen deel aan de Gebiedscommissie Utrecht-West en leveren een bijdrage aan de stuurgroep Aanpak veenweiden. Waar we kansen zien voor ons buitengebied (bv. natuur, infra, recreatie, bodem en watersysteem) agenderen we deze. In de commissie wordt gewerkt aan: - realiseren Akkoord van Utrecht en Natuurbeleid 2.0 - verstevigen van de recreatieve relaties tussen stad, dorp en land - afremmen bodemdaling en realiseren duurzaam water systeem (stuurgroep aanpak veenweiden waarin gemeente Woerden zitting heeft) - faciliteren duurzame ontwikkeling landbouw - behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed en landschap en versterken leefbaarheid en kleine kernen	Molkenboer, daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarbinnen.	1.1.4	We nemen deel aan het Platform Slappe Bodem om landelijk en regionaal samen te werken aan een integrale aanpak bodemdaling. De bestuurlijke en ambtelijke kerngroep (waarin Woerden is vertegenwoordigd) werkt aan: - agenderen van de problematiek bij de landelijke politiek - de uitwerking van de kennisagenda Klimaat, Water en Bodem (kennisontwikkeling rond technische, procesmatige en financiële oplossingen) - kennisdelen tussen vakgenoten in 'communities of practice' Beleid- en besluitvorming vindt plaats op lokaal niveau, bij de gemeenten, waterschappen en provincies. Hier ligt een expliciet verband met 2.2.1 van programma 4.	Molkenboer , daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	1
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarbinnen.	1.1.5	Binnen Winnet werken we samen met 13 andere Utrechtse gemeenten en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden aan een doelmatiger, duurzamer en efficiënter beheer in de afvalwaterketen, het geheel van riool en afvalwaterzuivering. Met als doel om ook in de toekomst te kunnen blijven zorgen voor goed beheer van riolering en zuivering, tegen aanvaardbare kosten. Er wordt gewerkt aan: - één gezamenlijke toekomstvisie - de (door)ontwikkeling en innovatie van de afvalwaterketen - en één gezamenlijk kader voor beleidskeuzes - gezamenlijk uitvoeren van specialistische beheertaken	Molkenboer , daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	1
1	Versterking van het lokale bestuur – op dossiers die gemeente Woerden alleen niet optimaal kan organiseren – door samen te werken met gemeenten in de regio, met een focus op het Groene Hart en de stedelijke regio van Utrecht. Versterking van het Groene Hart als economische en toeristische regio. U10: versterking van de stedelijke regio van Utrecht en de positie van Woerden daarbinnen.	1.1.6	Coalitie Regio Utrecht Acht Utrechtse overheden en de Veiligheidsregio Utrecht werken samen in de Coalitie Ruimtelijke Adaptatie Regio Utrecht aan oplossingen voor de gevolgen van de klimaatverandering (wateroverlast, overstroming, droogte en hitte). Sommige maatregelen kunnen op lokaal niveau worden uitgewerkt, andere opgaven hebben een regionaal karakter. Een deel van de opgave ligt bij bewustwording van inwoners en ondernemers. Ook dit pakken partijen samen op om kosten te besparen en van elkaar te leren, bijvoorbeeld via koploperprojecten. De Coalitie draagt eraan bij dat gemeenten vanaf 2020 als vanzelfsprekend ruimtelijke adaptieve maatregelen toepassen. De Coalitie gebruikt de bestuurlijke overleggen van Winnet en U10 om onderwerpen te agenderen.	Molkenboer , daarnaast elke pfh voor zijn/haar 'tafel'	2018	1
1	Verbonden partijen	1.2		Becht		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	We hebben voor college en raad een duidelijk kader voor verbonden partijen, op basis waarvan we kunnen besluiten tot nieuwe verbonden partijen en waarmee we de sturing op bestaande verbonden partijen verbeteren. We willen tijdig kunnen ingrijpen bij afwijkingen. We streven naar een consistente samenwerkingsregio. De raad wordt actief geïnformeerd over en betrokken bij ontwikkelingen rond verbonden partijen (o.a. via het jaarlijks overleg verbonden partijen) en de besluiten worden onderbouwd vanuit het vastgestelde kader.	1.2.1	We ontwikkelen goede informatie over de risico's van de verbonden partijen, om zo nodig tijdig sturingsmaatregelen te kunnen nemen.	Becht	doorlopend	2
1	Kwaliteit van dienstverlening	2		Becht		
1	Professionele organisatie	2.1		Becht		
1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.1.1	Tevredenheid en waardering voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de gehele diversiteit van inwoners. We scoren minimaal het rapportcijfer 8 bij het doorlopende balie-tevredenheidsonderzoek. Voor huwelijksvoltrekkingen streven we naar minimaal een 8. Bij het afhandelen aan de telefoon streven we naar een 7.	Becht	doorlopend	1
1	Digitale producten	2.2		Becht		
1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.2.1	We gaan de digitale dienstverlening verbeteren door een versnelling aan te brengen in het volledig zaakgericht werken, waarin vanuit de klant wordt gedacht en de klantreis centraal staat. Met behulp van e-formulieren kunnen burgers en ondernemers steeds meer dienstverlening online afnemen. Het aantal processen dat volledig zaakgericht wordt afgehandeld neemt in 2018 sterk toe. Daarbij kunnen burgers in steeds meer gevallen van klantvriendelijke e-formulieren gebruik maken die rechtstreeks aansluiten op het bedrijfsproces. Er zal daarnaast geëvalueerd worden of er aan de verwachtingen wordt voldaan.	Becht	doorlopend	2
1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.2.2	Er wordt verder ontwikkeld aan de digitale agenda 2020.	Becht	doorlopend	1
1	Klantprocessen	2.3		Becht		
1	Een goede, slagvaardige, professionele organisatie blijkend uit doorlopend klantonderzoek.	2.3.1	Er zijn acht klantprocessen geselecteerd om in de periode 2017 en 2018 volledig zaakgericht te gaan werken. Aanvragen worden dan binnen de gestelde termijn in behandeling genomen en binnen de gestelde doorlooptijd afgehandeld.	Becht	2018	2
1	Veiligheid	3		Molkenboer		
1	Veilig gevoel	3.1		Molkenboer		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	Samen met ketenpartners en actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.	3.1.1	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2016-2018. De belangrijkste lokale prioriteiten zijn: 1. Goede koppeling tussen OOV en zorg 2. Lokale top X-aanpak (persoonsgerichte aanpak) 3. Aanpak vroegsignalering radicalisering 4. Preventie woninginbraken en fietsendiefstallen De belangrijkste regionale prioriteit is: 5. Aanpak georganiseerde criminaliteit	Molkenboer	ad 5: oplevering zgn. 'ondermijningsbeeld' Woerden: Q1 2018	1
1	Samen met ketenpartners en actieve burgers zorgen wij voor een (sociaal) veilige woon-, werk- en leefomgeving.	3.1.2	Opstellen IVP 2019-2022 - integraal / in samenwerking met VTH	Molkenboer	2018	2
1	Handhaving	3.2		Molkenboer		
1	Handhaving volgens het door de raad vastgestelde handhavingsplan en het door het college vastgestelde handhavingsuitvoeringsprogramma.	3.2.1	Handhaving volgens het Handhavingsuitvoeringsplan (HUP) en de daarin vastgestelde prioriteiten: 1. Handhavingsverzoeken 2. Brandveiligheid 3. Asbest 4. Illegaal gebruik 5. Bouwen in afwijking vergunning 6. Illegaal bouwen 7. Bestuurlijke prioriteit	Molkenboer	Q2	1
1	De gemeente wil handelingen in strijd met geldende regels beëindigen als waarborg voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dit vraagt m.b.t. de beleidstaken rondom toezicht, handhaving en veiligheid goede afstemming zodat er sprake is van een integrale aanpak.	3.2.2	Een nieuwe beleidsnota 'Integraal handhavingsbeleid 2019-2022'. Hierin worden hernieuwde prioriteiten gesteld en wordt uitgegaan van integrale inzet van boa's (met nu nog verschillende bevoegdheden) en toezichthouders.	Molkenboer	Q2 bestuurlijke keuzes maken Q4 beleid vaststellen	2
1	Relatie burger-overheid	4		De Weger		
1	De inbreng van inwoners, ondernemers en partners staat centraal bij onze activiteiten.	4.0.1	Op basis van de visie op gebiedsgericht werken start 1 januari 2018 in twee wijken een pilot met 'De Nieuwe Wijk- en Dorpsambtenaar'. We monitoren de resultaten.	De Weger	2018	1
1	Organisatie en organisatieontwikkeling	5		Becht		
1	Uitvoeringsprogramma	5.1		Becht		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente. We willen een organisatie zijn die de verbinding zoekt met burgers, ondernemers en instellingen etc. Daarnaast willen we een flexibele organisatie zijn en vanuit opgaven integraal werken. Bovendien willen we de afstand verkleinen tussen het bestuur en de organisatie.	5.1.1	Het uitvoeringsprogramma De WOW-factor is het kader voor de doorontwikkeling van de dienstverlening aan de samenleving en het bestuur en medewerkers. Dit uitvoeringsprogramma is het kader voor de doorontwikkeling van de dienstverlening aan de samenleving en het bestuur en medewerkers. De stakeholders worden ieder kwartaal betrokken bij de sprintplannen waardoor de volgende resultaten worden bereikt: - Eind 2018 zijn 8 belangrijkste klantprocessen als eerste geheel zaakgericht ingericht. - De in het kader van Woerden zegt ja, tenzij ... ontwikkelde participatie-instrumenten zijn verankerd 'in de genen' van de organisatie en in de pilot gebiedsgericht werken. - De dienstverlening aan het bestuur is verbeterd: de advisering aan het bestuur wordt door hen gewaardeerd met rapportcijfer 7. - De resultaatgerichtheid van de organisatie wordt verbeterd door opgavengestuurd werken. Alle belangrijke opgaven worden met deze werkwijze opgepakt. Deze onderwerpen komen ook aan de orde in de paragrafen Proactieve samenwerking en Bedrijfsvoering.	Becht	Q4	2
1	Ambtelijke formatie i.r.t. bestuurlijke wensen	5.2		Becht		
1	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente. We willen een organisatie zijn die de verbinding zoekt met burgers, ondernemers en instellingen etc. Daarnaast willen we een flexibele organisatie zijn en vanuit opgaven integraal werken. Bovendien willen we de afstand verkleinen tussen het bestuur en de organisatie.	5.2.1	Jaarlijks worden domeinplannen gemaakt waarin staat hoe de beschikbare capaciteit wordt ingezet t.b.v. maatschappelijke opgaven, going concern en UVO Oudewater. Uitgangspunt: voldoende balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit én voldoende flexibiliteit en ruimte om als organisatie te kunnen inspelen op de waan van de dag en ruimte te hebben voor organisatieontwikkeling.	Becht	domeinplannen 2019 zijn december 2018 gereed	1
1	Stadhuis	5.3		Bolderdijk		
1	De gemeentelijke organisatie sluit wat betreft sturing, structuur, cultuur, processen en medewerkers aan bij maatschappelijke ontwikkelingen. De organisatie is naar buiten gericht en ondersteunt en stimuleert de veranderende rol tussen gemeenschap en gemeente. We willen een organisatie zijn die de verbinding zoekt met burgers, ondernemers en instellingen etc. Daarnaast willen we een flexibele organisatie zijn en vanuit opgaven integraal werken. Bovendien willen we de afstand verkleinen tussen het bestuur en de organisatie.	5.3.1	Het gerenoveerde stadhuis wordt op 1 juli opgeleverd door de aannemer. Tijdens de zomervakantie verhuist de gemeentelijke organisatie.	Bolderdijk	zomer 2018	1
1	Informatievoorziening en ICT	6		Becht		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
1	Doelmatige en doeltreffende informatievoorziening en adequate ICT voor de uitoefening van onze taken en het waarmaken van onze ambities als gemeente.	6.0.1	Er wordt voldaan aan het actueel, betrouwbaar en volledig zijn van de informatiehuishouding. - Er wordt zo veel als mogelijk gewerkt met open standaarden en open source toepassingen. - We voldoen ten minste aan de privacy- en veiligheidswetgeving.	Becht	doorlopend	1
1	Samenwerking met Oudewater	7		Becht		
1	Kwaliteit dienstverlening neemt toe, kwetsbaarheid in de organisatie neemt af.	7.0.1	De samenwerking met Oudewater wordt in 2018 verder vormgegeven. Uitgangspunt is een samenwerking op basis van partnerschap, waarbij beide besturen worden bediend door dezelfde organisatie. Dit wordt op een aantal punten, waaronder de begroting, uitvoering van projecten en nabijheid van organisatie bij bestuur, verder onderzocht en waar mogelijk worden daarin stappen genomen.	Becht	2018	1
1	Dierenwelzijn	8		Bolderdijk		
1	Het welzijn van dieren in Woerden wordt optimaal gewaarborgd binnen de mogelijkheden die de gemeente daarvoor heeft.	8.0.1	Jaarlijks een bijeenkomst organiseren met betrokkenen om de uitvoering van de nota 'Dierenwelzijn in Woerden' te monitoren.	Bolderdijk	Q4	1
2	Openbare ruimte	1		Bolderdijk		
2	Beheer openbare ruimte	1.1		Bolderdijk		
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau.	1.1.1	Beheer en (groot) onderhoud van de openbare ruimte vindt plaats op basis van het Meerjaren OnderhoudsPlan (MOP) De beheerplannen en de lange termijn financiële doorrekening voor zowel exploitatie als investeringen zijn hiervoor de basis	Bolderdijk	Uitvoering van de geprioriteerde projecten cf. MOP	1
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau.	1.1.2	Evaluatie MOP 2017	Bolderdijk	Q3, onderdeel van jaarrekening	1
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau.	1.1.3	MOP 2019, mede o.b.v. participatietraject	Bolderdijk	RIB Q3	1
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau.	1.1.4	Meldingen openbare ruimte: de indiener krijgt binnen 2 werkdagen reactie met een verwachting over de oplossingstermijn	Bolderdijk	doorlopend	1
2	Burgerparticipatie en communicatie	1.3		De Weger		
2	Een veilige, goed begaanbare openbare ruimte op basis van de beschikbare middelen, waarbij wordt gestreefd naar het vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveau.	1.3.1	Per project de communicatie en participatie verzorgen. In 2018 voeren we een verbeterslag uit: participatietrajecten en inwonersavonden worden opnieuw vormgegeven aan de hand van pilots uit 2017.	De Weger	doorlopend	1
2	Openbare verlichting	2		Bolderdijk		
2	Goed functionerende openbare verlichting	2.1		Bolderdijk		
2	Duurzame en goed functionerende openbare verlichting voor de openbare weg (voor auto, fiets- en voetganger).	2.1.1	Start van de inhaalslag (door aannemer) op het areaal lichtmasten en armaturen.	Bolderdijk	5% van de masten en 9% van de armaturen gereed eind Q4	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
2	Duurzame en goed functionerende openbare verlichting voor de openbare weg (voor auto, fiets- en voetganger).	2.1.2	Innovatie en duurzaamheid: Aandachtspunt hierbij is het werken naar een standaard (masten en armaturen), maar met zo veel mogelijk verlengen van de levensduur bij de bestaande masten. Waar mogelijk met behoud van mast en armatuur, maar met gebruik van led-lampen.	Bolderdijk	in alle gevallen waarin de lamp vervangen moet worden, wordt gekozen voor led	1
2	Veiligheidsgevoel	2.2		Noorthoek		
2	We verbeteren de veiligheid, het gaat daarbij om de beleving, de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid van langzaam verkeer.	2.2.1	Op basis van de resultaten van de 2-jaarlijkse veiligheidsmonitor, waarvan de resultaten eind 2017 beschikbaar zijn, nemen we (binnen bestaande financiële kaders) maatregelen om het gevoel van veiligheid voor het langzaam verkeer te vergroten.	Noorthoek	2018	1
2	Bodemdaling, grondwater en het veengebied (en ruimtelijke adaptatie)	3		Bolderdijk		
2	Bodemdaling	3.1		Bolderdijk		
2	Een duurzame oplossing voor de problematiek van de bodemdaling in de hele gemeente Woerden en de gevolgen voor de infrastructuur.	3.1.1	We zoeken structurele oplossingen om de bodemdaling af te remmen, langs vier sporen: zorg voor de openbare ruimte, biobased economy, landschappelijke kwaliteit en omgevingsbewustzijn. Vanuit concrete projecten worden toekomstbestendiger oplossingen bekeken en ingebracht in bredere maatschappelijke discussies. Gedurende het programma is er jaarlijks een bijeenkomst met de raad. Dit heeft veel samenspel met het programma 4 Duurzaamheid	Bolderdijk	Cf. programma Ontwikkeling Veengebied	1
2	Verkeer en vervoer	4		Noorthoek		
2		4.0.1	Uitvoeren verkeersvisie Woerden 2030	Noorthoek	Q3	1
2		4.0.2	Start uitwerking verkeersvisie per dorp/wijk	Noorthoek	Q1-Q4	1
2		4.0.3	Uitvoering onderzoek westelijke randweg	Noorthoek	Q2	1
2	Doorstroming	4.1		Noorthoek		
2	Verbetering van de bereikbaarheid vanuit wijken, dorpen en bedrijventerreinen naar de A12 cf. de kaders van de verkeersvisie.	4.1.1	Uitvoering werkzaamheden Woerden West aan de Boerendijk en op de kruispunten Hollandbaan - Waardsebaan en Boerendijk - Hoge Rijndijk.	Noorthoek	Q1-Q3 voorbereiding Q4 start werkzaamheden	1
2	Verbetering van de bereikbaarheid vanuit wijken, dorpen en bedrijventerreinen naar de A12 cf. de kaders van de verkeersvisie.	4.1.2	Aansluiting BRAVO 3 op kruising Wulverhorstbaan-Middellandbaan	Noorthoek	Q2	1
2	Verbetering van de bereikbaarheid vanuit wijken, dorpen en bedrijventerreinen naar de A12 cf. de kaders van de verkeersvisie.	4.1.3	Ongelijkvloerse fietskruising Steinhagenseweg i.r.t. ontwikkelingen Snellerpoort.	Noorthoek	Afhankelijk van project Snellerpoort	1
2	Fietsvriendelijk	4.2		Noorthoek		
2	Minder omrijden voor fietsers door directere verbindingen (wijkoverstijgend) en een duidelijk, comfortabel en uniform ingericht hoofdfietsnetwerk tussen wijken en voorzieningen. Gescheiden verkeersstromen op ontsluitingswegen.	4.2.1	Opstellen actieplan fiets voor wijkoverstijgende aanpassingen aan het fietsnetwerk, als onderdeel van de uitwerking van de verkeersvisie.	Noorthoek	Q4	1
2	Parkeren	4.3		Noorthoek		
2	Het parkeerbeleid ondersteunt ons streven naar een vitale binnenstad.	4.3.1	Vervangen parkeerverwijssysteem	Noorthoek	Q2	1
2	Afval en Reiniging	5		De Weger		
2	Duurzaam inzamelen	5.1		De Weger		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
2	Hoe meer afval als grondstof wordt ingezameld, hoe groter de bijdrage die kan worden geleverd aan het tegengaan van de klimaatverandering (CO ₂ -reductie). Daarnaast scheelt het de inwoners van Woerden ook geld. De verwerking van restafval kost geld en grondstoffen kosten minder geld of leveren zelfs geld op. Het verwachte maatschappelijk effect op middellange termijn is: reductie van restafval.	5.1.1	Vanaf 1 januari 2017 is het nieuwe inzamelen (optie B) operationeel. Bewoners die beter scheiden kunnen in aanmerking komen voor teruggaaf. Deze prikkel draagt naar verwachting bij aan het realiseren van de doelstelling om in 2020 75% van het afval gescheiden in te zamelen.	De Weger	Informatie over de resultaten naar bewoners en raad gedurende het jaar	1
2	Hoe meer afval als grondstof wordt ingezameld, hoe groter de bijdrage die kan worden geleverd aan het tegengaan van de klimaatverandering (CO ₂ -reductie). Daarnaast scheelt het de inwoners van Woerden ook geld. De verwerking van restafval kost geld en grondstoffen kosten minder geld of leveren zelfs geld op. Het verwachte maatschappelijk effect op middellange termijn is: reductie van restafval.	5.1.2	M.n. het apart inzamelen van gft wordt gestimuleerd. Apart inzamelen is zowel voor laag- als hoogbouw mogelijk, maar vergt een andere aanpak. Specifiek voor de binnenstad bekijken we, samen met horeca en winkeliers, hoe het afval scheiden door ondernemers in de zgn. vijfhoek kan worden gestimuleerd.	De Weger	2018	1
2	Hoe meer afval als grondstof wordt ingezameld, hoe groter de bijdrage die kan worden geleverd aan het tegengaan van de klimaatverandering (CO ₂ -reductie). Daarnaast scheelt het de inwoners van Woerden ook geld. De verwerking van restafval kost geld en grondstoffen kosten minder geld of leveren zelfs geld op. Het verwachte maatschappelijk effect op middellange termijn is: reductie van restafval.	5.1.3	Afvalvrije scholen: basisscholen willen graag afval scheiden. Wettelijk is dit (nog) niet te regelen. Rijkswaterstaat is op nationaal niveau actief op dit dossier. Lokaal zoeken we naar tijdelijke mogelijkheden.	De Weger	2018	1
2	Vermindering zwerfafval	5.2		De Weger		
2	Zwerfafval wordt in het algemeen ervaren als een grote bron van ergernis. Hoe burgers de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het zwerfafval in de openbare ruimte. Doelstelling is dan ook het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval.	5.2.1	Inwoners mobiliseren om op regelmatige tijden of periode (een deel van) de buurt schoon te maken. Gemeente faciliteert (hulpmiddelen beschikbaar stellen en het vuil ophalen).	De Weger	In zo veel mogelijk buurten zijn groepjes inwoners bereid gevonden en in actie gekomen	1
2	Zwerfafval wordt in het algemeen ervaren als een grote bron van ergernis. Hoe burgers de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het zwerfafval in de openbare ruimte. Doelstelling is dan ook het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval.	5.2.2	Twee bijeenkomsten voor de zgn. 'supporters van zwerfafval'. De bijeenkomsten zijn bedoeld om - hen te bedanken voor hun inzet - te vragen hoe wij hen (nog) beter kunnen faciliteren - de werving van nieuwe supporters	De Weger	2x per jaar	1
2	Zwerfafval wordt in het algemeen ervaren als een grote bron van ergernis. Hoe burgers de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het zwerfafval in de openbare ruimte. Doelstelling is dan ook het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval.	5.2.3	We bieden excursies op het Stadserf aan, bv. voor scholen, waar wij uitleg geven over 'afval bestaat uit grondstoffen' en over de gevolgen van zwerfafval.	De Weger	doorlopend	1
2	Zwerfafval wordt in het algemeen ervaren als een grote bron van ergernis. Hoe burgers de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het zwerfafval in de openbare ruimte. Doelstelling is dan ook het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval.	5.2.4	Aanpak van snoeproutes d.m.v. acties die jongeren bewust maken van hun gedrag m.b.t. het weggooien van afval.	De Weger	2018	1
2	Begraven	6		Bolderdijk		
2	Kostendekkende faciliteiten	6.1		Bolderdijk		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
2	We bieden inwoners van Woerden goede faciliteiten voor een waardig afscheid en een laatste rustplaats/asbestemming voor de overledene. Kostendekkende exploitatie begraafplaatsen.	6.1.1	Beheerplan 'Begraven en cremeren in de gemeente Woerden', op basis van (het nog in 2017 door de raad vast te stellen) beleidsplan.	Bolderdijk	Q3	2
2	Crematorium	6.2		Bolderdijk		
2	We realiseren een crematorium. Daarbij zoeken we de samenwerking met marktpartijen. Uitgangspunt is een kostendekkende voorziening.	6.2.1	Locatieonderzoek conform raadsnotie en gesprekken met de fracties	Bolderdijk	Q3	2
2	Wagenpark	7		Bolderdijk		
2	Aanschaf en de investering van het wagenpark op het stadserf, waarbij zo veel mogelijk duurzaam wordt ingekocht.	7.0.1	In 2018 vindt de aanschaf plaats cf. planning vervangingsinvesteringen. Het uitgangspunt bij de vervanging van voertuigen is 'Elektrisch, tenzij'.	Bolderdijk	2018	1
3	SOCIAAL DOMEIN		ZIE APARTE DOCUMENTEN			
4	Cultuur en historie	1		Becht		
4	Cultuur(participatie)	1.1		Becht		
4	We blijven inzetten in op de inmiddels goede samenwerking tussen culturele partners. In de brede culturele infrastructuur wordt de toenemende zelfstandigheid van met name de 5 grote cultuurinstellingen gestimuleerd. De samenwerking richt zich in het bijzonder op de jeugd, de doelgroepen in het sociaal domein, het Verhaal van Woerden en het behouden van Woerdens talent.	1.1.1	Samen met de C6 concrete doelen en jaarplanning opstellen op basis van de huidige cultuurnota "Woerden, meest creatieve stad van Nederland, voorbij het gemiddelde".	Becht	Q2	1
4	We blijven inzetten in op de inmiddels goede samenwerking tussen culturele partners. In de brede culturele infrastructuur wordt de toenemende zelfstandigheid van met name de 5 grote cultuurinstellingen gestimuleerd. De samenwerking richt zich in het bijzonder op de jeugd, de doelgroepen in het sociaal domein, het Verhaal van Woerden en het behouden van Woerdens talent.	1.1.2	Bepalen welke bijdrage de cultuursector aan de gemeentelijke doelstellingen van het sociaal domein kan leveren en vice versa.	Becht	Q3	1
4	Historie van Woerden	1.2		Becht		
4	Woerdenaren (en vooral jongeren) zijn zich bewust van onze lokale en regionale geschiedenis en we laten ze beleven waar wij vandaan komen.	1.2.1	Wij gaan actief werven voor de werelderfgoedstatus voor de Limes	Becht	2018 e.v.	1
4	Woerdenaren (en vooral jongeren) zijn zich bewust van onze lokale en regionale geschiedenis en we laten ze beleven waar wij vandaan komen.	1.2.2	Wij ontwikkelen gericht speerpuntenbeleid voor onze monumenten, voortbordurend op de cultuurhistorische waardenkaart	Becht	Q2	1
4	Economie	2	Economie	Noorthoek		
4	Een goed ondernemersklimaat is van groot belang voor de (toekomstige) leefbaarheid van en werkgelegenheid in Woerden en haar kernen. De gemeente trekt samen op met de natuurlijke partners hierin en neemt hierin een pro-actieve rol op zich. Op basis van het in 2015 door de raad vastgestelde Economisch Actieplan worden maatregelen genomen om de bedrijvigheid en de werkgelegenheid te stimuleren.			Noorthoek		
4	WoerdenWerkt!	2.1		Becht		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
4	Versterking van de economie. We bereiken dit samen met inwoners, bedrijven, ondernemers, organisaties en instellingen. Samen pakken we projecten op of komen met nieuwe initiatieven die Woerden een energieke impuls geven. We gaan door met Woerden Werkt!	2.1.1	Samen met de maatschappelijke partners (onderwijs, ondernemers en onderzoeksinstituten) worden initiatieven gestart of bestaande initiatieven uitgebouwd (zoals 'Kom binnen bij bedrijven', 'Pak-je-kansendag', business coaches en MBO Elektronica) om de economische ontwikkeling en de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te bevorderen en op die manier passend werk te creëren. Daartoe bepalen we eind 2017 de richtingen voor nieuwe projecten (bv. sector - of doelgroepkeuze).	Becht	2018	2
4	Ontwikkeling economie Groene Hart	2.2		Noorthoek		
4	Het Groene Hart heeft zijn eigen economische kenmerken. Om mee te draaien in de economie van Nederland is het belangrijk dat het Groene Hart zich economisch verder ontwikkelt. Door het verbinden van spelers in het Groene Hart, het sluiten van innovatieve ketens, komt de kracht naar boven, wat van belang is voor de toekomst van het Groene Hart. Doelstelling in de periode 2014 t/m 2018: onderzoeken en uitvoeren van innovatieve ketens in de regio (biobased economy), waarbij rekening wordt gehouden met de aspecten duurzaamheid (toekomstvast) en bodemdaling.	2.2.1	Voortzetten samenwerking Woerden en het platform 'Het Groene Hart Werkt!' Gezamenlijk organiseren van onder meer Kom Binnen Bij Bedrijven-dag, uitbouwen van de Groene Hart Kaasacademie, inzetten op samenwerking met het CIV Smart Technology project en 'Het Groene Hart Circulair!'	Noorthoek	doorlopend	2
4	Ontwikkeling stedelijke omgeving	2.3		Noorthoek		
4	Het creëren van omstandigheden waarbij bedrijven die duurzame (toekomstvast) werkgelegenheid bieden en bijdragen aan de gewenste leefomgeving, zich graag in Woerden vestigen of hun bedrijvigheid in Woerden laten doorgroeien. In de periode 2014 t/m 2018 willen we dat meer branche- en belangenorganisaties (waarmee Woerden zich onderscheidt) zich in Woerden vestigen. Dit draagt bij aan het versterken van de economie (verbeteren van de arbeidsmarkt, verminderen van de kantorenleegstand en vergroten van de leefbaarheid).	2.3.1	Strategie ontwikkelen om ruimte te bieden aan groeiende bedrijven en herstructurering van leegkomende locaties.	Noorthoek	2018	1
4	Het creëren van omstandigheden waarbij bedrijven die duurzame (toekomstvast) werkgelegenheid bieden en bijdragen aan de gewenste leefomgeving, zich graag in Woerden vestigen of hun bedrijvigheid in Woerden laten doorgroeien. In de periode 2014 t/m 2018 willen we dat meer branche- en belangenorganisaties (waarmee Woerden zich onderscheidt) zich in Woerden vestigen. Dit draagt bij aan het versterken van de economie (verbeteren van de arbeidsmarkt, verminderen van de kantorenleegstand en vergroten van de leefbaarheid).	2.3.2	Behouden van bestaande branche- en belangenorganisaties en vervolgonderzoek uitvoeren t.a.v. branche en belangenorganisaties.	Noorthoek	Q3	1
4	Herstructureren bedrijventerreinen	2.4		Noorthoek		
4	In 2018 is er duidelijkheid over waar in de gemeente Woerden 6 ha. aan schuifruimte wordt gecreëerd voor herstructurering bedrijfsterreinen.	2.4.1	Conform het bestuursakkoord 2017 neemt de nieuw gekozen gemeenteraad een beslissing over de locatie voor 6 ha. schuifruimte in Woerden.	Noorthoek	Q3	1
4	Het versterken van werkgebieden.	2.4.2	Gebiedsgericht plan van aanpak voor het versterken van werkgebieden, waaronder Middelland-Zuid.	Noorthoek	Q2	1
4	Visie detailhandel	2.5		Noorthoek		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
4	Bescherming en versterking kernwinkelgebieden ook door regionale samenwerking	2.5.1	We onderzoeken met onze partners en met de regionale agenda U10 of een lokale invulling van de provinciale Retailagenda wenselijk is.	Noorthoek	2018	1
4	Citymarketing	2.6		Molkenboer		
4	De naam en het merk Woerden zijn zodanig bekend dat mensen, bedrijven en organisaties erdoor worden aangetrokken om hier te verblijven en zich te vestigen. De naamsbekendheid van Woerden in de regio wordt vergroot, waarbij Woerden zich manifesteert als hoofdstad van het Groene Hart.	2.6.1	Informatie en producten ontwikkelen, en reclame-uitingen op strategische plekken en in landelijke en lokale media over de aantrekkelijkheid van Woerden voor potentiële recreanten, ondernemers en bewoners door een optimale samenwerking met (recreatie)ondernemers.	Molkenboer	doorlopend	1
4	De naam en het merk Woerden zijn zodanig bekend dat mensen, bedrijven en organisaties erdoor worden aangetrokken om hier te verblijven en zich te vestigen. De naamsbekendheid van Woerden in de regio wordt vergroot, waarbij Woerden zich manifesteert als hoofdstad van het Groene Hart.	2.6.2	Samen met partners organiseren en versterken van streekmarkt, kaasmarkt, Koeiemart, zodat Woerden als Boerenmarktstad bekend wordt.	Molkenboer	doorlopend	1
4	De naam en het merk Woerden zijn zodanig bekend dat mensen, bedrijven en organisaties erdoor worden aangetrokken om hier te verblijven en zich te vestigen. De naamsbekendheid van Woerden in de regio wordt vergroot, waarbij Woerden zich manifesteert als hoofdstad van het Groene Hart.	2.6.3	Uitbouwen van de informatieportal voor recreatie en toerisme BeleefWoerden.com met aandacht voor Ondernemend Woerden.	Molkenboer	doorlopend	1
4	Recreatie en toerisme	3		Noorthoek		
4	Recreatieve voorzieningen	3.1		Noorthoek		
4	Een hoge kwaliteit van recreatieve voorzieningen in de stad en in de kernen voor de bewoners van de gemeente Woerden en bezoekers.	3.1.1	Gezamenlijk werken de stakeholders op het gebied van recreatie en toerisme aan de uitwerking en uitvoering van het actieplan. De gemeente Woerden stimuleert en jaagt hierbij projecten aan middels een vast jaarbudget. Dit budget wordt in de vorm van subsidies weggezet in het veld en de koersgroep bepaalt gezamenlijk waaraan dit besteed wordt.	Noorthoek	doorlopend	1
4	Groene Hart als toeristische regio	3.2		Noorthoek		
4	Structurele samenwerking tussen gemeenten in het Groene Hart, met als aanjagers Gouda, Alphen aan de Rijn en Woerden, met als doel om gezamenlijk het Groene Hart als aantrekkelijke toeristische regio op de kaart te zetten.	3.2.1	Wij werken samen met gemeenten en andere partijen in het Groene Hart en U10 aan een regionale toeristische positionering, o.a. in de vorm van 'Iconen van het Groene Hart' en deelname Stichting Oude Hollandse Waterlinie.	Noorthoek	doorlopend	1
4	Milieu en duurzaamheid	4		De Weger		
4	Uitvoering Milieubeleidsprogramma 2017	4.1		De Weger		
4	Een bij Woerden passende kwaliteit van de woon- en leefomgeving.	4.1.1	In het milieubeleidsprogramma, dat een bijlage wordt van het Uitvoeringsprogramma ODRU-Woerden, werken wij uit welke ontwikkelingen voor Woerden belangrijk zijn om te volgen of actie op te ondernemen (Schiphol, STRONG/Schaliegas, Olie- en gaswinning, Omgevingswet).	De Weger	Q1	1
4	Een bij Woerden passende kwaliteit van de woon- en leefomgeving.	4.1.2	Actieve bestrijding van olie- en gaswinning onder Woerden. Woerden gaat verder op de ingeslagen weg: het betrekken en informeren van inwoners en tevens het bundelen van politiek-bestuurlijke krachten om boringen in de Woerdense grond tegen te gaan.	De Weger	doorlopend	1
4	Klimaatneutraal Woerden in 2030	4.2		De Weger		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
4	Een duurzame en klimaatneutrale gemeente Woerden.	4.2.1	Het huidige Actieprogramma Duurzaamheid wordt in 2018 omgezet naar langetermijnactieplannen en uitvoeringsprogramma's voor de 4 onderstaande thema's. Wij ondersteunen met diverse middelen projecten van inwoners en ondernemers. - CO2-neutraal 2030: gasloze wijk, gasloos bouwen, tegengaan olie- en gaswinning, groepsaankoop isoleren, prijsvraag duurzame initiatieven en elektrisch rijden. - Circulaire economie: biobased isolatie (lisdodde), urban farm. - Bodemdaling: Zegveld Weidz, Veenweide in beweging. - Klimaatbestendig: wateroverlastmodel, publieksactie watervriendelijke tuin. Hier ligt een expliciet verband met punt 3.1.1 van programma 2 (Bodemdaling).	De Weger	Q2	1
4	Natuur- en milieueducatie (NME)	4.3		De Weger		
4	Een positieve houding van kinderen ten opzichte van natuur en milieu; ze leren dat zij onderdeel zijn van hun leefomgeving en invloed hebben op de kwaliteit ervan.	4.3.1	Een regelmatig vernieuwd en divers scholenprogramma met activiteiten en producten waar de basisscholen gebruik van kunnen maken.	De Weger	Q3	1
4	Een positieve houding van kinderen ten opzichte van natuur en milieu; ze leren dat zij onderdeel zijn van hun leefomgeving en invloed hebben op de kwaliteit ervan.	4.3.2	Met het vierjarige project 'Groen doet goed' stimuleren wij initiatieven uit de samenleving met het doel kinderen van 4 tot 12 jaar en hun opvoeders te stimuleren de natuur binnen en buiten de stad vaker te bezoeken en beter gebruik te maken van groene en recreatieve gebieden.	De Weger	Q3	1
5	Onderwijs	1		Becht		
5	Onderwijsagenda	1.0		Becht		
5	De onderwijsagenda biedt duidelijkheid in de doelen waar gemeente en onderwijs gezamenlijk in optrekken; samenwerking en integraliteit zijn kernbegrippen met als uiteindelijk doel de kwaliteit van het onderwijs in Woerden te versterken.	1.0.1	Uitwerking van en monitoring op de ontwikkelingspunten voor de korte termijn, zoals deze in de Lokale Onderwijsagenda 2017-2018 zijn genoemd.	Becht		1
5	De onderwijsagenda biedt duidelijkheid in de doelen waar gemeente en onderwijs gezamenlijk in optrekken; samenwerking en integraliteit zijn kernbegrippen met als uiteindelijk doel de kwaliteit van het onderwijs in Woerden te versterken.	1.0.2	In overleg met de (onderwijs)partners ontwikkelen we, voortbouwend op de onderwijsagenda 2018, een onderwijsvisie voor de lange termijn.	Becht		1
5	Startkwalificatie	1.1		Becht		
5	In 2014 had 90% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven. In 2018 heeft 95% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven.	1.1.1	We bieden alle jongeren een vangnet. Alle voortijdig schoolverlaters (jongeren tussen de 18 en 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben en niet op een school staan ingeschreven) zijn in beeld bij het RBL en FermWerk. Alle voortijdig schoolverlaters zonder werk worden elk jaar benaderd met de vraag of ze ondersteuning wensen. Ca. 75% van deze jongeren wordt in 2018 begeleid naar onderwijs door trajectbegeleiders van de gemeente of verwezen naar instanties die ondersteunen bij het vinden van werk.	Becht	75% van de voortijdig schoolverlaters wordt door trajectbegeleiders van de gemeente begeleid	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
5	In 2014 had 90% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven. In 2018 heeft 95% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven.	1.1.2	RBL staat voor de ontwikkeling van jongeren. Niet alleen als toezichhouder en handhaver maar zoekt en vindt ook passende oplossingen voor elke jongere, afgestemd op diens persoonlijke talenten en situatie. Dit gebeurt in samenwerking met de jongere en zijn/haar directe omgeving. Het RBL heeft een intensieve samenwerking met WoerdenWijzer op preventie en op het verbreden van zijn taak naar jongeren in een kwetsbare positie.	Becht	2018	1
5	In 2014 had 90% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven. In 2018 heeft 95% van de jongeren voor hun 23e jaar een startkwalificatie of staat op een school ingeschreven.	1.1.3	We besteden nadrukkelijk aandacht aan die groep jongeren die er niet slaagt een startkwalificatie te behalen, 'thuis zitten' en die het niet lukt zich te ontplooiën tot zelfredzame inwoners in onze samenleving. Dit doen we onder meer door het verbeteren van de monitoring van deze jongeren via onder meer het project JOW! (Jongeren Onderwijs Werk(t)!) en via de pilots van Woerden Inclusief.	Becht	2018	1
5	Signaleren achterstanden	1.2				
5	Dreigende ontwikkelings- en onderwijsachterstanden worden vroegtijdig gesignaleerd en hierop wordt actief ingezet.	1.2.1	95% van de door het consultatiebureau geïndiceerde kinderen met een dreigende (onderwijs-)achterstand maakt gebruik van het aanbod binnen de Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) om de achterstand zo vroeg mogelijk te verkleinen of op te heffen. Activiteiten bestaan voor een substantieel deel uit het bevorderen van ouderparticipatie bij voorschoolse voorzieningen en op het primair onderwijs. Daarnaast ligt de focus op de doorgaande ontwikkelingslijn van jong tot oud in het kader van 'een leven lang leren'.	Becht	Q4	1
5	Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	1.3				
5	De kwalificaties die schoolverlaters hebben verworven sluiten aan bij de vraag naar arbeidskrachten van werkgevers.	1.3.1	In aansluiting op de behoefte van het lokale bedrijfsleven streven we naar opleidingen die gericht zijn op techniek en zorg, met als doel een betere aansluiting tussen mbo-onderwijs en arbeidsmarkt. Op basis van een eerste oriëntatie van het realiseren van een technische faciliteit in Woerden wordt in samenwerking met het voortgezet onderwijs en het bedrijfsleven onderzocht op welke wijze een optimale aansluiting tussen technisch onderwijs en arbeidsmarkt geborgd kan worden.	Becht	2018	1
5	Passend onderwijs en ketensamenwerking	1.4				
5	Ouders en leerlingen kunnen kiezen uit een kwalitatief hoogwaardig aanbod aan onderwijsinstellingen in Woerden. Dit in samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, die vanuit hun wettelijke taak een passend onderwijsaanbod doen aan elke leerling die bij een school wordt aangemeld of daar staat ingeschreven. We willen komen tot integrale Onderwijs Zorg Arrangements, waarbij het onderwijs en jeugdhulp verweven zijn, zodat leerlingen die meer zorg en ondersteuning hebben langer in Woerden op school kunnen blijven. In een aantal gevallen is een verwijzing naar een school voor Speciaal Onderwijs buiten Woerden nodig. Dan is een passende vorm van leerlingenvervoer nodig.	1.4.1	Samenwerkingsverbanden bieden de basisondersteuning vanuit passend onderwijs. Wanneer meer zorg en ondersteuning nodig is, is er overleg met Woerdenwijzer.nl. Aan de hand van casussen wordt duidelijk gemaakt waar de verantwoordelijkheden liggen.	Becht	2018	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
5	Ouders en leerlingen kunnen kiezen uit een kwalitatief hoogwaardig aanbod aan onderwijsinstellingen in Woerden. Dit in samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, die vanuit hun wettelijke taak een passend onderwijsaanbod doen aan elke leerling die bij een school wordt aangemeld of daar staat ingeschreven. We willen komen tot integrale Onderwijs Zorg Arrangementen, waarbij het onderwijs en jeugdhulp verweven zijn, zodat leerlingen die meer zorg en ondersteuning hebben langer in Woerden op school kunnen blijven. In een aantal gevallen is een verwijzing naar een school voor Speciaal Onderwijs buiten Woerden nodig. Dan is een passende vorm van leerlingenvervoer nodig.	1.4.2	We blijven aandacht hebben voor de samenwerking tussen Woerden Wijzer, Regionaal Bureau Leerplicht, de scholen en de samenwerkingsverbanden.	Becht	2018	1
5	Ouders en leerlingen kunnen kiezen uit een kwalitatief hoogwaardig aanbod aan onderwijsinstellingen in Woerden. Dit in samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, die vanuit hun wettelijke taak een passend onderwijsaanbod doen aan elke leerling die bij een school wordt aangemeld of daar staat ingeschreven. We willen komen tot integrale Onderwijs Zorg Arrangementen, waarbij het onderwijs en jeugdhulp verweven zijn, zodat leerlingen die meer zorg en ondersteuning hebben langer in Woerden op school kunnen blijven. In een aantal gevallen is een verwijzing naar een school voor Speciaal Onderwijs buiten Woerden nodig. Dan is een passende vorm van leerlingenvervoer nodig.	1.4.3	Er is ketensamenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Gemeente, RBL en RMC (waaronder project JOW!), praktijkonderwijs, beroepsonderwijs, Fern Werk en werkgevers werken samen om een betere doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt te bewerkstelligen, waarmee toeleiding naar (passend) werk / dagbesteding / zorg en uitval van m.n. kwetsbare jongeren wordt voorkomen. Ten minste eenmaal per kwartaal overleggen de partijen over activiteiten en resultaten.	Becht	2018	1
5	Ouders en leerlingen kunnen kiezen uit een kwalitatief hoogwaardig aanbod aan onderwijsinstellingen in Woerden. Dit in samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, die vanuit hun wettelijke taak een passend onderwijsaanbod doen aan elke leerling die bij een school wordt aangemeld of daar staat ingeschreven. We willen komen tot integrale Onderwijs Zorg Arrangementen, waarbij het onderwijs en jeugdhulp verweven zijn, zodat leerlingen die meer zorg en ondersteuning hebben langer in Woerden op school kunnen blijven. In een aantal gevallen is een verwijzing naar een school voor Speciaal Onderwijs buiten Woerden nodig. Dan is een passende vorm van leerlingenvervoer nodig.	1.4.4	Een contract met één vervoerder die voor vier gemeenten het vervoer voor verschillende doelgroepen uitvoert.	Becht	augustus 2018	1
5	Onderwijs en samenleving	1.5				
5	Het thema 'onderdeel zijn van de samenleving' krijgt aandacht via cultuuronderwijs.	1.5.1	Uitvoering geven aan de afspraken die gemaakt zijn met KUVVO over hoe in het curriculum van het cultuuronderwijs 'het leren onderdeel te zijn van de samenleving' geïntegreerd wordt.	Becht	2018	1
5	Gymnastiek en zwemdiploma	1.6				
5	Ieder kind heeft een zwemdiploma voor het verlaten van de basisschool.	1.6.1	Implementatie van en sturing op de speerpunten om de kwaliteit van het bewegingsonderwijs, waaronder het zwemonderwijs, te vergroten.	Becht	2018	1
5	Onderwijshuisvesting	2				

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
5	Er wordt ingezet op een optimalisering van de investeringen in nieuwbouw/uitbreiding (taak gemeente) enerzijds en onderhoud/exploitatie (taak schoolbesturen) anderzijds. Doel is middelen vrij te spelen die kunnen worden ingezet voor de kwaliteit van het onderwijs.	2.0.1	Uitwerken van de volgende scenario's voor optimale inzet v.d. gezamenlijke middelen onderwijshuisvesting (3e fase): • doorgaan met de huidige gescheiden financiering, met dien verstande dat de aanpak vanaf nu planmatig ter hand wordt genomen; • onderzoeken of voor de doordecentralisatie van de rijksmiddelen voor nieuwbouw en uitbreiding naar de individuele schoolbesturen maatwerk nodig is. • onderzoeken of bij de doordecentralisatie de middelen die de gemeente heeft voor nieuwbouw en uitbreiding collectief aan schoolbesturen wordt overgemaakt. • daarbij rekening houden met de richtlijnen die het Rijk gaat meegeven voor het IHP • daarbij rekening houden met bestaande afspraken rond separate (gemeentelijke) wensen en projecten, waarvan het onderzoek nog niet is afgerond. Te noemen zijn in dit kader o.m. Integraal Kind Centrum, Inclusief Beleid, behoud en/of terugkeer openbaar onderwijs in de kleine kernen, maximale gebouwgrootte VO, Klimaat Neutraal 2030, klimaatadaptatie & bodemdaling etc.	Becht	2018	1
5	Een nieuw schoolgebouw in Kamerik	2.0.2	Nieuwbouw van scholen in Kamerik, die in 2019 moet(en) worden opgeleverd. Aanbesteding en definitieve planning vindt plaats uiterlijk in Q1 2018.	Becht	2018-2019	1
5	Behoud en/of de terugkeer van het openbaar basisonderwijs in de kleine kernen.	2.0.3	Uitvoering geven aan de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek dat eind 2017 wordt opgeleverd	Becht	2018	1
5	Sporten en spelen	3				
5	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond sporten, spelen en bewegen in de gemeente Woerden. Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Het hebben van adequate speelvoorzieningen. Op niveau houden van de sportvoorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente en normeringen van de diverse sportbonden.	3.1	De vastgestelde Visie en doelen voor spelen, sporten en bewegen wordt uitgewerkt in deelplannen.	Noorthoek		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
5	Alle inwoners kunnen ongeacht hun leeftijd, beperkingen en (financiële) achtergrond sporten, spelen en bewegen in de gemeente Woerden. Optimaliseren en integreren van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Het hebben van adequate speelvoorzieningen. Op niveau houden van de sportvoorzieningen conform de beleidsuitgangspunten gemeente en normeringen van de diverse sportbonden.	3.1.1	Implementatie van de actiepunten van de evaluatie harmonisatie buitensporten. Indien nodig: nieuwe contracten met de 12 buitensportverenigingen.	Noorthoek	uiterlijk 31-12-2018	2
6	Ruimtelijke ontwikkeling	1		De Weger		
6	Gebiedsontwikkeling			De Weger		
6	Grotere betrokkenheid van de gemeenschap bij gebiedsontwikkeling zodat de huisvesting (nog) beter aansluit bij de woonwensen van de samenleving - op basis van de in 2015 vastgestelde woonvisie.			De Weger		
6	Ontwikkeling Snellerpoort	1.1		De Weger		
6		1.1.1	Vastgesteld bouwplan voor het bouwen van woningen in de Oosthoek van Snellerpoort	De Weger	Q4	1
6		1.1.2	Stedenbouwkundig plan centrumgebied Snel & Polanen	De Weger	Q2	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
6		1.1.3	Overige bouwvelden Snellerpoort-Oost in verkoop	De Weger	Q4	2
6		1.1.4	Overwegen om stedenbouwkundig plan voor de westelijke helft van Snellerpoort aan te passen, mede op basis van resultaten participatietraject.	De Weger	Q4	1
6	Ontwikkeling Defensie-eiland	1.2		De Weger		
6	Woningen gerealiseerd ten behoeve van de markt en de doelgroepen en behoefte vanuit de markt (mede op basis van de in 2015 vastgestelde woonvisie).	1.2.1	Afronding planontwikkeling zuidelijk deel en grondverkoop van eerste deel fase Zuid.	De Weger	Q3	1
6	Den Oudsten-terrein	1.3		De Weger		
6	Door transformatie van bedrijven naar woningen en/of mix met bedrijven, beter woon- en leefklimaat voor inwoners Staatsliedenkwartier (mede op basis van de in 2015 vastgestelde woonvisie).	1.3.1	Bestemmingsplan in procedure om transformatie te regelen.	De Weger	Q4 2017 gaat bestemmingsplan in procedure, in Q4 2018 wordt dit onherroepelijk	4
6	Ontwikkeling Middelland	1.4		Noorthoek		
6	Transformatie van kantoren/bedrijventerrein naar gemengd stedelijk woongebied ten noorden van de Middellandbaan.	1.4.1	Twee exploitatieovereenkomsten inzake het faciliteren van marktinitiatieven.	Noorthoek	Q4	2
6	Ontsluiting Harmelerwaard	1.5		De Weger		
6	De realisering van de verkeersontsluiting van het kassengebied Harmelerwaard.	1.5.1	Bestemmingsplan in procedure brengen en de wegaanpassing inclusief brug ontwerpen.	De Weger	Q4	3
6	Versnelling woningbouwlocaties Jan Steenstraat en Mauritshof	1.6		De Weger		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
6	Bouwen van gasvrije woningen op locaties Jan Steenstraat en Mauritsshof.	1.6.1	- 24-36 gasvrije woningen in middeldure koop of middeldure huur op de Jan Steenstraat. - 20-24 gasvrije woningen op de Mauritsshof in de prijsklassen < €200.000 en €200.000 - €265.000, of middeldure huur.	De Weger	Q2	1
6	Recreatiegebied Cattenbroekerplas	1.7		De Weger		
6	Cattenbroekerstrand	1.7.1	We dragen het gebied over zodat de gemeentelijke beheerkosten gedekt worden uit opbrengsten ondernemer, onder de vlag van het Recreatieschap.	De Weger	Q1	2
6	Deregulering	2		De Weger		
6	Voortzetten van deregulering, flexibilisering, liberalisering en vereenvoudiging op het terrein van planologie/ bestemmingsplannen, waarmee beleidsmatig nog verder invulling wordt gegeven aan het denken in mogelijkheden ('gaat niet bestaat niet').	2.0.1	Uitvoeren van programma 'Woerden en de Omgevingswet': voorbereiden op nieuwe wetgeving, omgevingsvisie opstellen, omgevingsplannen opstellen, personeel opleiden en werkprocessen aanpassen.	De Weger	2018 e.v.	2
6	Wonen	3		De Weger		
6	Strategische woningbouwplanning	3.1		De Weger		
6	Iedereen in de gemeente Woerden heeft passende woonruimte, binnen redelijke grenzen van beschikbaarheid en betaalbaarheid. De wachttijd voor sociale huurwoningen in Woerden neemt af	3.1.1	Er is een jaarlijks geactualiseerde strategische woningbouwplanning op basis van de in 2015 vastgestelde woonvisie. Uitgangspunten voor alle inwoners zijn: - prettig wonen voor alle inwoners in een door hen gewenste woning - snellere doorstroming De focus ligt op groepen die extra aandacht nodig hebben, zoals senioren, starters, mensen met fysieke of mentale handicap, mensen met een laag inkomen en huishoudens met een middeninkomen. Hierbij worden 4 woningbouwprojecten versneld om vergunninghouders in vrijkomende woningen te huisvesten.	De Weger	Q4	1
6	Iedereen in de gemeente Woerden heeft passende woonruimte, binnen redelijke grenzen van beschikbaarheid en betaalbaarheid. De wachttijd voor sociale huurwoningen in Woerden neemt af	3.1.2	Er zijn aanvullende maatregelen genomen om de wachttijd voor een sociale huurwoning te laten dalen, zoals afspraken over: - omvang sociale woningvoorraad, - aantallen te realiseren sociale huurwoningen, - geen verkoop van sociale huurwoningen, - gerichte toewijzing t.b.v. een optimale doorstroming, - nieuwbouw van woningen om doorstroming uit de sociale voorraad te realiseren.	De Weger	Q4	1
6	Prestatieafspraken	3.2		De Weger		
6	Iedereen in de gemeente Woerden heeft passende woonruimte, binnen redelijke grenzen van beschikbaarheid en betaalbaarheid. De wachttijd voor sociale huurwoningen in Woerden neemt af	3.2.1	De prestatieafspraken worden uitgevoerd. We monitoren de voortgang van de prestatieafspraken en stellen deze zo nodig jaarlijks bij. Onderdeel van de prestatieafspraken zijn o.a. inclusie en de afspraken over beschermd wonen en uitstroom uit de maatschappelijke opvang zoals opgenomen in programma 3.	De Weger	Q4	1
6	Vastgoed verkopen	4		Bolderdijk		
6	Ons streven is om vastgoed af te stoten, aangezien bezit en exploitatie van vastgoed geen kerntaak van de gemeente zijn.	4.0.1	De vastgoedportefeuille slinkt. Ook in 2018 stellen we op basis van het Meerjarenperspectief Woerdens Vastgoed, op objectniveau integrale businesscases voor het afstoten van gemeentelijk vastgoed op.	Bolderdijk	doorlopend	1
6	Centrummanagement vanuit RO-perspectief	5		De Weger		

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
6	Partner in het begeleiden en bereiken van de doelen uit het plan 'De kloppende Binnenstad'. Belangrijke onderwerpen: economisch functioneren, culturele aantrekkelijkheid, schoon-heel-veilig. Ontmoeten en beleven, o.a. aan de hand van planologische instrumenten. Samenwerking met en bereikbaarheid voor partners: ondernemers (inclusief marktwezen, horeca en cultuur), bewoners en organisaties.	5.0.1	Uitvoering geven aan de visie kloppende binnenstad.	Becht	doorlopend	1
7	Financiële bedrijfsvoering	1		Bolderdijk		
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.1	Strakke naleving en jaarlijkse actualisering van de notitie Financiële Sturing	Bolderdijk	15-11-2018	1
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.2	Sluitend meerjarenperspectief 2019-2022	Bolderdijk	15-11-2018	1
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.3	Goedkeurende accountantsverklaring / SISA-verklaringen / CBS-verklaringen jaarrekening 2017	Bolderdijk	31-05-2018	1

Progr .nr.	Programmadoelen		Resultaten 2018	pfh	Resultaat en/of planning	Indicator
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.4	Uitbrengen van een bestuursrapportage	Bolderdijk	31-08-2018	1
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.5	Vaststelling van de jaarrekening 2017 door de raad	Bolderdijk	juni 2018	1
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.6	Opstellen van een 'Begroting in één oogopslag' (BIEO)	Bolderdijk	31-03-2018	3
7	Saldo van de begroting (som van baten en lasten) sluit ten minste op nul. Woerden heeft een lokale lastendruk en tarieven die recht doen aan de keuzes en uitgangspunten van de gemeente Woerden. Een eventuele verhoging van de Onroerend Zaak Belasting (OZB) komt pas aan de orde wanneer andere vormen van dekking niet gevonden kunnen worden en er een aanwijsbare relatie is tussen de uitgaven en de voorziening. Stabiliseren van de gezonde vermogenspositie	1.7	Verder vergroten van de betrokkenheid van inwoner bij een 'burgerbegroting'	Bolderdijk	in overleg met de Auditcommissie	1

Bijlage 3 Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Dit wordt voorgeschreven in het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het doel van de indicatoren is: meer transparantie, een betere vergelijking tussen gemeenten en het relateren van de maatschappelijke effecten aan de begroting. De indicatoren zijn opgesteld aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- De indicatoren stellen raadsleden in staat te sturen op maatschappelijke effecten
- De indicatoren zijn in alle gemeenten van toepassing
- De indicatoren zijn gebaseerd op bestaande landelijke bronnen, zodat geen extra uitvraag bij gemeenten nodig is
- De indicatoren zijn afkomstig uit bestaande bronnen met een duurzame beschikbaarheid
- De indicatoren zijn actueel, worden met regelmaat gepubliceerd en kunnen binnen deze termijn ook een verandering laten zien

Indicatoren gebaseerd op bestaande bronnen

Deze indicatoren zijn afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl (dashboard BBV).

Indicator	eenheid	periode	regio / dimensie	waarde
Woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	2019	Woerden	694
Woonlasten eenpersoonshuishouden		2019	Nederland	669
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2019	Woerden	738
Woonlasten meerpersoonshuishouden		2019	Nederland	739
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	Woerden	250
WOZ-waarde woningen		2014	Nederland	211
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	Woerden	244
WOZ-waarde woningen		2015	Nederland	206
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	Woerden	247
WOZ-waarde woningen		2016	Nederland	209
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017	Woerden	257
WOZ-waarde woningen		2017	Nederland	216
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2018	Woerden	269
WOZ-waarde woningen		2018	Nederland	230
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	Woerden	9,9
Nieuwbouw woningen		2016	Nederland	7,2
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2017	Woerden	145
Omvang huishoudelijk restafval		2017	Nederland	174
Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	Woerden	3,1
Hernieuwbare elektriciteit		2017	Nederland	13,5
Misdrijven				
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2018	Woerden	0,9
Winkeldiefstal		2018	Nederland	2,2
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2018	Woerden	1,9
Diefstal uit woning		2018	Nederland	2,5
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2018	Woerden	2,9
Geweldsmisdrijven		2018	Nederland	4,8
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	2018	Woerden	5
Vernieling		2018	Nederland	5,4

Indicator	eenheid	periode	regio / dimensie	waarde
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2013	Woerden	70
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		2013	Nederland	142
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2014	Woerden	99
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		2014	Nederland	138
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2015	Woerden	87
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		2015	Nederland	134
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2016	Woerden	30
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		2016	Nederland	137
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2017	Woerden	65
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar		2017	Nederland	131
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	Woerden	1,04
Jongeren met delict voor rechter		2015	Nederland	1,45
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2018	Woerden	6,7
Jongeren met jeugdhulp		eerste halfjaar 2018	Nederland	9,2
Jongeren met jeugdreclassering	%	eerste halfjaar 2018	Woerden	0,1
Jongeren met jeugdreclassering		eerste halfjaar 2018	Nederland	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	%	eerste halfjaar 2018	Woerden	0,6
Jongeren met jeugdbescherming		eerste halfjaar 2018	Nederland	1
Demografische druk	%	2018	Woerden	76,3
Demografische druk		2018	Nederland	69,6
% Niet-sporters	%	2016	Woerden	43,3
% Niet-sporters		2016	Nederland	48,7
Banen	per 1.000 inw 15-74jr	2018	Woerden	717,4
Banen		2018	Nederland	663
Vestigingen	per 1.000 inw 15-74jr	2018	Woerden	137,9
Vestigingen		2018	Nederland	125
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	Woerden	71,1
Netto arbeidsparticipatie		2018	Nederland	67,8
Funciemenging	%	2018	Woerden	55,9
Funciemenging		2018	Nederland	52,8
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	eerste halfjaar 2018	Woerden	20,2
Bijstandsuitkeringen		eerste halfjaar 2018	Nederland	40,1
Aantal re-integratievoorzieningen	aantal per 1.000 inw.15-74jr	eerste halfjaar 2018	Woerden	17,7
Aantal re-integratievoorzieningen		eerste halfjaar 2018	Nederland	26,1

Indicator	eenheid	periode	regio / dimensie	waarde
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	eerste halfjaar 2018	Woerden	43
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement		eerste halfjaar 2018	Nederland	58
			Achterstand onder jeugd	
% Kinderen in armoede	%	2015	Woerden	2,82
% Kinderen in armoede		2015	Nederland	6,58
% Jeugdwerkloosheid	%	2015	Woerden	0,71
% Jeugdwerkloosheid		2015	Nederland	1,52
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	2016- 2017	Woerden	1,6
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)		2016- 2017	Nederland	1,9
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	Woerden	1,25
Absoluut verzuim		2017	Nederland	1,82
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	Woerden	40,13
Relatief verzuim		2017	Nederland	26,58

Indicatoren uit eigen gegevens

Een aantal van de indicatoren dient uit eigen gegevens of de eigen begroting overgenomen te worden, omdat er geen landelijke bron voor beschikbaar is. Deze indicatoren worden dus niet ontsloten via waarstaatjegemeente.nl. Het betreft:

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overheadkosten

Deze gegevens zijn opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Toelichting op de beleidsindicatoren

Indicator	bron	omschrijving
Woonlasten éénpersoonshuishouden	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Nieuwbouw woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen.
Omvang huishoudelijk restafval	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor	
Winkeldiefstal	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Diefstal uit woning	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Vernieling	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Indicator	bron	omschrijving
Jongeren met delict voor rechter	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Jongeren met jeugdhulp	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdreclassering	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
Jongeren met jeugdbescherming	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Demografische druk	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
% Niet-sporters	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD's, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Banen	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.
Vestigingen	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Functiemenging	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bijstandsuitkeringen	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Aantal re-integratievoorzieningen	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
% Kinderen in armoede	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
% Jeugdwerkloosheid	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Vervalt

Indicator	bron	omschrijving
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"
Absoluut verzuim	DUO/Ingrado	Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".
Relatief verzuim	DUO/Ingrado	Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige jongere ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".

Bijlage 4 Budgetreserveringen

Verklaring van de categorieën:

1. De werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd maar wel gepland en/of bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden;
2. Het budget heeft een directe relatie met een doeluitkering of een subsidiebeschikking. Het niet overhevelen heeft tot gevolg dat er terugbetaald moet worden;
3. De opdracht is niet gegeven/de verplichting is niet aangegaan, de geplande werkzaamheden zijn door omstandigheden niet uitgevoerd.

Progr nr	Programma naam	Onderwerp	Bedrag categorie 1	Bedrag categorie 2	Bedrag categorie 3
2	Fysiek beheer openb ruimte en vervoer	Regionale samenwerking Alphen-Gouda-Woerden (projectleider regiodeal bodemdaling)	107.976		
2	Fysiek beheer openb ruimte en vervoer	Droge zomerperiode	115.000		
2	Fysiek beheer openb ruimte en vervoer	Beheersplan groenstructuur Singel		60.000	
nvt	Overhead	Huur archiefruimte depot Leiden	15.000		
nvt	Overhead	Digitale handtekening en papierloos/zaakgericht werken			40.000
nvt	Overhead	ICT kosten verhuizing			67.970
nvt	Overhead	Implementatie software (dashboard) inkoop			12.000
nvt	Overhead	Implementatie software (dashboard) inkoop			8.000
5	Cultuur,economie en milieu	Beheer en behoud kunstcollecties	1.500		
4	Cultuur,economie en milieu	Financiële impuls Harmonie de vriendschap	8.250		
2	Cultuur,economie en milieu	Sociaal werken in de wijk			9.000
5	Sport en Onderwijs	JOW en Werkfit	34.000	71.000	
3	Sociaal Domein	Werkfit	19.000		
3	Sociaal Domein	Eerst aan de slag	13.700		
3	Sociaal Domein	Project Cumulus implementatie	53.000		
3	Sociaal Domein	Uitvoeringskosten		250.000	
3	Sociaal Domein	MEE	63.900		
3	Sociaal Domein	Communicatie SD			14.200
3	Sociaal Domein	Onafhankelijke regieondersteuning		157.142	
3	Sociaal Domein	Inwonercloud: inwonerportaal	87.000		
3	Sociaal Domein	Opleidingsbudget WoerdenWijzer.nl	33.000		
3	Sociaal Domein	Cumulus	138.000		
3	Sociaal Domein	Aanpak verward gedrag		43.117	
3	Sociaal Domein	Preventie Schuldhulpverlening		25.000	
3	Sociaal Domein	Verschuiving maatwerk naar voorliggende voorzieningen		199.352	
3	Sociaal Domein	Inclusie (iedereen doet mee)	50.000		
3	Sociaal Domein	Aanvullende activiteiten Ferm Werk	72.500		
3	Sociaal Domein	Kosten Ferm Werk basis arbeidsmarkt	135.000		
nvt	Overhead	Sloop de Bleek 6 + 10	519.250		
	Overhead	Herinrichting terrein	182.301		
3	Sociaal Domein	Vreemdelingen (Statushouders)	595.000		
6	Cultuur, economie en milieu	Monumenten en commissie (gemeentelijke subsidie op monumenten)	55.000		
2	Cultuur, economie en milieu	Tijdelijk strand recreatieplas	4.400		
4	Cultuur, economie en milieu	Uitbesteed werk (informatie)		10.020	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en	Implementatie Omgevingswet		502.529	
4	Cultuur, economie en milieu	Subidie VNG - pilot Schilderskwartier		103.607	
4	Cultuur, economie en milieu	Gemeentelijke subsidie Barwoutswaarder 35	20.000		
4	Cultuur, economie en milieu	Budget duurzaamheid		75.080	
1	Bestuur, dienstverlening en	Aanpassen raadsinformatiesysteem ivm			10.000
nvt	Overhead	Organisatieontwikkeling Zaakgericht werken		181.106	
nvt	Overhead	BTW leerlingenvervoer (staat op onvoorzien)	75.000		
6	Ruimtelijke ontwikkeling en	Herontwikkeling Middelland		47.302	
6	Ruimtelijke ontwikkeling en	Herontwikkeling Middelland		500.000	
nvt	Overhead	Inkomst frictiekosten	51.258		
nvt	Overhead	budget frictiekosten	52.231		
4	Cultuur, economie en milieu	Programma herstructurering bedrijventerrein		15.660	
4	Cultuur, economie en milieu	Inkomsten ecl. Provinciale subsidie		60.223	
4	Cultuur, economie en milieu	GGB-pluimsanering	2.992		
4	Cultuur, economie en milieu	GGB bouwen grondwatermodel		51.826	
Totaal			2.504.258	2.352.964	161.170
					5.018.392

JAARREKENING

II.1 Balans

II.2 Waarderingsgrondslagen balans

II.3 Toelichting balans

II.4 Staat van baten en lasten

II.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

II.6 Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

II.7 Overzicht incidentele baten en lasten

II.8 SISA

II.9 Subsidies

II.1 BALANS

Activa	(bedragen * € 1)	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa			
<u>Immateriële vaste activa</u>			
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.	5.100	10.259	
Totaal immateriële vaste activa	5.100	10.259	
<u>Materiële vaste activa</u>			
- investeringen met een economisch nut	137.909.664	128.940.257	
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.982.774	18.768.984	
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	63.626.378	43.575.691	
<i>Waarvan activa in erfpacht</i>			
Totaal materiële vaste activa	223.518.816	191.284.932	
<u>Financiële vaste activa</u>			
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- Deelnemingen	352.433	352.433	
Overige langlopende geldleningen	3.235.040	2.919.470	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden			
Totaal financiële vaste activa	3.587.473	3.271.903	
Totaal vaste activa	227.111.389	194.567.094	
Vlottende activa			
<u>Voorraden</u>			
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-10.080.716	-11.147.794	
Totaal voorraden	-10.080.716	-11.147.794	
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</u>			
Vorderingen op openbare lichamen	13.282.303	12.572.575	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.534.471	0	
overige vorderingen	2.372.760	2.878.143	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	19.189.534	15.450.718	
<u>Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)</u>			
kassaldi	3.952	2.551	
banksaldi	545.561	502.300	
Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)	549.512	504.851	
<u>Overlopende activa</u>			
Nog te ontvangen Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.657.314	2.737.535	
Totaal Overlopende activa	3.657.314	2.737.535	
Totaal vlottende middelen	13.315.644	7.545.311	
Totaal Activa	240.427.034	202.112.405	

Passiva	(bedragen * € 1)	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva			
<u>Eigen vermogen</u>			
Reserves:			
– Algemene reserve	33.576.200	35.235.771	
– Overige bestemmingsreserves	34.716.985	32.298.925	
Resultaat na bestemming	2.687.259	10.463.649	
Totaal eigen vermogen	70.980.443	77.998.345	
<u>Voorzieningen</u>			
- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.598.102	3.274.594	
- voorzieningen ter egalisering van kosten	3.988.625	4.077.794	
Totaal Voorzieningen	8.586.727	7.352.387	
<u>Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer</u>			
Onderhandse leningen van:			
– Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	142.832.222	94.871.638	
Waarborgsommen	70.000	216.300	
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	142.902.222	95.087.938	
Totaal vaste passiva	222.469.392	180.438.670	
Vlottende passiva			
<u>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar</u>			
Kasgeldleningen	0	0	
Overige schulden	10.248.885	13.201.721	
Totaal netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < dan een jaar	10.248.885	13.201.721	
<u>Overlopende passiva</u>			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.214.451	8.409.918	
de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:			
- Overige Nederlandse overheidslichamen		0	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	494.306	62.095	
Overlopende passiva	7.708.757	8.472.013	
Totaal vlottende passiva	17.957.642	21.673.735	
Totaal Passiva	240.427.034	202.112.405	
Borgstellingen of garantstellingen	106.432.769	103.448.166	

II.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente' (BBV) en de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Door de gemeenteraad is op 20 december 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. (17R.00851).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarden. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen verder worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid.

Grondslagen voor waardering

Immateriële vaste activa

Dit zijn kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan. De waarderingsgrondslag is tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en ontvangsten. Conform de BBV-voorschriften is afschrijvingsduur 5 jaar, vanaf het jaar na ingebruikname.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa kunnen worden ingedeeld in de categorieën investeringen met een economisch nut of investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Deze investeringen worden, indien het bedrag hoger is dan € 20.000 in principe lineair afgeschreven in een door de raad aan te geven tijdsduur. Bij een aantal investeringen, voornamelijk gebouwen, kan op annuïteitenbasis worden afgeschreven. Deze vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, reserves worden niet in mindering gebracht op het actief. Bijdragen van derden die een directe relatie met het actief en de waardering ervan hebben, mogen wel in mindering gebracht worden. Extra afschrijven voor activa met een economisch nut is uitsluitend toegestaan als sprake is van duurzame waardevermindering, of als het actief eerder buiten werking wordt gesteld.

De eerste afschrijving van een vast activum vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin het activum gereed is.

De afschrijvingstermijnen zijn in het algemeen voor:

- Gronden en terreinen	geen afschrijving
- Woonruimten	40 jaar
- Bedrijfsgebouwen	40 jaar
- Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10 tot 60 jaar
- Vervoermiddelen	5 tot 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties	5 tot 20 jaar
- Overige materiële vaste activa	5 jaar

Voor de specifieke afschrijvingstermijn per object wordt verwezen naar de notitie uitwerking van de beleidsregels omtrent waarden en afschrijven raadsbesluit 14 december 2006.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde minus de aflossingen. De deelnemingen worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze posten duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs. De onderhanden werken inzake grondexploitaties van het grondbedrijf worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd met ontvangsten. Tussentijdse winst wordt genomen op basis van de 'percentage of complete' (POC)-methode.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde geregistreerd. Er is rekening gehouden met een eventuele oninbaarheid door middel van de onder vorderingen opgenomen post voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

De tegoeden staan ter vrije beschikking, de liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige vorderingen en overlopende activa

Deze posten worden verantwoord tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene vrije reserves en de bestemmingsreserves. Het eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Tevens vindt vorming plaats op basis van kosten die in een volgend verslagjaar zullen worden gemaakt, terwijl het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het verslagjaar of in een van de voorafgaande verslagjaren en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal verslagjaren. Rentetoevoegingen zijn verboden. Over de aanwending van de rentebaten mag afzonderlijk worden beslist en is conform de begroting toegevoegd aan de algemene reserve. Voorzieningen worden opgenomen tegen de contante waarde.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden worden verstaan de schulden met een oorspronkelijke looptijd van twee jaar of langer. Opgenomen is het oorspronkelijk geleende bedrag minus de aflossingen. De langlopende schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Rekening van baten en lasten

In de rekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij worden de baten en de lasten van het begrotingsjaar in de rekening opgenomen, onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat jaar leiden, of hebben geleid.

Ten aanzien van de grondexploitatie geldt nog in het bijzonder:

De uitgaven voor beheer, aankopen, bouw- woonrijpmaken en bijdragen fonds Infra Structurele Werken (bovenwijkse voorzieningen), alsmede de inkomsten uit grondverkoop worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

Het saldo van deze uitgaven en inkomsten komt tot uitdrukking in de post 'mutaties voorraden'. Met deze methodiek wordt voldaan aan de voorschriften ten aanzien van de bouwgrondexploitatie.

Enkele in de jaarrekening gehanteerde begrippen worden onderstaand nader omschreven.

1a. Voorraden/onderhanden werk

In de balanspost onderhanden werk is onder meer het saldo van de werkelijk betaalde kosten van bouwrijpmaken, grondaankopen etc. en de opbrengsten vanuit grondverkoop opgenomen; positieve of negatieve calculatieverschillen worden respectievelijk ten laste of ten gunste van het onderhanden werk gebracht. Het saldo van deze post (ook wel boekwaarde genoemd) kan zowel positief (meer uitgegeven dan ontvangen), als negatief (meer ontvangen dan uitgegeven) zijn.

1b. Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

2. Verwerking rente in de jaarrekening

De betaalde of ontvangen rente op de kapitaalverstrekking door de algemene dienst, alsmede de ontvangen rente bij grondverkoop worden in de exploitatierekening toegerekend aan de diverse complexen. Het saldo van deze rentebaten en lasten wordt via de post mutaties onderhanden werk/voorraden bijgeschreven of in mindering gebracht op de boekwaarde onderhanden werk.

3. Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat wordt genomen op basis van de POC-methode.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment van besluitvorming door de AvA (Algemene Vergadering van Aandeelhouders) van de betreffende deelneming.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en lasten als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

II.3 TOELICHTING BALANS

Activa							2018
Vaste activa							227.111.389
Immateriële vaste activa							5.100
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief							5.100
	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2018	
	10.259	0	0	5.158	0	5.100	
Materiële vaste activa							223.518.816
Investeringen met een economisch nut							137.909.664
Dit kan als volgt onderverdeeld worden:							
	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2018	
Gronden & terreinen	6.428.657	-24.219	0	312	0	6.404.126	
Woonruimten	857.977	0	0	22.841	0	835.136	
Bedrijfsgebouwen	106.879.980	13.708.039	1.504.384	2.508.255	110.000	116.465.380	
Grond- weg en waterwerken	4.842.963	47.699	0	268.281	0	4.622.381	
Vervoersmiddelen	564.326	188.628	0	89.967	2.000	660.988	
Machines, apparaten en installaties	2.026.805	233.194	17.319	230.365	11.549	2.000.765	
Overigen	7.339.549	813.012	916.617	315.056	0	6.920.888	
Totaal	128.940.257	14.966.352	2.438.320	3.435.076	123.549	137.909.664	
De investeringen hebben o.a. betrekking op:							
* Renovatie/verbouw stadhuis					€	10.388.918	
* aankoop perceel grond v.d. Valkboumanlaan					€	1.760.000	
* parkeergarage Defensie-eiland					€	1.600.933	
* scholencluster Kamerik					€	1.188.898	
* duurzaamheidsmaatregelen diverse sporthallen					€	469.778	
* Vervanging armaturen					€	447.300	
* Aanschaf bedrijfsvoertuigen					€	174.895	
* Project e-overheid					€	108.490	
* Vervanging hardware en software					€	102.634	
* Plaatsen parkeermanagementsysteem parkeergarage Castellum					€	100.000	
Totaal					€	16.341.845	
De desinvesteringen betreffen afwaardering van de panden aan de Bleek 10 en gebouw D en een aantal onderwijsinvesteringen.							
De bijdrage derden bedrijfsgebouwen betreft o.a. een vergoeding conform de DVO overeenkomst van € 96,500							
Zowel de annuitaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.							
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							21.982.774
Dit kan als volgt onderverdeeld worden:							
	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2018	
Grond- weg en waterwerken	16.132.031	4.542.600	0	576.217	629.300	19.469.114	
Overigen	2.636.953	103.432	0	226.725	0	2.513.660	
Totaal	18.768.984	4.646.033	0	802.942	629.300	21.982.774	
De investeringen hebben betrekking op:							
* Riolering					€	4.542.600	
* Plaatsen ondergrondse restafvalcontainers en papiercontainers.					€	103.432	
Totaal					€	4.646.033	
De bijdrage derden betreft een vergoeding van scholencluster Kamerik voor de riolering.							
Zowel de annuitaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.							

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut						63.626.378
Dit kan als volgt onderverdeeld worden:						
	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2018
Bedrijfsgebouwen	53.329	0	0	24.691	0	28.638
Grond- weg en waterwerken	43.260.964	26.193.627	0	2.283.136	3.799.555	63.371.900
Machines, apparaten en installaties	11.341	0	0	2.835	0	8.506
Overigen	250.057	0	0	32.723	0	217.334
Totaal	43.575.691	26.193.627	0	2.343.385	3.799.555	63.626.379
<u>De investeringen hebben betrekking op:</u>						
* Diverse Bravo-projecten					€	9.947.579
* Reconstructie/vervanging verharding diverse wegen					€	6.791.276
* Aanleg westelijke randweg Harmelen					€	4.997.574
* Pilot Kanis settingsvrije constructie					€	1.011.665
* Sportpark Mijzide					€	985.284
* Kunstgrasvelden en renovatie sportvelden					€	680.011
* Bruggen					€	477.337
* Vervanging lichtmasten					€	325.897
* Beschoeiingen					€	200.826
* Inhaalslag bomen					€	172.164
* Speelplaatsen en speelvelden					€	165.216
* Overigen					€	438.798
Totaal					€	26.193.627
<u>De bijdrage derden heeft betrekking op:</u>						
* Bijdrage Provincie Utrecht Westelijke randweg Harmelen					€	3.663.616
* Overigen					€	135.939
Totaal					€	3.799.555
Zowel de annuitaire als de lineaire afschrijvingsmethode is toegepast.						
Financiële vaste activa						3.587.473
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen						
	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings/ uitbreidingen	Verminderings	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	
	352.433	0	0	0	352.433	
De volgende aandelen en effecten zijn in het bezit van de gemeente:						
, Aandelen BNG					€	235.995
* Aandelen Vitens					€	72.902
* Effecten BNG					€	43.536
Totaal					€	<u>352.433</u>
Overige langlopende geldleningen						3.235.040
	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings/ uitbreidingen	vermindering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	
	2.919.470	550.000	0	234.430	3.235.040	
De boekwaarde per 31-12-2018 betreft de volgende leningen:						
* Leningen St. gebouwen beheer Woerden					€	1.578.864
* Versterkte geldlening Groenendijk investeringen					€	800.000
* Verstrekte geldlening Woerden Sport					€	470.000
* Verstrekte duurzaamheidsleningen					€	321.489
* Lening St. Hofstede Batenstein					€	30.000
* Verstrekte geldlening kunstencentrum Het Klooster					€	25.200
* Verstrekte geldleningen aan ambtenaren					€	9.487
					€	<u>3.235.040</u>
In 2018 is € 50.000 gestort t.b.v. de duurzaamheidsleningen en een geldlening verstrekt aan Stichting Hofstede Batenstein van € 30.000						
De aflossing/afschrijving heeft betrekking op de verstrekte geldlening Groenendijk investeringen (€ 200.000) geldleningen ambtenaren (€ 30.830) en kunstencentrum het Klooster (€ 3.600).						

Vlottende activa							13.315.644
Voorraden							-10.080.716
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie							-10.080.716
		Boekwaarde 31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	verlies voorziening	Boekwaarde 31-12-2018	
		-11.147.794	8.045.711	-7.970.676	992.043	-10.080.716 *	
* In dit overzicht lijkt sprake te zijn van een vrijval van de verliesvoorziening Defensie-eiland van € 992.043, maar dit komt door onderstaande mutaties:							
Verliesvoorziening Defensie-eiland 01-01-2018					16.792.140		
Verliesvoorziening Defensie-eiland 31-12-2018					16.859.243		
Toename voorziening					67.103		
Overheveling naar creditzijde voorzieningen					1.059.145		
Afname voorziening aan debetzijde					992.042		
Boekwaarde per 31-12-2017 volgens staat van activa				€	5.644.346		
Voorziening verlies Defensie-eiland					-16.792.140		
Boekwaarde 31-12-2017 subadministratie Grondbedrijf				€	-11.147.794		
De genoemde boekwaarde per 31-12-2017 is inclusief een voorziening gevormd voor het complex Defensie-eiland.							
Na verwerking van de voorzieningen krijgen we het volgende beeld:							
Boekwaarde per 31-12-2018 volgens staat van activa				€	5.719.382		
Voorziening verlies Defensie-eiland				€	-15.800.098		
Boekwaarde 31-12-2018 subadministratie Grondbedrijf				€	-10.080.716		
De bestedingen en opbrengsten wijken af met de bedragen die in het grondbeleid zijn opgenomen. Dit komt doordat de ontvangen rente in het grondbeleid als negatieve besteding is opgenomen en op de balans als opbrengst.							
Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2018 het volgende overzicht worden weergegeven:							
complex	Boekwaarde 31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	voorziening verlies	Boekwaarde 31-12-2018		
Snel en Polanen	-11.844.200	5.723.004	4.083.522		-10.204.718		
Kamerik Noord-Oost II	-188.179	615.115	235.637		191.299		
Defensie-eiland	16.783.599	436.733	1.420.234	-15.800.098	0 *		
Brediuspark	629.871	108.110	0		737.981		
Jan Steenstraat	-72.253	811.129	2.231.282		-1.492.406		
Harmelen	335.508	302.800	0		638.308		
de Pionier Zegveld	0	48.819	0		48.819		
Totaal	5.644.346	8.045.711	7.970.676	-15.800.098	-10.080.716		
complex	Boekwaarde 31-12-2018	geraamde nog te maken kosten	geraamde te realiseren Opbrengsten	geraamd eindresultaat			
Snel en Polanen	-10.204.718	49.230.884	41.086.789	-2.060.623			
Kamerik Noord-Oost II	191.299	623.925	1.593.608	-778.384			
Defensie-eiland	0	1.059.145	0	1.059.145 *			
Brediuspark	737.981	927.828	2.529.093	-863.284			
Jan Steenstraat	-1.492.406	431.283	50.406	-1.111.529			
Harmelen	638.308	2.657.154	4.942.882	-1.647.420			
de Pionier	48.819	317.103	543.732	-177.810			
Totaal	-10.080.717	55.247.322	50.746.510	-5.579.905			
* Voor het verwachte eindresultaat van het complex Defensie-eiland is een aanvullende verliesvoorziening van € 1.059.145 opgenomen. Deze is credit gepresenteerd omdat de boekwaarde per complex niet negatief mag worden door een getroffen voorziening.							

<u>Per complex (exclusief voorziening):</u>				
<u>Snel en Polanen</u>				
Boekwaarde 31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2018	
-11.844.200	5.723.004	4.083.522	-10.204.718	
In 2018 is er een winstneming opgenomen van € 1.101.898 binnen dit complex.				
De bestedingen hebben betrekking op de verwerving van grond v.d. Valkbouwmanlaan, bouw- en woonrijpmaken van eiland IV en Villapark voor ca. € 545.000. De planontwikkelingskosten bedroegen ca. € 554.000				
De opbrengsten betreffen verkopen van vrije kavels in het Villapark en eiland IV. Daarnaast zijn er bijdragen voor de aansluiting riolering ontvangen en is een rentebate over de boekwaarde per 31-12-2017 geboekt.				
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht			€	49.230.884
Dit betreffen vooral planstructurele, plangerichte voorzieningen en planontwikkelingskosten.				
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op			€	41.086.789
Dit betreft voornamelijk de bouw van woningen				8.144.095
Boekwaarde 31-12-2018				-10.204.718
Verwacht eindresultaat				<u>-2.060.623</u>
<u>Kamerik N.O. II</u>				
Boekwaarde 31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	Boekwaarde 31-12-2018	
-188.179	615.115	235.637	191.299	
In 2018 is er een winstneming opgenomen van € 510.309 binnen dit complex.				
De overige bestedingen hebben voornamelijk betrekking op planontwikkelingskosten.				
De opbrengsten betreffen de verkoop van diverse kavels.				
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht			€	623.925
Dit betreft vooral plangerichte voorzieningen en planontwikkelingskosten				
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op			€	1.593.608
Dit betreft voornamelijk de bouw van woningen				-969.683
Boekwaarde 31-12-2018				191.299
Verwacht eindresultaat				<u>-778.384</u>
<u>Defensie-eiland</u>				
Boekwaarde 31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	verlies voorziening	Boekwaarde 31-12-2018
16.783.599	436.733	1.420.234	0	15.800.098
Voor het te verwachten verlies is een voorziening getroffen van € 16.859.243. Deze is tot een bedrag van de boekwaarde ultimo 2018 in minderinge gebracht op de boekwaarde en voor het resterend deel € 1.059.145) credit onder de voorzieningen gepresenteerd.				
De bestedingen betreffen hoofdzakelijk de kosten voor de rente- en planontwikkelingskosten. De verkregen opbrengsten hebben betrekking op de gronduitgifte van het deelgebied Zuid.				
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht			€	1.059.145
Dit betreffen vooral planontwikkelingskosten en rente				
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op			€	0
				1.059.145
Boekwaarde 31-12-2018				15.800.098
Verwacht eindresultaat				16.859.243
Verwachte verliesvoorziening				-16.859.243
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde				<u>0</u>

<u>Grondexploitatie Brediuspark</u>							
Boekwaarde			Boekwaarde				
31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	31-12-2018				
629.871	108.110	0	737.981				
De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.							
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht				927.828			
Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen							
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op				2.529.093			
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden							
				-1.601.265			
Boekwaarde 31-12-2018				737.981			
Verwacht eindresultaat				-863.284			
<u>Grondexploitatie Jan Steenstraat</u>							
Boekwaarde			Boekwaarde				
31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	31-12-2018				
-72.253	811.129	2.231.282	-1.492.406				
De besteding betreft een winstneming van € 690.000 en planontwikkelingskosten.							
De opbrengsten betreffen de grondverkoop.							
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht				431.283			
Dit betreffen vooral plangerichte en planontwikkelingskosten							
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op				50.406			
				380.877			
Boekwaarde 31-12-2018				-1.492.406			
Verwacht eindresultaat				-1.111.529			
<u>Grondexploitatie diverse locaties Harmelen</u>							
Boekwaarde			Boekwaarde				
31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	31-12-2018				
335.508	302.800	0	638.308				
De bestedingen hebben hoofdzakelijk betrekking op onderzoeken, bouwrijp maken en planontwikkelingskosten.							
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht				2.657.154			
Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen							
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op				4.942.882			
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden							
				-2.285.728			
Boekwaarde 31-12-2018				638.308			
Verwacht eindresultaat				-1.647.420			
<u>Grondexploitatie de Pionier Zegveld</u>							
Boekwaarde			Boekwaarde				
31-12-2017	Bestedingen	Opbrengsten	31-12-2018				
0	48.819	0	48.819				
De bestedingen hebben betrekking op de planontwikkelingskosten.							
Voor dit complex worden de volgende kosten nog verwacht				317.103			
Dit betreffen vooral planstructurele en plangerichte voorzieningen							
De opbrengsten voor dit complex worden geraamd op				543.732			
Dit betreft voornamelijk de uitgifte van gronden							
				-226.629			
Boekwaarde 31-12-2018				48.819			
Verwacht eindresultaat				-177.810			

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	19.189.534
--	-------------------

Vorderingen op openbare lichamen	13.282.303
---	-------------------

De belangrijkste vorderingen betreffen teruggaaf btw, waaronder uit het btw-compensatiefonds(BCF) van € 12.274.507

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.534.471
--	------------------

Dit betreft het saldo van de rekening-courant bij het Ministerie van Financiën m.b.t. het schatkistbankieren.

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen gemeenten overtollige middelen te beleggen in 's Rijks Schatkist.

Dit met uitzondering van een drempelbedrag dat jaarlijks aan de hand van de begrotingsomvang wordt vastgesteld.

Voor de gemeente Woerden bedroeg deze drempel voor 2018 € 841.485.

De ruimte onder het drempelbedrag is als volgt:

Periode	ruimte (x € 1.000)
Kwartaal 1	359
Kwartaal 2	171
Kwartaal 3	210
Kwartaal 4	198

Overige vorderingen	2.372.760
----------------------------	------------------

	31-12-2017	31-12-2018
Debiteuren	€ 2.488.641	2.191.193
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -102.158	-89.182
Overige	€ 491.660	270.749
	€ 2.878.143	2.372.760

De afname van Debiteuren t.o.v. van vorig jaar komt door de inhaalslag die gemaakt is met de invordering van oudere posten.

Hierdoor is ook de post voorziening debiteuren lager dan voorgaand jaar.

De afname van overige vorderingen heeft betrekking op het anders rubriceren van de voorgesloten kosten t.b.v. saneringskosten Defensie-eiland en de verstrekte geldlening aan Woerden Sport.

Liquide middelen (Kas-, bank- en girosaldi)	549.512
--	----------------

De specificatie luidt als volgt:

	31-12-2017	31-12-2018
Kassaldi	€ 2.551	3.952
Bank en girosaldi	€ 494.952	545.561
Bank- en girosaldi Parkeer Groep Nederland	€ 7.348	0
	€ 504.851	549.512

De kredietfaciliteit bedraagt bij de B.N.G. € 9.000.000.

Overlopende activa	3.657.314
---------------------------	------------------

	31-12-2017	31-12-2018
Nog te ontvangen Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 0	0
Nog te ontvangen bedragen	€ 2.637.091	1.843.626
Vooruitbetaalde posten	€ 100.443	1.813.688
Totaal	€ 2.737.534	3.657.314

Specificatie nog te ontvangen bedragen

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	toevoegingen/ ontvangsten	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2018
Diverse posten	2.637.091	1.772.776	2.566.241	1.843.626

Het verschil t.o.v. vorig jaar komt doordat de vooruitbetaling van € 1.700.000 aan Ferm Werk is opgenomen bij vooruitbetaalde posten.

Specificatie vooruitbetaalde bedragen

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	toevoegingen/ ontvangsten	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2018
Diverse posten	100.443	1.813.688	100.443	1.813.688

De vooruitbetaalde post heeft betrekking op het vooruitbetaalde voorschot aan Ferm Werk.

Passiva	Alle bedragen * € 1	2018
Vaste passiva		222.469.392
Reserves		68.293.185

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2017	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Vermindering i.v.m. activa	Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
67.534.696	5.982.380	11.388.661	6.164.769	0	0	68.293.185

De reserves worden onderscheiden naar:

- **Algemene reserves**, hieronder wordt verstaan algemeen vrij beschikbaar.
- **Overige bestemmingsreserves**, hieronder wordt verstaan reserves met een specifiek doel, waarvan alleen de raad bevoegd is de bestemming te wijzigen.

Reserves	31-12-2017	31-12-2018
algemene vrije reserves	35.235.771	33.576.200
overige bestemmingsreserves	32.298.925	34.716.985
totaal reserve	67.534.696	68.293.185

Algemene vrije reserves	33.576.200
--------------------------------	-------------------

Algemene reserve

Saldo 31-12-2017	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
32.156.662	222.172	7.246.512	2.203.987	0	27.336.310

Deze reserve fungeert als buffer voor calamiteiten en exploitatietekorten. Incidentele uitgaven worden ten laste en incidentele inkomsten ten gunste van deze reserve gebracht.
Tevens dient de reserve voor het neutraliseren van negatieve reserves.

De raad heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 besloten een deel van het positieve resultaat (€ 2.203.987) aan de reserve toe te voegen.

Ook is een bedrag van € 222.172 toegevoegd aan de reserve uit bijdrage verkoop de Sluisgroep.

De volgende onttrekkingen hebben plaatsgevonden uit de Algemene reserve:

bijdrage IBOR	€	2.000.000
afwaardering panden de Bleek 10 en gebouw D		1.521.703
bijdrage duurzaam	€	568.084
bijdrage VV Kamerik	€	500.000
bijdrage Middelland	€	306.697
bijdrage organisatieontwikkeling	€	270.000
bijdrage omgevingswet	€	232.471
bijdrage streetcornerwerk	€	161.835
bijdrage Het Nieuwe Werken	€	195.000
bijdrage dienstverlening	€	178.378
bijdrage organisatieverbetering openbare ruimte	€	159.143
bijdrage uitvoeringsplan spelen	€	150.000
bijdrage handhaving BOA's	€	127.520
bijdrage organisatieontwikkeling	€	110.929
bijdrage herstructurering bedrijventerreinen	€	109.340
bijdrage ontwikkeling veengebied	€	105.000
bijdrage nul op de meter	€	97.500
bijdrage investeringsfonds	€	82.627
bijdrage gebiedsgericht werken	€	77.000
bijdrage handboek openbare ruimte	€	50.000
bijdrage advies- en onderzoekskosten	€	42.265
bijdrage reserve onderwijs	€	37.974
bijdrage kruispunten ontsluitingswegen	€	30.000
bijdrage regionale samenwerking	€	29.551
bijdrage mobiliteitsplan	€	28.912
bijdrage verkeersveiligheidsmaatregelen	€	20.000
bijdrage beleidsimpuls preventie schooluitval	€	18.797
bijdrage sloop en afwaardering gebouwen Meurs en D	€	17.700
bijdrage onderzoekskosten verkeer	€	15.000
budgetreservering algemeen onderwijsbeleid	€	3.086
		<u>7.246.512</u>

Algemene reserve grondbedrijf

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
3.079.108	0	800.000	3.960.782		6.239.890

Deze reserve dient om onvoorziene risico's in de grondexploitaties op te vangen.

In de jaarrekening 2017 is door de Raad besloten om een bedrag van € 3.960.782 toe te voegen aan de reserve. Uit de reserve is een bedrag van € 800.000 t.g.v. de algemene dienst onttrokken, conform de vastgestelde begroting 2018.

Overige Bestemmingsreserves**34.716.985****Reserve groenfondsen**

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
632.326	0	1.540	0	0	630.786

Het groenfondsen wordt gebruikt ter uitvoering van groenplannen, subsidie onderhoud aan particulieren bijzondere status bomen, uitvoeringsbudget landschapsbeleid, landschapsbeleidsplan, groenstructuurplan en het aanleggen van ecologische verbindingzones.

De onttrekking heeft betrekking op de kosten bijzondere bomen, zoals opgenomen in de vastgestelde begroting 2018.

Reserve infrastructurele werken

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
0	27.900	0			27.900

Het doel van deze reserve is het realiseren van bovenwijkse voorzieningen van veelal grote omvang. De toevoeging heeft betrekking op ontvangen bijdragen uit exploitatieovereenkomsten.

Dekking kapitaallasten maatschappelijk nut

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
14.346.002	2.531.701	0	0	0	16.877.703

De reserve dient ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen maatschappelijk nut die normaliter ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

De toevoeging betreft investeringen in het kader van IBOR (€ 2.000.000), uitvoeringsplan spelen (€ 150.000) en rente (€ 378.734).

De onttrekking betreft de dekking van de kapitaallasten maatschappelijk nut.

Dekking Kapitaallasten economisch nut

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
6.347.968	1.167.586	403.273	0	0	7.112.281

De reserve dient ter dekking van rente en afschrijving van eenmalige investeringen economisch nut die normaliter ten laste komen van overige bestemmingsreserves.

De toevoeging betreft een bijdrage van de reserve gemeentelijk vastgoed (€ 1.000.000) en de rente over over het saldo per 1-1-2018

De onttrekking heeft betrekking op de dekking van de kapitaallasten economisch nut. Hiervan betreft € 112.611 rente en € 282.445 afschrijving.

IBOR

Saldo 31-12-2017			Bestemming resultaat 2017		Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
265.986	0	0	0	0	265.986

De reserve is ingesteld t.b.v. het IBOR.

Herstructurering Schilderskwartier

Saldo			Bestemming resultaat 2017		Saldo
31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
400.731	0	400.731	0	0	0

Het project Schilderskwartier Pius X is in 2018 afgerond. Voor de dekking van de kosten van dit project is een reserve gevormd. Deze wordt nu opgeheven en het saldo wordt aangewend als dekking voor het project reserve Schilderskwartier.

Reserve Sociaal Domein

Saldo			Bestemming resultaat 2017		Saldo
31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
3.675.861	1.904.990	668.053		0	4.912.798

In het kader van ontschotting sociaal domein is gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening 2015 besloten tot verbreding van de reserve WMO tot een reserve Sociaal Domein.

De reserve fungeert als achtervang van programma 3. Het saldo van programma 3 wordt toegevoegd of onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.

De toevoeging betreft het saldo 2018 van programma 3 Sociaal Domein.

De onttrekking heeft betrekking op bijdrage verschuiving maatwerk (€ 300.648), bijdrage organisatiekosten (€ 280.204), bijdrage inclusie (€ 60.000) en bijdrage beleidsimpuls SHV (€ 27.201).

Bij vaststelling van de begroting 2019 is besloten deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve in 2019.

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Saldo			Bestemming resultaat 2017		Vermindering	Saldo
31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	i.v.m. activa	31-12-2018
4.017.495	95.000	1.711.376	0	0	0	2.401.119

De reserve dient ter bekostiging van onderhoud aan woningen en gebouwen. Het doel is de kosten op een gelijkmatige wijze te spreiden over een reeks van jaren. Het betreft hier alle gemeentelijke gebouwen met uitzondering van de schoolgebouwen.

De toevoeging betreft een ontvangen bijdrage t.b.v. vloercoating Castellum en St. Gebouwenbeheer Woerden.

De onttrekking betreft een bijdrage aan de reserve dekking kapitaallasten economisch nut (€ 1.000.000) en een bijdrage aan diverse onderhoud gemeentelijk vastgoed.

Reserve Woerden 650 jaar stad

Saldo	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Vermindering	Saldo
31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	i.v.m. activa	31-12-2018
12.500	2.500	0	0	0	0	15.000

In 2022 is Woerden 650 jaar stad. Het streven is om dan een budget van € 25.000 beschikbaar te hebben. Per jaar wordt een bedrag van € 2.500 worden toegevoegd.

Inventaris zwembaden

Saldo 31-12-2017	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Vermindering i.v.m. activa	Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
273.191	30.531	0	0	0	0	303.722

Deze reserve dient ter bekostiging van de inventaris zwembaden.
De toevoeging betreft het saldo van begroot en werkelijke uitgaven.

Reserve grote infrastructurele werken

Saldo 31-12-2017	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Vermindering i.v.m. activa	Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
2.200.216	0	68.500	0	0	0	2.131.716

De onttrekking betreft een bijdrage aan de onderzoeksopzet Westelijke randweg.

Onderwijsreserves**Onderwijs kansen beleid**

Saldo 31-12-2017	Via resultaatbestemming		Bestemming resultaat 2017		Vermindering i.v.m. activa	Saldo 31-12-2018
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking		
126.650	37.974	126.650	0	0	0	37.974

De reserve voorziet in middelen ter vergroting van de onderwijskansen en bestaat uit een vrij deel en een verplicht deel. Dit laatste dient besteed te worden aan door het ministerie vastgestelde onderdelen. Tevens is in de programmabegroting 2015-2018 jaarlijks extra geld beschikbaar gesteld uit het vrije deel.

De onttrekking komt voort uit de budgetreservering 2017 (€ 67.527) en een bijdrage aan onderwijs kansen beleid.

Voorzieningen	8.586.727
----------------------	------------------

Totaal verloopoverzicht

Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendingen	Saldo 31-12-2018
7.352.387	1.601.898	0	367.559	8.586.727

voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioen
(oud)wethouders

Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendingen	Saldo 31-12-2018
3.274.594	410.824	0	146.461	3.538.956

Deze voorziening voorziet in een adequate pensioenopbouw voor (oud)wethouders en hun nabestaanden.

De toevoegingen betreffen de storting 2018.

Voorziening grexten

Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijval via het resultaat	Aanwendingen	Saldo 31-12-2018
0	1.059.145	0	0	1.059.145

Deze verliesvoorziening is opgenomen voor nog te verwachten kosten op het complex Defensie-eiland.

voorzieningen ter egalisering van kosten

Saldo		Vrijval via het resultaat		Saldo
31-12-2017	Toevoegingen		Aanwendingen	31-12-2018
4.077.794	131.929	0	221.098	3.988.625

Voorziening afvalstoffenheffing

Saldo		Vrijval via het resultaat		Saldo
31-12-2017	Toevoegingen		Aanwendingen	31-12-2018
1.533.995	4.373	0	182.608	1.355.761

Deze voorziening wordt gebruikt voor de egalisatie van de exploitatieoverschotten/tekorten op de reiniging/afvalstoffenheffing.

Voorziening riolering

Saldo		Vrijval via het resultaat		Saldo
31-12-2017	Toevoegingen		Aanwendingen	31-12-2018
2.543.799	127.556	0	38.490	2.632.864

De onttrekking betreft het negatieve exploitatieresultaat op het product riolering.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	142.902.222
--	--------------------

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov. Fin. instellingen	142.832.222
--	--------------------

Saldo	opgenomen	aflossing	Saldo
31-12-2017	geldleningen		31-12-2018
94.871.638	57.141.700	9.181.116	142.832.222

In 2018 zijn de volgende 4 geldleningen aangetrokken:

- € 30.000.000 tegen 1,41% rente met een looptijd van 25 jaar
- € 15.000.000 tegen 1,306% rente met een looptijd van 25 jaar
- € 10.000.000 tegen -0,33% rente met een looptijd van 13 maanden
- € 2.141.700 tegen 0% en aflossing in 2020

De rentelast bedroeg over 2018 € 2.803.719 waarbij het rentepercentage gemiddeld 2,96% was.

Waarborgsommen	70.000
-----------------------	---------------

Saldo	ontvangen	teruggestort	Saldo
31-12-2017			31-12-2018
216.300	20.000	166.300	70.000

Vlottende passiva	17.520.857
--------------------------	-------------------

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	10.248.885
---	-------------------

In 2018 zijn de volgende kasgeldleningen aangetrokken/afgelost:

Periode	rente	Geldgever	Bedrag
02-01-2018 t/m 15-02-2018	-/- 0,38%	BNG	7.000.000
19-01-2018 t/m 15-02-2018	-/- 0,38%	BNG	8.000.000
15-02-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,33%	BNG	8.000.000
15-02-2018 t/m 13-07-2018	-/- 0,30%	BNG	22.000.000
24-04-2018 t/m 31-05-2018	-/- 0,37%	BNG	5.000.000
31-05-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,37%	BNG	3.000.000
04-06-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,37%	BNG	1.000.000
21-06-2018 t/m 02-07-2018	-/- 0,37%	BNG	1.000.000
02-07-2018 t/m 13-07-2018	-/- 0,37%	BNG	8.000.000
13-07-2018 t/m 24-08-2018	-/- 0,37%	BNG	7.000.000
23-08-2018 t/m 17-09-2018	-/- 0,36%	BNG	1.000.000
24-08-2018 t/m 17-09-2018	-/- 0,36%	BNG	7.000.000
17-09-2018 t/m 01-11-2018	-/- 0,36%	BNG	8.500.000
08-10-2018 t/m 26-10-2018	-/- 0,37%	BNG	1.000.000
17-10-2018 t/m 29-10-2018	-/- 0,37%	BNG	2.000.000
12-10-2018 t/m 29-10-2018	-/- 0,37%	BNG	3.500.000
18-10-2018 t/m 29-10-2018	-/- 0,37%	BNG	2.500.000
26-10-2018 t/m 01-11-2018	-/- 0,35%	BNG	1.000.000
29-10-2018 t/m 01-11-2018	-/- 0,37%	BNG	6.000.000
29-10-2018 t/m 01-11-2018	-/- 0,37%	BNG	1.000.000

Overige schulden**10.248.885**

De overige schulden bestaan uit:

	31-12-2017	31-12-2018
Crediteuren	10.082.100	7.622.031
Gemeentelijke spaarregeling	2.223.459	2.182.534
overige	896.163	444.320
	<u>13.201.721</u>	<u>10.248.885</u>

De afwijking crediteuren ten opzichte van vorig jaar komt doordat de betaaltermijn is aangepast van 30 dagen naar 14 dagen.

De afname van de overige schulden komt o.a. door het anders rubriceren van de voorgeschoten kosten t.b.v. saneringskosten
Defensie-eiland.

Overlopende passiva**7.708.757**

De overlopende passiva bestaat uit:

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:

Overige Nederlandse overheidslichamen	62.095	494.006
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0	300

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Nog niet vervallen rente

Totaal

7.148.335	5.936.507
1.261.583	1.277.943
<u>8.472.013</u>	<u>7.708.757</u>

Vooruit ontvangen bedragen van Overige Nederlandse overheidslichamen

Saldo 31-12-2017	toevoegingen	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2018	
62.095	62.095	66.969	57.221	Prov.Utrecht, gebiedsgericht grondbeheer
0	436.785	0	436.785	Prov.Utrecht, fietsvoorziening Kwakelbrug

Overige nog te betalen bedragen:

Saldo 31-12-2017	toevoegingen	bestedingen	Boekwaarde 31-12-2018
7.148.335	5.567.743	6.779.571	5.936.507

De afwijking van nog te betalen posten komt doordat er een kadernota is goedgekeurd, waardoor de regels voor het opnemen van verplichtingen aan strengere voorwaarden moet voldoen. Ook is er een minimum-bedrag vastgesteld voor het opnemen hiervan.

De belangrijkste nog te betalen posten zijn:

* nog te betalen posten Sociaal Domein	€	3.076.571
* afrekening streekarchief, inkoop Utrecht West en RBL	€	674.229
* kostenverhaal	€	391.903
* teruggave afvalstoffenheffing 2018	€	339.000

Borg- en garantstellingen

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Woerden heeft per 31-12-2018 aan borg- en garantiestelling uitstaan:

Verenigingen en stichtingen binnen de gemeente Woerden **€ 14.422.460** aflossing 2018 € 1.683.356.

De lichte afname komt mede doordat een 3 tal leningen afgelost zijn door Sportlust '46 ondanks een nieuwe lening voor de verbouwing en uitbreiding kleedruimtes van Sportlust '46.

Tevens is er een lening van 't Oude Landt omgezet naar een andere bank met een gunstiger rentepercentage.

Indirect garant aan leningen aangegaan door de woningbouwcorporaties voor **€ 88.425.000**.

Dit betreft 50% van de restant hoofdsom waarvoor het waarborgfonds in eerste instantie garant staat.

Garantstellingen

De garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren.

Woningen (hypotheek) € 3.303.471, aflossing 2018 **€ 392.501**.

Hypothecaire geldleningen ambtenaren **€ 281.838** aflossing 2018 € 68.230.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huur- en leasecontracten

De volgende huur en leasecontracten zijn afgesloten (> € 50.000 per jaar)

2011 Kalsbeekcollege, semi-permanent schoolgebouw € 133.380 per jaar excl. btw voor 11 jaar

2012 CSU Cleaning, schoonmaakonderh. en glasbewassing € 132.004 1 jaar 2x1 jaar verlenging

2014 Overwijk Koffiesysteem BV, warmedranken- en combinatieautomaten € 58.015 per jaar excl. btw 3 jaar
3 jaar 2x1 jaar
verlenging

2014 Ferm Werk, dienstverleningsovereenkomst hosting € 306.281 5 per jaar excl. jaar stilzw. 1 jaar verlengd

2015 Esri Nederland, gemeentebrede GIS licentie incl. Oudewater € 51.671 per jaar excl. btw 3 jaar

2015 Excellence Public BV, div. comp. front- en midoffice € 60.218 per jaar excl. btw 3 jaar stilzw. 1 jaar verl.

2015 Insight enterprises Ned. BV, 164 office std MVL licenties € 79.848 per jaar excl. btw

2016 Bagger- en Groenservice, baggeren van ca. 13.500 m3 in-situ slib € 300.000 per jaar excl. btw voor 4 jaar

2017 D. v.d. Steen bv, asfaltverharding Woerden-Oudewater € 1.373.055 1 jaar + 3x1 jaar verlenging

2017 Gem.de Bilt-Winnetpartners, mech. onderhoud kolken en lijnafwatering € 80.000 per jaar excl. btw 2 jaar

2017 Willems de Koninggroep BV, leerlingenvervoer € 81.513 1 jaar + 3x1 jaar verlenging

2017 Centric, overeenkomsten programmatuur € 179.412 per jaar excl. voor onbepaalde tijd.

2018 CWS Nederland sanitaire hygiëne en mattenservice, gemeentehuis Blekerijlaan 14 € 119.290,08 (48 mnd)

II.4 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2018			Begroting 2018 na wijzigingen			Rekening 2018			Verschil begroting en rekening		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma's												
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	8.400.569	1.152.728	7.247.841	8.873.963	1.215.728	7.658.235	9.088.010	1.297.550	7.790.461	-214.047	-81.822	-132.226
2 Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	24.342.751	12.114.586	12.228.165	25.272.612	12.098.376	13.174.236	24.708.837	12.563.537	12.145.301	563.775	-465.161	1.028.935
3 Sociaal Domein	47.929.888	9.210.295	38.719.593	50.626.810	9.810.295	40.816.515	48.390.477	10.305.209	38.085.268	2.236.333	-494.914	2.731.247
4 Cultuur, economie en milieu	6.623.693	1.200.452	5.423.241	6.760.762	1.217.052	5.543.710	6.735.651	1.403.566	5.332.085	25.111	-186.514	211.625
5 Sport en Onderwijs	12.321.600	2.246.406	10.075.194	12.527.053	2.361.414	10.165.639	13.058.337	2.491.903	10.566.435	-531.284	-130.489	-400.796
6 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	4.671.610	1.839.736	2.831.874	6.475.906	2.059.736	4.416.170	17.184.139	15.783.035	1.401.104	-10.708.233	-13.723.299	3.015.066
7 Algemene Inkomsten	-4.707.549	78.291.778	-82.999.327	-2.477.395	81.087.253	-83.564.648	-2.434.894	80.561.824	-82.996.718	-42.501	525.429	-567.930
Overhead	12.615.771	1.341.278	11.274.493	20.652.037	5.101.458	15.550.579	20.202.535	5.508.567	14.693.968	449.502	-407.109	856.611
Resultaat voor bestemming	112.198.333	107.397.259	4.801.074	128.711.748	114.951.312	13.760.436	136.933.093	129.915.190	7.017.902	-8.221.345	-14.963.878	6.742.534
Resultaat bestemming per programma												
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	0	0	0	1.000.000	4.803.486	-3.803.486	1.000.000	3.942.117	-2.942.117	0	861.369	-861.369
2 Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	2.711.968	123.702	2.588.266	2.561.968	880.705	1.681.263	2.596.634	728.685	1.867.949	-34.666	152.020	-186.686
3 Sociaal Domein	0	620.000	-620.000	0	3.357.074	-3.357.074	1.904.990	2.924.923	-1.019.933	-1.904.990	432.151	-2.337.141
4 Cultuur, economie en milieu	2.500	0	2.500	2.500	385.425	-382.925	2.500	370.765	-368.265	0	14.660	-14.660
5 Sport en Onderwijs	7.948	63.653	-55.705	7.948	347.370	-339.422	30.531	178.597	-148.066	-22.583	168.773	-191.356
6 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	0	1.049.283	-1.049.283	0	1.962.283	-1.962.283	55.000	2.276.044	-2.221.044	-55.000	-313.761	258.761
7 Algemene Inkomsten	408.779	5.928.252	-5.519.473	408.779	6.005.288	-5.596.509	389.758	5.263.444	-4.873.686	19.021	741.844	-722.823
Resultaatbestemming	3.131.195	7.784.890	-4.653.695	3.981.195	17.741.631	-13.760.436	5.979.413	15.684.574	-9.705.161	-1.998.218	2.057.057	-4.055.275
Resultaat na bestemming	115.329.528	115.182.149	147.379	132.692.943	132.692.943	0	142.912.506	145.599.765	-2.687.259	-10.219.563	-12.906.822	2.687.259
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	418.329,00	11.525.317,00	-11.106.988,00	406.509,00	11.317.317,00	-10.910.808,00	403.619,38	11.300.183,78	-10.896.564,40	2.890	17.133	-14.244
Algemene uitkering gemeentefonds	0,00	66.570.061,00	-66.570.061,00	0,00	68.712.036,00	-68.712.036,00	0,00	68.051.074,23	-68.051.074,23	0	660.962	-660.962
Dividenden	0,00	150.000,00	-150.000,00	0,00	311.500,00	-311.500,00	0,00	311.698,53	-311.698,53	0	-199	199
Overige algemene middelen	-5.125.878,00	46.400,00	-5.172.278,00	-2.883.904,00	746.400,00	-3.630.304,00	-2.838.513,01	898.867,69	-3.737.380,70	-45.391	-152.468	107.077
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-4.707.549,00	78.291.778,00	-82.999.327,00	-2.477.395,00	81.087.253,00	-83.564.648,00	-2.434.893,63	80.561.824,23	-82.996.717,86	-42.501	525.429	-567.930

*Het saldo rentebaten versus rentelasten is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen en bedraagt € 2.766.326.

II.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	2.832.998	3.075.998	-243.000
0.2	Burgerzaken	446.074	396.778	49.296
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.810.655	2.798.584	12.071
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.318.447	1.289.206	29.241
5.4	Musea	250.061	229.894	20.167
		7.658.235	7.790.461	-132.226

SALDO PROGRAMMA 1

af budgetreserveringen

0.1	Aanpassen raadsinformatiesysteem i.v.m. verhuizing naar nieuwe raadszaal			10.000
-----	--	--	--	--------

Te analyseren saldo programma 1

-142.226

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	3.049.586	3.165.892	-116.306
0.2	Burgerzaken	1.317.594	1.452.567	-134.973
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.912.465	2.903.882	8.583
5.4	Musea	250.061	229.894	20.167
		8.873.963	9.088.010	-214.047

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz. Begroot	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-216.588	-89.894	-126.694
0.2	Burgerzaken	-871.520	-1.055.789	184.269
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-101.810	-105.298	3.488
1.2	Openbare orde en veiligheid	-25.810	-46.569	20.759
5.4	Musea	0	0	0
		-1.215.728	-1.297.550	81.822

Verschillenanalyse >€ 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder "diversen":

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
0.1 U	Lagere salariskosten raadsleden -te hoge raming, is in 2019 bijgesteld-	73.422	voordeel
0.1 U	Extra storting in voorz pensioenen weth op verzoek van de accountant	-338.564	nadeel
0.1 U	Onderschrijding budget rekenkamercommissie	40.820	voordeel
0.2 U	Lagere loonkosten burgerzaken	30.000	voordeel
0.2 U	Lagere kosten onderhoud software en apparatuur burgerzaken	42.000	voordeel
0.2 U	Hogere afdracht leges burgerzaken (reisdocumenten, rijbewijzen etc.)	-104.000	nadeel
0.2 U	Kosten bezorging reisdocumenten (niet geraamd, gedekt binnen eigen programma)	-86.000	nadeel
0.2 U	Hogere legesinkomsten reisdocumenten, rijbewijzen en naturalisatie (meer aanvragen)	165.000	voordeel
0.2 I	Hogere legesinkomsten huwelijken (hoger aantal huwelijken)	18.000	voordeel
	Diverse kleine posten	17.096	voordeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen	-142.226	

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	-1.657.500	-1.680.909	23.409
2.1	Verkeer en vervoer	8.821.355	8.143.305	678.050
2.2	Parkeren	1.537.705	1.512.339	25.366
2.4	Economische havens en waterwegen	1.356.779	1.351.583	5.196
3.4	Economische promotie	174.215	128.623	45.592
5.6	Media	40.571	38.356	2.215
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.806.570	4.732.141	74.429
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	103.850	94.776	9.074
7.2	Riolering	-771.786	-770.312	-1.474
7.3	Afval	-1.229.767	-1.229.766	-1
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-7.756	-174.836	167.080
		13.174.236	12.145.301	1.028.935

SALDO PROGRAMMA 2

1.028.935

af budgetreserveringen

2.1	Regionale samenwerking Alphen-Gouda-Woerden (regiodeal bodemdaling)	107.976
2.1	Budget voor vervanging bomen en struiken n.a.v. gevolgen droge zomer	115.000
5.7	Budget voor beheersplan groenstructuur Singel	60.000
5.7	Tijdelijk recreatieplas	4.400
6.1	Overige subsidies	9.000

Te analyseren saldo programma 2

732.559

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	8.965.905	8.523.844	442.061
2.2	Parkeren	1.537.705	1.569.301	-31.596
2.4	Economische havens en waterwegen	1.397.914	1.425.577	-27.663
3.4	Economische promotie	227.215	181.869	45.346
5.6	Media	40.571	38.356	2.215
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.827.659	4.788.205	39.454
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	103.850	94.776	9.074
7.2	Riolering	3.771.962	3.781.095	-9.133
7.3	Afval	3.776.157	3.770.499	5.658
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	623.674	535.316	88.358
		25.272.612	24.708.837	563.775

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz. Begroot	Werkelijk	Saldo
0.63	Parkeerbelasting	-1.657.500	-1.680.909	23.409
2.1	Verkeer en vervoer	-144.550	-380.538	235.988
2.2	Parkeren	0	-56.962	56.962
2.4	Economische havens en waterwegen	-41.135	-73.994	32.859
3.4	Economische promotie	-53.000	-53.246	246
5.6	Media	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-21.089	-56.064	34.975
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0
7.2	Riolering	-4.543.748	-4.551.406	7.658
7.3	Afval	-5.005.924	-5.000.565	-5.359
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-631.430	-710.152	78.722
		-12.098.376	-12.563.837	465.461

Verschillen > € 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder 'Diverse' :

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
2.1 U	Onderschrijding budget onkruidbestrijding	85.000	voordeel
2.1 U	Lagere kapitaallasten a.g.v. wijziging voorschriften BBV	276.338	voordeel
5.7 U	Lagere kapitaallasten a.g.v. wijziging voorschriften BBV	20.325	voordeel
2.1 I	Subsidies Veenweidegebied in beweging fase 3 (uitgaven staan aan lastenzijde)	97.500	voordeel
2.1 I	Provinciale subsidie bushalte Polanerbaan (is in 2017 al aangelegd en betaald)	47.891	voordeel
2.2 I	Bijdrage vaststellingsovereenk. parkeergarage Castellum (is gestort in MOP prgr 7)	55.000	voordeel
7.5U	Lagere exploitatielasten begraafplaatsen (zie progr 7 lagere onttrekking aan het MOP)	87.500	voordeel
7.5 I	Hogere baten begraafplaatsrechten (hoger aantal begravingen)	79.000	voordeel
	Diverse kleine posten	-15.994	nadeel
Positief saldo na aftrek budgetreserveringen		732.560	

NB: Taakvelden 7.2 en 7.3 hebben budgettair neutraal effect op de exploitatie.

Taakveld 7.3 Afval : Begroot was onttrekking aan de voorziening van € 195.045; werkelijk een onttrekking van € 177.934.

Taakveld 7.2 Riolering : Begroot was storting aan de voorziening van € 54.042; werkelijk een storting van € 88.766.

3. Sociaal domein

Lasten minus Baten						
Taakv.	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.024.273	1.717.324	5.741.597	5.073.116	668.481
6.2	Wijkteams	2.303.962	753.680	3.057.642	2.311.718	745.924
6.3	Inkomensregelingen	4.465.921	352.321	4.818.242	2.408.088	2.410.154
6.4	Begeleide participatie	6.546.009	0	6.546.009	6.420.368	125.641
6.5	Arbeidsparticipatie	2.070.925	0	2.070.925	2.263.855	-192.930
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.990.363	0	1.990.363	1.763.516	226.847
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.125.364	202.500	5.327.864	6.720.493	-1.392.629
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.544.804	247.097	5.791.901	6.528.546	-736.645
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	242.501	0	242.501	-33.626	276.127
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.293.394	0	3.293.394	2.766.936	526.458
7.1	Volksgezondheid	1.894.077	42.000	1.936.077	1.862.258	73.819
		37.501.593	3.314.922	40.816.515	38.085.268	2.731.247
	SALDO PROGRAMMA 3					2.731.247
	<i>af budgetreserveringen</i>					
6.1	Statushouders					595.000
6.1	Inwonercloud					87.000
6.1	Vorming en opleiding					33.000
6.1	Cumulus					53.000
6.1	Inclusie					50.000
6.1	Verschuiving maatwerk naar voorliggend					199.352
6.2	MEE gelden					63.900
6.2	Cumulus back office					138.000
6.2	Regieondersteuning					157.142
6.2	Uitvoeringskosten					250.000
6.2	Communicatie					14.200
6.3	Ferm Werk basis arbeidsmarkt					135.000
6.3	Preventie Schuldhulpverlening					25.000
6.5	Participatie					72.500
6.5	Werkfit trajecten					19.000
6.5	Eerst aan de slag					13.700
6.81	Aanpak verward gedrag					43.117
	Totaal budgetreserveringen					1.948.911
	t.i.v. reserves					-474.352
						1.474.559
	Te analyseren saldo programma 3					1.256.688
	Via programma 7					648.301
	Toe te voegen aan reserve SD					1.904.989

Lasten						
Taakvel	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.203.363	1.717.324	5.920.687	5.291.458	629.229
6.2	Wijkteams	2.303.962	753.680	3.057.642	2.435.622	622.020
6.3	Inkomensregelingen	13.206.126	352.321	13.558.447	11.515.088	2.043.359
6.4	Begeleide participatie	6.546.009	0	6.546.009	6.420.368	125.641
6.5	Arbeidsparticipatie	2.111.925	0	2.111.925	2.287.555	-175.630
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.990.363	0	1.990.363	1.766.640	223.723
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.925.364	202.500	6.127.864	7.418.804	-1.290.940
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.544.804	247.097	5.791.901	6.530.288	-738.387
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	242.501	50.000	292.501	16.374	276.127
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.293.394	0	3.293.394	2.846.021	447.373
7.1	Volksgezondheid	1.894.077	42.000	1.936.077	1.862.258	73.819
		47.261.888	3.364.922	50.626.810	48.390.477	2.236.333
Baten						
Structuur	Omschrijving	Begroot	Wijziging	Herz. begroot	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-179.090	0	-179.090	-218.342	39.252
6.2	Wijkteams	0	0	0	-123.904	123.904
6.3	Inkomensregelingen	-8.740.205	0	-8.740.205	-9.107.000	366.795
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-41.000	0	-41.000	-23.700	-17.300
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	-3.124	3.124
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-800.000	0	-800.000	-698.312	-101.688
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	-1.742	1.742
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	-50.000	-50.000	-50.000	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	-79.085	79.085
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
		-9.760.295	-50.000	-9.810.295	-10.305.209	494.914
Verschillenanalyse > 50.000 zijn gespecificeerd, overige zijn samengevoegd onder Diversen						
Taakvel	Verklaring begroot-werkelijk 2018				Bedrag	Voor-/nadeel
6.2 I	Extra bijdrage Oudewater backoffice				106.000	voordeel
6.3 U	Uitvoeringskosten Ferm Werk o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk				212.071	voordeel
6.3 U + I	Kosten Ferm Werk (BUIG en Bbz) in relatie met rijksbijdragen o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk en definitieve beschikkingen ministerie SZW rijksbijdrage BUIG en Bbz				1.586.702	voordeel
6.3 U	Inkomensvoorzieningen				573.797	voordeel
6.4 U	lagere kosten Ferm Werk o.b.v. jaarrekening 2018 Ferm Werk				125.641	voordeel
6.6 U	Lagere kosten Wmo voorzieningen				210.793	voordeel
6.71/6.81	Hogere kosten Wmo				-742.799	nadeel
6.71/6.81	Hogere kosten PGB				-323.612	nadeel
6.71 I	Minder ontvangsten Eigen bijdragen				-108.329	nadeel
6.72/6.82	Hogere kosten Jeugd				-507.564	nadeel
6.72/6.82	lagere kosten PGB Jeugd				305.744	voordeel
7.1	Lagere kosten GGDrU				60.890	voordeel
	Diverse afwijkingen *				-242.646	nadeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen				1.256.688	
* Hiervan loopt een bedrag van 98.138 via de reserve Onderhoud gemeentelijk vastgoed= programma 7						

4. Cultuur, economie en milieu

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Saldo
0.5	Treasury	-145.815	-148.639	2.824
2.1	Verkeer en vervoer	128.809	119.504	9.305
3.1	Economische ontwikkeling	375.322	433.853	-58.531
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	177.340	168.570	8.770
3.4	Economische promotie	74.969	122.865	-47.896
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	30.003	13.148	16.855
5.2	Sportaccommodaties	598.707	656.594	-57.887
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.108.462	1.123.717	-15.255
5.4	Musea	216.449	201.800	14.649
5.6	Media	838.903	859.040	-20.137
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	61.090	70.070	-8.980
7.4	Milieubeheer	2.079.471	1.711.563	367.908
		5.543.710	5.332.085	211.625

SALDO PROGRAMMA 4

211.625

af budgetreserveringen:

3.3	Uitbesteed werk	15.660
5.3	Subsidie De Vriendschap	8.250
7.4	Uitbesteed werk	60.223
7.4	Projectenbudget	103.607
7.4	Budget gezonde samenleving	75.080
7.4	Pluimsanering Defensie-eiland	2.992
7.4	Bouwen grondwatermodel	51.826
7.4	Overige subsidies	20.000
7.4	Uitbesteed werk	10.020

Te analyseren saldo programma 4

-136.034

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	181.809	205.600	-23.791
3.1	Economische ontwikkeling	375.322	433.853	-58.531
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	520.810	397.931	122.879
3.4	Economische promotie	104.469	149.378	-44.909
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	59.855	37.861	21.994
5.2	Sportaccommodaties	598.707	656.594	-57.887
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.296.792	1.315.089	-18.297
5.4	Musea	216.449	207.220	9.229
5.6	Media	1.060.588	1.069.864	-9.276
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	61.090	70.425	-9.335
7.4	Milieubeheer	2.284.871	2.191.836	93.035
		6.760.762	6.735.651	25.111

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-145.815	-148.639	2.824
2.1	Verkeer en vervoer	-53.000	-86.096	33.096
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-343.470	-229.361	-114.109
3.4	Economische promotie	-29.500	-26.514	-2.986
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-29.852	-24.713	-5.139
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-188.330	-191.371	3.041
5.4	Musea	0	-5.420	5.420
5.6	Media	-221.685	-210.824	-10.861
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	-355	355
7.4	Milieubeheer	-205.400	-480.273	274.873
		-1.217.052	-1.403.566	186.514

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
3.1	Extra doorbelaste loonkosten (loonkosten monitor)	-64.990	Nadeel
5.2	Extra doorbelaste loonkosten en inhuur extern personeel (loonkosten monitor)	-57.887	Nadeel
	Diverse	-13.157	Nadeel
Negatief saldo na aftrek budgetreserveringen		-136.034	

5. Sport en Onderwijs

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	408.259	412.259	-4.000
4.2	Onderwijshuisvesting	4.382.920	5.002.650	-619.730
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.341.595	1.835.430	506.165
5.1	Sportbeleid en activering	1.060.708	1.055.635	5.073
5.2	Sportaccommodaties	1.972.157	2.260.461	-288.304
		10.165.639	10.566.435	-400.796
SALDO PROGRAMMA 5				-400.796
	af budgetreserveringen			
4.3	JOW en Werkfit			105.000
4.3	Beheer/behoud kunstcollectie in gerenoveerde stadhuis			1.500
Te analyseren saldo programma 5				-507.296

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	408.259	412.259	-4.000
4.2	Onderwijshuisvesting	4.414.070	5.069.416	-655.346
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.949.607	2.540.669	408.938
5.1	Sportbeleid en activering	1.073.208	1.077.090	-3.882
5.2	Sportaccommodaties	3.681.909	3.958.904	-276.995
		12.527.053	13.058.338	-531.285

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-31.150	-66.766	35.616
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-608.012	-705.239	97.227
5.1	Sportbeleid en activering	-12.500	-21.455	8.955
5.2	Sportaccommodaties	-1.709.752	-1.698.443	-11.309
		-2.361.414	-2.491.903	130.489

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
4.2U	Lagere belastingen en zuiveringsheffing onderwijshuisvesting	25.000	voordeel
4.2U	Lagere onderhoudskosten onderwijshuisvesting*	10.000	voordeel
4.2U	Lagere schoonmaakkosten schoolwoningen Oeralstraat	10.000	voordeel
4.2U	Hogere kapitaallasten en afwaardering boekwaarde i.v.m. wijz. BBV voorschriften	-697.000	nadeel
4.2I	Hogere huuropbrengsten schoolwoningen Oeralstraat	12.000	voordeel
4.2I	Uitkering verzekering en overige baten Minkema	20.000	voordeel
4.3U	Lagere doorbelasting loonkosten onderwijs	25.000	voordeel
4.3U	Minder uitgaven a.g.v. beleidsondercapaciteit en bijstelling van ambities algemeen onderwijsbeleid*	127.000	voordeel
4.3U	Door beleidsondercapaciteit is de doorontwikkeling en uitvoering van beleid rondom JOW niet uitgevoerd*	89.000	voordeel
4.3U	SGBW, lagere exploitatie bijdrage	35.000	voordeel
4.3U	Overige afwijkingen onderwijs	23.000	voordeel
4.3I	SGBW, doorberekende onderhoudskosten en ambtelijke kosten	94.000	voordeel
5.2U	Zwembaden, hogere onderhoudskosten en lagere kosten inventaris*	-115.000	nadeel
5.2U	Hogere onderhoudskosten gymzalen en sporthallen*	-217.000	nadeel
5.2U	Lagere kapitaallasten i.v.m. wijz. BBV voorschriften	34.000	voordeel
5.2U	Overige afwijkingen sport	18.000	voordeel
Positief saldo na aftrek budgetreserveringen		-507.000	

* Tegenover deze posten staat een lagere/hogere onttrekking aan de reserve op programma 7

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	355.033	334.051	20.982
8.1	Ruimtelijke ordening	1.792.468	1.627.821	164.647
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.145	-2.215.235	2.221.380
8.3	Wonen en bouwen	2.262.524	1.654.466	608.058
		4.416.170	1.401.104	3.015.066
	SALDO PROGRAMMA 6			3.015.066
	af budgetreserveringen			
5.5	Bijdrage onderhoudskosten monumenten			55.000
8.1	Uitbesteed werk Herontwikkeling Middelland			47.302
8.1	Herontwikkeling Middelland			500.000
8.3	Vorbereidingskosten Omgevingswet, uitbesteed werk			502.529
	Te analyseren saldo programma 6			1.910.235

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	370.303	353.689	16.614
8.1	Ruimtelijke ordening	2.262.077	2.769.603	-507.526
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	86.393	10.600.491	-10.514.098
8.3	Wonen en bouwen	3.757.133	3.460.356	296.777
		6.475.906	17.184.139	-10.708.233

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
5.5	Cultureel erfgoed	-15.270	-19.637	4.367
8.1	Ruimtelijke ordening	-469.609	-1.141.782	672.173
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-80.248	-12.815.726	12.735.478
8.3	Wonen en bouwen	-1.494.609	-1.805.889	311.280
		-2.059.736	-15.802.788	13.723.299

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
8.1	Overschrijding loonsom en extern tijdelijk personeel (zit in loonkostenmonitor)	-84.269	nadeel
8.1	Gerechtelijke uitspraak tot betalen van planschade en opstartkosten project Poort van Woerden	-71.537	nadeel
8.1	Gevolgen verwerking kostenverhaal projecten	-229.392	nadeel
8.2	Winstneming Grondexpl. Snel & Polanen	1.101.898	voordeel
8.2	Winstneming Grondexpl. Jan Steenstraat Woerden	690.000	voordeel
8.2	Winstneming grondexpl. Kamerik Noord Oost II	510.309	voordeel
8.2	Aanvulling verliesvoorziening Defensie-eiland	-67.103	nadeel
8.3	Hogere kosten beheer onroerende zaken (inhuur derden ten laste van loonsom (programma overhead))	-84.073	nadeel
8.3	restkosten pand De Sluisgroep (dekking 100K vanuit MJOP) wordt op programma 1 verantwoord	-120.424	nadeel
8.3	Geen verkoop onroerend goed (RIB)	-104.686	nadeel
8.3	Meer verkoop snippergroen	51.643	voordeel
8.3	Hogere opbrengsten verstrekken legesvergunningen	269.335	voordeel
		48.534	voordeel
Positief saldo na aftrek budgetreserveringen		1.910.235	

7. Algemene inkomsten

Lasten minus Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-3.414.348	-3.473.361	59.013
0.61	OZB woningen	-6.690.213	-6.684.429	-5.784
0.62	OZB niet-woningen	-3.932.302	-3.925.177	-7.125
0.64	Belastingen Overig	-177.233	-176.410	-823
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-68.712.036	-68.051.074	-660.962
0.8	Overige baten en lasten	-527.456	-575.719	48.263
3.4	Economische promotie	-111.060	-110.549	-511
		-83.564.648	-82.996.718	-567.930
	SALDO PROGRAMMA 7			-567.930
	af budgetreserveringen			
0.8	Voorgaande dienstjaren			75.000
	Te analyseren saldo programma 7			-642.930

Lasten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-3.056.448	-3.041.532	-14.916
0.61	OZB woningen	206.186	207.873	-1.687
0.62	OZB niet-woningen	118.670	114.109	4.561
0.64	Belastingen Overig	81.653	81.638	15
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	172.544	203.019	-30.475
3.4	Economische promotie	0	0	0
		-2.477.395	-2.434.893	-42.502

Baten

Taakv.	Omschrijving	Herz begroot	Werkelijk	Restant
0.5	Treasury	-357.900	-431.829	73.929
0.61	OZB woningen	-6.896.399	-6.892.302	-4.097
0.62	OZB niet-woningen	-4.050.972	-4.039.286	-11.686
0.64	Belastingen Overig	-258.886	-258.047	-839
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-68.712.036	-68.051.074	-660.962
0.8	Overige baten en lasten	-700.000	-778.738	78.738
3.4	Economische promotie	-111.060	-110.549	-511
		-81.087.253	-80.561.824	-525.429

Verschillenanalyse

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
0.5	Rente en aflossing Vitens, niet geraamd.	40.000	voordeel
0.5	Rente en aflossing lening Groenendijk, niet geraamd	30.000	voordeel
0.62	Lagere kapitaallasten i.v.m. wijziging BBV voorschriften	4.928	voordeel
0.7	Algemene uitkering, gevolgen septembercirculaire (18R.00658)	-1.138.324	nadeel
	Integratie uitkering Sociaal Domein hoger (19R.00002)	477.363	voordeel
0.8	Ontvangen dwangsom Harmelerwaard	40.000	voordeel
	Diverse kleinere posten	-21.897	nadeel
	Negatief saldo na aftrek budgetreserveringen	-567.930	

Overhead

Taakv.	Verklaring begroot-werkelijk 2018	Bedrag	Voor-/nadeel
0.4	Is meegenomen in loonkostenmonitor	-503.950	Nadeel
0.4	Wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kapitaallasten	107.990	Voordeel
0.4	Open Data dit jaar niet uitgegeven	60.240	Voordeel
0.4	Diverse, geen bedragen onder de 50K	85.461	Voordeel
0.4	Diverse, geen bedragen onder de 50K	-63.255	Nadeel
0.4	Diverse, geen bedragen onder de 50K	41.011	Nadeel
	Positief saldo na aftrek budgetreserveringen	-272.504	

II.6 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV

In de kadernota Rechtmatigheid zijn onderstaande typen begrotingsoverschrijdingen opgenomen.

Nr	Beschrijving	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2.1	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar die zijn ontstaan na laatste beleidsrijke begrotingswijziging, te weten de Bestuursrapportage.	X	
2.2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar:		
6.1	- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6.2	- geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7.1	- jaar van investeren		X
7.2	- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Programma 1	Begroting na	Realisatie 2018	Vershil
Bestuur, dienstverlening en veiligheid	wijziging 2018		
Lasten	€ 8.873.963	€ 9.088.010	€ -214.047
Analyse overschrijding			
De kostenoverschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere (verplichte) afdrachten aan het Rijk als gevolg van het meer uitgifte van reisdocumenten, rijbewijzen en naturalisaties. Dit wordt gecompenseerd door hogere baten. Tevens heeft in 2018 een extra storting plaatsgevonden in de voorziening pensioenen (oud)wethouders.			
Programma 5	Begroting na	Realisatie 2018	Vershil
Sport en Onderwijs	wijziging 2018		
Lasten	€ 12.527.053	€ 13.058.337	€ -531.284
Analyse overschrijding			
De hogere lasten worden met name verklaard door hogere afschrijvingslasten. Door de gewijzigde onderwijshuisvestingssystematiek moest extra worden afgeschreven op bepaalde activa, waardoor de boekwaarden op 31-12-2018 nul is.			
Programma 6	Begroting na	Realisatie 2018	Vershil
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	wijziging 2018		
Lasten	€ 6.475.906	€ 17.184.139	€ -10.708.233
Analyse overschrijding			
De hogere lasten worden met name veroorzaakt door meer lasten bij taakveld 8.2 grondexploitatie. Deze hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten.			
Investerings	Restant- krediet 01-01-2018	Realisatie 2018	Vershil
Vervanging Pion	5.982	6.020	€ -38
Inhaalslag bomen 2017	45.574	46.038	€ -464
Speelplaatsen/speelvelden 2017	38.750	39.376	€ -626
Ondergrondse papiercont. bij gestapelde bouw	89.909	103.432	€ -13.523
Mechanische riolering 2016	8.532	13.926	€ -5.394
Gebouw/aula begraafplaats Rijnhof Geestdorp	12.194	14.332	€ -2.138
Fiat Ducato Sport 2017	55.000	60.050	€ -5.050
Hyundai 2017	54.500	62.200	€ -7.700
Kiepbak/kraanwagen	48.600	50.645	€ -2.045
Analyse overschrijding			
Gelet op de omvang van deze overschrijdingen < 50.000 is geen nadere analyse opgenomen.			

II.7 VERANTWOORDING WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Woerden. Het voor de gemeente Woerden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	MHJ van Kruijsbergen	MJW Tobeas	O Vliegenthart
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Waarnemend Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 – 31-12	15-02 – 31-12	01-01 – 14-02
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.675	74.178	8.333
Beloningen betaalbaar op termijn	17.939	11.899	1.206
<i>Subtotaal</i>	<i>139.614</i>	<i>86.077</i>	<i>9.539</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	165.699	23.301
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	139.614	86.077	9.539
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	MHJ van Kruijsbergen	MJW Tobeas	O Vliegenthart
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Waarnemend griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12	N.v.t.	1-12 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.	1
Dienstbetrekking?	ja	N.v.t.	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.750	N.v.t.	5.013
Beloningen betaalbaar op termijn	21.172	N.v.t.	683
<i>Subtotaal</i>	<i>141.922</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>5.696</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	N.v.t.	15.373
Totale bezoldiging	141.922	N.v.t.	5.696

II.8 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programma	bedragen x € 1.000	begroot 2017	werkelijk 2017
<i>1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid</i>			
Open data	€ 50	€ -	
City marketing		€ 25	€ 25
Organisatie-ontwikkeling		€ 828	€ 775
<i>2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer</i>			
Ontwikkeling Veengebied + Ruimtelijke adaptie		€ 180	€ 180
Handboek inrichting en organisatieverbetering openbare ruimte		€ 400	€ 354
Aanpassen centrumring na evaluatie en onderzoekskosten verkeer		€ 15	€ -
Beheerplan groenstructuur			
Singel	€ 60	€ -	
Uitwerking verkeersvisie		€ 100	€ 68
Verkeersmaatregelen en optimalisatie kruispunten ontsluitingswegen		€ 165	€ 123
Onderzoek Westelijke randweg		€ 230	€ 161
<i>3. Sociaal domein</i>			
Beleidsimpuls SHV		€ 60	€ 60
Investeringsfonds		€ 250	€ 167
<i>4. Cultuur, economie en milieu</i>			
Strand Cattenbroek		€ 65	€ 57
<i>5. Sport en onderwijs</i>			
Leerlingenonderzoek		€ 20	€ 20
<i>6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen</i>			
Ontwikkelingsvisie Middelland		€ 500	€ 146
Nul op de meter		€ 100	€ -
Omgevingswet		€ 475	€ 141
<i>7. Algemene inkomsten</i>			
Totaal incidentele lasten		€ 3.523	€ 2.277
<i>Mutaties reserves</i>			
Algemene reserve		€ 3.463	€ 2.217
Sociaal domein		€ 60	€ 60
Totaal incidentele baten		€ 3.523	€ 2.277
Saldo van incidentele lasten en baten		€ -	€ -

	herkomst	<u>begroting</u> 2018	<u>jaarrekening</u> 2018
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid			
Organisatieontwikkeling	begroting 2018	€ 270	€ 270
Organisatieontwikkeling	raadsbesluit 25-1-2018	€ 160	€ 58
Dienstverlening	begroting 2018	€ 257	€ 178
Streetcornerwork	begroting 2018	€ 204	€ 204
Extra BOA's	amendement begroting 2018	€ 128	€ 128
Sloop/afwaardering gebouwen M en D/herinrichting terrein	raadsbesluit 22-2-2018	€ 2.241	€ 18
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer			
Beheer openbare ruimte	begroting 2018	€ 200	€ 159
Programma ontwikkeling Veengebied + Ruimtelijke Adaptie	begroting 2018	€ 105	€ 105
Handboek openbare ruimte	begroting 2018	€ 50	€ 50
Onderzoekskosten verkeer	begroting 2018	€ 15	€ 15
Verkeersmaatregelen	begroting 2018	€ 120	€ 120
Optimalisatie kruispunten op ontsluitingswegen	begroting 2018	€ 30	€ 30
Gevolgen droge hete zomer openbare ruimte	bestuursrapportage 2018	€ 370	€ 115
3. Sociaal domein			
Inclusie	begroting 2018	€ 60	€ 60
Gebiedsgericht werken	begroting 2018	€ 77	€ 77
Beleid schuldhulpverlening/verschuiving 2e naar 1e lijns zorg	begroting 2018	€ 60	€ 27
Organisatiekosten	raadsbesluit 25-1-2018	€ 530	€ 280
Bewoning stadspoort	bestuursrapportage 2018	€ 245	€ 245
4. Cultuur, economie en milieu			
Strand Cattenbroek	begroting 2018	€ 65	€ 53
Duurzaam	begroting 2018	€ 702	€ 568
Herstructurering bedrijventerreinen	raadsbesluit 22-2-2018	€ 125	€ 109
5. Sport en onderwijs			
Onderwijskeuzes	begroting 2018, incl. amendement	€ 50	€ 0
Preventie schooluitval	begroting 2018	€ 64	€ 19
V.V. Kamerik	begroting 2018	€ 500	€ 500
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen			
Omgevingswet	begroting 2018	€ 405	€ 0
7. Algemene inkomsten			
Totaal incidentele lasten		€ 7.033	€ 3.388
Mutaties reserves			
Algemene reserve		€ 5.703	€ 2.608
Sociaal domein		€ 650	€ 367
Totaal incidentele baten		€ 6.353	€ 2.975
Saldo van incidentele lasten en baten		€ 680	€ 413

Bedragen x1000

II.9 SISA-VERANTWOORDDING

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN 2018 - d.d. 10 januari 2019 definitief

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop deze bijlage verantwoordingsinformatie betrekking heeft.

Type overheidslaag:	Gemeente	selecteer uit lijst
Naam berichtgever:	Woerden	bijvoorbeeld: Aa en Hunze
Berichtgevercode:	0632	bijvoorbeeld: 1680
Rapportage-periode:	2018	
Bestandsnaam:	sisa_2018_060632_Bijlage_Verantwoordingsinformatie.xls	wordt automatisch ingevuld

SiSa-bijlage in de jaarrekening

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in uw jaarstukken te vinden op pagina:

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in het PDF-bestand van uw jaarstukken te vinden op pagina (van het PDF-bestand):

Gegevens contactpersoon voor het elektronisch aanleveren

Aanmelden of wijzigen van uw contactpersoon dient te gebeuren via www.rijksoverheid.nl/sisa. Na aanmelden of wijzigen ontvangt de (nieuwe) contactpersoon van het CBS per e-mail uploadgegevens. U kunt slechts 1 contactpersoon opgeven per organisatie. Een gezamenlijke mailbox (bijvoorbeeld sisa@gemeente.nl) heeft daarom de voorkeur.

Specifieke uitkeringen

Onderstaand is een opsomming van alle specifieke uitkeringen in 2018. Op het tabblad 'specifieke uitkering' is hieruit voor uw organisatie een selectie gemaakt op basis van de regelingen die voor uw organisatie voorkomen op de verantwoordingslijst 2018 (te vinden via <https://teverantwoordenregelingen.rijksoverheid.nl/>).

Nr	Regels	Naam specifieke uitkering	Minister van	
A2		Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	JenV	
C7C		Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II	BZK	
C8		Deelproject Bestaand Rotterdam Gebied (BRG) Project Mainportontwikkeling	BZK	Aangepaste codering
C12		Nieuwe Sleutel Projecten (NSP)	BZK	Aangepaste codering
C22		Nota Ruimte project Stadshaven Rotterdam	BZK	Aangepaste codering
C25		Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	BZK	Aangepaste codering
D1		Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	OCW	
D1A		Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	OCW	
D9		Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	OCW	
D10		Volwasseneducatie	OCW	
E2		Stimuleringsregeling stille wegdekken	IenW	
E3		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	IenW	
E6B		Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden)	IenW	
E26		Spoorse doorsnijdingen, tranche 1	IenW	
E27		Brede doeluitkering verkeer en vervoer	IenW	
E27A		Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa vervoerregio's)	IenW	
E27B		Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	IenW	
E28		Regionale mobiliteitsfondsen	IenW	
E28B		Regionale mobiliteitsfondsen (Zuiderzeelijn) (SiSa tussen medeoverheden)	IenW	
E28C		Regionale mobiliteitsfondsen (SiSa tussen medeoverheden)	IenW	
E37		Regeling Wilhelminasluis	IenW	
F1		Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	EZK	
F2		Tijdelijke regeling waardevermeerdering woningen (subsidie) (SNN)	EZK	
F3		Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenvelld (SNN)	EZK	Nieuw
F4		Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	EZK	
F4B		Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	EZK	
F10		Nota Ruimte Project Eindhoven Brainport	EZK	
G2		Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018	SZW	
G2A		Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2017	SZW	
G2B		Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2018	SZW	
G3		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018	SZW	
G3A		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017	SZW	
G3B		Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2018	SZW	
H1		Ministeriële regeling heroïnebehandeling	VWS	
H3		Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	VWS	
L1		Jong Leren Eten-uitkeringen	LNV	Nieuw
DRE2C		Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	DRE	
DRE8C		Ruimtelijke ontwikkeling	DRE	
FRL2C		Verkeer en vervoer Fryslân	FRL	
FRL7C		Wetterskip Fryslân	FRL	Nieuw
FRL8C		Stimulering kleine maatschappelijk initiatieven Iepen Mienskipfun	FRL	Nieuw
GRO2C		Verkeer en vervoer Groningen	GRO	
GRO8C		Leefbaarheid Groningen	GRO	Nieuw
GRO10C		Uitkering Groningen	GRO	Nieuw
GRO21C		Regiospecifiek pakket (RSP)	GRO	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 273.644	€ 130.255	€ 106.590	€ 53.567	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0	060632 Gemeente Woerden	€ 0	Ja
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 WO.FB20	€ 0	€ 60.354	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 WO.FB20	€ 0	€ 972.867	n.v.t.	Nee

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2018 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 7.078.717	€ 154.060	€ 817.499	€ 11.169	€ 18.676
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 199.151	€ 134.462	€ 0	€ 73.574
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)				
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentebel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 02</i>	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 03</i>	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 04</i>	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 06</i>
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 38.990	€ 16.284	€ 23.225	€ 55.916	€ 13.163
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3A / 07</i>	Besteding (jaar T-1) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 08</i>	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 09</i>	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 10</i>		
			1 060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 0	€ 0		

Toelichting op de SiSa-verantwoordingsbijlage 2018

D9: Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2011-2017:

De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) is op 1 augustus 2010 in werking getreden. Op grond van deze wet is ook het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 inmiddels gepubliceerd in het Staatsblad. Met dit Besluit ontvangen gemeenten middelen om in het kader van het bestrijden van onderwijsachterstanden voldoende voorschoolse educatie van goede kwaliteit te realiseren voor hun doelgroepkinderen. Het geld is eveneens bestemd voor andere activiteiten voor kinderen met een grote achterstand in de Nederlandse taal, zoals schakelklassen. Het kabinet heeft op 13 november 2013 besloten het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 te verlengen. De gemeenten kregen daarbij extra middelen om het taalniveau van de pedagogische medewerkers werkzaam in de VVE te verhogen. De besteding van de uitkering mag in de eerste jaren van de vijfjarige periode waar dit besluit betrekking op heeft worden doorgeschoven naar een volgend jaar. Aan het eind van het vijfde jaar behoort het totaalbedrag echter te zijn besteed, een eventueel overschot wordt teruggevorderd. Het omgekeerde geldt niet: het kan niet zo zijn dat hogere gemeentelijke uitgaven in een van de eerste jaren worden bekostigd vanuit een uitkering in een later jaar. Het kabinet heeft op 13 november 2015 besloten het besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid te verlengen. Deze wijziging is gepubliceerd in het Staatsblad nr. 391 en betekent dat 86 gemeenten extra middelen krijgen om het taalniveau van de pedagogisch medewerkers werkzaam in de VVE te verhogen. Middels een publicatie in het Staatsblad nr. 340, op 15 september 2017, is besloten dat de gemeenten de beschikbaar gestelde gelden mogen besteden tot en met kalenderjaar 2018.

Bijgaande verantwoording is ter afsluiting van deze periode. De terugbetalingsverplichting, waarvan de verwerkingstijd mogelijk anderhalf jaar duurt, bedraagt naar verwachting bijna € 38.000.

G2/G2A: Gebundelde uitkering:

Met ingang van 1 januari 2010 is de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten in werking getreden. Met deze wet worden de gemeentelijke middelen voor de IOAW, IOAZ, Bbz (voor zover betrekking op algemene bijstand aan startende ondernemers) en WWIK gebundeld met het WWB inkomensdeel. Dit betekent dus één budget voor de bekostiging van genoemde uitkeringen. Met ingang van 1 januari 2014 is de uitvoering van deze wet ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk. Ferm Werk moet via de SiSa-bijlage verantwoording afleggen aan de gemeente. De gemeente ontvangt deze gegevens van het Ministerie van BZK (via het CBS) en verantwoordt de gegevens het jaar daarop via de SiSa-bijlage aan het Ministerie.

G3/G3A: Besluit Bbz 2004, excl. levensonderhoud:

Voor de kosten van levensonderhoud van gevestigde zelfstandigen en voor bedrijfskapitaal van startende en gevestigde zelfstandigen blijft er een aparte financiering i.h.k.v. het Bbz 2004 bestaan. Dit omdat het aantal personen dat als gevestigde ondernemer gebruik maakt van het Bbz 2004 zich moeilijk laat voorspellen, omdat het sterk fluctueert per jaar. De financiering op grond van het huidige Bbz 2004 en daarmee het Bbz 2004 als specifieke uitkering blijft op dit punt gehandhaafd. Met ingang van 1 januari 2014 is de uitvoering van deze wet ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk. Ferm Werk moet via de SiSa-bijlage verantwoording afleggen aan de gemeente. De gemeente ontvangt deze gegevens van het Ministerie van BZK (via het CBS) en verantwoordt de gegevens het jaar daarop via de SiSa-bijlage aan het Ministerie.

E27B: Brede doeluitkering verkeer en vervoer:

Glastuinbouw Harmelerwaard

Ontvangen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor de uitvoering van het verkeer- en vervoersbeleid op lokaal en regionaal niveau. In 2003 is er een subsidiebedrag beschikbaar gesteld voor de ontsluiting van het glastuinbouwgebied Harmelerwaard. Tot op heden hebben er nog geen bestedingen t.l.v. de subsidie plaatsgevonden. De provincie heeft in eerdere brieven aangegeven dat de subsidie tot uiterlijk 31 december 2010 beschikbaar werd gesteld. De provincie Utrecht is bereid de gestelde termijn op te schorten en de provinciale bijdrage te blijven reserveren als de gemeente uiterlijk 1 augustus 2011 een volledige dekking van het project kan overleggen aan de provincie. Op 30 juni 2011 heeft de raad ingestemd met de financiering voor de ontsluiting van het glastuinbouw gebied Harmelerwaard. Op 20 juli 2011 is de provincie Utrecht hiervan in kennis gesteld. Daarmee voldoet de gemeente Woerden aan de voorwaarde om voor 1 augustus 2011 een volledige dekking van het project te overleggen.

De gereserveerde subsidie is daarmee veilig gesteld. In april 2013 is er een RIB verzonden over de stand van zaken, er moet een definitief tracé gekozen worden voor de ontsluiting. Daarna kunnen de gronden verworven gaan worden en moet er een bestemmingsplan worden opgesteld. Indien dit voortvarend kan worden doorlopen, kan de realisatie van het project in het voorjaar van 2015 van start gaan. Er is hierover ook weer contact geweest met de provincie Utrecht, deze heeft aangegeven dat de financiële reserve nog steeds gereserveerd staat, maar zich wel zorgen te maken over de planning. Het is immers 10 jaar na het subsidieverzoek en het duurt ook nog wel even voordat het project feitelijk gerealiseerd kan worden.

Status 2014: op 23 september 2014 is er van de provincie Utrecht een brief ontvangen waarin opgenomen is dat de financiële bijdrage voor het project gereserveerd blijft tot uiterlijk 1 juli 2019. De Provincie is van mening dat deze termijn voldoende ruimte biedt voor de realisering van het project inclusief de daarbij behorende procedures.

Status 2015:

In 2015 heeft er een rechtszaak plaatsgevonden tussen de tuinders en de gemeente over het doortrekken van de Hugo de Vriesweg. De gemeente is op alle punten in het gelijk gesteld, maar ondanks dat hebben de tuinders hoger beroep ingesteld. Hoger beroep moet nog plaatsvinden. Er is door de gemeente één woning, Harmelerwaard 10a, aangekocht. De aankoop van de woning en de kosten voor de rechtszaak kunnen niet ten laste van de subsidie worden gebracht. Derhalve worden deze kosten verantwoord onder overige bestedingen.

Status 2016:

De voorbereidingen met betrekking tot dit project zijn in gang gezet, er zijn echter nog geen kosten die t.l.v. de subsidie gebracht kunnen worden. Financiële bijdrage voor het project is gereserveerd tot uiterlijk 1 juli 2019.

Status 2017:

Ook in 2017 zijn geen kosten gemaakt die t.l.v. de subsidie gebracht kunnen worden.

Status 2018:

In 2018 zijn eveneens geen kosten gemaakt die t.l.v. de subsidie gebracht kunnen worden.

II.10 SUBSIDIES

SDE+ en ISDE

Er lopen op dit moment bij de gemeente 10 SDE+ subsidies voor diverse panden in gemeente Woerden. De beschikkingen zijn in 2014 en 2016 afgegeven. Daarnaast is er een ISDE-subsidie afgegeven op 14 maart 2018. Voor de ISDE-subsidie hebben wij tot 1 november 2019 om de warmtepomp te plaatsen. Voor de 10 SDE+ subsidies geldt dat de gemeente voor 15 jaar een bijdrage krijgt per opgewekt kWh elektriciteit.

Begraafplaats Hogewal Woerden

Op 20 maart 2017 is door de provincie Utrecht in het kader van Erfgoedparels een subsidiebeschikking verzonden, waarin is aangegeven dat er voor dit project € 60.286 is beschikbaar. Deze subsidie is bedoeld voor restauratie van de begraafplaats. Opschortende voorwaarde voor daadwerkelijke subsidieverlening is de verlening van een omgevingsvergunning, die naar verwachting voorjaar 2019 wordt afgegeven. Er zijn nog geen kosten gemaakt.

Doorstroming Woerden West

Op 22 februari 2018 is € 606.114 beschikbaar door provincie Utrecht vanuit het Actieplan fiets voor fietsmaatregelen die de veiligheid en comfort voor fietsers vergroten. De activiteiten zijn nu in uitvoering. Het project loopt in principe tot 31 december 2019, maar door vertraging zal waarschijnlijk een verlenging van de projectperiode worden aangevraagd. De provincie is hiervan door middel van een voortgangsrapportage op de hoogte gesteld.

Snelfietsroute Snellerpoort

Ten behoeve van de veiligheid en het comfort voor fietsers, is op 12 maart 2018 € 622.150 subsidie verleend door provincie Utrecht vanuit Actieplan fiets. Dit project wordt op 31 december 2019 afgerond. Op dit moment wordt nog bekeken of de plannen worden uitgevoerd conform de aanvankelijke aanvraag, of dat de te nemen maatregelen op een iets andere locatie worden gerealiseerd. Bij de wijziging van de planning wordt nog wel het initiële doel behaald dat staat beschreven in de subsidiebeschikking. De provincie is door middel van een voortgangsrapportage op de hoogte gesteld van de stand van zaken en is daarmee akkoord gegaan.

Glastuinbouw Harmelerwaard

In 2003 en 2011 zijn subsidiebedragen ter hoogte van € 1.134.451 en € 500.000 verleend voor de ontsluiting van vrachtverkeer in een glastuinbouwgebied. Provincie Utrecht heeft deze subsidies verstrekt. Ook de gemeente Utrecht heeft € 1.516.000 subsidie toegezegd. Door juridische procedures heeft het project echter veel vertraging opgelopen. Provincie en gemeente zijn betrokken bij de gang van zaken. Op dit moment wordt bekeken hoe het project met behulp van de subsidies alsnog uitgevoerd kan worden. Er zijn op dit moment nog geen kosten gemaakt.

Transformatie bovenregionale jeugdzorg

Op 6 april 2016 is € 300.000 door de provincie Utrecht verleend voor de transformatie van bovenregionale zorg. Dit is gedaan in samenwerking met gemeente Utrecht. Het project is inmiddels afgerond (tussen 1 december 2015 en 1 december 2018) en het vaststellingsverzoek wordt conform de beschikking voor 30 juni 2019 ingediend.

Kwakelbrug

Op 4 april 18 heeft provincie Utrecht € 485.316 subsidie verleend voor het nemen van fietsmaatregelen op de Kwakelbrug vanuit Actieplan fiets. Het project is in uitvoering. Op dit moment is geconstateerd dat het project mogelijk vertraging oploopt als gevolg van mogelijke vertraging in project Doorstroming Woerden west. De provincie is hiervan op de hoogte gebracht. In overleg met de provincie zal de projecttermijn verlengd worden.

Drijvend Bouwen op slappe bodem

Er wordt binnen gemeente Woerden onderzoek gedaan naar de oorzaken van en mogelijke oplossingen voor bodemdaling. Op 16 mei 2018 is subsidie verleend door de provincie Utrecht ter grootte van € 24.950 vanuit Agenda Vitaal Platteland. Het onderzoek loopt op dit moment nog. Aanvankelijk zou het project eindigen op 1 maart 2019. In overleg met de provincie is verzocht de projecttermijn te verlengen.

Schoolplein Kamerik

Waterschap HDSR heeft 26 juli 2018 € 65.000 verleend voor de realisatie van klimaat adaptieve maatregelen op het schoolplein te Kamerik. Eind 2019 zal het project zijn afgerond conform de planning.

BRIM subsidies

Er lopen in gemeente Woerden drie BRIM subsidies. Deze subsidies zijn bedoeld voor restauratie aan rijksmonumenten. Voor twee subsidies dient op 30 april 2020 een vaststellingsverzoek te worden ingediend. De overige is reeds ambtelijk vastgesteld. Deze projecten zijn in uitvoering.

Defensie-eiland deelgebied direct buiten werkgebied J

Op 04 mei 2015 is € 185.092 verleend in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Bodemsanering provincie Utrecht. Het project is op tijd afgerond, maar de subsidie kan nog niet worden vastgesteld. Met effectmetingen in de komende jaren (tot maximaal 2025) moet worden vastgesteld of het beoogde effect van uitgevoerde maatregelen en bijbehorende projectkosten daadwerkelijk wordt bereikt. De accountant heeft de kosten al grotendeels beoordeeld op rechtmatigheid. Het financiële risico is klein bevonden. De provincie heeft verlenging van de projecttermijn verleend tot 31-12-2020. Hierbij is afgesproken dat daarna verlenging van de projecttermijn ook weer mogelijk is, wanneer nog niet vastgesteld kan worden of het beoogde effect is bereikt of niet.

Gebiedsgericht grondwaterbeheer woerden

Op 28 maart 2017 heeft de provincie Utrecht € 244.677,29 subsidie verleend vanuit de Uitvoeringsverordening subsidie bodemsanering provincie Utrecht. De uitvoering van dit project loopt nog. De provincie is akkoord gegaan met verlenging van de projecttermijn tot en met 31 december 2019.

Plan van aanpak verward gedrag

Op 03 september 2018 heeft ZonMw € 50.000 subsidie verleend voor het opstellen van een plan van aanpak voor verward gedrag. Dit project is in uitvoering en de projecttermijn loopt tot 1 september 2019.

't Vinkje

Vanuit de regeling Actieplan fiets van de provincie Utrecht is op 21 januari 2019 € 29.796 subsidie verleend voor de realisatie van een safelane-slijtlaag op de fiets- en voetgangersbrug 't Vinkje in Woerden ten behoeve van fietsveiligheid. Dit project is conform planning uitgevoerd. Het project is reeds uitgevoerd en de provincie Utrecht heeft de subsidie op 27 februari 2019 vastgesteld.

Waardsedijk

Vanuit de regeling Actieplan fiets van provincie Utrecht is op 21 september 2018 € 25.270,92 subsidie verleend voor de realisatie van een afsluiting op de Waardsedijk te Woerden ten behoeve van fietsveiligheid. Dit project is conform planning uitgevoerd tussen 1 september en 30 september 2018 en de provincie Utrecht heeft de subsidie op 22 maart 2019 vastgesteld.